

**ОШ „ДОБРОСАВ РАДОСАВЉЕВИЋ НАРОД“
МАЧВАНСКА МИТРОВИЦА**

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

**ПРВИ ЦИКЛУС I-IV разред
ДРУГИ ЦИКЛУС V-VIII разред**

Септембар, 2018. године

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ

Назив школе	ОШ „Добросав Радосављевић – Народ“
Адреса	Мачвански кеј 29
Место	22202 Мачванска Митровица
Телефон/факс	022/610-321
Е-mail адреса	osdrnmm@hotmail.com; strucnasluzbamacva@gmail.com
Директор школе	Слађан Папић
Контакт телефон директора школе	022/651-307; 064/289-76-26
Секретар школе	Милена Прерад
Контакт телефон секретара школе	022/630-642; 063/877 36-09

Школа има седам објеката, шест издвојених одељења

АДРЕСЕ ИЗДВОЈЕНИХ ОДЕЉЕЊА

Место	Адреса	Телефон	Руководилац
Салаш Ноћајски	Стојана Чупића 108	022/650-387	Петар Шарић
Ноћај	С. Пандуревића 1	022/657-030	Петар Шарић
Раденковић	Борачка 89	022/658-007	Петар Шарић
Равње	Краља Петра I 5	022/658-914	/
Засавица 1	Пеке Дапчевића 95	022/2659-516	/
Засавица 2	А. Марковића 133	022/2656-092	/

САДРЖАЈ:

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

I ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА I И II ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА

1. НАСТАВНИ ПЛАН ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОБРАЗОВАЊА

1.1. ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА

ЗА I РАЗРЕД

➤ **Основни наставни предмети:**

- 1.1.1 Српски језик
- 1.1.2 Енглески језик
- 1.1.3 Математика
- 1.1.4 Свет око нас
- 1.1.5 Ликовна култура
- 1.1.6 Музичка култура
- 1.1.7 Физичко и здравствено васпитање

➤ **Изборни наставни предмети**

- 1.1.8. Пројектна настава
- 1.1.9. Грађанско васпитање
- 1.1.10. Православни катихизис – верска настава
- 1.1.11. Матерњи језик са елементима Националне културе – Ромски језик

2. 1. ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА

ЗА II РАЗРЕД

➤ **Обавезни наставни предмети:**

- 1.2.1. Српски језик
- 1.2.2. Енглески језик
- 1.2.3. Математика
- 1.2.4. Свет око нас
- 1.2.5. Ликовна култура
- 1.2.6. Музичка култура
- 1.2.7. Физичко васпитање

➤ **Изборни наставни предмети:**

- 1.2.8. Народна традиција
- 1.2.9. Од играчке до рачунара
- 1.2.10. Грађанско васпитање
- 1.2.11. Православни катихизис – верска настава
- 1.2.12. Матерњи језик са елементима Националне културе – Ромски језик

**ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА
ЗА III РАЗРЕД**

➤ **Обавезни наставни предмети:**

- 1.3.1. Српски језик
- 1.3.2. Енглески језик
- 1.3.3. Математика
- 1.3.4. Природа и друштво
- 1.3.5. Ликовна култура
- 1.3.6. Музичка култура
- 1.3.7. Физичко васпитање

➤ **Изборни наставни предмети:**

- 1.3.8. Народна традиција
- 1.3.9. Од играчке до рачунара
- 1.3.10. Грађанско васпитање
- 1.3.11. Православни катихизис – верска настава
- 1.3.12. Матерњи језик са елементима Националне културе – Ромски језик

**ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА
ЗА IV РАЗРЕД**

➤ **Обавезни наставни предмети:**

- 1.4.1. Српски језик
- 1.4.2. Енглески језик
- 1.4.3. Математика
- 1.4.4. Природа и друштво
- 1.4.5. Ликовна култура
- 1.4.6. Музичка култура
- 1.4.7. Физичко васпитање

➤ **Изборни наставни предмети:**

- 1.4.8. Народна традиција
- 1.4.9. Грађанско васпитање
- 1.4.10. Православни катихизис – верска настава
- 1.4.11. Матерњи језик са елементима Националне културе – Ромски језик

2. НАСТАВНИ ПЛАН ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОБРАЗОВАЊА

2.1.ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА И СЛОБОДНИХ НАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ ЗА V РАЗРЕД

➤ **Обавезни наставни предмети:**

- 2.1.1. Српски језик
- 2.1.2. Енглески језик
- 2.1.3. Ликовна култура
- 2.1.4. Музичка култура
- 2.1.5. Историја
- 2.1.6. Географија
- 2.1.7. Математика
- 2.1.8. Биологија
- 2.1.9. Информатика и рачунарство
- 2.1.10. Техничко и технологија
- 2.1.11. Физичко васпитање и обавезне физичке активности

➤ **Обавезни изборни наставни предмети:**

- 2.1.12. Шпански језик
- 2.1.13. Грађанско васпитање
- 2.1.14. Православни катихизис – верска настава
- 2.1.15. Матерњи језик са елементима Националне културе – Ромски језик
- 2.1.16. Слободне наставне активности
- 2.1.17. Цртање, сликање и вајање
- 2.1.18. Свакодневни живот у прошлости
- 2.1.19. Чуvari природе

2.2.ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА ЗА VI РАЗРЕД

➤ **Обавезни наставни предмети:**

- 2.2.1. Српски језик
- 2.2.2. Енглески језик
- 2.2.3. Ликовна култура
- 2.2.4. Музичка култура
- 2.2.5. Историја
- 2.2.6. Географија
- 2.2.7. Физика
- 2.2.8. Математика

- 2.2.9. Биологија
- 2.2.10. Информатика и рачунарство
- 2.2.10. Техника и технологија
- 2.2.11. Физичко васпитање и обавезне физичке активности

➤ **Обавезни изборни наставни предмети:**

- 2.2.12. Шпански језик
- 2.2.13. Грађанско васпитање
- 2.2.14. Православни катихизис – верска настава
- 2.2.15. Матерњи језик са елементима Националне културе – Ромски језик
- 2.2.16. Слободне наставне активности
- 2.2.17. Цртање, сликање и вајање
- 2.2.18. Чуvari природе
- 2.2.18. Свакодневни живот у прошлости

2.3. Обавезни наставни предмети:

- 2.2.19. Српски језик
- 2.2.20. Енглески језик
- 2.2.21. Ликовна култура
- 2.2.22. Музичка култура
- 2.2.23. Историја
- 2.2.24. Географија
- 2.2.25. Физика
- 2.2.26. Математика
- 2.2.27. Биологија
- 2.2.28. Информатика и рачунарство
- 2.2.29. Техника и технологија
- 2.2.29. Физичко васпитање и обавезне физичке активности

➤ **Обавезни изборни наставни предмети:**

- 2.2.30. Шпански језик
- 2.2.31. Грађанско васпитање
- 2.2.32. Православни катихизис – верска настава
- 2.2.33. Изборни спорт

➤ **Изборни наставни предмети:**

- 2.2.34. Цртање, сликање и вајање
- 2.2.35. Информатика и рачунарство
- 2.2.36. Матерњи језик са елементима Националне културе – Ромски језик

2.4 ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА

ЗА VII РАЗРЕД

➤ **Обавезни наставни предмети:**

- 2.3.1. Српски језик

- 2.3.2. Енглески језик
- 2.3.3. Ликовна култура
- 2.3.4. Музичка култура
- 2.3.5. Историја
- 2.3.6. Географија
- 2.3.7. Физика
- 2.3.8. Математика
- 2.3.9. Биологија
- 2.3.10. Хемија
- 2.3.11. Техничко и информатичко образовање
- 2.3.12. Физичко васпитање

➤ **Обавезни изборни наставни предмети:**

- 2.3.13. Шпански језик
- 2.3.14. Грађанско васпитање
- 2.3.15. Православни катихизис – верска настава
- 2.3.16. Изборни спорт

➤ **Изборни наставни предмети:**

- 2.3.17. Цртање, сликање и вајање
- 2.3.18. Информатика и рачунарство
- 2.3.19 Матерњи језик са елементима Националне културе – Ромски језик

**2.5 ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА
ЗА VIII РАЗРЕД**

➤ **Обавезни наставни предмети:**

- 2.4.1. Српски језик
- 2.4.2. Енглески језик
- 2.4.3. Ликовна култура
- 2.4.4. Музичка култура
- 2.4.5. Историја
- 2.4.6. Географија
- 2.4.7. Физика
- 2.4.8. Математика
- 2.4.9. Биологија
- 2.4.10. Хемија
- 2.4.11. Техничко и информатичко образовање
- 2.4.12. Физичко васпитање

➤ **Обавезни изборни наставни предмети:**

- 2.4.14. Грађанско васпитање
- 2.4.15. Православни катихизис – верска настава
- 2.4.16. Изборни спорт

➤ **Изборни наставни предмети:**

2.4.17. Цртање, сликање и вајање

2.4.18. Информатика и рачунарство

2.4.19. Матерњи језик са елементима Националне културе – Ромски језик

II ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

III ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

IV ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТ

V ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И

ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РАЗЛИЧИТОГ ПОНАШАЊА

VI ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

VII ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

VIII ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

IX ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

X ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

XI ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

XII ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

XIII ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

XIV ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

XV ПЛАН И ПРОГРАМ ИНКЛУЗИВНОГ ОБРАЗОВАЊА

XVI ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

2. ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ПРВИИ ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА

Исходишта за израду школског програма су:

Школски програм се доноси на основу Закон о основама система образовања и васпитања („Сл.гл.РС“ бр. 72/09, 52/11, 55/13 и Закона о основном образовању и васпитању СЛ.ГЛ.РС. број 55/13, члана 27),

„Сл.гл.РС“ 88/17. Члан 61. И на основу Измена и допуна Закона о основном образовању и васпитању), „Сл.гл.РС“ 101/17.члан 27.

- „Сл.гл.РС“ Просветни гласник: 5/04, 9/04, 23/04, 1/05, 2/05, 15/05, 3/06, 6/06, 9/06, 15/06, 7/07, 2/08, 6/08, 6/09, 2/10, 7/10, 5/11, 11/16, 6/17, 8/17, 9/17, 10/17
- Правилник о оцењивању ученика Основне школе (, Сл.гл.РС“ бр.67/13, 78/17)
- Извештај о раду школе у претходној школској години
- Резултати самовредновања рада школе и Развојни план школе
- Услови рада школе
- Образовне потребе ученика, родитеља, локалне заједнице

Стручни актив за развој школског програма првог и другог циклуса радио је на изради школског програма.

Стручни актив чине:

Први циклус образовања:

- Достанић Сања, професор разредне наставе – руководицац
- Антић Вукица, професор разредне наставе
- Шпановић Драгица, професор разредне наставе
- Сарка Даница, професор разредне наставе
- Чупић Добрија, професор разредне наставе
- Данка Беломарковић, професор разредне наставе
- Шарић Слађана, професор разредне наставе
- Светлана Радовановић, професор разредне наставе
- Хрговић Биљана, педагог
- Љиљана Габошац, професор енглеског језика
- Даринка Николић, вероучитељ

Други циклус образовања:

- Глигорић Јелена, професор енглеског језика
- Александра Гагић, наставник математике
- Филиповић Оливера, професор биологије и хемије
- Милошевић Александар, наставник математике
- Гаџурић Бранка, професор српског језика
- Топић Јелена, професор српског језика

- Марија Стојшић Гајдош, професор енглеског језика
- Дејан Младеновић, професор физике
- Марелъ Наташа, професор ликовне културе
- Бранимир Жилић, професор физичког васпитања
- Гарчевић Миљан, професор историје

Циљеви Школског програма

- Пун и усклађен интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика у складу са његовим узрастом, потребама и интересовањима;
 - Стицање квалитетних знања и вештина и формирање вредносних ставова, језичке, математичке, научне, уметничке, културне и информатичке писмености неопходне за наставак школовања и активну укљученост у живот породице и заједнице;
 - Развој стваралачких способности, креативности и естетске перцепције;
 - Оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању и свакодневном животу;
 - Развој мотивације за учење и оспособљавање за самостално учење и образовање током целог живота;
 - Оспособљавање за самовредновање и изражавање свог мишљења;
 - Оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања;
 - Развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности као и потребе неговања и развоја физичких способности и здравог начина живота;
 - Развијање свести о важности очувања природе и животне средине;
 - Развијање способности за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;
 - Развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне и узрастне равноправности и толеранције.

3. ШКОЛСКИ ПРОГРАМ I-IV РАЗРЕД

1. Наставни план за први циклус образовања

Планирање и програмирање обавезних наставних предмета и изборних предмета је извршен по следећем моделу: наставне теме, циљ, задаци, садржаји, методе, наставна средства, време реализације.

ФОНД ЧАСОВА – I разред Фонд часова је дат на годишњем нивоу.

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА ЗА УЧЕНИКЕ ПРВОГ РАЗРЕДА ИЗНОСИ 864 ЧАСА

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ А	Недељни број	ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА
Српски језик	5	180 часова

Енглески језик	2	72 часа
Математика	5	180 часова
Свет око нас	2	72 часа
Ликовна култура	1	36 часова
Музичка култура	1	36 часова
Физичко и здравствено васпитање	3	108 часова
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		
Верска настава	1	36 часова
Грађанско васпитање	1	36 часова
Матерњи језик/ говор са елементима националне културе	2	72 часа
Пројектна настава	1	36 часова
Допунска настава	1	36 часова
Час одељењског старешине	1	36 часова
Ваннаставне активности	1-2	36-72 часа
Екскурзија	1-3	дана годишње

ФОНД ЧАСОВА –II разред Фонд часова је дат на годишњем нивоу.

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА ЗА УЧЕНИКЕ ДРУГОГ РАЗРЕДА ИЗНОСИ 864 ЧАСА

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ А	Недељни број	ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА
Српски језик	5	180 часова
Енглески језик	2	72 часа
Математика	5	180 часова
Свет око нас	2	72 часа
Ликовна култура	2	72 часа
Музичка култура	1	36 часова
Физичко васпитање	3	108 часова
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		
Верска настава	1	36 часова
Грађанско васпитање	1	36 часова
Матерњи језик/ говор са елементима националне културе	2	72 часа
Народна традиција	1	36 часова
Од играчке до рачунара	1	36 часова
Допунска настава	1	36 часова

Час одељењског старешине	1	36 часова
Слободне активности	1-2	36-72 часа
Екскурзија	1-3	дана годишње

ФОНД ЧАСОВА –III разред Фонд часова је дат на годишњем нивоу.

Фонд часова је дат на годишњем нивоу.

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА ЗА УЧЕНИКЕ ТРЕЋЕГ РАЗРЕДА ИЗНОСИ 936 ЧАСОВА

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ А	Недељни број	ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА
Српски језик	5	180 часова
Енглески језик	2	72 часа
Математика	5	180 часова
Природа и друштво	2	72 часа
Ликовна култура	2	72 часа
Музичка култура	1	36 часова
Физичко васпитање	3	108 часова
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		
Верска настава	1	36 часова
Грађанско васпитање	1	36 часова
Матерњи језик/ говор са елементима националне културе	2	72 часа
Народна традиција	1	36 часова
Од играчке до рачунара	1	36 часова
Допунска настава	1	36 часова
Час одељењског старешине	1	36 часова
Слободне активности	1-2	36-72 часа
Екскурзија	1-3	дана годишње

Фонд часова је дат на годишњем нивоу– IV разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА ЗА УЧЕНИКЕ ЧЕТВРТОГ РАЗРЕДА ИЗНОСИ 900 ЧАСОВА.

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ А	Недељни број	ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА
Српски језик	5	180 часова
Енглески језик	2	72 часа

Математика	5	180 часова
Природа и друштво	2	72 часа
Ликовна култура	2	72 часа
Музичка култура	1	36 часова
Физичко васпитање	3	108 часова
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		
Верска настава	1	36 часова
Грађанско васпитање	1	36 часова
Матерњи језик/ говор са елементима националне културе	2	72 часа
Народна традиција	1	36 часова
Додатна настава	1	36 часова
Допунска настава	1	36 часова
Час одељењског старешине	1	36 часова
Слободне активности	1-2	36-72 часа
Екскурзија	1-3	дана годишње

У процесу праћења и остваривања ШП укључени су наставници разредне наставе, стручни сарадници школе, ученици, родитељи, директор школе и просветне власти.

Праћење остваривања ШП оствариће се кроз:

- сталне састанке стручног актива
- праћење реализације наставног плана и програма
- консултације са надзорницима за осигурање квалитета
- посете другим школама и размена искуства са њима
- израда тестова на нивоу школе-тим

1.1 ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА ЗА I РАЗРЕД ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ 1.1.1 Српски језик

Циљ наставе

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабарана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе

Задаци наставе српског језика су: развијње љубави према матерњем језику и потребе да се

он негује и унапређује; основно описмењавање најмалађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика; поступно и систематско упознавање граматике и правописа српског језика; упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика; оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама; развијање осећаја за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности; развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза; увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (дживљајног, усмереног, истраживачког); оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова; упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустративних енциклопедија и часописа за децу; оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења; развијања поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује; навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији; подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво; васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности; развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Оперативни планови

Оперативни задаци наставе српског језика су: усвајање правилног изговарања гласова гласовних скупова, речи и реченица; савладавање технике читања и писања на ћириличном писму; навикавање на употребу књижевног језика у говору и писању; формирање навика зачитко уредно и лепо писање; поступно увођење у доживљавање и разумевање књижевних текстова; уочавање врсте књижевних дела према захтевима програма; усвајање основних књижевно теоријских и функционалних појмова према захтевима програма; оспособљавање за усмено и писмено препричавање, причање и описање према захтевима програма.

Корелација: музичка култура, ликовна култура, народна традиција, свет око нас.

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК (5 часова недељно; 180 часова годишње)

Редни	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми	реал	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА	Исходи По
-------	---------------	----------------------	------------------------	------	----------------------	----------------------	--------------

			обрада	други типови знања	укупно		ПОСТИГНУЋА	ОСТВАРЕНОСТИ ПОСТИГНУЋА	завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.	Основи читања и писања	<p>1. Припрема за читање и писање: вежбе у посматрању; вежбе у слушању; развијање културе усменог изражавања; формирање и усавршавање културе практичног комуницирања; усвајање и развијање појма реченице, речи, слова и гласа; аналитичка, синтетичка и аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе.</p> <p>2. Почетно читање и писање: увежбавање логичког читања на одговарајућим текстовима; увежбавање графички правилног и естетски ваљаног писања.</p> <p>3. Усавршавање читања и писања</p>	42	31	73	IX, X, XI, XII, I	1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.5. 1CJ.0.1.7. 1CJ.1.2.1. 1CJ.1.3.5. 1CJ.2.3.3.	Усмена провера знања. Писмена провера Отворени разговори Ученичка самопроцена	Ученик зна да правилно изговара гласове; ученик правилно интонира реченицу; ученик изражава мисли идеје и осећања. Ученик идентификује гласове, речи и реченице; Ученик пише штампаним и писаним словима; Ученик је савладао технике читања–

2.	Језик	<p style="text-align: center;">ЈЕЗИК</p> <p style="text-align: center;">1.</p> <p>Грамматика: реченица, реч, глас, слово – препознавање; уочавање улоге гласова у разликовању значења речи; разликовање реченице као обавештења, питања и заповести изговором и препознавањем у тексту; правилан изговор гласова ч, ћ, ђ, ц, х и р.</p> <p>2. Правопис: употреба великог слова на почетку реченице, у писању личних имена и презимена, имена насеља (једночлана); правилно потписивање (име, па презиме); употреба тачке на крају реченице; место и функција упитника и узвичника у реченици</p>	10	5	15	IX, XII, I, II, II, IV, V, VI	1.СЈ.1.3.1. 1.СЈ.1.3.2. 1.СЈ.1.3.3. 1.СЈ.1.3.4. 1.СЈ.1.3.5. 1.СЈ.1.3.6. 1.СЈ.1.3.8. 1.СЈ.1.3.9. 1.СЈ.1.3.10. 1.СЈ.1.4.3.	Писмена провера Отворени разговори Ученичка самопроцена	Ученик правилно изговара гласове; ученик читко пише писаним словима по диктату; Ученик поштује велико слово, тачку, упитник и узвичник
----	-------	--	----	---	----	--	---	--	--

Редни број наставне теме	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по			Време реализације	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ПОСТИГНУЋА	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
			обрада	други типови знања	укупно				
3.	Књижевност	<p>КЊИЖЕВНОСТ</p> <p>1. Читање текста: правилно и течно читање наглас речи, реченица и кратких текстова – провера разумевања прочитаног; читање дијалогског текста – индивидуално и по улогама; увођење ученика у читање у себи; активно слушање интерпретативног читања текста.</p> <p>2. Тумачење текста: текстови из лектире (листа обавезних текстова из Програма и изборни текстови); уочавање наслова, имена аутора, садржаја и илустрација у књизи; уочавање просторних и временских односа и битних појединости у описима бића и природе; уочавање главних ликова, њихових особина и поступака; запажање основних емоционалних стања; појмови добро и зло; одговори на питања о прочитаној садржини; усвајање књижевних и функционалних појмова.</p>	52	12	64	XI, XII, I, II, III, IV, V, VI	1.CJ.1.5.1. 1.CJ.1.5.2. 1.CJ.1.5.3. 1.CJ.1.5.4.	Писмена провера Отворени разговори Ученичка самопроцена Усмена провера	Ученик разликује позитивне и негативне јунаке; Ученик разликује стварно од нестварног; Ученик издваја главне актере, време и место радње; Ученик изражава сопствени утисак о прочитаном
4.	Језичка култура	<p>1. Основни облици усменог и писменог изражавања препричавање; причање о догађајима, доживљајима и на основу маште; описивање предмета и бића.</p>				XI, XII I, II, III, IV, V, VI	1.CJ.0.1.1. 1.CJ.0.1.2. 1.CJ.0.1.5. 1.CJ.0.1.6. 1.CJ.0.1.7. 1.CJ.0.1.8. 1.CJ.1.2.1. 1.CJ.1.2.2. 1.CJ.1.2.3. 1.CJ.1.2.4. 1.CJ.1.2.5. 1.CJ.1.2.6. 1.CJ.1.2.7.	Писмена провера Отворени разговори Ученичка самопроцена Усмена провера	Ученик препричава догађаје и доживљаје;

Редни број наставне	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ПОСТИГНУЋА	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
			обрада	други	типови				
4.	Језичка култура	2. Усмена и писмена вежбања ортоепске вежбе; ортографске вежбе; диктат; лексичке вежбе; синтаксичке вежбе; казивање напамет научених текстова (лирских и епских); сценско импровизовање драмског/драматизованог текста; служење речником и стварање сопственог речника; конвенционални језички стандарди у усменом општењу употреба речи Ви из поштовања и учтивости; писање честитке; израда домаћих писмених задатака (до пет) и њихова анализа.	18	10	28	XI, XI I, I, II, III, IV, V, VI	1.CJ.0.1.1. 1.CJ.0.1.2. 1.CJ.0.1.5. 1.CJ.0.1.6. 1.CJ.0.1.7. 1.Cj.0.1.8. 1.CJ.1.2.1. 1.CJ.1.2.2. 1.CJ.1.2.3. 1.CJ.1.2.4. 1.CJ.1.2.5. 1.CJ.1.2.6. 1.CJ.1.2.7.	Писмена провера Отворени разговори Ученичка самопроцена Усмена провера	Ученик препричава догађаје и доживљаје; Ученик слободно и подстицајно описује предмете и појаве; Ученик пише по диктату;
Укупно часова			122	58	180	IX - VI			

**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 1. РАЗРЕДА
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ**

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за 1. разред из Српски језик садрже стандарде постигнућа за области: Говорна култура, Вештина читања и разумевања прочитаног, Писано изражавања, Граматика и лексикологија и Књижевност.

У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа, осим у области Говорна култура.

У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
ГОВОРНА КУЛТУРА	1СЈ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике 1СЈ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања 1СЈ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења“ или „скандирања“ 1СЈ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља 1СЈ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју		
ВЕШТИНЕ ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ	1СЈ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста 1СЈ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.) 1СЈ.1.2.6. разуме дословно значење текста 1СЈ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате		
ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊА	1СЈ.1.3.2. уме да се потпише 1СЈ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1СЈ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре 1СЈ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава		1СЈ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст)
ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА	1СЈ.1.4.4. препознаје антонимију 1СЈ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.)		
КЊИЖЕВНОСТ	1СЈ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1СЈ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту		

1.1.2.Енглески језик

Циљ:

Циљ наставе енглеског језика у првом разреду је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом облику о темама из његовог непосредног окружења. У исто време треба да подстакне интересовање и потребу за учењем страних језика, подстакне развој свести о сопственом напредовању, олакша разумевање других и различитих култура и традиција, стимулише машту и креативност и подстиче употребу енглеског језика у личне сврхе и из задовољства.

Задаци:

- Приближити ученицима идеју о постојању других језика као средстава комуникације;
- развијање позитивних осећања према језику који учи;
- подстицање потребе за учењем страних језика;
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост.

Оперативни задаци:

- разликује језик који учи од других језика;
- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију;
- разуме вербални садржај уз помоћ облика невербалне комуникације;
- разуме кратке дијалог, приче и песме о познатим темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство итд.);
- развија способност и навику слушања са разумевањем.
- разговетно изговара гласове, научене речи и изразе, акцентује речи, поштује ритам и интонацију;
- даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ;
- описује кратким и једноставним језичким структурама себе и друге у познатим ситуацијама;
- именује ствари из непосредног окружења у вези са темама које се обрађују;
- репродукује, сам или у групи, кратке рецитације и бројалице и пева познате песмице.
- реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања о познатим темама;
- поставља једноставна питања;
- изражава допадање и недопадање;
- учествује у игри и комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.);
- препознаје шта је ново научио;
- препознаје, на елементарном нивоу разлику у односу на матерњи језик;
- користи језик у складу са ситуацијом
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима

Литература и приручници:

“Playway to English 1” (Гинтер Гернгрос, Херберт Пухта, Вишња Брковић) уџбеник и радна свеска,

ЦД, приручник и додатни материјал за наставнике.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК (2 часа недељно; 72 часа годишње)

Редни број	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ПОСТИГНУЋА	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
			обрада	други типови знања	укупно				
1.	Hello	Упознавање, једноставни поздрави, певање песмице, причање приче. Развијају свест о страном језику.	2	4	6	IX	ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.3.1. ПСТ.2.1.3. ПСТ.2.1.15. ПСТ.2.1.25. ПСТ.2.2.1. ПСТ.3.1.1. ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.32. ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.3.2.	Усмено развијају свест о страном језику, певање	Певају песмицу, поздрављају, представљај у се.
2	School	Поздрави, вокабулар везан за школски прибор, предмете у учионици, певање песмице, бројање до 4, бојење по диктату.	3	5	8	IX. X		Усмено и писмено певање песмица, именују прибор за школу	Именују боје, школски прибор, предмете у учионици; броје до 4, певају песмицу
3.	Pets	Именовање животиња, бројање и бојење животиња, певање песмице, слушају причу, изводе игроказ.	3	4	7	X, XI		Усмено и писмено броје до 4, именује животиње, певање песмица	Именују животиње, певају песмицу, боје и броје до 4, слушају причу са разумевањем, изводе игроказ.
4.	Toys	Именовање, бројање до 10 и проналажење играчака, изражавање припадања. Именов ање делова лица	3	5	8	XI, XII		Усмено и писмено броји до 10, именује делове лица	Именује, броји до 10 и боји играчке. Разуме изразе припадања. Именује делове лица.

5.	Party	Именовање ликова са маскенбала: певање песмице, бојење, бројање, извођење играка, читање математичких израза са сабирањем и одузимањем до 10, упознаје се са елементима британске културе.	3	4	7	ХП, I	Усмено именује ликове, певање песмица упознаје се са елементима британске културе.,	Именује ликове са маскенбала, пева песмицу, чита математичке изразе, развија свест о другој култури.
6.	Weather	Именовање различитих временских прилика, бојење по диктату, певање песмице, повезивање начина облачења са различитим временским условима.	3	5	8	I, II	Усмена провера именује одећу	Одговори на једноставна питања у вези времена, именује одећу.

Редни број наставне теме	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми				Време реализације	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ПОСТИГНУЋА	Исходи По завршетку у разреда ученик ће бити у стању да:
			обрада	други типови знања	укупно					
7.	Family & Home	Именовање и представљање чланова породице, изражавање љубаве, именовање просторија у кући, илустровање, повезивање, бројање и бојење по диктату.	3	4	7		II, III	ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.3.1. ПСТ.2.1.3. ПСТ.2.1.15. ПСТ.2.1.25.	Провера представљање чланова породице, просторије у кући	Именује и представља чланове породице, изражава љубав, именују просторије у кући, илуструје,

									повезује, броји и боји по диктату
8.	Health	Певање песмице уз ТПР, цртање, слушање, извођење игроказа.	3	5	8	III, IV		Усмена провера, песмице	Певају песмицу, изводе игроказ.
9.	Food	Именовање различите хране, изражавају (не)допадање, певање песмица, слушање причаца, извођење игроказа, илустровање, слушање, препознавање.	3	5	8	IV, V	ПСТ.2.2.1. ПСТ.3.1.1. ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.32. ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.3.2.	Усмено певање песмица, именује храну	Именују различиту храну, изражавају (не)допадање, певају песмице, изводе игроказ, илуструју.
10.	Animals	Именовање животиња и музичких инструмената, слушање приче, извођење игроказа, певање уз ТПР, илустровање, изражавање умећа “The crocodile can swim”	2	5	7	V, VI		Усмено именује животиње и музичке инструменте	Именују животиње и музичке инструменте, певају, слушају са разумевањем , изводе игроказ.
Укупно часова			28	46	72	IX - VI			

1.1.3.МАТЕМАТИКА

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Јесте да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појмова и зависности у животу и друштву, да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за Успешно настављање математичког образовања и за самообразовање, као и да допринесе развијању менталних способности,

формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

ЗАДАЦИ НАСТАВЕ МАТЕМАТИКЕ У ПРВОМ РАЗРЕДУ/

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи,

Друштву и свакодневном животу,

- да развију ученикову способност посматрања, опажања, логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења,
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику,
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, о релацијама и пресликавањима,
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима,
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе,
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама,
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања.

ЗАДАЦИ:

- Ученици треба да /препознају разликују и исправно именују облике предмета, површи и линија
- посматрањем и цртањем упознају тачку и дуж и стекну умешност у руковању лењиром,
- успешно одређују положај предмета према себи и предмета према предмету,
- Науче да броје, записују, читају и упоређују бројеве до 100, као и да исправно употребљавају знаке једнакости и неједнакости, савладају сабирање и одузимање до 100 /без преласка преко десетице/,
- Упознају комутативност и асоцијативност сабирања /без употребе ових назива/,
- савладају таблицу сабирања и да до нивоа аутоматизације усвоје технику усменог сабирања једноцифрених бројева и одговарајуће случајеве одузимања,
- успешно решавају текстуалне задатке /једном и две операције/ у оквиру сабирања и одузимања до 100.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ-КОЈЕ ЋЕ СЕ ОСТВАРИТИ КРОЗ ПРЕДВИЂЕНЕ НАСТАВНЕ САДРЖАЈЕ-АКТИВНА ПРИМЕНА
НАУЧЕНОГ ИСХОДА

ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ

1. Компетенција за целодневно учење
2. Комуникација
3. Рад са подацима и информацијама
4. Дигитална компетенција
5. Решавање проблема
6. Сарадња
7. Одговорно учешће у демократском друштву
8. Одговоран однос према здрављу
9. Одговоран однос према околини
10. Естетичка компетенција
11. Предузимљивост и оријентација према предузетништву

Уџбеник :

1. Бранислав Поповић, Ненад Вуловић, Петар Анокић и Мирјана Кандић : Маша и Раша, Математика

1. уџбеник за први разред основне школе,

Издавачка кућа, Klett, Београд, 2015.

2. Бранислав Поповић, Ненад Вуловић и др.: Маша и Раша, Математика 1, Радна свеска за први разред основне школе 1. део,

Издавачка кућа, Klett, Београд, 2015.

Бранислав Поповић, Ненад Вуловић и др.: Маша и Раша, Математика 1, Радна свеска за први разред основне школе 2. део,

Издавачка кућа, Klett, Београд, 2015.

4. Радмила Жежељ, Бранка Матијевић: Маша и Раша, Математика 1, Наставни лист за први разред основне школе, Издавачка кућа, Klett, Београд, 2015.

ЛИТЕРАТУРА

Службени гласник РС-Просветни гласник, 2018. године. Приручник за учитеље из математике.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА (5 часова недељно; 180 часова годишње)

Редни број	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОС ТИ ПОСТИГНУЋА	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
			обрада	други типови знања	укупно				
1.	Г Е М Е Т Р И Ј А ЛИНИЈЕ	Просторне релације међу предметима. -Величина предмета и бића. Геометријска тела лопта, коцка, квадар, ваљак, Пирамида и купа. Геометријске фигуре круг, правоугаоник квадрат, и троугао.	8	9	17	IX	1MA.1.2.1. 1MA.2.2.1	Писмене и усмене провере	-одреди међусобни положај предмета и њихов положају односу на тло, -упореди предмете и бића по величини, -уочи и именује геометријске облике предмета из непосредне околине, -менује геометријска тела и фигуре, -групише предмете и бића са заједничким својствима, -сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика, -разликује криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију, Црта праву линију и дуж помоћу лењира
		Права, крива и изломљена линија. Затворена и отворена линија. Тачка и линија. Дуж.	4	6	10				

2	БРОЈЕВИ ДО 100	<p>Члан скупа. Приказивање скупова. Бројење, писање, читање бројева Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој Упоредивање бројева Редни бројеви Сабирање и одузимање бројева у оквиру: првој десетици, у оквиру 20 и приказивање на бројевној правој Сабирање и одузимање бројева до 100 без прелаза преко десетица и приказивање на бројевној правој Својства сабирања 0 као сабирак и резултат одузимања. Откривање непознатог броја у једнакости са једном операцијом (у вези са сабирањем и одузимањем) Динар, кованице, новчанице до 100 динара</p>	57	89	146	X, XI, XII, I, II, III, IV, V, VI	<p>1MA.1.1.1. 1MA.1.1.2. 1MA.1.1.4. 1MA.1.2.1. 1MA.2.1.1. 1MA.2.1.2. 1MA.2.1.3. 1MA.2.1.5. 1MA.3.1.4.</p>	Писмене и усмене провере	<p>Броји унапред и уназад и са Прескоком, -Прочита запише упореди и уредибројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој. -Користи редне бројеве. -Разликује парне и непарне бројеве. -Одреди највећи и најмањи број, претход ник и следбеник. -користи појмове/саби рак, збир, умањен ик умањилац разлика, -сабира и одузима два једноцифрен а броја не записујући поступак, -сабира и одузима до 100 безпрелаза преко десетице, -растави број на сабирке и примени замену здруживање сабирака ради лакшег рачунања, -реши текстуални задатак са једном операцијом, сабира и одузима, рачуна вредност израза -разликује новчане апомене до 100 динара и упоређује њихову вредност</p>
---	----------------------	--	----	----	-----	---	---	-----------------------------	--

									-уочи правило и одреди следећи члан започетог низа
3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење дужине нестандардним јединицама мере/динар и пара ,метар/	3	4	7	V	1МА.1.4.1. 1МА.2.4.1.	Писмене и усмене провере	Разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност -прочита и користи податке са једноставније г сликовног дијаграма или табеле, -измери дужину задатом, нестандарно м јединицом мере, -преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упуства.
Укупно часова			71	109	180	IX - VI			

СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 1. РАЗРЕД

Стандарди постигнућа – образовни стандарди за 1. разред основне школе за предмет Математика садржи стандарде постигнућа за области: Природни бројеви и операције са њима, Геометрија и Мерење и мере. У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА	1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датом бројевнојполуправи 1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде 1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом 1МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде	1МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем 1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза 1МА.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције	1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака 1МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени 1МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми
ГЕОМЕТРИЈА	1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа, угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)	1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских бјеката у равни	
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	1МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама 1МА.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме	1МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама 1МА.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке	

1.1.4. СВЕТ ОКО НАС

ЦИЉ: Циљ наставног предмета Свет око нас јесте да ученици упознају себе, своје окружење и развију способности за одговоран живот у њему.

ЗАДАЦИ: Развијање техника сазнајног процеса. Формирање елементарних научних појмова из породичних и друштвених наука. Подстицањ дечијих интересовања и развијање истраживачких активности код деце. Развијање одговорног односа према себи и окружењу. Разумевање чињенице да је човек део природе и да својим понашањем утиче на њу.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ: Развијати свест о себи и онима око себе. Препознати и убажавати сличности и разлике међу појединцима. Сарађивати у групи вршњака. Упознавање, разумевање и поштовање основних елемената здравог живота. Примена стечених знања у свакодневном животу. Значај и повезаност живе и неживе природе. Развијати способност уочавања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности; развијати одговоран однос

према себи, окружењу и уважавање других; развијати радозналост интересовање и способност за активно упознавање друштвеног окружења.

Уџбеник:

Свет око нас , Уџбеник за 1. разред основне школе, Зоран Б.Гаврић, Драгица Милановић. Први и други део , Издавачка кућа Klett, Београд 2018. Свет око нас- радна свеска за 1. разред основне школе, Зоран Б.Гаврић, Драгица Милановић, Издавачка кућа Klett, Београд 2018.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СВЕТ ОКО НАС (2 часа недељно; 72 часа годишње)

Редни број наставне теме	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ПОСТИГНУЋА	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
			обрада	други типови знања	укупно				
1.	Ја и други	Основна осећања (радост, страх, туга и бес). Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом). Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима.	2	3	5	IX, X		Процена се врши	препозна и исказе радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; -правовремено и примерено ситуацији исказе своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; - се понаша тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; - придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; - сарађује са вршњацима у заједничким активностима;
2.	Порични дом, школа	Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи. Права и обавезе чланова група. Правила понашања појединаца и групе. Празници: породични, школски.	7	3	10	X	1ПД.1.5.1. 1ПД.1.5.2. 1ПД.1.5.5. 1ПД.2.5.1. 1ПД.2.5.2 1ПД.3.5.1. 1ПД.3.5.2.	методама вредновања и самовредновања ученика и наставника у области наставе и учења и постигнућа ученика, на крају школске године	

Редни број наставне теме	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ПОСТИГНУЋА	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
			обрада	други типови знања	укупно				
3.	Здравље и безбедност	Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана, лична хигијена, рад, одмор. Безбедно понашање у саобраћају на путу од куће до школе (кретање улицом са и без тротоара, прелажење преко улице, безбедно место за игру). Опасне ситуације по живот, здравље и околину, превенција и правилно понашање (у дому и школској средини, саобраћају, током природних непогода).	7	3	10	X, XI	1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5.	Процена се врши методама вредновања и самовредновања ученика и наставника у области наставе и учења и постигнућа ученика, на крају школске године	одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; - чува своју, школску и имовину других; - прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; - својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; - примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице;
4.	Оријентација у простору и времену	Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.	4	3	7	XII I	1ПД.1.4.1. 1ПД.1.4.2. 1ПД.1.4.4.	Процена се врши методама вредновања и самовредновања ученика и наставника у области наставе и учења и постигнућа ученика, на крају школске године	- снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката; - одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра;

Редни број наставне теме	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ПОСТИГНУЋА	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
			обрада	други типови знања	укупно				
5.	Човек ствара	Човек ради и ствара (материјали и средства за рад, производи људског рада). Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провидно- непровидно, хрпаво- глатко).	6	4	10	V, VI	1ПД.1.1.1. 1ПД.1.3.5. 1ПД.1.2.3.	Процена се врши методама вредновања и самовредновања ученика и наставника у области наставе и учења и постигнућа ученика, на крају школске године	посматрањем и описивањем предмета одреди својства материјала: тврдо-меко, провидно- непровидно, храпаво- глатко; - учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене;
6.	Разноврс ност природе	Сунчева светлост и топлота. Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање. Облици појављивања воде: потоци, реке, баре, језера, киша, снег. Облици појављивања воде у непосредном окружењу. Основна својства воде: укус, мирис, провидност раствара поједине материјале. Изглед земљишта: равница, брдо, планина. Изглед земљишта у непосредном окружењу. Основна својства земљишта: боја, растрситост, влажност;	10	5	15	II, III	1ПД.1.1.1. 1ПД.1.1.2. 1ПД.1.1.3. 1ПД.1.1.4. 1ПД.1.1.5. 1ПД.2.1.1. 1ПД.2.1.2. 1ПД.2.1.4. 1ПД.3.1.1. 1ПД.3.1.2.	Процена се врши методама вредновања и самовредновања ученика и наставника у области наставе и учења и постигнућа ученика, на крају школске године	- разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења; - препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера; - препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина;

7.	Живи свет	<p>Карактеристичне биљке и животиње у непосредном окружењу. Изглед и делови тела биљака. Изглед и делови тела животиња на примерима сисара, птица, риба, инсеката. Човеково тело - делови тела (глава, труп, руке и ноге) и чула (вида, слуха, укуса, мириса и додира). Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња/човека.</p> <p>Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).</p>	10	5	15	IV, V	<p>1ПД.1.1.1.</p> <p>1ПД.1.1.2.</p> <p>1ПД.1.1.3.</p> <p>1ПД.1.1.4.</p> <p>1ПД.1.1.5.</p> <p>1ПД.2.1.1.</p> <p>1ПД.2.1.2.</p> <p>1ПД.2.1.4.</p> <p>1ПД.3.1.1.</p> <p>1ПД.3.1.2.</p>	Процена се врши методама вредновања и самовредновања ученика	<p>- идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа</p> <p>- препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу;</p> <p>- препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења</p> <p>- штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места;</p> <p>- се понаша тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу;</p> <p>- повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.</p>
Укупно часова			46	12	/	72	IX - VI		

СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 1. РАЗРЕД ОСНОВНЕ

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за 1. разред из предмета

Света око нас садрже стандарде постигнућа за области: Ја и други, Породични дом школа, Здравље и безбедност, Оријентација у простору и времену, Човек ствара, Разноврсност природе и живи свет.

У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
Ја и други, Породични дом школа	1ПД.1.5.1. зна ко је друштвене групе постоје ико су њихови чланови 1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу 1ПД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља	1ПД.2.5.1.зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова 1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама	1ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима 1ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују
Здравље и безбедност	1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите 1ПД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља		
Оријентација у простору и времену	1ПД.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама 1ПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору лева и десна страна 1ПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена, дан, делови дана, дане недеље		
Човек ствара	1ПД.1.1.1. прав и разлику између природе и производа људског рада 1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређује њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу 1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очувању природе		

Разноврсност природе и живи свет	1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рада 1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу 1ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића 1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања 1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића	1ПД.2.1.1.разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима 1ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака животиња и људи 1ПД.2.1.4. зна улогу основних делова живих бића	1ПД.3.1.1. разуме како загревање и хлађење ваздуха утичу на појаве у природи 1ПД.3.1.2. примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу
----------------------------------	--	--	---

1.1.4. ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичк екритеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитивно дно спрема култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Задаци: наставе ликовне културе је да развија способности ученика за опажање облика, величина, светлина боја, положаја облика у простору. Да развија памћење, повезивање опажених информација што чини основу за увођење у визуелно мишљење. Стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава. Стварање услова за коришћење у процесу реализације садржаја техника и средстава ликовно-визуелног изражавања. Развијати потенцијале у области ликовности и визуелности, коришћењем примењених техника и средстава. Развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ ЛИКОВНА КУЛТУРА (1 час недељно , 36 часова годишње)

Редни број наставне	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
			обрада	други типови знања	укупно		
1.	ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ	Простор. Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне обликовао. одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави. Уметничка занимања и продукти. Сликарик слика, вајар – скулптура, фотограф – фотографија... Изглед употребних предмета које су дизајнирали уметници. Установе културе	3	1	4	IX	<ul style="list-style-type: none"> - опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; - пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе.

		(биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека...) Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила понашања.					
2.	ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ	<p>Облици.Облициизпри роде, облицикојејествориочовек, правилни и неправилниоблици. Својстваоблика (цело, део, велико, мало, високо, ниско, краће, дуже, уско, широко, светло, тамно, обојено, безбојно, једнобојно, шарено, меко, тврдо, глатко, храпаво, обло, рогљасто).</p> <p>Положајоблика у простору и у равни (горе, доле, између, испод, у, на, испред, иза, усправно, положено, косо, лево, десно).</p> <p>Кретање.Покретни и непокретниоблици. Кретањебића и машина. Смеркретањаоблика (налево, надесно, нагоре и надоле). Безбедност у саобраћају - илузијавеличинепокретних и непокретнихобјеката у односунаудаљеностодпосматрача.</p> <p>Светлост и сенка.Природни и вештачкиизвориосветљења. Променаосветљености у токудана. Изгледоблика и сенке у зависностиодосветљења.</p>	5	7	12	X, XI, XII	одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни;

3.	ОБЛИКОВАЊЕ ОБЛИКОВАЊЕ	<p>Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором.</p> <p>Обликовање скульптуре. Обликовање емких материјала поступком давања..</p> <p>Спајање разноврсних материјала</p> <p>Обликовање цртежа. Врстелинија (отворена, затворена, права, крива, светла, тамна, широка, уска, дугачка, кратка, непрекинута, испрекидана, груба, нежна, спирална, таласаста, степенаста...).</p> <p>Изражајна својствалинија у односу на материјал и прибор.</p> <p>Обликовање слике. Боја природних облика и боја облика које створио човек.</p> <p>Изражајна својства боје у односу на материјал</p> <p>материјал погодни за преобликовање (оштећени предмети, амбалажа, остаци тканина...).</p> <p>Различити формације као мотивација за стваралачки рад. Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и учбеника, уметничка дела... и прибор.</p>	6	5	11	I, II, III	користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; - обликује једноставне фигуре од меког материјала; - одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену
4.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	<p>Читање визуелних информација. Илустрација у децим књигама и учбеницима.</p> <p>Стрип. Цртани и анимирани филм-традиционално урађени (слободоручно обликовани или нацртани ликови) и савремени (урађени у апликативном програму). Прича у цртаном и анимираном филму.</p> <p>Изглед места и ликова.</p> <p>Знак. Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни знак. Лепописање. Украсна слова.</p> <p>Традиција. Празници и украшавање.</p> <p>Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.</p>	6	3	9	IV, V, VI	преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука;
Укупно часова			20	16	36	IX - VI	

МЕЂУ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

У оквиру наставне теме Ликовна култура и окружење посебно ће се развијати међупредметне компетенције - Одговоран однос према околини, Естетичка компетенција и Дигитална компетенција. У оквиру наставне теме Односи у видном пољу посебно ће се развијати међупредметне компетенције – Естетичка компетенција и Сарадња

У оквиру наставне теме Обликовање посебно ће се развијати међупредметне компетенције – Естетичка компетенција и Одговоран однос према околини.

У оквиру наставне теме Споразумевање посебно ће се развијати међупредметне компетенције – Сарадња, Комуникација и Одговорно учешће у демократском друштву.

1.1.5.Музичка култура

Циљ наставе и учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз колективно

индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и

одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

ЗАДАЦИ : Упознавање са основама музичке писмености, музичким инструментима, музичком традицијом.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗА НАСТАВУ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ СУ :

- Компетенција за учење
- Комуникација
- Рад с подацима и информацијама
- Дигитална компетенција
- Решавање проблема
- Сарадња
- Одговорно учешће у демократском друштву
- Естетичка компетенција
- Одговоран однос према здрављу

УЦБЕНИК : Габријела Грујић, Маја Соколовић Игњачевић, Маша и Раша, Музичка култура, Уцбеник за 1. разред основне школе, Klett, Београд, 2018. год.

ЛИТЕРАТУРА :

1. (2017) . Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања. Београд : Службени гласник Републике Србије
2. Васиљевић, З. (2003). Музички буквар . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства
3. Жежељ Ралић, Р. (2014). Игра речи: Читанка за први разред основне школе. Београд : Klett.
4. Јовић-Милетић, А. (2010) . Интеграција традиционалног и класичног музичког образовања у настави почетног музичког описмењавања. Докторски рад . Београд : Учитељски факултет.
5. Васиљевић, З. (2006). Методика музичке писмености . Београд : Завод за уџбенике и наставна средства .
6. Стојановић, Г. (2001). Компаративна методологија наставе музичке писмености и почетног читања и писања. Докторски рад. Београд : Факултет музичке писмености.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МУЗИЧКА КУЛТУРА (1 час недељно , 36 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
			обрада	други типови знања	укупно		
1.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	<p>Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос-звук-лик,музика-радња. различита осећања. Звук и тон (извори) Звук тела(пулс, куцање срца,дисање..) Звуци из природе е и окружења. Звучни знак –(школско звоно ,аутомобилска сирена) Тон : боја (различити гласови и инструменти) трајање, (кратак дуг) Јачина (гласан –тих), висина(висок-дубок). Тишина и одсуство звука. Композициј које илуструју различите боје људског гласа и инструмента. Музички дијалог (хор,глас и хор,глас и иснтрумент,два гласа,два инструмента,један свирач,више свирача,оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученики (празници,приредбе,свечано ст ,рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме). Музичка прича..</p> <p>Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност). Музички бонгон. Музика и здравље. Носиоци звука (це-де плејер,ем пе 3 плејер,рачунар...)</p>	2	1	3	<p>IX, X, XI, XII, I,II, IV, V</p>	<p>-објасни својим речима утиске о слушаном делу ,особине тона,доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је важна; -разликује одабране звукове и тонове ,певање/свирање,хор/ један певач/група певача/оркестар/један свирач/група свирача,боју различитих певачких гласова и интрумената и музичке изражајне елементе; -препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; -повезује музичко дело у односу на њене блиске ситуације,врсту гласа и боју инструмента с карактером дела -поштује договорена правила понашања при слушању музике; -користи самостално или уз помоћ одраслих,доступне носиоце звука.</p>

2.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Изговор бројалице у ритму уз покрет, плескање ,пуцкетање прстима,корачање,дланом о надланицу,ударом о клупу.Звучне ономотопеје и илустрације.Правилна дикција-изговарање брзалица и бројалица.Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.Певање песама уз покрет-песме уз игру и народне песме.Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова са бојама (до-зелено,ре-браон,ми-жуто,фа-плаво,сол-црвено)Дечји ритмички инструменти и начини свирања на њима.Свирање по слуху пратње уз бројалице и песме-пулс,ритам,груписање удара.Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима-песме уз игру,дидактичке игре,музичке драматизације.Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука.Свирање графички представљеног ритма.Музички бонтон.	18	11	29	IX, X, XI, XII, I,II, III, IV, V	-изговара у ритму уз покрет бројалице; -пева по слуху уз песме различитог садржаја и расположења;-пева по слуху уз покрет народне песме,музичке игре;-примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању;-свира по слуху звучне ономотопеје и илустрације,ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма;-повезује почетне тонове песама-моделаи једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом;-објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења;-учествује у школским приредбама и манифестацијама.
3.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Израда дечјих ритмичких инструмената одразличитих материјала.Стварање звукова из непосредне околине и природе спонтаном или договореном импровизацијом.Креирање сопствених покрет ауз музику која се изводи или слуша.Стварање звучних ефеката и једноставне музичке користећи различите изворе звука.Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме,музичке игре.Стварање мањих музичких целина на основу музичког искуства –изговором у ритму ,различитим покретима,предметима,и ритмичким дечјим инструментима. Стварање музичких питања и одговора на дечјим ритмичким инструментима.Стварање једноставне мелодије на краћи текст .Бирање позитивних музичких садржаја,звучних ономотопеја и илустрација за стварање звучне приче-праћење литералног текста.	1	3	4	IX ,X, XI, XII, II, III, IV, V, VI	направи ритмичке инструменте;-ствара звучне ефекте,покрете уз музику,мању ритмичку изабере према литералном садржају одговарајући музички садржај.ку целину помоћу различитих извора звука,ритмичку пратњу уз бројалице, песме и музичке игре уз помоћу различитих извора звука,музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама,једноставну мелодију на краћи задати текст;-
УКУПНО ЧАСОВА			21	15	36	IX -VI	

1.1.6. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉ: Циљ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада. Разноврсним систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком) развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

ЗАДАЦИ:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирања морално- вољних квалитета личности;
- оспособљава ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља и заштити природе и човекове средине.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

- задовољење основних дечјих потреба за кретањем и игром;
- развијање координације, глупкости, равнотеже и експлозивне снаге;
- стицање моторичких умења у свим природним (фитогенетским) облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу; упознавање са кретним могућностима и ограничењима сопственог тела;
- стварање предпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика;
- формирање и овладавање елементарним облицима кретања-" моторичко описмењавање";
- стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад.

КОМПЕНТЕНЦИЈА ЗА НАСТАВУ ФИЗИЧКОГ И ЗДРАВСТВЕНОГ ВАСПИТАЊА

- Компетенција за цело животно учење
- Комуникација
- Рад с подацима и информацијама
- Дигитална компетенција
- Решавање проблема
- Сарадња
- Одговорно учешће у демократском друштву
- Одговоран однос према здрављу
- Одговоран однос према околини
- Естетска компетенција

Уџбеник: Правилник о плану наставе и учења за први циклус образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања, Службени гласник – просветни гласник РС, бр.10/2017

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**(3 часа недељно , 108 часова годишње)**

Редни број	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
			обрада	други типови знања	укупно		
1.	ХОДАЊЕ И ТРЧАЊЕ	Хода(природно, лагано, на прстима, петама, у различитом положају руку...)пузи, провлачи се кроз обруч, пење се.. Трчи природно, споро, лагано, брзо, корацима различите дужине.	13	10	23	IX, X, XI, XII, I,II, IV, V	Уочава своје моторичке и друге способности, особине, сличности и разлике међу вршњацима. Истражује своје способности
2.	СКАКАЊА И ПРЕСКАКА ЊА	Хода, трчи, скаче у месту и у кретању, прескаче справе различите висине и дубине, прескаче вијачу...	10	10	20	IX,X XI,XI I,III V, VI	Уочава своје моторичке и друге способности, особине, сличности и разлике међу вршњацима. Истражује своје способности.
3.	БАЦАЊА И ХВАТАЊА	Баца и хвата лопте различите величине једном руком или обема рукама, баца лопте у вис или у даљ..	8	7	15	X,XI, I,V	Уочава своје моторичке и друге способности, особине, сличности и разлике међу вршњацима. Истражује своје способности.
4.	ВИШЕЊА УПОРИ И ПЕЊАЊА	Пење се уз степенице, уз косину, врши упор предњи на разбоју, њише се на разбоју...	6	5	11	IX,X, I	Редовно и активно учествује у настави физичког васпитања. Придржава се договорене процедуре доласка у салу, понашања на часу и одласка из сале Остварује напредак у развоју моторичких способности(координација, равнотежа, издржљивост, гипкост...)
5.	ВЕЖБЕ НА ТЛУ	Диже и носи реквизите самостално и у групи или пару, изводи основне гимнастичке елементе, дружи се, навија, процењује...	4	4	8	XI,XI I,II, III	Остварује напредак у развоју моторичких способности (координација, равнотежа, издржљивост, гипкост...) Прихватање различитости. Вредновање односа са другима. Усклађује своје кретање са кретањем реквизитау једноставним кретним задацима..
6.	ВЕЖБЕ РАВНОТЕ ЖЕ	Хода упару са обилажењем и прекоричавањем препрека, хода по греди, трчи у страну у назад у колони, врсти, пару, изводи основне гимнастичке елементе...	12	12	24	XI,XII ,I,II,II I,IV,V ,VI	Влада изабраним умењима из вежби на справама, тлу и спортских игара. Остварује напредак у развоју моторичких способности (координација, равнотежа, издржљивост, гипкост...). Поседује и друга моторичка искуства у зависности од интересовања.
7.	РИТМИЧК Е ВЕЖБЕ И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ	Хода з плескање, музичку пратњу, певање појединачно или у пару, ходање у комбинацији са поскоцима, усклађује покрете појединог дела тела са целим телом и карактером музике, изводи основне кораке плесова...	4	3	7	XI,I, II,III	Изводи покрете, кретање у праволинијској путањи Правилно изводи основни корак два одабрана плеса Усклађује једноставне покрете уз музику.
Укупоно часова			57	51	108	IX - VI	

4.	<p>Причала ми бака Баке причају о играма и свом одрастању; -Наш албум(1 час) -Ученици праве фотографије на крају првог полугодишта које прилажу у албум</p>	<p>фотографисање, снимање- ученици -продукти:презе- нтација, филмић -фотографисање, цртежи-ученици</p>	3	<p>2 часа 1 час</p>	XII	<p>развија поштовање према делима народне традиције, својим прецима; -препознаје своја права, потребе, осећања; -учтиво учествује у разговору; -пажљиво слуша саговорника; -препознаје добре стране свог одељења наводи у чему је успешан и у чему жели да напредује;</p>
5.	<p>-Чувари традиције (3 часа)-обичаји -Ученици су прикупили информације од старијих чланова породице, са интернета; Ношња, предмети, смишљање сценарија , сценографије за неколико обичаја из краја;</p>	<p>-проналажење информација на интернету; усмен а казивања старијих фотографисање, Снимање продукт: драмати -зација једног оби-чаја по избору</p>	3	3 часа	I	<p>познаје неке обичаје из народне тра- диције;-сарађује са вршњацима и одр- аслима у различитим ситуацијама; -сарађује и преузима различите улоге у групи;- учтиво учествује у вођеном и слободном разговору;-учествује у школским приредбама и манифеста-цијама;-учествује у сценском извођењу текста;</p>
6.	<p>Моја прва књига(2 часа) -Ученици праве своју прву књигу или сликовницу</p>	<p>цртање на рачунару ученици</p>		2 часа	II	<p>самостално смишља и пише речи; -правилно изговара и пише кратку реченицу;- правилно употребљава велико слово;-спаја више реченица у краћу целину;-</p>
6.	<p>Читамо са мамом/татом (3 часа) -Одлазак у библиотеку: прона- лажење књига за децу, заједничко читање</p>	<p>штампање- наставник продукт: излож- ба сликовница фотографисање. снимање</p>	3	1 час	II	<p>влада основном техником читања и писања ћириличног текста;-активно слуша и разуме садржај приче која му се чита, уочава ликове, разликује догађаје и њихов след;-богати речник;</p>
7.	<p>-Читамо са мамом/татом -Писање читалачког дневника -Ускршњи вашар(5 часова) Упознавање Васкршњих оби-чаја фарбање и шарање јаја; Ученици праве креативне примере јаја и производе</p>	<p>продукт: читала- чки дневник изложба дневника -припрема ,шарање јаја, прављење креативних разгле дница, предмета</p>	5	<p>2 часа 3 часа</p>	III	<p>обликује усмену поруку служећи се речима;- преводи једноставне појмо-ве и информације у ликовни рад; изражава материјалом и техником по избору своје замисли,-преобликује спаја -учествује у изради плана једноставне акције и њеном извођењу;</p>
8.	<p>Ускршњи вашар -Ученици продају производе -Договор о употреби добије-них новчаних средстава</p>	<p>продукт: излож- ба и продаја јаја и пр- едмета; фотогр- афисање; прику- пљање новца од продаје</p>	2	2 часа	IV	<p>сарађује, поштује правила понашања; -разликује новчене апоене од 100 динараи упоређује их;-заједно са на-ставником и вршњацима учествује у договору и одлукама ;</p>

9.	Цветна учионица и школски врт (5 часова) -Ученици осмишљавају пролећно украшавање учионице и школског врта; шетња у оближњој околини и посматрање биљака; бирање, куповина сађење биљака у врту; уређење	проналажење података о биљкама Фотографисање, продукт: улепшање учионице и школског врта биљкама	5	5 часа	V	описује својим речима визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; - препознаје биљке на основу спољашњег изгледа; - схвата значај биљака у природи и њихово место у естетском уређењу простора; сарађује са вршњацима; - учествује у одржавању простора у коме борави;
10.	Наш албум (2 часа) -Ученици праве албум од својих израђених фотографија сакупљених током године, цртежа, предмета	фотографисање, снимање, продукт: изложба албума са дечјим сликама, цртежи, предмети	2	2 часа	VI	- да уочи промене у расту и развоју код себе и других; - повезује резултате учења и рада са уложеним трудом; - доприноси промоцији акције; на једноставан начин вреднује акцију
Укупно часова			36	36	IX - VI	

1.1.9. Грађанско васпитање

Циљ и задаци

Циљ наставе „Грађанско васпитање – Сазнање о себи и другима“ је подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика основне школе. Овај наставни предмет треба да пружи могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања, и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компетентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге.

Задаци су :

- олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције – успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима;
 - подстицање развоја сазнања о себи, сопственим осећањима;
 - проширивање знања и умења за решавање индивидуалних проблема, учење техника за превладавање непријатних емоционалних стања; учење видова само-потврђивања без агресивности и уз уважавање других;
 - подстицање социјалног сазнања, разумевања и прихватања међусобних разлика;
 - подстицање групног рада, споразумевања и сарадње;
 - развијање комуникативне способности и конструктивног решавања сукоба са вршњацима и одраслима;
 - развијање креативног изражавања;
 - упознавање ученика са дечјим правима;
- подстицање и оспособљавање за активну партиципацију у животу школе при чему је
- битно да све што ученици раде, раде из унутрашње, позитивне мотивације, а не због принуде и послушности засноване на страху.

Уџбеник:

Литература: Грађанско васпитање за први разред основне школе Сазнање о себи и другима 1, република Србија, Министарство просвете и спорта, Београд 2002. године; Службени гласник – Просветни гласник РС, бр. 10/04 од 12 августа 2004. године

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ (1 час недељно, 36 часова годишње)

Редни број	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми	Време реализације	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.	<i>Олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције</i>	Родитељски састанак: сусрет родитеља, наставника и ученика. Размена о узајамним потребама, очекивањима, захтевима, тешкоћама везаним за остваривање промену средине одрастања. Уводни час: упознавање ученика са садржајем предмета и начином рада.	2	IX	наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује; уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу; се понаша на начин који не угрожава права, потребе и осећања других; препозна код себе и других основна осећања; препознаје примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу;
2.	<i>Подстицање развоја сознања о себи ,о сопственим осећањима и потребама</i>	Свест о себи I, Свест о себи II, Времплов, Снови (Непријатни снови), Снови (Пријатни снови), Моје жеље, Ја кад порастем, Ја и како ме виде други	8	IX, X II, IV, V	-преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву: -тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права; сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму;
3.	<i>Изражавање и комуникација осећања</i>	Шта ме брине, Моје место за опуштање, Изражавање осећања, Комуникација осећања, Мој бес Изражавање осећања, I, Мој бес II, Страхови I, Страхови II, Туга, Љубав	12	XI, XII, II, III, IV, V	се договара и одлучује у доношењу одењенских правила и да се понаша у складу са њима: заједно са вршњацима учествује у решшавању проблема у одељењу; препозна добре стране свог одељења и оно што битребало променити/побољшати;
4.	<i>Подстицање групног рада, договора и сарадње</i>	Сарадња I, Сарадња II	2	I, II	-разликује добру и лошу комуникацију у сопственом искуству ближем окружењу;
5.	<i>Подстицање социјалног разумевања, прихватање међусобних разлика</i>	Увредљиви надимци, Пријатељство, Тајни пријатељ	3	I, V	-комуницира слушајући саговорника и тражи објашњење онога што не разуме; слободно износи мишљење,

6.	<i>Развијање комуникативне способности, конструктивног решавања сукоба са вршњацима и одраслима</i>	Комуникација инеспоразуми I, Комуникација и неспоразуми I I, Тужакање, Конфликти, Неспоразуми са родитељима	3	XII. I, III	образлаже идеје и прихвата да други могу имати другачије мишљење.
7.	<i>Упознавање ученика са дечијим правима и подстицање и оспособљавање за активну партиципацију у животу школе</i>	Права деца, Школа какву желим, Да кажем слободно, Право на игру	4	X	
8.	<i>Евалуација</i>	Ја пре, ја после, Презентација резултата рада родитеља	2	VI	
Укупоно часова			36	IX -VI	

1.1.10. НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ ВЕРСКА НАСТАВА**(1 час недељно; 36 часова годишње)**

редни бр. наставне теме	ВЕРСКА НАСТАВА 1.РАЗРЕД НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	бр. часова по теми	бр. часова за:	
			обраду	остале типове часова
1.	Увод	1	/	1
2.	Заједница као основ живота	4	3	1
3.	Заједница љубави, Бога, човека и природе	5	4	1
4.	Неизмерна љубав Божја – Христос се роди	7	4	3
5.	Црква – Заједница са Богом	8	6	2
6.	Христова љубав према човеку и свету	5	3	2
7.	Наша брига о свету – творевини Божјој	6	4	2
Укупно:		36	24	12

Назив предмета:	Верска настава
Фонд часова:	36
ЦИЉ	
1.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ упознавање ученика и вероучитеља ➤ упознавање ученика са садржајима предмета и начином рада ➤ мотивисање ученика за похађање часова верске наставе 	
2.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ученицима пружити основ за разумевање човека као бића заједнице ➤ пружити ученицима елементарно знање о Богу као бићу заједнице 	
3.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ пружити основ за разликовање и упоређивање породичних односа и односа који владају у Цркви ➤ пружити основ за упознавање односа који владају између човека и Бога ➤ пружити основ за разумевање да је молитва наш разговор са Богом ➤ омогућити ученицима да увиде да се породични односи и односи у Цркви исказују на конкретан начин ➤ ученицима пружити основ за разумевање да се кроз међусобне односе љубави остварује јединство 	
4.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ пружити ученицима неопходно знање одоласку Спаситеља у свет ➤ указати ученицима да је послање Сина Божјег дар љубави Бога Оца свет ➤ пружити ученицима елементарно знање о Светоме Сави. 	
5.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ пружити ученицима елементарно знање о стварању света ➤ омогућити ученицима да схвате и доживе Цркву као заједницу сабраног Божјег народа ➤ подстицати ученике на лично учешће у животу Цркве. 	
6.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ указати ученицима на величину Христове љубави према људима и свету 	

- пружити ученицима елементарно знање о Христовом страдању и васкрсењу
- 7.
- омогућити ученицима да у Христу препознају узор љубави према свету и човеку
 - подстицати ученике да љубав према Богу изражавају кроз љубав према људима и природи
 - установити обим разумевања и квалитет стечених знања у току школске године из Православног катихизиса

И С Х О Д И

- 1.
- да разуме основна сазнања о темама које ће се обрађивати на настави Православног катихизиса
 - бити подстакнут да активно учествује на часовима верске наставе

- 2.
- моћи да опише и објасни значење појма заједнице као и његов однос према њему блиским особама (породици)
 - моћи да препозна да не можемо једни без других
 - знати да нас љубав повезује са другима
 - знати да се правилно осени крсним знаком

- 3.
- знати да је Бог Света Тројица (Заједница)
 - знати да крштењем постајемо
 - чланови Божје породице (Цркве)
 - пожелети да чини добро другима (ближњима) у својој заједници
 - желети да изражава хришћанску љубав према Богу и ближњима
 - знати да заједница са Богом почива на слободи
 - знати да је послушност израз љубави
 - моћи да препозна да је даривање плод љубави
 - моћи да сазна да је молитва разговор са Богом
 - моћи да усвоји текст молитве Оче наш
 - знати да је Бог Отац створио свет из љубави
 - моћи да препозна да је наш живот Божји дар
 - знати да Бог жели да живимо у заједници са Њим
 - показивати жељу да љубав исказује на конкретан начин
 - бити мотивисан да љубав према Богу изражава молитвом

- 4.
- моћи да препозна основне догађаје библијске приповести о Христовом рођењу
 - моћи да препозна и именује главне личности из библијске приче о Христовом рођењу

(уз помоћ иконе празника и по кључним симболима)

- моћи да препозна да је прослава празника догађај целе породице кроз који се остварује заједница љубави
- моћи да усвоји текст (садржај) и мелодију песме (Божић, Божић)
- моћи да препозна да је Свети Сава посветио свој живот Богу због љубави према Њему
- По завршетку теме код ученика ће се развити жеља да активно учествује у прослави Христовог рођења
- код ученика ће се развити жеља да према ближњима подражава пример љубави Светога Саве

5.

- моћи да опише појединости библијске повести о стварању света
- моћи да разликује оно што је Бог створио од онога што је човек направио на примерима из непосредног окружења
- знати зашто за Бога кажемо да је Творац
- моћи да објасни, на елементарном нивоу, повезаност људи и природе
- уочити да се у Цркви остварује
- јединство људи и природе са Богом
- знати да у заједници са Богом учествујемо слободно – само ако то желимо (пример Светога Саве и његовог слободног избора)
- да се упозна са Литургијом као догађајем (заједничком трпезом) на којем се окупља Божја породица
- код ученика ће се развити жеља да својом послушношћу изражава своју љубав и слободу
- ученик ће желети да учествује у Литургији

6.

- упознати Христово учење као „учење“ о љубави и праштању (на примерима из јеванђељских прича)
- препознати и разумети да је права љубав када је показујемо делима
- усвојити садржај и мелодију песме „Знаш ли ко те љуби силно“
- бити у могућности да опише појединости библијске повести о Христовом Васкрсењу
- препознати и именовати главне личности из библијске приче о Христовом Васкрсењу (уз помоћ иконе празника и по кључним симболима)
- препознати да је прослава празника догађај целе породице
- кроз који се остварује заједница љубави
- моћи да опише прослављање Васкрса у својој породици
- знати обичаје у вези са Васкрсом
- развијати потребу да делима исказују љубав
- развијати жељу да учествује у припремама за прославу овог највећег хришћанског

празника

7.

- моћи да преприча одабране приче које говоре о Христовој љубави према свету и човеку
- на елементарном нивоу моћи да објасни међусобну повезаност свих људи и природе
- препознати и именовати поступке људи који су прожети љубављу према природи, људима и Богу
- учити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса 1. разреда основне школе
- развијати жељу да се брине о биљкама и животињама и целокупној природи

Иновације и унапређење наставе (огледни часови, предавања, семинари)

Стручно усавршавање, корелација са другим наставним предметима, инвентивне методе и наставна средства

Писмени и контролни задаци, вежбе, тестови

Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз:

- усмено испитивање;
- писмено испитивање;
- посматрање понашања ученика

Екскурзије, излети, посете (настава ван учионице):

Извођење практичне наставе у цркви и учешће на Литургији

Наставна средства: коришћење, набавка и израда

Дидактички материјал, библијски анимирани филмови, рачунар, карте, иконе, едукативне игре, штампани и писани текстови.

Корелација са другим предметима

1. Српски језик и књижевност

2. Свет око нас

3. Ликовна култура

4. Музичка култура

5. Народна традиција

6. Грађанско васпитање

- Корелација ће бити детаљно унета у месечне планове у складу са наставним темама и наставним јединицама у зависности од типа часа. Корелација је са свим обавезним и другим изборним предметима, а у складу са наставном јединицом, унеће се у годишњи план.

Начин остваривања програма

- Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.
- Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.
- На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.

Врсте наставе

- Настава се реализује кроз следеће
- облике наставе:
- теоријска настава (**35 часова**)
- практична настава (**1 час**)
- Место реализације наставе**
- Теоријска настава се реализује у учионици;
- Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању;
Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе
- Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже.
- Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.
- Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.
- Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.
- У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу.
- Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота .

Начин праћења остваривања програма и начин праћења напредовања ученика

- Праћење напредовања ученика, врши се постављањем питања у складу са дидактичким захтевима, пропитивањем у складу занимљивог разговора, ученичког излагања и разумевања градива. Кратки, јасни и прецизни одговори, методологијом едукативне игре и слично.

Начин вредновања

ЕВОЛУАЦИЈА наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина:

- процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;
- провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова;

1.1.11. РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Практична примена знања, коришћење формалних и неформалних поздрава, разумевање текстова и упутстава и реаговање на одговарајући начин, именовање предмета, именовање, описивање, препознавање на елементарном нивоу гласовне структуре језика који учи, бројање од 1 до 10.

Оспособити ученике у почетној фази да усвајају основне карактеристике фонолошког система језика, изговор гласова, ритам и карактеристичну интонацију, усвајају основне реченичне структуре и речи и изразе у оквиру предвиђене тематике, да оспособи ученике да усвајају основне законитости ромског језика.

ЗАДАЦИ:

Да ученици усвоје лексички фонд од 150 до 200 речи које су неопходне за разумевање наставних јединица, да ученици разумеју у усменом говору пет до шест реченица, разумевање диалога на релацијама: наставник – ученик, ученик – ученик, постављање питања и давање одговора, излагање наставних садржаја уз помоћ наставника (препричавање).

Уџбеник: Ромска писменица, Сливовнице, Радна свеска.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

(2 часа недељно; 72 часа годишње)

Редни број	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми				Време реализације
			обрада	други	типови	укупно	
1.	Личност ученика	Представљање, казивање о себи	6		3	9	IX
2.	Породица	Чланови породице родбина, називи родбинских односа, ужа и шира породица	6		3	9	IX, X
3.	Пријатељи	Лични, породични	6		3	9	X, XI
4.	Кућа						XII

		Место, пложај, опис, делови, ствари у кући	6	3	9	
5.	Школа	Ученик, наставник, друга деца, другови, учионица и ствари у њој, школски прибор у њој, школски прибор	6	3	9	I, II
6.	Улица	Објекти, саобраћај, опис пута од куће до школе, места за игру, опасности, сналажење на улици	6	3	9	III
7.	Природа	Животињски и биљни свет околине, природа према годишњим добима, чување природе	6	3	9	IV
8.	Време и бројеви	прошло, садашње и будуће време, тачно време, назив дана, месеци и годишњих доба, бројење	6	3	9	V, VI
Укупоно часова			48	24	72	IX -VI
			72			

1.2 ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА ЗА II РАЗРЕД - ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

1.2.1. Српски језик

Циљ и задаци:

Овладавање основним законитостима српског књижевног језика на ком ће се правилно писмено и усмено изражавати

➤ Упознавање, доживљавање и оспособљавање за тумачење одабраних књижевних дела, позоришних, филмских и других уметничких остварења српске и светске баштине.

Задаци наставе :

- уочавање и схватање реченице као основне језичке категорије, препознавање и разумевање главних реченичних делова;
- упознавање са фонетским и морфолошким појмовима према захтевима програма;
- савладавање нових програмских захтева из правописа;
- овладавање техником читања и писања латиницом;
- увежбавање читања наглас, усавршавање читања у себи у функцији тумачења текста;
- уочавање и тумачење битних чинилаца текста према захтевима програма;
- симултано усвајање књижевних и функционалних појмова;
- овладавање основним облицима језичког изражавања и даља усавршавања и неговање језичке културе;

➤ систематско, доследно реализовање програмираних и њима сличних вежбања у говору и писању.

Оперативни задаци:

➤ уочавање и схватање реченице као основне језичке категорије; препознавање и разумевање главних реченичних делова;

➤ упознавање са фонетским и морфолошким појмовима према захтевима програма;

➤ савладавање нових програмских захтева из правописа;

➤ овладавање техником читања и писања латиницом;

➤ мотивисање, подстицање и усмерење на читање лектире;

➤ увежбавање читања наглас; усавршавање читања у себи у функцији тумачења текста;

➤ уочавање и тумачење битних чинилаца текста према захтевима програма;

➤ симултано усвајање књижевних и функционалних појмова;

➤ овладавање основним облицима језичког изражавања и даља усавршавања и неговање језичке културе;

➤ систематско и доследно реализовање програмираних и њима сличних вежбања у говору и писању.

Корелација: математика, свет око нас, музичко васпитање, ликовна култура

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК други разред
(5 часова недељно; 180 часова годишње)

НАСТАВНА ОБЛАСТ		ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	Број часова по области			Време реализације	Образовни стандарди постигнућа	Процена и провера остварености постигнућа
			обрада	други типови часа	укупно			
ЈЕЗИК	Грамати ка	Реченица-обавештење, питање и заповест. Уочавање потврдних и одричних реченица. Обележја реченице у говору	31	28	59	X, XI, XII,	1CJ.1.3.1.	усмено, писмена провера
	Правопис	(интонација и пауза) и у тексту (велико почетно слово и знаци интерпункције: тачка, упитник и узвичник). Препознавање главних делова реченице (предикат, субјекат).Именице и глаголи (уочвање и препознавање). Разликовање основних глаголских облика за исказивање садашњег, прошлог и будућег времена; разликовање потврдних и одричних глаголских облика. Разликовање рода и броја именица. Глас и слог, самогласници и сугласници; слоготворно р. Подела речи на слоге у изговору (једноставни случајеви). Употреба великог слова у писању личних имена и презимена, надимака уз лично име, имена животиња, вишечланих географских имена и улица (једноставнија решења). Писање адресе. Растављање речи на крају реда (основна правила). Писање речце ли у упитним реченицама и речце не уз глаголе у одричним реченицама. Скраћенице за мере (корелација са наставом математике). Тачка. Упитник. Узвичник. Две тачке и запета у набрајању. Усвајање латинице-читање и писање у другом полугодишту. Употреба великог слова у писању личних имена и презимена, надимака уз лично име, имена животиња, вишечланих географских имена и улица (једноставнија решења). Писање адресе. Растављање речи на крају реда (основна правила). Писање речце ли у упитним реченицама и речце не уз глаголе у одричним реченицама. Скраћенице за мере (корелација са наставом математике). Тачка. Упитник. Узвичник. Две тачке и запета у набрајању. Усвајање латинице-читање и писање друго полугодиште.					1CJ.1.3.4.	

Језичка култура	Усмено изражавање	Основни облици усменог и писменог изражавања. Причање о догађајима и Доживљајима. Описивање. Усмена и писмена вежбања. Ортоепске вежбе, аутодиктат и контролни диктат, синтаксичке вежбе.	4	35	39	<i>IX, X, XI, XII, I, II, III, IV, V, VI</i>	1CJ.0.1.1.	
	Писмено изражавање						1CJ.0.1.2.	
КЊИЖЕВНОСТ	Лирика	увежбавање читања наглас; усавршавање читања у себи у функцији тумачења текста; -овладавање основним облицима језичког изражавања и да-ља усавршавања и неговање језичке културе; -овладавање техником читања и писања латиницом; -систематско и доследно реализовање програмирањих и њи ма сличних вежбања у говору и писању.					1CJ.1.4.5.	усмено, писмена провера знања, тест, цртање, мерење
							1CJ.0.1.7.	
							1CJ.2.2.3.	
							1CJ.1.3.1.	
							1CJ.2.2.5.	
							1CJ.1.3.3.	
							1CJ.2.3.3.	
							1CJ.1.3.5.	
							1CJ.2.3.4.	
							1CJ.1.3.2.	
							1CJ.1.3.6.	
							1CJ.1.3.8.	
							1CJ.1.3.4.	
							1CJ.1.3.9.	
							1CJ.1.3.10.	
							1CJ.1.3.5.	
							1CJ.1.3.3.	
							1CJ.1.3.1.	
							1CJ.1.2.1.	
							1CJ.2.2.8.	
							1CJ.1.2.2.	
							1CJ.2.5.1.	
							1CJ.1.2.5.	
							1CJ.2.5.3.	
							1CJ.1.5.1.	
							1CJ.3.2.7.	
							1CJ.2.2.3.	
							1CJ.3.4.4.	
							1CJ.2.2.7.	

СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 2. РАЗРЕДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за 2. разред из Српски језик садрже стандарде постигнућа за области: Говорна култура, Вештина читања и разумевање прочитаног, Писано изражавање, Граматика и лексикологија и Књижевност.

У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа, осим у области Говорна култура.

У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
ГОВОРНА КУЛТУРА	<p>разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике</p> <p>1СЈ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања</p> <p>1СЈ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, среди-шњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације</p> <p>1СЈ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање</p> <p>1СЈ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју</p> <p>1СЈ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став</p>		
ВЕШТИНЕ ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ	<p>1СЈ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста</p> <p>1СЈ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)</p> <p>1СЈ.1.2.5. одређује основну тему текста</p> <p>1СЈ.1.2.6. разуме дословно значење текста</p> <p>1СЈ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате</p>	<p>информација; одређује след догађаја у тексту</p> <p>1СЈ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену</p> <p>1СЈ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту</p> <p>1СЈ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)</p> <p>1СЈ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже /не слаже са поступцима ликова</p> <p>1СЈ.2.2.9. издваја делове текста који су им нејасни</p>	<p>информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ)</p> <p>1СЈ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)</p>
ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊА	<p>1СЈ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице</p> <p>1СЈ.1.3.2. уме да се потпише</p> <p>1СЈ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком</p> <p>1СЈ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе</p> <p>1СЈ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре</p> <p>1СЈ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме</p> <p>1СЈ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава</p> <p>1СЈ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.)</p> <p>1СЈ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије</p>	<p>1СЈ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)</p> <p>1СЈ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)</p> <p>1СЈ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима</p> <p>1СЈ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синониме (нпр. да избегне понављање)</p> <p>1СЈ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита напис</p>	<p>обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене</p> <p>1СЈ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса</p> <p>1СЈ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста</p> <p>1СЈ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст)</p> <p>1СЈ.3.3.6. издваја пасусе</p>

ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА	1СЈ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1СЈ.1.4.4. препознаје антонимију 1СЈ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизма који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.)	1СЈ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1СЈ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику	3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именце; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и ре-дне бројеве; глаголе) 1СЈ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизма на пренесеном/фигуративном значењу
КЊИЖЕВНОСТ	1СЈ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме 1СЈ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1СЈ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1СЈ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту	1СЈ.2.5.1. разликује лирску од епске песме 1СЈ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине - пословице, загонетке, брзалице) 1СЈ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми 1СЈ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту 1СЈ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевно уметничком тексту) 1СЈ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога	1СЈ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1СЈ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту 1СЈ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст

1.2.2. Енглески језик

Циљ:

Циљ наставе енглеског језика у другом разреду је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом облику о темама из његовог непосредног окружења. У исто време треба да подстакне интересовање и потребу за учењем страних језика, подстакне развој свести о сопственом напредовању, олакша разумевање других и различитих култура и традиција, стимулише машту и креативност и подстиче употребу енглеског језика у личне сврхе и из задовољства.

Задачи:

- Приближити ученицима идеју о постојању других језика као средстава комуникације;
- развијање позитивних осећања према језику који учи;
- подстицање потребе за учењем страних језика;
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост.

Оперативни задаци:

- ученик разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са познатим темама.
- ученик усмено изражава садржаје у вези са познатим темама, самостално или уз помоћ наставника.
- ученик остварује комуникацију и са саговорницима размењује кратке информације у вези са познатим темама.
- разликује језик који учи од других језика;
- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију;
- разуме вербални садржај уз помоћ облика невербалне комуникације;
- разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство итд.);
- развија способност и навику слушања са разумевањем.
- разговетно изговара гласове, научене речи и изразе, акцентује речи, поштује ритам и интонацију;
- даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ;
- описује кратким и једноставним језичким структурама себе и друге у познатим ситуацијама;
- именује ствари из непосредног окружења у вези са темама које се обрађују;
- репродукује, сам или у групи, кратке рецитације и бројалице и пева познате песмице.
- реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања о познатим темама;

- поставља једноставна питања;
- изражава допадање и недопадање;
- учествује у игри и комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.).
- препознаје шта је ново научио;
- препознаје, на елементарном нивоу разлику у односу на матерњи језик;
- користи језик у складу са ситуацијом
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима

Уџбеници и приручници:

“Playway to English 2” (Гинтер Гернгрос, Херберт Пухта, Вишња Брковић) уџбеник и радна свеска, ЦД, приручник и додатни материјал за наставнике.

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК (2 часа недељно, 72 часа годишње)

НАЗИВ ТЕМЕ	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације	Стандарди постигнућа
			обрада	други типови часачаса	укупно		
1.Hello again	Поздрављају, захваљују се и упознају, броје до 10, именују боје, школски прибор, предмете у учионици, певају песмицу, читају математичке изразе, именују воће, играчке, животиње, боје и обележавају бројевима по диктату.	Поздрављање, изразе учтивости, упознавање, бројање до 10, вокабулар везан за школски прибор и предмете у учионици, бројање и писање бројева до 10, рачунске операције до 10, боје, играчке, животиње, воће, песмице, мимику, бојење и цртање по диктату.	1	4	5	IX	
2.Shoppi ng	Именују, броје и боје по диктату поврће, изражавају (не)допадање, захваљују се, упућују молбе, броје и боје по диктату, певају песмицу и изводе игроказ.	Усвајање вокабулара везаног за поврће, конверзацију у продавници, изражавање (не)допадања, разликовање јединине и множине, броје и боје по диктату, певају песмицу, изводе игроказ.	2	4	6	IX, X	ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.3.1. ПСТ.2.1.3. ПСТ.2.1.15. ПСТ.2.1.25. ПСТ.2.2.1. ПСТ.3.1.1. ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.32. ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.3.2.
3.In my house	Именују, броје, боје и обележавају бројевима по диктату просторије у кући, намештај и технику, певају песмицу, изводе игроказ, разумеју причу, читају математичке изразе са бројевима до 20.	Усвајају вокабулар везан за просторије у кући, намештај и технику, слушају и певају песмицу, слушају причу, изводе игроказе, броје до 20, броје, боје и обележавају бројевима по диктату.	3	4	7	X, XI	
4.My body	Именују делове лица и тела, изражавају бол, изводе игроказе и певају песмицу.	Усвајају вокабулар везан за делове лица и тела, изражавање боли, посету лекару, броје, боје и обележавају бројевима по диктату, слушају и певају песмицу, имитирају, смишљају ТПР.	2	4	6	XI	
5.Clothes	Именује одећу и обућу, разумеју упутства за облачење и свлачење, одговара на једноставна питања, изводи игроказ, боји и	Усвајање вокабулара везаног за одећу и обућу, облачење и свлачење, куповину, бројање, бојење и обележавање бројевима по диктату, слушање приче,	3	5	8	XII	

	обележава бројевима по диктату.	извођење игроказа.					
6.One whole year	Именује месеце у години и годишња доба, честита Божић и Нову Годину, црта, боји и обележава бројевима по диктату, пева песмице.	Усвајање вокабулара везаног за годишња доба, месеце у години, Божић и Нову Годину, повезивање годишњих доба са различитом одећом и обућом, воћем и поврћем, цртање и бојење по диктату, певање песмице.	3	5	8	I, II	
7.Family	Именује чланове проширене породице, представља себе и своју породицу, одговара на једноставна питања, изражава љубав, изводи игроказ, пева песмицу.	Усвајање вокабулара везаног за проширену породицу, представљање породице, изражавање љубави, слушање приче, извођење игроказа, певање песмица,	3	4	7	II, III	

НАЗИВ ТЕМЕ	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације	Стандарди постигнућа
			обрада	други типови	укупно		
8.On the farm	Именује животиње, одговара на једноставна питања, изводи игроказе, разуме приче.	Усвајање вокабулара везаног за животиње, слушање прича, извођење игроказа.	3	5	8	III, IV	ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.10.
9.My town	Именује дане у седмици, установе, превозна средства, одговара на једноставна питања, пева песмице, записује дане у седмици, превозна средства.	вокабулара везаног за установе у граду, превозна средства, пут од куће до школе, дане у седмици, давање обавештења о адреси становања.	3	5	8	IV, V	ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.3.1. ПСТ.2.1.3.
10.Holidays	Именује реквизите за плажу, пева песмицу, слуша причу са разумевањем, изводи игроказ.	Усвајање вокабулара везаног за разоноду на плажи, слушање приче, извођење игроказа, певање песмице, бојење по диктату..	4	5	9	V, VI	ПСТ.2.1.15. ПСТ.2.1.25. ПСТ.2.2.1. ПСТ.3.1.1. ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.32. ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.3.2.

Укупно часова	27	45	72	IX - VI
----------------------	----	----	----	----------------

1.2.3 Математика

Циљ наставе

Циљ наставе математике у основној школи је да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву, да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју ученикове личности.

Задаци наставе:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (мате-матичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних знања.

Ученици треба да:

- савладају сабирање и одузимање до 100;
- схвате множење као сабирање једнаких сабирака, упознају и користе термине и знак множења;
- упознају операцију дељења, користе термине и знак дељења;
- упознају (на примерима) комутативност и асоцијативност рачунских операција (без употребе ових назива);
- уочавају својства нуле као сабирка, чиниоца и дељеника, а јединице као чиниоца и делиоца;
- савладају таблицу множења једноцифрених бројева и одговарајуће случајеве дељења (до аутоматизма)
- савладају множење и дељење у оквиру 100, упознају функцију заграде и редослед извођења рачунских операција;
- умеју да прочитају и запишу помоћу слова збир, разлику, производ и количник, као и да знају да одреде вредност израза са две операције;
- упознају употребу слова као ознаку за непознати број (односно, као замену за неки број) у најједноставнијим примерима сабирања и одузимања;
- умеју да решавају текстуалне задатке с једном и две рачунске операције, као и једначине с једном операцијом (на основу веза између компонената операције);
- схвате појам половине;
- уочавају и стичу одређену спретност у цртању праве и дужи као и разних кривих и изломљених линија;
- уочавају и цртају правоугаоник и квадрат на квадратној мрежи;
- упознају и примењују мере за дужину (m, dm, cm) и време (час, минут, дан, седмица,
- Корелација: српски језик, свет око нас, ликовна култура, физичко васпитање.

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА (5 часова недељно; 180 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова					Време реализације	Основни стандарди постигнућа по нивоима	Поцена и провера остварености постигнућа
			обрада	вежба	понављање	Провера знања	укупно			
1.	Геометријска тела и фигуре	Предмети облика лопте, ваљка, квадра и коцке. Упоредивање предмета по облику, ширини, висини и дебљини. Дуж, полуправа и права. Цртање разних кривих и изломљених линија. Уочавање и цртање правоугаоника и квадрата на квадратној мрежи.	8	14	2	1	25	IX, X	1MA.1.2.1 1MA.2.1.1	На основу усмених и писмених провера
2.	Природни бројеви до 100	-Сабирање и одузимање природних бројева до 100 (с прелазом преко десетице). Комутативност и асоцијативност сабирања. Множење и дељење природних бројева; знаци за множење и дељење; речи: чиниоци, производ, дељеник, делилац, количник; Нула као чиниоци, нула као дељеник; Слово као замена за неки број. Појам половине. Изрази, заграда, редослед рачунских операција. Комутативност и асоцијативност множења.	55	78	6	6	145	X, XI, X II, I, II III, IV, V	1MA.1.1.1 1MA.1.1.4 1MA.2.1.1 1MA.2.1.5 1MA.2.1.3. 1MA.2.1.4 1MA.3.1.1 1MA.3.1.4 1MA.3.1.3.	На основу усмених и писмених провера
3.	Мерење и мере	Мерење дужи помоћу метра, дециметра и центиметра. Мере за време: час, минут, дан, седмица, недеља, месец. Однос између јединица упознатих мера.	3	4	2	1	10	V, VI	1MA.1.4.1 1MA.2.4.2. 1MA.3.4.1	На основу усмених и писмених провера
Укупно часова			66	96	10	8	180	IX - VI		

**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 2. РАЗРЕД
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ МАТЕМАТИКА**

Стандарди постигнућа- образовни стандарди за 2. Разред основне школе за предмет математика
садржи стандарде постигнућа за области: Природни бројеви и операције са њима, Геометрија,
Мерење и мере. У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА	<p>1MA.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде</p> <p>1MA.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде</p> <p>1MA.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом</p> <p>1MA.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде</p> <p>1MA.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $1/n$ ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ</p> <p>1MA.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине</p>	<p>1MA.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни</p> <p>1MA.2.1.2. уме да одреди десетину, стотину и хиљаду најближу датом броју</p> <p>1MA.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза</p> <p>1MA.2.1.4. рачуна вредност израза са највише две операције</p> <p>1MA.2.1.5. уме да решава једначине</p> <p>1MA.2.3.1. уме да препозна разломак a/b ($b \leq 10$, $a < b$) када је графички приказан на фигури подељеној на b делова</p> <p>1MA.2.3.2. уме да израчуна n-ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $1/n$ ($n \leq 10$)</p>	<p>1MA.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени</p> <p>1MA.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција поштујући приоритет</p> <p>1MA.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми</p> <p>1MA.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак a/b ($b \leq 10$, $a < b$)</p>
ГЕОМЕТРИЈА	<p>1MA.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа, угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)</p> <p>1MA.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе</p> <p>1MA.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта приказаног на слици при чему</p>	<p>1MA.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни</p> <p>1MA.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине</p>	
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	<p>1MA.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама</p> <p>1MA.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме</p>	<p>1MA.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама</p> <p>1MA.2.4.2. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама</p>	<p>1MA.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервала у сложенијим ситуацијама</p>

1.2.4. Свет око нас

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Циљ: наставног предмета свет око нас јесте да ученици упознају себе, своје окружење и развију способност за одговоран живот у њему.

Задаци наставног предмета свет око нас су:

- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних појмова о непосредном природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- очување природне дечје радозналости за појаве у окружењу и подстицање интересовања и способности за упознавање појава кроз активне истраживачке делатности,
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
- интегрисање искуствених и научних сазнања у систему појава из области природе и друшва;
- стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље учење;
- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог чувања и рационалног коришћења и дограђивања;
- развијање свести о потреби и могућностима личног учешћа и доприноса у заштити животне средине и одрживом развоју.

Задаци:

- развијање техника сазнајног процеса: посматрање, уочавање, упоређивање, класификовање, именовање;
- формирање елементарних научних појмова из природних и друштвених наука;
- подстицање дечијих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивно - развојним способностима,
- подстицање и развијање истраживачких активности деце;
- постицање уочавања узрочно – последичних веза, појава и процеса, на основу различитих параметара;
- описивање и симулирање неких појава и моделовање једноставних објеката у свом окружењу;
- слободно исказивање својих запажања и предвиђања и самостално решавање једноставних проблем – ситуација;
- развијање различитих социјалних вештина и прихватање основних људских вредности за критеријум понашања према другима;
- развијање одговорног односа према окружењу, интересовања и спремности за његово очување.

Уџбеник за реализацију програма:

„Маша и Раша“ Свет око нас, уџбеник за други разред основне школе: Биљана Животић, Klett, - Београд, 2016. година.

Литература за реализацију програма: „Маша и Раша“ Свет око нас, радна свеска за други разред основне школе: Биљана Животић, Klett, - Београд, 2016. година.

Наставни предмет: СВЕТ ОКО НАС (2 часа недељно; 72 часа годишње)

Редни број	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова					Време реализације	Основни стандарди постигнућа по нивоима	Поцена и провера остварености постигнућа
			обрада	вежба	понављање	провера	укупно			
1.	ГДЕ ЧОВЕК ЖИВИ	Насеља, рељеф, правила понашања у групи, сналажења у насељу, саобраћај у насељу.	11	3	4	1	19	IX, X, XI	1ПД 1.6.1. 1ПД 1.6.2. ПД 2.6.1 1ПД 1.4.2 1ПД 1.5.2. 1ПД 2.5.2.	усмени одговори, - писмени одговори, - тест.
2.	КРЕТАЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	Дан, одређивање доба дана према положају Сунца, трајање дана, мерење времена, делови године – годишња доба, сналажење на временској ленти, - Кретање у простору и времену, Брзина кретања организама у зависности од облика тела и средине у којој живе.	8	/	1	1	10	XI, XII	1ПД1.4.3 1ПД1.4.4 1ПД1.4.5 1ПД2.4.5 ПД 2.4.1 ПД1.3.1 ПД1.3.4 ПД1.3.5	усмени одговори, - писмени одговори, - тест
3.	ЉУДСКА ДЕЛАТНОСТ	Човек ствара, разноврсност, особине, понашање и основна својства материјала за рад, - Утицај топлоте и топлотна проводљивост електрична проводљивост, Комбиновање материјала и прављење нових целина.	6	4	4	1	15	XII, I, II	ПД1.3.1 ПД1.3.4 ПД1.3.5 ПД1.3.6 ПД 2.3.5 ПД 2.3.3	усмени одговори, - писмени одговори, - тест.
4.	ЖИВА ПРИРОДА	Особине, процеси, разлике и разноврсност живог света у мојој околини, Значај биљака и животиња за човека, Човек као део природе.	7	1	3	1	12	II, III, IV, V, VI	ПД 2.3.6 ПД 1.1.3 ПД 2.1.2 ПД2.1.1 ПД3.1.1 ПД2.2.4 ПД2.1.6 ПД1.3.1 ПД1.3.2 ПД2.3.1 ПД2.3.2 ПД1.1.2 ПД1.2.3 ПД2.2.3	усмени одговори, - писмени одговори, - тест.
	НЕЖИВА ПРИРОДА	Вода, ваздух, Сунце, земљиште. Промене које на-стају при загревању и хлађењу воде и ваздуха.	8	1	2	1	12			
	ВЕЗА ЖИВЕ И НЕЖИВЕ ПРИРОДЕ	Годишња доба у зависности од средине у којој живе.	3	/	/	1	4			
Укупно часова			43	10	13	6	72	IX - VI		

**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 2. РАЗРЕД
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ СВЕТ ОКО НАС**

СВЕТ ОКО НАС Стандарди постигнућа – образовни стандарди за 2. разред основне школе за предмет Свет око нас садржи стандарде постигнућа за области: **Жива и нежива природа, Где све човек живи, Људска делатност, Кретање у времену и простору**

У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА	<p>1 ПД 1.1.2.зна ко и шта чини живу и неживу природу</p> <p>1 ПД 1.1.3.зна заједничке карактеристике живих бића</p> <p>1 ПД 1.2.3.разликује повољно и неповољно деловање човека по очувању природе.</p> <p>1 ПД 1.3.1.зна основна својства воде, ваздуха и земљишта.</p> <p>1 ПД 1.3.2.зна да су вода у природи, ваздух и земљишта састављени од више материјала.</p>	<p>1 ПД 2.1.1.разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима.</p> <p>1 ПД 2.1.2.на основне разлике између биљака, животиња и људи.</p> <p>1 ПД 2.1.6.разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници.</p> <p>1 ПД 2.2.3.зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса</p> <p>1 ПД 2.2.4.зна шта је добробит животиња и поступке којима се оне штите.</p> <p>1 ПД 2.3.1.зна сложености својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање</p> <p>1 ПД 2.3.2.зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава.</p> <p>1 ПД 2.3.6. разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали.</p>	<p>1 ПД 3.1.1.разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима</p>
ГДЕ ЧОВЕК ЖИВИ	<p>1 ПД 1.4.2.зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти.</p> <p>1 ПД 1.5.2.зна основна правила понашања у породици, школи, насељу.</p> <p>1 ПД 1.6.1.зна основне облике рељефа и површинских вода.</p> <p>1 ПД 1.6.2.зна основне типове насеља и њихове карактеристике.</p>	<p>1 ПД 2.5.2.зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама.</p> <p>1 ПД 2.6.1.препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини.</p>	
ЉУДСКА ДЕЛАТНОСТ	<p>1 ПД 1.3.1.зна основна својства воде, ваздуха и земљишта.</p> <p>1 ПД 1.3.4.зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност.</p> <p>1 ПД 1.3.5.зна да својства материјала одређује њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу.</p> <p>1 ПД 1.3.6.зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха.</p>	<p>1 ПД 2.3.3.разликује материјале који су добри провојници топлоте и електрицитета од оних који то нису.</p> <p>1 ПД 2.3.5.разликује повратне и неповратне промене материјала.</p>	
КРЕТАЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	<p>1 ПД 1.4.1.уме да препозна кретање тела у различитим појавама.</p> <p>1 ПД 1.4.3.уме да одреди стране света помоћу Сунца.</p> <p>1 ПД 1.4.4.зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, годишња, деценија и век.</p> <p>1 ПД 1.4.5.уме да прочита тражене информације са часовника и календара.</p> <p>1 ПД 1.3.1.зна основна својства воде, ваздуха и земљишта.</p> <p>1 ПД 1.3.5.зна да својства материјала одређује њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу.</p>	<p>1 ПД 2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела.</p> <p>1 ПД 2.4.5. уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена</p>	

1.2.5.Ликовна култура

Циљ

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задачи:

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
 - да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
 - стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
 - стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
 - развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
 - развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
 - развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
 - да ствара интересовање и потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
 - да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, примењују у раду и животу;
 - развијати сензибилитет за лепо писање;
 - развијати моторичке способности ученика.
- Ученици треба да:
- схвате ликовно-визуелни рад као израз индивидуалног осећања, доживљаја и стваралачке имагинације;
 - опажају, сећају се, објашњавају и реконструишу појаве или ситуације;
 - стекну искуства о: оплемењивању животног и радног простора, контрасту облика, карактеру облика, коришћењу материјала за рад, визуелним знаковима, опажањима облика у кретању, компоновању, рекомпоновању, дејству светлости на карактер облика;
 - развију навику лепог писања;
 - развију осетљивост за лепо писање (ћириличка и латиничка палеографија).

Корелација: српски језик, математика, свет око нас

Уџбеници и приручници: СВЕТ У МОЈИМ РУКАМА

Ликовна култура за други разред основне школе, четврто издање, Издавачка кућа Klett, 2015.

Наставни предмет: Ликовна култура (2 часа недељно 72 годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације
			обрада	други типови часа	укупно	
1.	КОРИШЋЕЊЕ РАЗНИХ МАТЕРИЈАЛА ЗА КОМПОНОВАЊЕ	Дорада и преобликовање започетих облика. Појмови: медијуми - проширени медијуми.	4	6	10	V,VI
2.	КОМПОЗИЦИЈА И ПОКРЕТ У КОМПОЗИЦИЈИ	Композиција линија, композиција боја, композиција облика, композиција светлина и сенки, композиција разних материјала у складу са проширеним медијумима. Појмови: композиција.	6	8	14	X, XI
3.	ОРНАМЕНТИКА	Линеарна орнаментика, површинска орнаментика, тродимензионална орнаментика. Појмови: орнамент.	6	6	12	XI,XII,I
4.	ПРОСТОР (ПОВЕЗИВАЊЕ РАЗНИХ ОБЛИКА У ЦЕЛИНУ)	Аутоматски начин цртања, субјективно осећање простора, илузија простора, линије, површине, облици и боје у простору, шаливи простор... Појмови: простор, илузија простора...	6	4	10	I,II,
5.	ОДАБИРАЊЕ СЛУЧАЈНО ДОБИЈЕНИХ ЛИКОВНИХ ОДНОСА ПО ЛИЧНОМ ИЗБОРУ УЧЕНИКА	Слика случај (извођење емотивно-афективних садржаја према узрасту ученика). Појмови: машта.	6	2	8	II,III,
6.	ПЛАКАТ, БИЛБОРД, РЕКЛАМА	Визуелне информације, поруке, препоруке... Појмови: визуелна порука.	4	4	8	III,IV
7.	ЛИКОВНЕ ПОРУКЕ КАО МОГУЋНОСТ СПОРАЗУМЕВАЊА	Препознавање карактеристика инсеката, животиња, професија код људи... Појмови: визуелно споразумевање.	6	2	8	IX
8.	ЛИКОВНА ДЕЛА И СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ; ДЕЛА САВРЕМЕНИХ МЕДИЈУМА	Избор дела и споменика културе у складу са захтевима целина програма и узрастним могућностима ученика.	/	2	2	VI
Укупно часова			38	34	72	IX - VI

1.2.6.Музичка култура

Циљ

- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности;
- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свога и других народа.

Задаци:

- неговање способности извођења музике (певање / свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање звука)
- упознавање традиционалне и уметничке свога и других народа;
- развијање критичког мишљења (исказивање осећања о музици која се изводи и слуша)
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- певају по слуху;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике;
- изводе музичке игре;
- свирају на дечјим музичким инструментима.
- Извођење музике

а) Певање

- Певање песама (учење по слуху) различитог садржаја и расположења, традиционалне и уметничке музике које су примерене гласовним могућностима и узрасту ученика.
- Пожељно је повезивање садржаја песама са садржајима осталих наставних предмета
- уколико је могуће (ученици и школа, годишња доба, празници и обичаји, завичај и домовина, природа и околина, животиње...).
- Певање и извођење музичких игара (игре уз покрет, дидактичке игре).
- Певање једноставних модела и наменских песама као звучне припреме за поставку музичке писмености.

б) Свирање:

- Поступно упознавање музичких ритмичких дечјих инструмената и начина свирања на њима (штапићи, бубањ, звечке, триангл, чинели, даире).
- Прављење дечјих инструмената.
- Аудитавно разликовање дечјих инструмената по боји звука.
- Развијање ритмичког пулса и ритма свирањем пратње за бројалице и песме на различитим изворима звука (тело, предмети, ритмички дечји инструменти).
- На основу искуства у извођењу музике, препознати: звуке које ствара глас (говор-певање), степене јачине звука (гласно-тихо), различита темпа (брз-спор), трајање (кратак-дуг), песму
- на основу карактеристичног одломка мелодије, начине на које песма учествује у породичном животу (породична славља и празници).

Слушање музике

- Слушање вокално-инструменталних композиција за децу и кратких инструменталних композиција различитог садржаја и расположења, као и музичких прича.
- Слушање народних песама и игара.
- У слушаним делима разликовати: специфичне звуке из окружења, људске гласове (женски, мушки, дечји), музичке инструменте, степене јачине звука (гласно-тихо), различита темпа (брз-спор), трајање (кратак-дуг). Оспособљавати ученике да препознају композицију коју су раније слушали, на основу карактеристичног одломка.

Стварање музике

- Опонашање звукова из непосредне околине, спонтаном или или договореном импровизацијом (звуци у кући, звуци града, звуци у природи...); Ритмичким и звучним ефектима креирати једноставне пратње за бројалице, песме, приче, стихове, музичке игре, користећи при том различите изворе звука (глас, тело, дечји ритмички инструменти).
- Смишљање малих ритмичких целина помоћу различитих извора звука (говором, изговарањем група гласова, различитим предметима, дечјим инструментима).
- Састављање малих музичких игара уз покрет.

Наставни предмет Музичка култура (1 час недељно, 36 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације
			обрада	други типови часа	укупно	
1.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (певање, свирање)	певање песама (учење по слуху) различитог садржаја и расположења; певање и извођење музичких игара (игре уз покрет, дидактичке игре); певање једноставних модела и наменских песама; свирање пратње за бројалице, песме, игре на различитим изворима звука; на основу искуства у извођењу музике, препознати: темпо, динамичке разлике, различита расположења на основу изражајних елемената(динамика, темпо, ритам, мелодија);	18	7	25	IX,X,XI, XII, III, IV, V
2.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	слушање вокално-инструменталних композиција за децу; слушање народних песама и игара; у слушаним примерима препознати: различите тонске боје, различита темпа, динамичке различита расположења на основу изражајних елемената као и композицију коју су слушали, а на основу	2	5	7	X,XI,XII, I,III,V
3.	СТВАРАЊЕ МУЗИКЕ	опонашање звукова из непосредне околине; ритмичким и звучним ефектима креирати једноставне пратње за бројалице, песме, приче, стихове, музичке игре, креирање покрета уз музику коју певају или слушају ученици; импровизовање ритмичког дијалога на различитим изворима звука.	/	4	4	XI,II,III,V
Укупно часова			20	16	36	IX - VI

1.2.7.Физичко васпитање

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:**ЦИЉ**

Физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада

ЗАДАЦИ:

Наставе физичког васпитања јесу: - подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела; развој и усавршавање моторичких способности; - стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање; усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја; формирање морално-вољних квалитета личности; - оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада; стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Оперативни задаци

- задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и игром;
- развијање координације, гipкости, равнотеже и експлозивне снаге;
- стицање моторичких умења у свим природним (филогенетским) облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу;
- упознавање са кретним могућностима и ограничењима сопственог тела;
- стварање претпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика;
- формирање и овладавање елементарним облицима кретања - "моторичко описмењавање";

Исти као у првом разреду уз усавршавање кретања и вежби из првог разреда, њихова комбинација и примена у сложенијим условима извођења.

Уџбеник:

Литература: Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС- Просветни гласник“, бр. 1/05, 15/06, 2/08, 3/11, 7/11

Наставни предмет :ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ (3 часа недељно, 108 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације
			обрада	други	укупно	
1.	ХОДАЊЕ И ТРЧАЊЕ	Ходање кратким и дугим корацима, комбиновано са опружањем колена стајне ноге, предножно погрченом замајном (са згрченим предножењем) и правилним радом руку. Ходање, и на знак, промена правца. Поређати палице (обруче, вијаче) на уздужну линију спортских терена: трчање преко препрека са постављањем предњег дела стопала на уздужну линију. Брзо трчање до 10 метара и прелазак у спорије трчање са меким и постепеним заустављањем (без топота стопалима). Трчање са променом правца, брзо-спорије; брзо трчање до 30 метара.	4	13	17	IX, X, XI, II, III, IV, V, VI
2.	СКАКАЊЕ И ПРЕСКАКАЊЕ	Прескакање вијача и палица , једноножним и суножним одскоком, комбинације: (скокови са једне на другу ногу) једноножни скокови наизменичном ногом преко поређаних вијача или палица; по две вијаче или палице сукцесивно поређане као "канал": једноножним одразом испред вијаче прескочити "канал" доскочити суножно и на исти начин следећи (три до четири "канала" у једном реду - формирати више група); суножним одскоком прескочити сукцесивно поређана три до четири "канала".	8	11	19	IX, X, XI, I, IV, V, VI
3.	ВЕЖБЕ УПОРОМ РУКАМА	Боком поред шведске клупе (ниске греде), упор и одскоком једне ноге прескочити клупу, доскочити на другу ногу. Исто, са маказицама изнад клупе. Скок удаљ и увис: поновити и усавршавати вежбе из првог разреда; увежбавати доскоке са повишене површине, комбиновати увинутим телом, згрченим ногама и са окретом са 90° и 180°. Прескакање кратке вијаче у месту са међупоскоком и комбиновати са скоковима без међупоскока; прескакање вијаче с ноге на ногу; прескакање дуге вијаче са уласком и изласком (одредити број скокова у месту), комбиновати са сукцесивним уласком тако да се вијача не окреће у "празно": улазак у паровима; протрчавање. Организовати игре од научених вежби. Припремна вежба за прескок Суножни скокови са одскачне даске и спојено доскок на струњачу. Из малог залета одразом са једне ноге наскок на одскачну даску или обележену површину на тлу, одскок увис и доскок на тло.	/	3	3	XII, VI
4.	БАЦАЊЕ И ХВАТАЊЕ	Вежбе руковања лоптом поновити и комбиновати на следећи начин: бацити лопту увис, окренути се за 360°, или плеснути рукама, лопту ухватити после одскока од тла; лопту ухватити и водити у месту једном па другом руком; исто, али лопту после хватања и вођења у месту, додати пару са једном руком ако је лопта мањег обима и са две руке лопту ако је лопта већег обима. Вођење лопте у ходању и трчању. Додавање са две руке у пару у ходању. Гађати лоптом у импровизовани кош или гол (једном и са обе руке).	2	5	7	IX, X, XI, XII, V
5.	ВИШЕЊА И ПЕЊАЊА	Дохватно вратило: помицање улево и удесно погрченим ногама у вису предњем; помицање улево и удесно, у вису предњем са окретом 180° укрштеним хватом. Узмак корацима уз косу површину, нагласити правилан завршни положај - упор. Њихање уз помоћ. Пењање: уз лестве - поновити из претходног разреда и комбиновати са пењањем бочно, са наизменичним	1	1	2	IX, X

		прехватањем и опирањем истовремено са обе ноге.				
6.	ВЕЖБЕ НА ТЛУ ВИШЕЊА И ПЕЊАЊА	Упор чучећи, померањем руку напред, упор лежећи за рукама; померањем руку назад, упор лежећи пред рукама. Два повезана колута напред; колут напред и спојено скок пруженим телом; колут напред из упора стојећег опружених ногу (после колотова обавезно урадити неколико вежби за јачање мишића леђа). Из упора за рукама (лопта - медицинка на тлу иза шака), ослањањем ногу на притку рипстола, греду или коцку, тако да су ноге у зглобу кука савијене за 90°: опружањем ногу и одгуривањем колут преко лопте; из почучња на крају повишене површине (два оквира поклопа од сандука, две наслагане струњаче), опружањем у зглобовима колена и малим одскоком, колут напред преко медицинке. Комбиновати два спојена колута напред: један из чучња у чучањ, а други повезати опружањем ногу преко лопте, до става усправно, скок увито. Колут назад, из чучња у чучањ. Даље увежбавати комбинацију из првог разреда и додати два повезана колута напред и колут назад	4	11	15	X, XII, I, II, III, IV
7.	ВЕЖБЕ РАВНОТЕЖЕ	На тлу и греди: упор клечећи на једној ноzi, заножити другом "мала вага" Ниска греда, клупа: поновити ходања из првог разреда; ходање са привлачењем на целом стопалу и у успону: истом ногом целом дужином клупе, истом ногом са неколико корака, наизменично, једном па другом; ходање на целом стопалу, опружене стајне и са предножењем друге ноге (висина предножења према могућностима). Наскок: кораком, левом или десном ногом на почетак греде (бочно) до става заножно другом ногом. На крају греде, код сваке вежбе чучањ опружањем потиљачног зглоба и кичменог стуба, окрет у чучњу за 180°, став усправно. Комбинацију из првог разреда допунити са: уместо ходања, ходање са предножењем и, после ходања уназад додати чучањ и окрет у чучњу за 90°	2	/	2	XI, XII
8.	ВЕЖБЕ РЕКВИЗИТИМА	Реквизите (палице, вијаче, обручи, коцке и обручи) користити приликом вежби обликовања, обучавања и увежбавања појединих садржаја, како је наведено у програму за први разред.	5	10	15	X, XII, I, II, III, V, VI
9.	РИТМИЧКЕ ВЕЖБЕ И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ	Дечји поскок са докораком. Вијача: поновити елементе из програма за први разред и повезати их у композицију: њихање у бочној равни назад-напред, кружење, отворити је у предручењу, два суножна поскока са међупоскоком, два суножна поскока без међупоскока са окретањем вијаче напред, њихање и кружење у бочној равни на супротној страни, исти скокови, али са окретањем вијаче назад, зауставити вијачу у предручењу и наставити четири поскока с ноге на ногу обртањем вијаче напред, став спетни, предручење. Плесови: Ми смо деца весела. Једно коло по избору.	3	4	7	XI, II, III
10.	ЕЛЕМЕНТАРНЕ И ШТАФЕТНЕ ИГРЕ	игре са различитим облицима ходања и трчања. игре од научених вежби упором рукама. игра са коришћењем вежби хватања и додавања, вођења и гађања. Организовати мале полигоне и одељењско такмичење у обавезној вежби. Организовати одељењско такмичење у обавезном саставу	2	19	21	IX, X, XI, XII, I, II, III, V, VI
Укупно часова			31	77	108	IX - VI

1.2.8. Народна традиција

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Један од пресудних разлога за формирање наставног предмета народна традиција јесу алармантни извештаји истраживача (етнолингвиста, етнолог, фолклориста, етномузиколога) који упозоравају на убрзано одумирање многих важних елеманата традицијске културе и њихов нестанак из праксе, оптицаја и најзад из живота самог.

Увођење најмлађих нараштаја кроз одговарајућу наставу усмерену на ревитализацију традиције, један је од начина да се то спречи или макар одложи. Правилним, одмереним и правовременим пласирањем информација о народној традицији постижу се и многа друга добра, као што су стицање свести о себи самом и свом месту у свету сличних и различитих, формирање представе о континуитету и укорењености и слично.

Концепција наставе овог изборног предмета посебан нагласак ставља на локалну народну традицију, чиме се у мултинационалној и мултиконфесионалној средини каква претеже у Србији, чувају права и особености мањина и њихов идентитет.

Намера је да се ученику овај изборни предмет понуди од првог разреда, али се отвара могућност и за опредељење почетком наредног циклуса све до краја општег образовања.

ЦИЉ:

Остварити директно увођење ученика у активности ревитализације традиције кроз непосредно упознавање материјалне и духовне традицијске културе свог народа и народа у ужем и ширем окружењу.

ЗАДАЦИ:

- усвајање елемената знања о: разлици између фолклорног и актуелног окружења, и то кроз:
- упознавање са основним фолклорним текстовима (бајке, легенде, приче, песме, пословице);
- упознавање са дечјим фолклором (игре и кратке текстуалне форме као што су загонетке, успаванке, разбрајалице итд.);
- усвајање елементарних знања о носећим наставним мотивима (различити за сваки разред у првом циклусу) годишњем циклусу, и то кроз познавање:
- основних разлика између градског и сеоског начина живота,
- основних сезонских радова,
- основних обичајно – обрадних радњи везаних за те радове,
- основних и општих празника,
- обичајно – радњи везаних за те празнике.

Уџбеник за реализацију програма: радна свеска за друге разред основне школе; Београд, 2014. година.

Наставни предмет: НАРОДНА ТРАДИЦИЈА(1 час недељно, 36 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације
			обрада	други типови часа	укупно	
1.	Биљке и кућа I Од пећине до солитера	огњиште – центар некадашње куће, центар окупљања породице и центар породичног култа и култа предака; познавањеразличитихобликастановања (пећина, кућа, село, варош, град);	2	6	8	<i>IX, X</i>
2.	II Од темеља до крова	вода – која некад није била у кући већ се у њу доносила; елементарно познавање структуре традиционалне куће;	2	2	4	<i>X, XI</i>
3.	III Кућица у цвећу, трава око ње	осветљење – које некад није било на струју; огњиште и његова ватра као осветљење; познавање разлике између отвореног и затвореног простора (ливада – кућа);.	5	5	10	<i>XII, I, II, III</i>
4.	IV У кући и око ње	кућа и економске зграде у дворишту сеоског домаћинства и мушки и женски послови у њи-ма; познавањеразлике између на-стањивог и ненастањивог простора (шатајенајмањи условдасенштоматрадомом);	5	4	9	<i>III, IV, V</i>
5.	V Кућа до куће, село и град	Упознавање живог света везаног за њега: домаће, дивље и бе-зопасне животиње и штеточине; структура куће (где живе животиње, а где људи, шта је горе, а шта доле, итд..). познавање основних разлика између градског и сеоског начина живота;	2	1	3	<i>V, VI</i>
Укупно часова			16	18	36	IX - VI

1.2.9. Од играчке до рачунара**Оперативни задаци**

- Развијање моторичких способности уз коришћење материјала, прибора, алата, уређаја и рачунара;
- развијање креативности, логичког мишљења и способности комбиновања;
- развијање конструкторских вештина;
- упознавање и употреба образовних програма;
- упознавање једноставног програма за цртање и одговарајуће “алате”;

- развијање умења и вештина за коришћење материјала, прибора, алата и рачунара у игри и свакодневном животу;
- развијање способности решавања једноставних задатака уз помоћ рачунара

Наставни предмет: ОД ИГРАЧКЕ ДО РАЧУНАРА (1 час недељно, 36 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације
			обрада	други типови часа	укупно	
1.	Саставни делови рачунара	Делови рачунара и чему они служе.	3	2	5	IX
2.	Windows	Шта је то Windows? Како се употребљава	3	2	5	X
3.	Microsoft Paint (Бојанка)	Шта су то бојанке? Какве могу бити? Бојење бојанки	7	4	11	XI, XII, I, II, III
4.	WordPad (Писанка)	Шта је то WordPad (Писанка)	7	3	10	III, IV, V, VI,
5.	Дигитални фотоапарат	Како изгледа дигитални фотоапарат, како се корисзи	3	2	5	V, VI
Укупно часова			23	13	36	IX - VI

1.2.10. Грађанско васпитање

Циљ и задаци

Грађанско васпитање – Сазнање о себи и другима јесте подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика основне школе. Овај наставни предмет треба да пружи могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања, и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компоненте, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу која поштује и себе и друге.

Задаци:

- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима;
- подстицање самосвести, самопоштовања и уважавања других;
- оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност, да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге;
- развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације, вештина ненасилне комуникације;
- оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације и решавању сукоба и вршњачком посредовању;
- развијање креативног изражавања;
- оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета;
- оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању;
- развијање и неговање основних људских вредности.

Литература за реализацију програма: Приручник за грађанско васпитање – Сазнање о себи и другима 2

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ (1 час недељно, 36 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	Број часова	Време реализације
<i>I</i>	<i>Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима</i>	подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика основне школе. - подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима;	2	<i>IX</i>
<i>II</i>	<i>Подстицање развоја самосвести, самопоштовања и уважавања других</i>	подстицање самосвести, самопоштовања и уважавања других;	3	<i>IX, X</i>
<i>III</i>	<i>Оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност и да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава дете</i>	оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност, да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге;	7	<i>XI</i>
<i>IV</i>	<i>Развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације, вештина ненасилне комуникације</i>	развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације, вештина ненасилне комуникације;	4	<i>XII, I</i>
<i>V</i>	<i>Оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању</i>	оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању;	4	<i>II</i>
<i>VI</i>	<i>Оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета</i>	оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета;	4	<i>III, IV</i>
<i>VII</i>	<i>Оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању</i>	оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању;	6	<i>IV, V</i>
<i>VIII</i>	<i>Развијање и неговање основних људских вредности</i>	развијање и неговање основних људских вредности;	4	<i>V</i>
<i>IX</i>	<i>Евалуација</i>	развијање креативног изражавања.	2	<i>VI</i>
Укупно часова			36	<i>IX - VI</i>

1.2.11.ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС ВЕРСКА НАСТАВА
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ ВЕРСКА НАСТАВА (1 час недељно, годишње 36 часова)

Редни бр. наставне теме	ВЕРСКА НАСТАВА 2. РАЗРЕД НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	бр. часова по теми	број часова за:	
			обраду	остале типови часова
1.	Увод	1	/	1
2.	Моје место у цркви	5	4	1
3.	Литургијске службе и њихов смисао	5	4	1
4.	Живот у цркви-лепота празника	6	4	2
5.	Трпеза Господња	5	4	1
6.	Света Литургија – прослава Васкрсења	5	4	1
7.	Икона –прозор у вечност	5	4	1
Укупно		36	26	10

Назив предмета:	Верска настава
Фонд часова:	36
<p align="center">1.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ упознавање ученика са садржајима и начином рада ➤ мотивисање ученика за похађање часова верске наставе <p align="center">2.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ученицима пружити основно знање о литургијским службама ➤ омогућити ученицима да уоче да Црква не може да постоји без свих служби 	

- омогућити ученицима да уоче да свако у Цркви има своју службу

3.

- ученицима пружити основно знање о литургијским службама
- омогућити ученицима да уоче да Црква не може да постоји без свих служби
- омогућити ученицима да уоче да свако у Цркви има своју службу

4.

- ученицима пружити основно знање о великим празницима Цркве
- указати ученицима да се празници прослављају литургијски – на заједничкој молитви
- ученицима пружити основно знање о важности личности Пресвете Богородице

5.

- пружити ученицима неопходно знање да у Литургији свет приносимо Богу
- омогућити ученицима основ за разумевање да се кроз Причешће остварује наша заједница са Богом
- ученицима пружити основно знање о предметима који се користе на Литургији
- упознати ученике са основним елементима славе и њеном везом са Литургијом

6.

- пружити ученицима основ за разумевање Литургије као догађаја остварења наше заједнице са Богом
- побољшати знање о догађајима везаним за Васкрсење Христово
-

1.

- Ученик ће моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 2. разреда основне школе;
- моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.
- желети да активно учествује на часовима верске наставе

2.

- знати да се Крштењем постаје члан Цркве
- знати да је Црква заједница потпуно другачија од свих
- знати да је Црква заједница са Богом
- разликовати значења појмова Црква (заједница) и храм (место на којем се сабирамо)
- на елементарном нивоу моћи да опише зашто се подижу храмови
- моћи да уочи да је Литургија догађај Цркве

- знати да у Литургији учествује само онај ко је крштен и ко то жели
- желети да посети храм и боље упозна основна обележја православних храмова

3.

- препознати и именовати основне службе које постоје на Литургији
- знати да свако у Цркви има своју службу
- уочити међусобну повезаност служби у Цркви
- уочити од коликог је значаја за неку заједницу окупљање свих њених чланов
- уочити да је и он сам важан и посебан у животу Цркве
- моћи да објасни службу Епископа у Цркви
- моћи да увиди сличност службе Епископа са првосвештеником Христом
- уочити да Епископ предводи молитву Цркве
- моћи да објасни ко су монаси и шта су манастири
- ученик ће бити подстакнут да размишља о својој служби у Цркви

4.

- уочити разлог нашег великог поштовања према Богородици
- знати да је Богородица много волела Бога и желела да му служи и да много воли нас
- уочити да Богородицу сматрамо светијом од свих светих
- знати молитву *Богородице Дјево*
- усвојити текст и мелодију песме „Витлејеме славни граде“
- знати да се приликом Крштења Христовог, Бог открива као Света Тројица
- знати да је Свети Сава наш први Архиепископ
- знати ко је подигао манастир Хиландар
- пожелети да радо учествује у прослављању празника
- пожелети да стваралачки (кроз песму, молитву, цртеж), исказе своју љубав и поштовање према Богородици

5.

- моћи да увиди и каже зашто приносимо дарове природе Богу • уочити да су дарови које приносимо Богу, свет у малом
- моћи на елементарном нивоу да препозна и именује литургијске предмете
- уочити да је заједничка трпеза израз љубави
- знати да је Литургија заједничка трпеза око које се окупљају чланови Цркве • моћи да уочи разлику између Светог Причешћа и друге хране
- уочити сличности елемената Литургије и славе
- код ученика ће се развити жеља да учествује у Литургији

6.

- препознати значај празновања Васкрса
- проширити своја знања о Христовом Васкрсењу
- уочити да је Христово Васкрсење изузетан догађај у који је укључена читава природа
- знати да је Христос увек са нама
- исказати свој доживљај Христовог Васкрсења кроз самостални креативни израз

7.

- знати да наброји основне делове храма
- уочити да је унутрашњост храмова уређена за служење Литургије

- знати да објасни ко су светитељи
- испричати ко су и шта су све чинили светитељи које славимо
- уочити да постоје светитељи и у данашње време
- сазнати о неким светитељима новијег доба
- бити подстакнут на поштовање и правилан однос према храму и иконама
- бити подстакнут да воли природу и друге људе
- бити подстакнут да у свим људима види пријатеље Божје

Иновације и унапређење наставе (огледни часови, предавања, семинари)
Стручно усавршавање, корелација са другим наставним предметима, инвентивне методе и наставна средства.
Писмени и контролни задаци, вежбе, тестови
<p>Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ усмено испитивање; ➤ писмено испитивање; ➤ посматрање понашања ученик
Екскурзије, излети, посете (настава ван учионице)
Извођење практичне наставе у цркви и учешће на Литургији.
Наставна средства: коришћење, набавка и израда
Дидактички материјал, библијски анимирани филмови, рачунар, карте, иконе, едукативне игре, штампани и писани текстови, сакрална средства.
Корелација са другим предметима
<ol style="list-style-type: none"> 1.Српски језик и књижевност 2.Свет око нас 3.Ликовна култура 4.Музичка култура 5.Народна традиција 6. Грађанско васпитање <ul style="list-style-type: none"> ➤ Корелација ће бити детаљно унета у месечне планове у складу са наставним темама и наставним јединицама у зависности од типа часа. Корелација је са свим обавезним и другим изборним предметима, а у складу са наставним јединицом, унеће се у годишњи план.
Начин остваривања програма

-
- Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.
- Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.
- На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.

Врсте наставе

Настава се реализује кроз следеће облике наставе:

- теоријска настава (**35 часова**)
- практична настава (**1 час**)

Место реализације наставе

- Теоријска настава се реализује у учионици;
- Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању;

Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе

- Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже.
- Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно
- Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.
- Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспонована наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког

развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.

- У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу.
- Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.

Начин праћења остваривања програма и начин праћења напредовања ученика

- Праћење напредовања ученика, врши се постављањем питања у складу са дидактичким захтевима, пропитивањем у складу занимљивог разговора, ученичког излагања и разумевања градива. Кратки, јасни и прецизни одговори, методологијом едукативне игре и слично.

Начин вредновања

ЕВАЛУАЦИЈА наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина:

- процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;
- провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова

1.2.12. РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Правилно вербално и невербално реаговање на упутства и постављена питања, учествовање у комуникацији, разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин, оспособљавање за самостално комуницирање о познатим темама, примена усвојених структура, описивање окружења кратким конструкцијама, усвајање новог и понављање старог вокабулара и једноставних конструкција, репродуковање рецитација и песама.

Правилно изговарање ромског језика, правилно изговарање речи, групе речи и реченица, нагласак и интонација.

ЗАДАЦИ:

Да ученици усвоје предвиђену језичку структуру као и 250 до 300 нових речи и израза, да се оспособљавају да одговарају на питања односно да дају више одговора на једно питање како би могли да воде краће дијалоге, да ученици воде дијалог, да одговарају на постављена питања и да сами

постављају питања.

Уџбеник: Писменица, Традиционална књижевност, Радне свеске.

РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ
(2 часа недељно; 72 часа годишње) други разред

Редни број наставне теме	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације
			обрада	други типови часа	укупно	
1.	Породица	Подорична кућа, просторије, намештај, прибор, одржавање чистоће, улога појединих чланова породице у томе	8	4	12	IX, X
2.	Школа	Предмети, полугодишњи и годишњи распуст	8	4	12	XI, XII
3.	Непосредна околина	Дом културе, биоскопска сала, позориште, пошта, дом здравља, болница, музеј. Норме понашања на јавним местима	8	4	12	I, II
4.	Природа	Реке, рељеф непосредне околине. Излет у природу, шетња по парку	8	4	12	III, IV
5.	Време	Година, месец, дан, сат, минут, секунд	8	4	12	V
6.	Бројеви	Од сто до хиљаду	8	4	12	VI
Укупно часова			48	24	72	IX-VI

ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА ЗА III РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ 1.3.1 Српски језик

Циљ наставе

Циљ наставе српског језика је да ученици овладају законитостима српског књижевног језика на ком ће се правилно, писмено и усмено изражавати; да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабране књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења српске и светске баштине.

Задаци наставе

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Оперативни задаци

- овладавање техником читања и писања на оба писма;
- савладавање просте реченице (појам, главни делови);
- стицање основних појмова о именицама, придевима и глаголима;
- постепено увођење у тумачење основне предметности књижевног дела (осећања, догађаји, радње, ликови, поруке, језичко-стилске карактеристике);
- овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма (препричавање, причање, описивање, извештавање);
- постепено упознавање методологије израде писменог састава.

Систематско увођење у начин планирања (израда подсетника) и писања тзв. слободних писмених састава.

Два писмена задатка - један у првом и један у другом полугодишту.

Читање од III до VIII разреда

Тумачење текста заснива се на његовом читању, доживљавању и разумевању. При томе је квалитет схватања порука и непосредно условљен квалитетом читања. Зато су разни облици усмереног читања основни предуслов да ученици у настави стичу сазнања и да се успешно уводе у свет књижевног дела.

Тумачење текста од III до VIII разреда

Са обрадом текста почиње се после успешног интерпретативног читања наглас и читања у себи.

Књижевноуметничко дело се чита, према потреби и *више пута*, све док не изазове одговарајуће доживљаје и утиске који су неопходни за даље упознавање и проучавање текста. Разни облици поновљеног и усмереног читања дела у целини, или његових одломака, обавезно ће се примењивати у обради лирске песме и краће прозе.

При обради текста примењиваће се у већој мери јединство аналитичких и синтетичких поступака и гледишта. Значајне појединости, елементарне слике, експресивна места и стилско-језички поступци неће се посматрати као усамљене вредности, већ их треба сагледавати као функционалне делове виших целина и тумачити у природном садејству с другим уметничким чиниоцима. Књижевном делу приступа се као сложенем и непоновљивом организму у коме је све условљено узрочно-последичним везама, подстакнуто животним искуством и уобличено стваралачком маштом.

Колерација: музичка култура, ликовна култура, народна традиција

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК (5 часова недељно, 180 часова годишње)

Редни број наставне	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по			Време реализације	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТ И ПОСТИГНУЋА
			теми	обрада	други типови знања			
1.	ЈЕЗИК Грамматика Правопис Вежбе Писани састав, препричавање, причање, описивање, извештавање	<p><i>Именице:</i> заједничке и властите; род и број именица.</p> <p><i>Глаголи:</i> радња, стање, збивање; разликовање облика којима се означава садашњост, прошлост и будућност. Разликовање лица и броја глагола. Потврдни и одрични облик глагола.</p> <p><i>Придеви:</i> род и број придева; описни и присвојни придеви.</p> <p><i>Реченица:</i> појам реченице; врсте реченица по значењу: обавештајне, упитне, узвичне и заповедне; главни делови реченице - предикат и субјекат; речи које означавају место, време и начин вршења радње; потврдни и одрични облик реченице.</p> <p>Уочавање управног говора у тексту. Речи које значе нешто умањено и увећано. Речи истог облика, а различитог значења. Речи различитог облика, а истог или сличног значења.</p> <p>Обнављање и вежбе у примени правописних правила.</p> <p>Употреба великог слова у писању имена народа, вишечланих географских имена, празника, наслова књига, часописа и новина.</p> <p>Писање датума. Писање назива улица. Писање бројева словима.</p> <p>Писање речце НЕ уз глаголе, придеве и именице. Писање речце ЛИ.</p> <p>Азбука и абецеда - изговор напамет и уочавање примене у списковима ученика и сл. Интерпункцијски знак на крају обавештајних, упитних, узвичних и заповедних реченица.</p> <p>Писање сугласника ј у речима (отклањање грешака ако их ученици чине) - између самогласника и - о / о - и;</p> <p>Писање скраћеница типа: бр, уч, стр, год. и скраћенице за мере.</p> <p>Правилно изговарање гласова Ч, Ћ, Џ, Ђ и Х.</p> <p>Интонација реченице: тон и јачина гласа у изговарању реченице; истицање речи у реченици (реченични акценат); интонационо подешавање гласа у изговарању обавештајне, упитне, узвичне и заповедне реченице; изговарање потврдног и одричног облика реченице; значај брзине и паузе у говору.</p>	26	31	57	IX, X, XI, XII, I, II, III, IV, V, VI	1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.10. 1CJ.1.4.1. 1CJ.1.4.2. 1CJ.1.4.3. 1CJ.1.4.4. 1CJ.1.4.5. 1CJ.2.3.1. 1CJ.2.3.1. 1CJ.2.3.2. 1CJ.2.3.10. 1CJ.2.3.11. 1CJ.2.4.1. 1CJ.2.4.2. 1CJ.2.4.3. 1CJ.2.4.4. 1CJ.2.4.5. 1CJ.2.4.6. 1CJ.2.4.7. 1CJ.2.4.8. 1CJ.2.4.9.	Писане вежбе, наставни листићи, иницијални тест, диктати, тестови, аудиодиктати
2.	КЊИЖЕВНОСТ Лектира (лирика, епика, драма) Читање текста	<p>Лирика Ритам; наглашени и ненаглашени слогови; рима. Песничка слика као саставни чинилац композиције лирске песме. Поређење - препознавање стилског средства. Породичне народне лирске песме, шаљи-ва песма, родољубива песма - основна обележја.</p> <p>Епика Фабула: повезаност догађаја с местом, временом и ликовима.</p> <p>Књижевни лик: изглед; говорна карактеризација књижевног лика; односи међу ликовима. Пишчев говор и</p>				IX, X,	1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.3. 1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.7. 1CJ.1.2.8.	Читање наглас (изговор, јачина гласа, паузирање, интонационо прилагођавање), разумевање прочитаног текста,

	Тумачење текста	говор ликова. Разговор, опис - на нивоу препознавања и именовања. Народна и ауторска бајка - препознавање. Драма Радња у драми. Развој драмског сукоба. Драмски лик и глумац. Сценски простор - на нивоу препознавања и спонтаног увођења у свет драмске/сценске уметности. Поступно и систематично навикавање ученика на доживљајно читање текста као значајног предуслова за његово ваљано тумачење на часу (са одговарајућим и примереним подстицањем). Усмерено/ истраживачко читање у функцији продубљивања доживљаја текста и непосредне припреме за његово тумачење. Читање одломака из текста ради доказивања / образлагања сопствених ставова. Систематске вежбе у изражајном читању и казивању различитих врста текста (постепено и функционално овладавање основним елементима/чиниоцима добре дикције). Читање драмског и драматизованог текста по улогама ради учења напамет и сценског импровизовања. Подстицање и охрабривање ученика да записује своје утиске о прочитаним текстовима. Повремено читање и коментарисање таквих записа. Слободно и спонтано саопштавање личног доживљаја и првих утисака о прочитаном тексту. Запажање и образлагање основне предметности прочитаног текста (осећања, песничке слике, фабула, радња, информација). Тумачење књижевних ликова. Откривање и слободно образлагање порука књижевноуметничког текста. Уочавање и доказивање повезаности/међузависности композицијских делова текста. Постепено увођење у разумевање стилогене функције језика као средства изражавања у књижевноуметничком тексту (нарочито у лирској песми).					1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.1.5.5. 1CJ.2.2.1. 1CJ.2.2.2. 1CJ.2.2.3. 1CJ.2.2.4. 1CJ.2.2.5. 1CJ.2.2.6. 1CJ.2.2.7. 1CJ.2.2.8. 1CJ.2.2.9. 1CJ.2.2.10. 1CJ.2.5.2. 1CJ.2.5.3. 1CJ.2.5. 1CJ.2.5.7. 1CJ.3.2.1. 1CJ.3.2.2. 1CJ.3.2.5. 1CJ.3.2.6. 1CJ.3.2.7. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.2.4. 1CJ.2.5.5. 1CJ.2.5.6.	разумевање намера и осећања садржаних у тексту, откривање и тумачење порука. Читање дијалогског текста по улогама.
	Књижевни појмови	из текста ради доказивања / образлагања сопствених ставова. Систематске вежбе у изражајном читању и казивању различитих врста текста (постепено и функционално овладавање основним елементима/чиниоцима добре дикције). Читање драмског и драматизованог текста по улогама ради учења напамет и сценског импровизовања. Подстицање и охрабривање ученика да записује своје утиске о прочитаним текстовима. Повремено читање и коментарисање таквих записа. Слободно и спонтано саопштавање личног доживљаја и првих утисака о прочитаном тексту. Запажање и образлагање основне предметности прочитаног текста (осећања, песничке слике, фабула, радња, информација). Тумачење књижевних ликова. Откривање и слободно образлагање порука књижевноуметничког текста. Уочавање и доказивање повезаности/међузависности композицијских делова текста. Постепено увођење у разумевање стилогене функције језика као средства изражавања у књижевноуметничком тексту (нарочито у лирској песми).	51	11	62	<i>IX,</i> <i>X,</i> <i>XI,</i> <i>XII,</i> <i>I,</i> <i>II,</i> <i>III,</i> <i>IV,</i> <i>V,</i> <i>VI</i>		
	Функционални појмови	Симултано усвајање и употреба књижевних и функционалних појмова. Даље неговање ученичких навика да своје ставове доказују појединостима из текста.						
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА Основни облици	Препричавање садржине текстова, играних и анимираних филмова, позоришних представа, радијских и телевизијских емисија за децу-деталтно (опширно), по заједничком и индивидуалном					1CJ.0.1.6. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4.	

<p>усменог и писменог изражавања (препричавање, причање, описивање, извештавање)</p> <p>Усмена и писмена вежбања (ортоепске и ортографске вежбе, диктати, лексичке, семантичке синтаксичке и стилске вежбе)</p>	<p>плану; сажето препричавање по заједничком и самостално сачињеном плану за препричавање.</p> <p>Причање о доживљајима и догађајима, стварним и измишљеним (нарочито у функцији стварања погодне атмосфере за читање и тумачење текста). Причање према слици са целовитим догађајем по заједничком и самостално сачињеном плану. Причање по задатим речима. Настављање приче подстакнуто датим почетком.</p> <p>Описивање људи и природе: спољашња обележја особе која се описује (физички портрет), њене основне карактерне црте (духовни профил) и понашање у конкретним животним околностима (поступци, реакције, говор). Колективна и самостална посматрања природе (шетња, излети, посете, документарни филмови) на основу којих се увежбава описивање уочљивих и занимљивих појединости које су међусобно повезане. Самостално бирање мотива и издвајање детаља који ученика посебно заокупљају и подстичу на описивање - најчешће у писменом облику. Увежбавање планског приступа у описивању (заједнички и индивидуални планови/подсетници за описивање). Извештавање сажето информи сање о себи (кратка аутобиографија).</p> <p><i>Ортоепске вежбе:</i> увежбавање правилног изговора речи, исказа, реченица, пословица, краћих текстова; слушање звучних записа, сни-мање читања, анализа снимка и одговарајуће вредновање. <i>Ортографске вежбе:</i> преписивање текста са ћирилице на латиницу. Увежбавање читког и уредног рукописа, уз примену правописних правила. Преписивање текста са датим задатком. <i>Диктати</i> са допуњавањем, аутодиктат, изборни диктат, контролни диктат. <i>Лексичке и семантичке вежбе:</i> основно и прене-сено/фигуративно значење речи, грађење речи. <i>Синтаксичке и стилске вежбе:</i> допуњавање исказа различитим могућностима у складу са понуђеном говорном ситуацијом,</p> <p>Два писмена задатка - један у првом и један у другом полугодишту.</p>	18	43	61	<p><i>IX,</i> <i>X,</i> <i>XI,</i> <i>XII,</i> <i>I,</i> <i>II,</i> <i>III,</i> <i>IV,</i> <i>V,</i> <i>VI</i></p>	<p>1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.6. 1CJ.1.3.7. 1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.9. 1CJ.1.3.10. 1CJ.2.3.3. 1CJ.2.3.4. 1CJ.2.3.5. 1CJ.2.3.6. 1CJ.2.3.7. 1CJ.2.3.8. 1CJ.2.3.9. 1CJ.3.3.1. 1CJ.3.3.2. 1CJ.3.3.3. 1CJ.3.3.4. 1CJ.3.3.5.</p>	<p>Говорне и ортоепске вежбе, причање, описивање, препричавање.</p> <p>Писане и ортографске вежбе, причање, описивање, препричавање.</p>
Укупно часова	95	85	180	IX- VI			

СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 3. РАЗРЕДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ СРПСКИ ЈЕЗИК

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за 3. разред из Српски језик садрже стандарде постигнућа за области: **Говорна култура, Вештина читања и разумевање прочитаног, Писано изражавање, Граматика и лексикологија и Књижевност.** У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа, осим у области *Говорна култура*.

У оквиру сваке области описани су захтевина три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НОВО	НАПРЕДНИ НИВО
ГОВОРНА КУЛТУРА	1CJ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање		
ВЕШТИНЕ ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ	<p>1CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)</p> <p>1CJ.1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимична, парафраза), садржана у тексту</p> <p>1CJ.1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)</p> <p>1CJ.1.2.5. одређује основну тему текста</p> <p>1CJ.1.2.6. разуме дословно значење текста</p> <p>1CJ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста</p> <p>1CJ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате</p>	<p>1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорје</p> <p>1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле)</p> <p>1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту</p> <p>1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/деталј који је приказан на илу-страцији, у табели, или на дијаграму)</p> <p>1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену</p> <p>1CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту</p> <p>1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)</p> <p>1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова</p> <p>1CJ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни</p> <p>1CJ.2.2.10. вреднује примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације</p>	<p>1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста</p> <p>1CJ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ)</p> <p>1CJ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм)</p> <p>1CJ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.)</p> <p>1CJ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)</p>
ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊА	<p>1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком</p> <p>1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе</p> <p>1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре</p> <p>1CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме</p> <p>1CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи)</p> <p>1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава</p> <p>1CJ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.)</p> <p>1CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзи је)</p>	<p>1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)</p> <p>1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих ре-чи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове њ, ч, ђ, џ; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речу ли и речу не; употребљава запету при набрајању</p> <p>1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)</p> <p>1CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима</p> <p>1CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној</p>	<p>1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене</p> <p>1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације уну-тар текста и пасуса</p> <p>1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста</p> <p>1CJ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст</p> <p>1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст)</p>

		ситуацији(формалној/неформалној) 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст 1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст 1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синониме (нпр. да избегне понављање) 1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке) 1CJ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење) 1CJ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира	
ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА	1CJ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1CJ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур) 1CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1CJ.1.4.4. препознаје антонимију 1CJ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизма који се употребљавају у свакодневной комуникацији (у кући, школи и сл.)	1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (власите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) 1CJ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу 1CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго 1CJ.2.4.5. препознаје субјекат и глаголски предикат 1CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику 1CJ.2.4.8. препознаје синонимију 1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизма који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава	
КЊИЖЕВНОСТ	1CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме 1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту	1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине - пословице, заговетке, брзалице) 1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми 1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту 1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевно уметничком тексту) 1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога 1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту	1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту

1.3.2. Енглески језик

Циљ:

Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да настрано језику комуницира на основном нивоу у усменом и писаном облику о темама из његовог окружења. У исто време, настава страних језика треба да подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика; олакша разумевање других и различитих култура традиција; стимулише машту, креативност и радозналост; подстиче задовољство коришћења страног језика.

Задаци:

Ученик усмено изражава садржаје у вези са познатим темама, остварује комуникацију и са саговорницима размењује кратке информације, препознаје основне принципе граматике, упознаје се са свим словима алфабета, даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ;

Оперативни задаци: разговетно изговара гласове, научене речи и изразе, акцентује речи поштује ритам и интонацију; даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ; описује једноставним језичким структурама себе и друге; именује ствари из

непосредног окружења у вези са темама које се обрађују; репродукује рецитације и пева познате песмице, реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања о познатим темама; поставља питања; изражава допадање и недопадање; учествује у игри и комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.). препознаје шта је ново научио; препознаје, на елементарном нивоу, гласовну структуру језика који учи и уочава разлику у односу на матерњи језик; користи језик у складу са ситуацијом.

Уџбеници и приручници:

PLAYWAY TO ENGLISH 3, Herbert Puchta, Gunter Gerngross

Наставни предмет: Енглески језик (2 часа недељно, 72 часа годишње)

НАЗИВ ТЕМЕ	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације	Стандарди постигнућа
			обрада	други типови часачаса	укупно		
1.School	Уме да прочита, напише речи и допуни кратке реченице које говоре о школи, школском прибору, препознаје опис пута од куће до школе, прати и чита текстове.	Школски предмети, прибор, на путу од куће до школе, радни дан, школе у Енглеској.	4	5	9	IX	ПСТ ПСТ 1.1.1. ПСТ 1.1.2. ПСТ 1.1.3. ПСТ 1.1.4. ПСТ 1.1.5. ПСТ 1.1.6. ПСТ 1.1.7. ПСТ 1.1.8. ПСТ 1.1.9. ПСТ 1.1.10. ПСТ 1.1.11. ПСТ 1.1.12. ПСТ 1.1.13. ПСТ 1.1.14. ПСТ 1.1.15. ПСТ 1.1.16. ПСТ 1.1.17. ПСТ 1.1.18. ПСТ 1.1.19. ПСТ 1.1.20. ПСТ 1.1.21. ПСТ 1.1.22. ПСТ 1.1.23. ПСТ 1.2.1. ПСТ 1.2.2.
2.Our pets	Именује и описује љубимце, изражава своје жеље, исказује (не)поседовање, препознаје опис животиње, прати и чита текстове о љубимцима.	Љубимци, исказивање допадања,(не)поседовања, жеље	4	5	9	X	
3.I'm scared	У стању је да изрази страх од бића и појава, упознат је са обичајима везаним за Хелоу Ин, прати и чита текстове.	Исказивање страха од бића и појава, Хелоу Ин,	3	5	8	XI	
4.What's the time?	Разликује делове дана, зна да исказује време на часовнику, повезује време и дневну рутину и обавезе (школа, ручак, вечера, спавање итд.), записује време на часовнику.	Време на часовнику, делови дана	3	4	7	XI,XII	
5.Birthdays	Именује и пише месеце у години, води кратки дијалог у вези рођендана, прати, чита и пише кратке текстове у вези рођендана.	Месеци у години, прослава рођендана, позивнице, организација	2	3	5	XII, I	
6.Food and	Именује, чита и пише називе јела	Храна и пиће: (не)допадање,	3	4	7	II	

drink	и пића, изражава (не) допадање, уме да поручи у ресторану, прати и чита текстове, записује и допуњава кратке реченице.	поручивање у ресторану					
7.My body and me	Уме да именује делове лица и тела, препознаје и опише лица, описује лице, изражава болове у деловима тела, покрете тела, уме да прати и прочита текстове. Уме да састави и допуни кратке реченице.	Делови лица и тела, особине лица, покрети и болови.	4	5	9	III	
8.Free time	Уме да именује спортове и хобије, изражава своја умећа и умећа других, именује јавне и културне установе, уме да прати и чита текстове, састави и допуни кратке реченице.	Спортови и хобији: изражавање (не) умећа, именовање јавних и културних усанава	2	4	6	IV	ПСТ 1.2.3. ПСТ 1.2.4. ПСТ 1.3.1. ПСТ 2.1.1. ПСТ 2.1.2. ПСТ 2.1.3. ПСТ 2.1.4. ПСТ 2.1.5. ПСТ 2.1.6. ПСТ 2.1.7. ПСТ 2.1.8. ПСТ 2.1.9. ПСТ 2.1.10. ПСТ 2.1.11. ПСТ2.1.12. ПСТ2.1.13. ПСТ2.1.14. ПСТ2.1.15. ПСТ2.1.16. ПСТ2.1.17. ПСТ2.1.18. ПСТ2.1.19. ПСТ2.1.22. ПСТ2.1.24. ПСТ2.1.25. ПСТ2.1.26. ПСТ2.2.1. ПСТ2.2.2. ПСТ2.3.1. ПСТ2.3.2. ПСТ2.3.3. ПСТ3.1.2. ПСТ3.1.3. ПСТ3.3.1. ПСТ3.3.2.
9.The four seasons	Уме да именује годишња доба, разуме текстове о различитим временским приликама и природним појавама, прати и чита, саставља кратке описе и решава задатке.	Време у различитим земљама, четири годишњадоба, природне појаве, временска прогноза	4	4	8	V	
10.At home	Зна да именује просторије и предмете у кући и њихов просторни однос. Допуњава реченице, прати и чита текстове.	Просторије у кући, намештај и техника у кући и њихов просторни однос	1	3	4	VI	
Укупно часова			30	42	72	IX - VI	

1.3.3.Математика

Циљ наставе:

Математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе:

да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;

- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасноћу и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- савладају читање, писање и упоређивање природних бројева до 1000;
- упознају римске цифре (I, V, X, L, C, D, M) и принцип читања и писања бројева помоћу њих;
- успешно обављају све четири рачунске операције до 1000;
- упозната својства операција користе за рационалније (лакше) рачунање;
- упознају зависност резултата од компонената операције;
- знају да израчунају вредност бројевног израза са највише три операције;
- умеју да прочитају и запишу помоћу слова својства рачунских операција;
- знају да одреде вредност израза са словима из дате вредности слова;
- знају да решавају једноставније једначине у скупу бројева до 1000;
- упознају и правилно записују разломке чији је бројилац 1, а именилац мањи или једнак 10;
- успешно решавају текстуалне задатке;
- формирају представе о правој и полуправој;
- уочавају и умеју да цртају прав, оштар и туп угао;
- знају да цртају паралелне и нормалне праве, квадрат, правоугаоник, троугао и кружницу (помоћу лењира, троугаоника и шестара);

- стичу представе о подударности фигура (преко модела и цртања);
- знају да одреде обим правоугаоника, квадрата и троугла;
- упознају мерење масе тела и запремине течности, као и нове јединице за време (година, век)

Колерација: музичка култура, ликовна култура, српски језик

Наставни предмет: Математика (5 часованедељно, 180 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова					Време реализације	Основни стандарди постигнућа по нивоима	Поцена и провера остварености постигнућа
			обрада	вежба	повљање	Провера знања	укупно			
1.	Природни бројеви до 1000	*Декадно записивање и читање бројева до 1000. *Упоредивање бројева према њиховим записима. *Писање бројева римским цифрама. *Сабирање и одузимање бројева до 1000. *Множење и дељење троцифреног броја једноцифреним. *Изрази/коришћење заграда и њихово изостављање/. *Својства рачунских операција и њихова примена. *Употреба знакова за скуп и припадност скупу . *Једначине облика $ax+b=c$, $ax=b$, $ax+c=d$, $ax+b=cx+d$ *Неједначине попут облика $x>15$, $x<245$ *Скуп решења неједначина. *Текстуални задаци. *Разломци облика $1/a$ ($a \leq 10$)	54	63	1 2	9	138	IX X XI XII I, II III, IV V VI	1MA.1.1.1 1MA.1.1.2 1MA.1.1.3 1MA.1.1.4 1MA.1.1.5 1MA.1.3.1 1MA.1.3.2 1MA.2.1.1 1MA.2.1.2 1MA.2.1.3 1MA.2.1.4 1MA.2.1.5 1MA.2.3.2 1MA.3.1.1 1MA.3.1.2 1MA.3.1.3 1MA.3.1.4 1MA.3.1.5.	Процена се врши методама вредновања и самовредновања ученика и наставника у области наставе и учења и постигнућа ученика, на крају школске године
2.	ГЕОМЕТРИЈСКЕ ФИГУРЕ И ЊИХОВИ МЕЋУСОБНИ ОДНОСИ	Круг и кружница. Угао/ врсте углова/ Паралелне и нормалне праве. Праоугаоник, квадрат, троугао.	3	5	1	1	10	X, III, IV	1MA.1.2.1 1MA.1.2.2 1MA.1.2.3 1MA.2.2.1 1MA.2.2.2 1MA.2.2.4 1MA.3.2.2.	Процена се врши методама вредновања и самовредновања ученика и наставника у области наставе и учења и постигнућа ученика, на крају школске године
			9	9	2	2	22			
3.	Мерење и мере	Мерење дужине Мерење масе Мерење запремине течности. Мерење времена. Односи између мањих и већих јединица..	4	4	1	1	10	XII	1MA.1.4.2 1MA.1.4.3 1MA.2.4.2. 1MA.2.4.3. 1MA.2.4.4. 1MA.2.2.2. 1MA.3.4.1.	Процена се врши методама вредновања и самовредновања ученика и наставника у области наставе и учења и постигнућа ученика, на крају школске године
Укупно часова			70	81	16	13	180	IX - VI		

ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 3.РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
МАТЕМАТИКА

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за крај првог циклуса обавезног образовања за предмет Математика садрже стандарде постигнућа за области: Природни бројеви и операције са њима, Геометрија, Разломци и Мерење и мере. У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА	<p>1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправи</p> <p>1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде</p> <p>1МА.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним)</p> <p>1МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде</p> <p>1МА.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $1/n$ ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ</p> <p>1МА.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине</p>	<p>1МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем</p> <p>1МА.2.1.2. уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју</p> <p>1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза</p> <p>1МА.2.1.5. уме да решава једначине</p> <p>1МА.2.3.1. уме да препозна разломак a/b ($b \leq 10, a < b$) када је графички приказан на фигури подељеној на b делова</p> <p>1МА.2.3.2. уме да израчуна n-ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $1/n$ ($n \leq 10$)</p>	<p>1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака</p> <p>1МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми</p> <p>1МА.3.1.5. уме да одреди решење неједначине са једном операцијом</p> <p>1МА.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак a/b ($b \leq 10, a < b$)</p> <p>1МА.3.3.2. зна да израчуна део a/b ($b \leq 10, a < b$) неке целине и користи то у задацима</p>
ГЕОМЕРИЈА	<p>1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа, угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)</p> <p>1МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе</p> <p>1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта приказаног на слици при чему је дата мерна јединица</p> <p>1МА.1.2.4. користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица</p>	<p>1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни</p> <p>1МА.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине</p> <p>1МА.2.2.3. зна јединице за мерење површине и њихове односе</p> <p>1МА.2.2.4. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама</p> <p>1МА.2.2.5. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника када подаци нису дати у истим мерним јединицама</p>	<p>1МА.3.2.1. претвара јединице за мерење површине из већих у мање</p> <p>1МА.3.2.2. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника</p> <p>1МА.3.2.3. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника</p> <p>1МА.3.2.4. уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама</p>
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	<p>1МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама</p> <p>1МА.1.4.2. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml)</p> <p>1МА.1.4.3. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg, t)</p> <p>1МА.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме</p>	<p>1МА.2.4.3. претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање</p> <p>1МА.2.4.4. претвара јединице за мерење масе из већих у мање</p> <p>1МА.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке</p>	<p>1МА.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама</p> <p>1МА.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности</p> <p>1МА.3.4.3. претвара јединице за мерење масе</p>

1.3.4. Природа и друштво

Циљ наставе:

Општи циљ интегрисаног наставног предмета Природа и друштво јесте упознавање себе, свог

природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.Остали циљеви овог наставног предмета јесу:развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;развијање основних елемената логичког мишљења;развијање радозналости,интересовања и способности за активно упознавање окружења;оспособљавање за самостално учење и проналажење информација ;интегрисање искуствених и научних сазнања у контуре система појмова из области природе и друштва;стицање елементарне научне писмености и стварање основе за даље учење;развијање еколошке свести.

Задаци наставе:

Задаци наставе Природе и друштва у трећем разреду су:развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу –завичају;развијање радозналости да се упозна природа и друштво у ком живимо;оспособљавање за сналажење у простору и времену;разумевање и уважавање сличности и разлика међу појединцима и групама;коришћење различитих социјалних вештина,знања и умења у непосредном окружењу;развијање одговорног односа према себи, окружењу и културном наслеђу.

Оперативни задаци :

Оперативни задаци наставе Природе и друштва у трећем разреду јесу да ученици усвајањем знања, вештина и умења развију своје сазнајне, физичке,социјалне и креативне способности а истовремено спознају и граде стсове и вредности средине у којој одрастају ,као и шире друштвене заједнице.Како деца упознају кроз наставу природу и друштво код њих се развијају сазнајне способности,формирају основни појмови и постепено граде основе за систем појмова из области природе ,друштва и културе.Истовремено ученици стичу знања,умења и вештине које им омогућавају даље учење.Активним упознавањем природних и друштвених појава и процеса,подстиче се природна радозналост деце.Најбољи резултати постижу се уколико деца самостално истражују и искуствено долазе до сазнања –спознају свет око себе као природно и друштвено окружење,па им то теба и омогућити на часовима овог наставног предмета.Ученици треба да упознају себе,испољавају своју индивидуалност ,уважавају различитост и права других и уче се како треба живети заједно.Применом наученог подстиче се даљи развој детета ,доприноси стварању одговорног односа ученика према себи и свету који га окружује и омогућава му успешну интеракцију у савремене токове живота.

Корелација: српски језик, музичка култура, ликовна култура, народна традиција

Наставни предмет: Природа и друштво (2 часа недељно, 72 годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова					Време реализације	Основни стандарди постигнућа по нивоима	Поцена и провера остварени постигнућа
			обрада	вежба	пошљак	Провера знања	укупно			
1.	ПРИРОДА-ЧОВЕК-ДРУШТВО	Мој завичај(облици рељефа у окружењу,облици појављивања воде у окружењу) -Животне заједнице(копнене и водене) -Нежива природа -Понашање тела у води,промене при загревању и хлађењу воде и ваздуха -Веза живе и неживе природе	26	2	3	3	34	IX, X XI, XI I,III, IV	1 ПД.1.1.1. 1ПД1.6.1 1ПД.1.1.2. 1ПД2.1.1. 1ПД.1.1.3. 1ПД2.1.5 1ПД.1.1.6. 1ПД2.1.6. 1ПД.1.3.1. 1ПД2.3.1. 1ПД.1.3.2. 1ПД3.3.1.	-усмени одговори -писмени одговори -тест
2.	КРЕТАЊЕ У ПРО-СТОРУ И ВРЕМЕНИ	Различити облици кретања и њихове карактеристике -Кретање производи звук -Оријентација према Сунцу и одређивање страна света -Оријентација на географској карти Републике Србије -Временске одреднице	7	/	2	2	11	IX, XII, I	1ПД.1.4.2. 1ПД.2.4.1. 1ПД.2.4.3. 1ПД.2.4.4. 1ПД.2.6.2. 1ПД.3.4.1.	-усмени одговори -писмени одговори -тест
3.	НАШЕ НАСЛЕЂЕ	Како откривамо прошлост Трагови прошлости:материјални,писани... -Некад и сад -Одређивање ближе и даље прошлости -Мој завичај и његова прошлост -Ликови из наших народних песама -Знаменити људи нашег краја	3	1	1	1	6	I,II	1ПД1.6.4. 1ПД1.6.5. 1ПД1.6.6. 1ПД2.6.4.	усмени одговори -писмени одговори -тест
4.	МАТЕРИЈАЛИ И ЊИХОВА УПОТРЕБА	Специфичне промене материјала под топлотним и механичким утицајем -Електрична проводљивост воде,водених раствора и ваздуха Магнетна својства материјала	6	1	/	1	8	II, III	1ПД1.3.6. 1ПД2.3.4. 1ПД2.3.5. 1ПД3.3.2.	усмени одговори -писмени одговори -тест
5.	ЉУДСКА ДЕЛАТНОСТ	Становништво нашег краја -Производне и непроизводне делатности људи -Село и град и њихова повезаност -Саобраћајнице у окружењу Међусобни утицај човека и окружења	9	/	3	1	13	V, VI	1ПД1.5.1. 1ПД1.5.2. 1ПД1.5.3. 1ПД2.5.2. 1ПД2.5.3. 1ПД3.5.2	усмени одговори -писмени одговори -тест
Укупно часова			51	4	9	8	72	IX - VI		

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за крај првог циклуса обавезног образовања за предмет Природу и друштво садрже стандарде по-стигнућа за области: Жива и нежива природа, Екологија, Материјали, Кретање и оријентација у простору и времену, Друштво и Држава Србија и њена прошлост. У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА	<p>ИПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања.</p> <p>ИПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима.</p>	<p>ИПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима.</p> <p>ИПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи.</p> <p>ИПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића.</p> <p>ИПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту.</p> <p>ИПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници.</p>	<p>ИПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима.</p>
ЕКОЛОГИЈА	<p>ИПД.1.2.1. препознаје и именује природне ресурсе.</p> <p>ИПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очувању природе.</p>	<p>ИПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса.</p> <p>ИПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се оне штите.</p>	
МАТЕРИЈАЛИ	<p>ИПД.1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта.</p> <p>ИПД.1.3.2. зна да су вода у природи, ваздух и земљишта састављени од више материјала.</p> <p>ИПД.1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке.</p> <p>ИПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност.</p> <p>ИПД.1.3.5. зна да својства материјала одређује њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу.</p> <p>ИПД.1.3.6. зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха.</p>	<p>ИПД.2.3.1. зна сложенија својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање</p> <p>ИПД.2.3.2. зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава.</p> <p>ИПД.2.3.3. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису.</p> <p>ИПД.2.3.4. зна да топлотна и електрична проводљивост материја одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу.</p>	<p>ИПД.3.3.1. разуме како загревање и хлађење ваздуха утичу на појаве у природи.</p>
КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ	<p>ИПД.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама.</p> <p>ИПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти.</p> <p>ИПД.1.4.3. уме да одреди стране света помоћу Сунца.</p> <p>ИПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век.</p> <p>ИПД.1.4.5. уме да прочита тражене информације са часовника и календара.</p>	<p>ИПД.2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела.</p> <p>ИПД.2.4.2. зна да се светлост креће праволинијски.</p> <p>ИПД.2.4.3. уме да пронађе тражене улице и објекте на плану насеља.</p> <p>ИПД.2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода.</p> <p>ИПД.2.4.5. уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена.</p>	<p>ИПД.3.4.1. уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова.</p>
ДРУШТВО	<p>ИПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су ње.</p> <p>ИПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи, насељу.ихови чланови.</p> <p>ИПД.1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу.</p> <p>ИПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите.</p> <p>ИПД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља.</p>	<p>ИПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова.</p> <p>ИПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама.</p> <p>ИПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности.</p>	<p>ИПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима.</p> <p>ИПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују.</p>
ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ	<p>ИПД.1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода.</p> <p>ИПД.1.6.2. зна основне типове насеља и њихове карактеристике.</p> <p>ИПД.1.6.4. зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости.</p> <p>ИПД.1.6.5. зна основне информације о начину живота људи у прошлости.</p> <p>ИПД.1.6.6. зна шта су историјски извори и именује их.</p>	<p>ИПД.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини.</p> <p>ИПД.2.6.2. зна основне облике рељефа и вода у држави Србији.</p> <p>ИПД.2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора – рељефа, вода, клима – и делатности људи.</p> <p>ИПД.2.6.5. уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад.</p>	

1.3.4. Ликовна култура

Циљ наставе:

Постизање и развијање учениковог стваралачког мишљења и деловања у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци наставе:

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;

стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;

- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интересовање и потребу за посећивање изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, ученици примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика

Оперативни задаци:

- ликовно изражавање ученика у функцији развијања мишљења и визуелног ликовног и естетског сензибилитета за медијуме, уз коришћење разних материјала за компоновање, покрет у композицији, орнаменту, простор, одабирање случајно добијених ликовних односа по личном избору, плакат и ликовне поруке као могућност споразумевања;
- увођење ученика у различите могућности комуникација;
- стварање услова за развијање свести о потреби чувања човекове природне и културне околине, те активног учествовања у квалитетном естетском и просторном уређењу животне околине.

Корелација: српски језик, природа и друштво, математика, музичка култура, физичко васпитање

Наставни предмет: Ликовна култура (2 часа недељно, 72 часа годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације
			обрада	други типови часа	укупно	
1.	КОРИШЋЕЊЕ РАЗНИХ МАТЕРИЈАЛА ЗА КОМПОНОВАЊЕ	Дорада и преобликовање започетих облика. Појмови: медијуми - проширени медијуми.	4	6	10	V, VI
2.	КОМПОЗИЦИЈА И ПОКРЕТ У КОМПОЗИЦИЈИ	Композиција линија, композиција боја, композиција облика, композиција светлина и сенки, композиција разних материјала у складу са проширеним медијумима. Појмови: композиција.	6	8	14	X, XI

3.	ОРНАМЕНТИКА	Линеарна орнаментика, површинска орнаментика, тродимензионална орнаментика. Појмови: орнамент.	6	6	12	XI, XII, I
4.	ПРОСТОР (ПОВЕЗИВАЊЕ РАЗНИХ ОБЛИКА У ЦЕЛИНУ)	Аутоматски начин цртања, субјективно осећање простора, илузија простора, линије, површине, облици и боје у простору, шаљиви простор... Појмови: простор, илузија простора...	6	4	10	I, II,
5.	ОДАБИРАЊЕ СЛУЧАЈНО ДОБИЈЕНИХ ЛИКОВНИХ ОДНОСА ПО ЛИЧНОМ ИЗБОРУ УЧЕНИКА	Слика случај (извођење емотивно-афективних садржаја према узрасту ученика). Појмови: машта.	6	2	8	II, III,
6.	ПЛАКАТ, БИЛБОРД, РЕКЛАМА	Визуелне информације, поруке, препоруке... Појмови: визуелна порука.	4	4	8	III, IV
7.	ЛИКОВНЕ ПОРУКЕ КАО МОГУЋНОСТ СПОРАЗУМЕВАЊА	Препознавање карактеристика инсеката, животиња, професија код људи... Појмови: визуелно споразумевање.	6	2	8	IX
8.	ЛИКОВНА ДЕЛА И СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ; ДЕЛА САВРЕМЕНИХ МЕДИЈУМА	Избор дела и споменика културе у складу са захтевима целина програма и узрастним могућностима ученика.	/	2	2	VI
Укупно часова			38	34	72	IX - VI

1.3.5 Музичка култура

Циљ и задаци

Циљ

- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности;
- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свога и других народа.

Задаци

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свога и других народа;
- развијање критичког мишљења;

- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике;
- изводе дечје, народне и уметничке игре;
- свирају на дечјим музичким инструментима;
- усвајају основе музичке писмености.

➤ Наставни предмет Музичка култура (1 час недељно, 36 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације
			обрада	други типови часа	укупно	
1.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (певање, свирање)	Певање песама(учење по слуху и учење песме са нотног текста) различитог садржаја и расположења, традиционалне и уметничке музике које су примерене гласовним могућностима и узрасту ученика. -Певање модела и наменских песама као звучна припрема за поставку музичке писмености. -Свирање пратње за бројалице, песме, игре на ритмичким дечјим инструментима. -Свирање једноставнијих песама на мелодијским инструментима Орфовог инструментарија.	12	8	20	ХП,ХП, I, II, V, VI
2.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање вокално-инструменталних композиција за децу и кратких инструменталних композиција различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича. -Слушање народних песама и игара.	5	2	7	IX, X, XI, III, VI
3.	МУЗИЧКЕ ИГРЕ	Певање и извођење музичких игара (игре уз покрет, дидактичке игре).	1	3	4	ХП, I, III, IV, VI
4.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Ритмичким и звучним ефектима креирати једноставне пратње за бројалице, песме, приче, стихове, музичке игре, користећи при том различите изворе звука(глас, тело, Орфов инструментаријум). -Креирање покрета уз музику коју певају или слушају ученици.	/	5	5	V, VI
Укупно часова			18	18	36	IX - VI

1.3.6 Физичко васпитање

Циљ наставе:

Циљ наставе физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима у

повезаности са осталим

васпитно-образовним подручјима, допринесе свеукупном развоју личности ученика.

Задаци наставе:

Подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела; стицање моторичких способности и њихово усавршавање; оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;

Оперативни задаци:

Задовољење основних дечијих потреба за кретњом и игром; стицање моторичких умења у свим природним облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу;

Корелација: музичка култура, природа и друштво, српски језик, ликовна култура, математика

Наставни предмет : ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ (3 часа недељно, 108 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације
			обрада	други типови часа	укупно	
1.	ХОДАЊЕ И ТРЧАЊЕ	Ходање кратким и дугим корацима, комбиновано са опружањем колена стајне ноге, предножно погрченом замајном (са згрченим предножењем) и правилним радом руку. Ходање, и на знак, промена правца. Поређати палице (обруче, вијаче) на уздужну линију спортских терена: трчање преко препрека са постављањем предњег дела стопала на уздужну линију. Брзо трчање до 10 метара и прелазак у спорије трчање са меким и постепеним заустављањем (без топота стопалима). Трчање са променом правца, брзо-спорије; брзо трчање до 30 метара.	8	10	18	IX, X, II, III, IV, V, VI
2.	СКАКАЊЕ И ПРЕСКАКАЊЕ	Прескакање вијача и палица, једноножним и суножним одскоком, комбинације: (скокови са једне на другу ногу) једноножни скокови наизменичном ногом преко поређаних вијача или палица; по две вијаче или палице сукцесивно поређане као "канал": једноножним одразом испред вијаче прескочити "канал" доскочити суножно и на исти начин следећи (три до четири "канала" у једном реду - формирати више група); суножним одскоком прескочити сукцесивно поређана три до четири "канала".	12	12	24	IX, X, XI, I, IV, V, VI
3.	ВЕЖБЕ УПОРОМ РУКАМА	Боком поред шведске клупе (ниске греде), упор и одскоком једне ноге прескочити клупу, доскочити на другу ногу. Исто, са маказицама изнад клупе. Скок удаљ и увис: поновити и усавршавати вежбе из првог разреда; увежбавати доскоке са повишене површине, комбиновати увинутим телом, згрченим ногама и са окретом са 90° и 180°. Прескакање кратке вијаче у месту са међупоскоком и комбиновати са скоковима без међупоскока; прескакање вијаче с ноге на ногу; прескакање дуге вијаче са уласком и изласком (одредити број скокова у месту), комбиновати са сукцесивним уласком тако да се вијача не окреће у "празно": улазак у паровима; протрчавање. Организовати игре од научених вежби. Припремна вежба за прескок Суножни скокови са одскочне даске и спојено доскок на струњачу. Из малог залета одразом са једне ноге наскок на одскочну даску или обележену површину на тлу, одскок увис и доскок на	5	6	11	XII, VI

		тло.				
4.	БАЦАЊЕ И ХВАТАЊЕ	Вежбе руковања лоптом поновити и комбиновати на следећи начин: бацити лопту увис, окренути се за 360°, или плеснути рукама, лопту ухватити после одскока од тла; лопту ухватити и водити у месту једном па другом руком; исто, али лопту после хватања и вођења у месту, додати пару са једном руком ако је лопта мањег обима и са две руке лопту ако је лопта већег обима. Вођење лопте у ходању и трчању. Додавање са две руке у пару у ходању. Гађати лоптом у импровизовани кош или гол (једном и са обе руке).	10	10	20	IX, X, XI, XII, IV, V
5.	ВИШЕЊА И ПЕЊАЊА	Дохватно вратило: помицање улево и удесно погрченим ногама у вису предњем; помицање улево и удесно, у вису предњем са окретом 180° укрштеним хватом. Узмак корацима уз косу површину, нагласити правилан завршни положај - упор. Њихање уз помоћ. Пењање: уз лестве - поновити из претходног разреда и комбиновати са пењањем бочно, са наизменичним прехватањем и опирањем истовремено са обе ноге.	2	2	4	IX, X
6.	ВЕЖБЕ НА ТЛУ ВИШЕЊА И ПЕЊАЊА	Упор чучећи, померањем руку напред, упор лежећи за рукама; померањем руку назад, упор лежећи пред рукама. Два повезана колута напред; колут напред и спојено скок пруженим телом; колут напред из упора стојећег опружених ногу (после колутова обавезно урадити неколико вежби за јачање мишића леђа). Из упора за рукама (лопта - медицинка на тлу иза шака), ослањањем ногу на притку рипстола, греду или коцку, тако да су ноге у зглобу кука савијене за 90°: опружањем ногу и одгуривањем колут преко лопте; из почучња на крају повишене површине (два оквира поклопца од сандука, две наслагане струњаче), опружањем у зглобовима колена и малим одскоком, колут напред преко медецинке. Комбиновати два спојена колута напред: један из чучња у чучањ, а други повезати опружањем ногу преко лопте, до става усправно, скок увито. Колут назад, из чучња у чучањ. Даље увежбавати комбинацију из првог разреда и додати два повезана колута напред и колут назад	4	7	11	X, XII, I, II, III, IV
7.	ВЕЖБЕ РАВНОТЕЖЕ	На тлу и греди: упор клечећи на једној ноzi, заножити другом "мала вага" Ниска греда, клупа: поновити ходања из првог разреда; ходање са привлачењем на целом стопалу и у успону: истом ногом целом дужином клупе, истом ногом са неколико корака, наизменично, једном па другом; ходање на целом стопалу, опружене стајне и са предножењем друге ноге (висина предножења према могућностима). Наскок: кораком, левом или десном ногом на почетак греде (бочно) до става заножно другом ногом. На крају греде, код сваке вежбе чучањ опружањем потиљачног зглоба и кичменог стуба, окрет у чучњу за 180°, став усправно. Комбинацију из првог разреда допунити са: уместо ходања, ходање са предножењем и, после ходања уназад додати чучањ и окрет у чучњу за 90°	3	7	10	XI, XII
8.	ВЕЖБЕ РЕКВИЗИТИМА	Реквизите (палице, вијаче, обручи, коцке и обручи) користити приликом вежби обликовања, обучавања и увежбавања појединих садржаја, како је наведено у програму за први разред.	5	5	10	X, XII, I, II, III, V, VI

9.	РИТМИЧКЕ ВЕЖБЕ И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ	Дечји поскок са докораком. Вијача: поновити елементе из програма за први разред и повезати их у композицију: њихање у бочној равни назад-напред, кружење, отворити је у предручењу, два суножна поскока са међупоскоком, два суножна поскока без међупоскока са окретањем вијаче напред, њихање и кружење у бочној равни на супротној страни, исти скокови, али са окретањем вијаче назад, зауставити вијачу у предручењу и наставити четири поскока с ноге на ногу обртањем вијаче напред, став спетни, предручење. Плесови: Ми смо деца весела. Једно коло по избору.	3	4	7	XI, II, III
10.	ЕЛЕМЕНТАРНЕ И ШТАФЕТНЕ ИГРЕ	игре са различитим облицима ходања и трчања. игре од научених вежби упором рукама. игра са коришћењем вежби хватања и додавања, вођења и гађања. Организовати мале полигоне и одељењско такмичење у обавезној вежби. Организовати одељењско такмичење у обавезном саставу	2	6	8	IX, X, XI, XII, I, II, III, V, VI
Укупно часова			31	77	108	IX - VI

ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ– **1.3.8 Народна традиција****Циљ наставе:**

Остварити директно увођење ученика у активности ревитализације традиције кроз упознавање материјалне и духовне културе свог народа инарода у ширем окружењу.

Задачи наставе:

Усвајање елементарних знања о разлици између фолклорног и актуелног окружења и то кроз:

- упознавање с основним фолклорним текстовима(бајке, легенде, приче, песме)
- упознавање са дечијим фолклором(игре и кратке текстуалне форме)

Оперативни задаци:

Развијање знања о празницима, хлебу и кући, познавање разлике између отвореног и затвореног простора, упознавање различитих традиционалних заната у окружењу, стицање елементарних знања о појединим традиционалним занатима,

схватање значаја о чувању и неговању традиционалних заната.

Корелација: српски језик, ликовна култура, музичка култура, природа и друштво.

наставни предмет

Наставни предмет: Народна традиција (1 час недељно, 36 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			Време реализације
		обрада новог градива	други типови часа	укупно часова	
ТРАДИЦИОНАЛНИ ЗАНАТИ					
1.	На почетку нешто слатко Увод -пекар-пекара -посластичар-посластичарница - лицидер,бомбонџија	5	2	7	IX,X
2.	За ковача треба снага Ковач,поткивач,бравар, казанџија,ливац,кујунџија	4	/	4	X,XI
3.	Двапут мери, једном сеци Бојација,ткач,вуновлачар,јорганџија,мутаџија,шеширџија,кечеџија,кројач,снафи,вашар	6	2	8	XI, XII, I, II
4.	Крзно и кожа од главе до пете Табација,ћурџија,кожухар,крзнар,опанчар,обућар,чизмар,нанулџија,папуџија,кундурџија,сарач,седлар	3	1	4	II, III
5.	За столара треба дара Столар,колар,корпар,ужар,асурџија,пинтер,метлар	4	/	4	III
6.	И још понеко Воскар,грнчар,берберин,улични продавци	3	6	9	IV, V, VI
УКУПНО ЧАСОВА		25	11	36	IX - VI

139. Од играчке до рачунара

Циљ: Оспособљавање ученика за алгоритамски начин мишљења. Оспособљавање ученика за креирање и уређивање дигиталних фотографија. Развијање креативности кроз креирање видео записа од низа фотографија . Развијање навике за правилно коришћење електронске поште и система за текстуалну, аудио и видео комуникацију, уз поштовање дигиталног правописа. Оспособљавање ученика за одговорно понашање и безбедну и правилну комуникацију на интернету.

Задаци: Развијање алгоритамског и логичког начина мишљења. Оспособљавање за решавање логичких задатака, њихову анализу и исправљање грешака. Развијање самопоуздања и сигурност приликом решавања логичких задатака. Оспособљавање за креирање и чување дигиталних фотографија и њихово уређивање помоћу одговарајућег софтвера. Развијање креативности кроз креирање фотоколажа и интерактивних слика. Оспособљавање за креирање видео записа од низа слика (Stop Motion). Упознавање са

наменом електронске поште и начином коришћења. Упознавање са наменом и начином коришћења система за текстуалну, аудио и видео комуникацију. Упознавање ученика са правилима безбедног понашања на интернету. Оспособљавање ученика за поштовање правила комуникације на интернету и поштовање ауторских права. Упознавање ученика са мерама заштите на интернету. **Оперативни задаци:** Решава једноставне логичке задатке; објасни редослед корака у решавању логичких задатака; анализира и процењује тачност постављених корака у једноставним логичким задацима; препознаје и исправља грешке у корацима једноставних логичких задатака; препознаје и решава једноставне логичке задатке са понављањем/петљом уз задавање броја понављања; препознаје и решава једноставне логичке задатке уз коришћење одређеног услова; решава задатке на папиру помоћу псеудокода; преузме слику са интернета у изворној величини и сачува је одговарајућој фасцикли креира дигиталне фотографије и уреди их уједноставном програму и/или у програму/апликацији за креирање фотоколажа; креира интерактивне слике за одговарајуће наставне садржаје; креира видео запис од низа фотографија (Stop Motion); направи план фотографисања за израду видео записа; објасни начин функционисања електронске поште, користи електронску пошту (пошаље и прочита поруку, придода прилог поруци и преузме прилог); правилно користи системе за текстуалну, аудио и видео комуникацију; објасни шта је “јака” шифра и зашто је важно имати је; процени коме сме да повери своју лозинку; процени са ким сме да комуницира камером; објасни шта је “спам”, објасни значај одговорног понашања на мрежи; објасни важност поседовања и примене алтернативног мејла; препозна електронско насиље и пријави га родитељу или наставнику; објасни потребу заштите дигиталних уређаја; опише здравствене ризике повезане са коришћењем.

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова			Време реализације
		обрада	други типови часа	укупно часова	
1.	Алгоритамски начин мишљења	6	10	16	IX, X, XI, XII, III, IV, VI
2.	И К Т	7	9	16	IX, X, XI, XII, I, III, V
3.	Безбедност	2	2	4	IX, X, XI, I, III, V, VI
УКУПНО ЧАСОВА		15	21	36	IX - VI

1.3.10 Грађанско васпитање

Циљ: Подстицање ученика да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања, да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компетентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује себе и друге. **Задачи:** Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима. Подстицање развоја самопоуздања и личне одговорности. Оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствене потребе и потребе других и да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге особе.

Оперативни задаци: Развијање свести о потреби уважавања различитости и особености; уочавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање, порекло. Оспособљавање ученика за ненасилно решавање сукоба. Развијање појма пријатељство. Оспособљавање ученика да схвате неопходност правила која регулишу живот у заједници и да кроз договарање активно допринесе поштовању или мењању правила сагласно са потребама. Оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховим остваривањима. Развијање и неговање еколошке свести. Развијање моралног расуђивања и неговање основних људских вредности. Оспособљавање ученика да активно допринесе развоју школе по мери детета.

Уџбеници и приручници: Група аутора „ Грађанско васпитање – Сазнање о себи и другима 3“, Министарство просвете и спорта Републике Србије, 2003.

Наставни предмет Грађанско васпитање (1 час недељно, 72 часа годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	Број часова	Време реализације
<i>I</i>	<i>Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима</i>	подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика основне школе. - подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима;	2	<i>IX</i>
<i>II</i>	<i>Уважавање различитости и особености; уочавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање, порекло</i>	Разговор о половима, узрасту, изгледу, понашању, пореклу.	3	<i>IX, X</i>
<i>III</i>	<i>Пријатељство и моралне дилеме у вези са тим; развијање појма пријатељства и моралног расуђивања (крађа, лаж)</i>	оспособљавање ученика да препознају и разумеју шта је то пријатељство . који не угрожава друге;	7	<i>XI</i>
<i>IV</i>	<i>Појединац и заједница; правила која регулишу живот у заједници; права и одговорности; договарање</i>	Права и одговорности, која све правила регулишу живот у заједници	4	<i>XII, I</i>
<i>V</i>	<i>Заштита од насиља; ненасилно решавање сукоба</i>	оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању;	4	<i>II</i>
<i>VI</i>	<i>Развијање моралног расуђивања</i>	оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему и да активно допринесе развоју школе	4	<i>III, IV</i>

		по мери детета;		
VII	Развијање еколошке свести; брига о животињама и биљкама	Еколошка свест	6	IV, V
VIII	Евалуација	развијање креативног изражавања.	4	VI
Укупно часова			36	IX - VI

1.3.11.Верска настава

РЕДНИ БР. НАСТАВНЕ ТЕМЕ	ВЕРСКА НАСТАВА 3. РАЗРЕД НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	бр.часова по теми	Бр.часова за:	
			обраду	остале типове часова
1.	Увод	1	/	1
2.	Бог ствара свет и човека	6	4	2
3.	Бог нас воли	6	5	3
4.	Заједница Бога и света кроз човека	6	4	2
5.	Литургија – преображени свет	5	5	2
6.	Човек и природа	5	4	3
укупно:		36	23	13

Назив предмета:	Верска настава
Фонд часова:	36

- Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса;
- Мотивисање ученика за похађање верске наставе

2.

- пружити ученицима основна знања о учењу Цркве о стварању света;
- омогућити ученицима да разумеју да Бог ствара природу и човека, јер жели да их воли и да буде са њима заједно;
- Пружити ученицима могућност да разумеју да је човек у природној вези са свим оним што је Бог претходно створио, али да се разликује од свих створених бића;
- Објаснити ученицима да је човек икона Божја (сличан Богу) зато што је створен као слободна личност и једини позван да буде домаћин света;
- Омогућити ученицима да увиде разлику између Бога и створене природе.

- Омогућити ученику да увиди да је Бог створио свет из љубави;
- Омогућити ученику да увиди да се Бог брине о свету;
- Омогућити ученику да разуме да је Бог из бриге према свету и човеку послао свога Сина у свет.

4.

- Пружити ученицима основ за разумевање да се лични однос са Богом остварује кроз служење Богу и ближњима;
- Пружити ученицима основ за разумевање да природи и човеку вечно постојање дарује Бог;
- Омогућити ученику да увиди да су светитељи најбољи пример односа човека са Богом;
- Пружити ученицима основна знања о Светоме Сави као нашем примеру служења.

5.

- Ученицима пружити основ за разумевање да хлеб и вино – наши дарови - представљају свет у малом;
- Ученицима пружити основ за разумевање разлога приношења Богу хлеба и вина на Литургији;
- Пружити основ за разумевање да се на Литургији молимо за спасење целог света;
- Омогућити ученицима да увиде да се на Литургији остварује спасење човека и света;
- Ученицима пружити основ за разумевање да нас Христос толико воли да је дао свој живот за нас и да је васкрсао да победи смрт за нас.

6.

- Ученицима пружити неопходно знање да разумеју да је човек одговоран за очување природе;
- Омогућити ученицима да увиде на које све начине људи данас уништавају природу, тј. да увиде да загађење природе потиче од човека;
- Омогућити ученицима да разумеју да је човек позван од Бога да брине о природи;
- Упознати ученике са примерима изражавања љубави према природи;
- Развијати код ученика скромност;
- Установити обим и квалитет знања стечених у току школске године из Православног катихизиса.

1.

- Ученик ће моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 3. разреда основне школе;
 - моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.
- ученик ће бити мотивисан да активно учествује на часовима верске наставе

2.

- препознати неке елементе библијске повести о стварању света;
- моћи да препозна и именује иконе на којима су представљени дани стварања света, на основу библијске повести;
- моћи да увиди да је свет скуп конкретних врста живих бића која су уједињена, једна другима потребна и да она чине велику заједницу љубави – Цркву;
- моћи да објасни да је свет створен љубављу Божјом;
- моћи да разуме да се права слобода изражава као љубав према другим људима, природи и Богу;
- уочити да је човек сличан Богу.
- бити подстакнут да развија љубав према ближњима, природи и Богу;
- развијати жељу и свест о важности бриге према ближњима и природи

3.

- знати да је Бог створио свет из љубави и да објасни како зна да Бог воли свет;
- препознати да Бог брине о свету и да наведе примере Божјег старања о свету;
- увидети кроз своје креативне способности да је човек сличан Богу;
- увидети да Бог жели да свет постоји вечно;
- увидети да су Бог, људи и природа различити, али да нису потпуно

- раздељени;
- увидети различитост која постоји
- између Бога и створеног света;
- знати да је Бог из бриге према свету и човеку послао свога Сина у свет;
- упознати улогу анђела као сарадника Божјих у старању о свету;
- уочити да је свет смртан ван заједнице са Богом;
- упознати сдржај молитве Анђелу чувару;
- усвојити текст и мелодију песме „Анђели певају“.
- бити подстакнут да развија свест о томе да је важан зато што га воли Бог и његови ближњи ;
- бити подстакнут да се труди да воли све људе (чак и оне од којих је веома различит).

4.

- уочити да је човек посредник између Бога и природе и да Бог са природом разговара преко човека;
- проширити своје знање о служењу Светога Саве Богу и нашем народу;
- уочити да нема љубави без служења ближњима;
- упознати библијску повест о Христовом служењу Апостолима.
- бити подстакнут да љубав препознаје као служење;
- знати да кроз чињење дела љубави према ближњима, постаје сличан Христу и светитељима Божјим.

5.

- препознати да је Литургија захвалност Богу;
- уочити да се захвалност Богу показује кроз наше дарове;
- уочити да наши дарови хлеб и вино представљају свет у малом;
- увидити везу Литургије и спасења човека и света;
- проширити своја знања о празнику Васкрсења;
- увидити шта за створену природу значи Христово Васкрсење;
- усвојити текст и мелодију песме „Људи ликујте“
- бити подстакнут да учествује на Литургији како би показао Богу да жели да буде у заједници са Њим;
- бити подстакнут да у себи развија осећај захвалности према Богу и својим ближњима

6.

- препознати личну одговорност за творевину;
- увидити да се загађењем наше околине, загађује цео свет;
- увидити да се на православним иконама стварања света и човека, приказује зависност природе од човека;
- препознати представе које приказују догађаје везане за стварање света;
- уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног

- катихизиса трећег разреда основне школе.
- бити подстакнут на очување природе и своје животне средине;
 - бити подстакнут да гледа на природу као на Божју творевину;
 - Ученици ће бити подстакнути да уреде школски простор изабраним радовима везаним за стварање и очување света.

Иновације и унапређење наставе (огледни часови, предавања, семинари)

- Стручно усавршавање, корелација са другим наставним предметима, инвентивне методе и наставна средства

Писмени и контролни задаци, вежбе, тестови

- Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз:
- усмено испитивање;
 - писмено испитивање;
 - посматрање понашања ученика

Екскурзије, излети, посете (настава ван учионице)

Извођење практичне наставе у парохијској цркви и учешће на Литургији.

Наставна средства: коришћење, набавка и израда

- Дидактички материјал, библијски анимирани филмови, рачунар, карте, иконе, едукативне игре, штампани и писани текстови, сакрална средства.

Корелација са другим предметима

1. Српски језик и књижевност
2. Математика
3. Познавање природе и друштва
4. Музичка култура
5. Ликовна култура
6. Грађанско васпитање

- Корелација ће бити детаљно унета у месечне планове у складу са наставним темама и наставним јединицама у зависности од типа часа. Корелација је са свим обавезним и другим изборним предметима, а у складу са наставном јединицом, унеће се у годишњи план

Начин остваривања програма

- Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.
- Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.
- На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.

Врсте наставе

- Настава се реализује кроз следеће облике наставе:
- теоријска настава (34 часова)
- практична настава (2 часа)

Место реализације наставе

- Теоријска настава се реализује у учионици;
- Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе

- Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже.

- Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.

- Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са

савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.

- Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.
- У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу.
- Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота

Начин праћења остваривања програма и начин праћења напредовања ученика

- Праћење напредовања ученика, врши се постављањем питања у складу са дидактичким захтевима, пропитивањем у складу занимљивог разговора, ученичког излагања и разумевања градива. Кратки, јасни и прецизни одговори, методологијом едукативне игре и слично. Драматизација кроз игру улога

Начин вредновања

ЕВАЛУАЦИЈУ наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина:

- процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;
- провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова

1.3.12.РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Примена стечених знања, усвајање нових знања и њихова примена на научене садржаје, примена усвојених структура, разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин, даљи рад на описмењавању, поштујући правопис, увежбавање гласног читања.

ЗАДАЦИ:

Увежбавање правилног изговора, на основу обрађених тематских и књижевних материјала далје развијати дијалоге, ученик треба да самостално прича о слици у вези са обрађеном тематиком, једноставно описивање бића и предмета, развијање способности ученика помоћу језичких игара.

Уџбеник:

Читанка, Радна свеска, Писменица.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА ЗА РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

(2 часа недељно; 72 часа годишње) Разред: III

Разред: III

Редни број наставне теме	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми				Време реализације
			обрада	други	типови	укупно	
1	Породица	Позивање гостију, примање гостију. У гостима. Породични излет, одржавање хигијене и одевање породице.	11	4	15	Септембар/Октобар	
2	Школа	Обрада заједничких доживљаја, излета, школске приредбе.	11	4	15	Новембар/Децембар	
3	Непосредна околина	Библиотека, споменици, спортски објекти и њихова намена.	11	4	15	Јануар/Фебруар	
4	Природа	Дивље животиње, домаће животиње, воће, поврће, цвеће, заштита природе.	10	4	14	Март/Април	
5	Бројеви	Основни бројеви, редни бројеви.	10	3	13	Мај/Јун	
Укупно часова			53	19	72		

1.4 ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА ЗА IV РАЗРЕД

- ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

1.4.1 Српски језик

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
 - упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
 - развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
 - оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
 - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
 - поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
 - развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
 - поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
 - усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;
 - упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
 - развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује; навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
 - подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
 - подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
 - васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
 - развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Оперативни задаци:

- проширивање знања о простој реченици и њеним деловима;
- савладавање основних појмова о променљивим и непроменљивим речима;
- оспособљавање за изражајно читање и казивање;
- поступно оспособљавање ученика за самостално тумачење основне предметности књижевног текста и сценских дела (осећања, фабула, радња, ликови, поруке, стилогеност сценског израза);
- навикавање на сажето и јасно усмено и писмено изражавање према захтевима програма;
- савладавање основа методологије израде писмених састава.

ЈЕЗИК (граматика, правопис, ортоепија)

- проширивање знања о простој реченици и њеним деловима;
- савладавање основних појмова о променљивим и непроменљивим речима;

Реченица – појам глаголског предиката (лични глаголски облик); уочавање речи и групе речи (синтагма) у функцији објекта и прилошких одредаба за место, време и начин. Појам субјекта; уочавање речи у функцији атрибута уз именицу и именичког скупа речи (именичка синтагма). Ред реченичних чланова у реченици;

Именице – збирне и градивне; род и број – појам и препознавање;

Придеви – присвојни и градивни – значење, род и број у реченици;

Заменице – личне; род и број; лична заменица у функцији субјекта;

Бројеви – главни (основни) и редни – појам и препознавање;

Глаголи – појам и основна значења презента, перфекта и футура;

Управни неуправни говор.

Утврђивање и систематизација садржаја обрађених од I до IV разреда.

Употреба великог слова у писању: имена држава, покрајина, њихових становника; имена насеља (градова, села) и њихових становника.

Писање: управног и неуправног говора (сва три модела); наводника, заграда; присвојних придева изведених од властитих имена (-ов/-ев, -ин/-ски), писање сугласника ј у придевским облицима на -ски, и у личним именима и презиме-нима, писање скраћеница типа: итд., сл., нпр. и скраће ница које означавају имена држава.

Понављање, увежбавање и проверавање оспособљености ученика за при мену обрађених правописних правила. **Драма:**

- начин развијања радње. Драмски текстови за децу. Функционални појмови. Подстицање ученика да схватају и усвајају појмове: главно, споредно, машта, збиља, утисак, расположење, интересовање, околност.

Уочавање наглашених и ненаглашених речи: вежбе у изговарању акценатских целина. Вежбе за отклањање грешака које се јављају у говору ученика. Изговор свих сугласника и гласовних група у складу са књижевнојезичком нормом ч, ћ, ц, ђ, х; - дс (људских), - ио, - ао итд. Вежбе за отклањање грешака које се јављају у говору и писању ученика. Уочавање идиференцијалне (дистинктивне) функције акцента у речима истог гласовног састава, а различитог акцента.

КЊИЖЕВНОСТ

Лектира(лирика, епика, драма); **Читање текста; Тумачење текста; Књижевни појмови**

- оспособљавање за изражајно читање и казивање;

- поступно оспособљавање ученика за самостално тумачење основне предметности књижевног текста и сценских дела (осећања, фабула, ра-дња, ликови, поруке, стилогеност сценског израза);
 - Читање наглас и у себи као увод у разговор о тексту. Усмерено читање (с претходно датим задацима): откривање карактеристика ликова (посту пци, речи, изглед, особине), радњи, догађаја, природних појава и описа; уочавање језичко-стилских слика. Читање усклађено с врстом и приро- дом текста (лирски, епски, драмски, научно-популарни, новински итд.). подстицање ученика на варијације у темпу, јачини и интонацији гласа и на логичко паузирање при читању. Усмерено читање у себи: брзо схвата ње садржине, тражење одговарајућих података о лику, опису осећањима и начину приказивања. Казивање напамет научених поетских и прозних целина и одломака. Сценске им провизације.
 - Учавање и тумачење песничких слика, тока радње, главних ликова и основних порука у књижевном делу. Уочавање значајних појединости у опису природе(визуелне, акустичке, тактилне, мирисне, кинетичке). Значајна места, изрази и речи у тексту.
- Уочавање и именоване садржи-нских целина у прозном тексту, стварање плана.

Лирика:

основни мотив и споредни мотиви у лирској песми. Визуелни и аудитивни елементи у песничкој слици. Песничка слика као чинилац композиције лирске песме. Дужина стиха према броју слогова – препознавање. Понављања о стиху, строфи, песми – функција. Персонификација као стилско средство. Сликвитост као обележје песничког језика. Лирска песма и обичајне народне лирске песме – основна обележја.

Епика: тема и идеја у епском делу.Фабула: хронолошки редослед дога ђаја, елементи фабуле(увод, заплет, расплет). Односи међу ликовима, основни типови (врсте) карактеризације. Приповедач, приповедање,

дијалог, монолог, опис у епском делу. Прича и роман – разлике. Роман за децу – основна обележја.

Драма: ликови у драмском делу.Ремарке (дидаскалија).Драмска радња и начин развијања радње.Драмски текстови за децу.Функционални појмови.Подстицање ученика да схватају и усвајају појмове:главно, споредно, машта, збиља, утисак, расположење, интересовање, околност, ситуација, испољавање...

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

- навикавање на сажето и јасно усмено и писмено изражавање према за хтевима програма;
- савладавање основа методологије израде писмених састава;

Основни облици усменог и писменог изражавања(препричавање, причање, описивање, извештавање)
Препричавање текста са променом граматичког лица. Препричавање са изменом завршетка фабуле. Препричавање текста у целини и по деловима по датом плану, по заједнички и самостално сачињеном плану.

Причање у дијалогској форми, уношење дијалога, управног говора у структуру казивања – по заједнички и самостално сачињеном плану. Причање према самостално одабраној теми. Настављање приче инспирисане датим почетком. Састављање приче по слободном избору мотива.

Описивање слика које приказују пејзаже, ентеријере, портрете.Описивање сложенијих односа међу предметима, бићима и појавама.

Извештавање о обављеном или необављеном задатку у школи или код куће у облику одговарања на питања.

Усмена и писмена вежбања (ортоепске и ортографске вежбе, диктати, лексичке, семантичке, синтактичке и стилске вежбе)

Ортоепске вежбе: увежбавање правилног изговора речи, исказа, реченица, пословица, брзалица, казивање напамет лирских и епских текстова, снимање казивања и читања, анализа снимака и вредновање.

Диктати: са допуњавањем, изборни, слободни и контролни диктат.

Лексичке и семантичке вежбе: грађење речи – формирање породица речи, изналагање синонима и антонима уочавање семантичке функције акцента, некњижевне речи и туђице њихова замена језичким стандардом; основно и пренесено значење речи.

Синтаксичке и стилске вежбе: састављање и писање реченица према посматраним предметима, слици и задатим речима; састављање и писање питања о тематској целини у тексту, на слици, у филму,

писање одговора на та питања. Преписивање реченица у циљу савладавања правописних правила.

Увежбавање технике израде писменог састава: анализа теме, одређивање њеног тежишта, посматрање, уочавање и избор грађе; распоређивање појединости; елементи композиције. Осам домаћих писмених задатака и њихова анализа на часу.

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК (5 часова недељно, 180 часова годишње)

Редни број наставне	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по			Време реализације	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТ И ПОСТИГНУЋА
			теми					
			обрада	други типови знања	укупно			
1.	ЈЕЗИК Грамматика правопис	<p>ЈЕЗИК (граматика, правопис, ортоепија) проширивње знања о простој реченици и њеним деловима;• савладавање основних појмова о променљивим и непроменљивим речима;• Реченица – појам глаголског предиката (лични глаголски облик); уочавање речи и групе речи (синтагма) ОШ „Добросав Радосављевић-Народ“ 74 у функцији објекта и прилошких одредаба за место, време и начин. Појам субјекта; уочавање речи у функцији атрибута уз именицу и именичког скупа речи (именичка синтагма). Ред реченичних чланова у реченици; Именице – збирне и градивне; род и број – појам и препознавање; Придеви – присвојни и градивни – значење, род и број у реченици; Заменице – личне; род и број; лична заменица у функцији субјекта; Бројеви – главни (основни) и редни – појам и препознавање; Глаголи – појам и основна значења презента, перфекта и футура; Управни неуправни говор. Утврђивање и систематизација садржаја обрађених од I до IV разреда. Употреба великог слова у писању: имена држава, покрајина, њихових становни- ка; имена насеља (градова, села) и њихових становника. Писање: управног и неуправног говора (сва три модела); наводника, заграда; присвојних придева изведених од властитих имена (-ов/-ев, -ин/-ски), писање сугласника ј у придевским облицима на -ски, и у личним именима и презиме-нима, писање скраћеница типа: итд., сл., нпр. и скраће ница које означавају имена држава. Понављање, увежбавање и проверавање оспособљености ученика за при мену обрађених правописних правила. Драма: - начин развијања радње. Драмски текстови за децу. Функционални по- јмови. Подстицање ученика да схватају и усвајају појмове: главно, споредно, машта, збиља, утисак, расположење, интересовање, околност. Уочавање наглашених и ненаглашених речи: вежбе у изговарању акценатских целина. Вежбе за отклањање грешака које се јављају у говору ученика. Изговор свих сугласника и гласовних група у складу са књижевнојезичком нормом ч, њ, ц, њ, х; - дс (људских), - ио, - ао итд. Вежбе за отклањање грешака које се ја-вљају у говору и писању ученика. Уочавање и диференцијалне (дистинктивне) функције акцента у речима истог гласовног сас</p>	22	19	41	<p><i>IX, X, XI, XII, I, II, III, IV, V, VI</i></p>	<p>1CJ.1.4.1. 1CJ.1.4.2. 1CJ.1.4.3. 1CJ.1.4.4. 1CJ.2.4.1. 1CJ.2.4.2 1CJ.2.4.3. 1CJ.2.4.4. 1CJ.2.4.5. 1CJ.2.4.6. 1CJ.2.4.7. 1CJ.2.4.8. 1CJ.2.4.9. 1CJ.3.4.1. 1CJ.3.4.2. 1CJ.3.4.3. 1CJ.3.4.4. 1CJ.3.4. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5. 1CJ.2.3.1. 1CJ.2.3.2. 1CJ.2.3.3. 1CJ.3.3.1. 1CJ.3.3.2. 1CJ.3.3.5. 1CJ.1.3.7. 1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.9. 1CJ.1.3.10. 1CJ.2.3.5. 1CJ.2.3.8. 1CJ.2.3.9. 1CJ.3.3.3. 1CJ.3.3.5.</p>	<p>Писане вежбе, наставни листићи, иницијални тест, диктати, тестови, аутодиктати</p>

2.	<p>Књижевност</p> <p>Лектира (лирика, епик а, драма, научнопопул арни и информатив ни текстови)</p> <p>Књижевни, функционал ни појмови</p>	<p>Лектира(лирика, епика, драма); Читање текста; Тумачење текста; Књижевни појмови оспособљавање за изражајно читање и казивање;• поступно оспособљавање ученика за самостално тумачење основне предметности• књижевног текста и сценских дела (осећања, фабула, ра-дња, ликови, поруке, стилогеност сценског израза); Читање наглас и у себи као увод у разговор о тексту. Усмерено читање (с• претходно датим задацима): откривање карактеристика ликова (посту пци, речи, изглед, особине), радњи, догађаја, природних појава и описа; уочавање језичкостилских слика. Читање усклађено с врстом и приро- дом текста (лирски, епски, драмски, научно-популарни, новински итд.). подстицање ученика на варијације у темпу, јачини и интонацији гласа и на логичко паузирање при читању. Усмерено читање у себи: брзо схвата ње садржине, тражење одговарајућих података о лику, опису осећањима и начину приказивања. Казивање напамет научених поетских и прозних целина и одломака. Сценске им провизације. Уочавање и тумачење песничких слика, тока радње, главних ликова и основних• порука у књижевном делу. Уочавање значајних појединости у опису природе(визуелне, акустичке, тактилне, мирисне, кинетичке). Значајна места, изрази и речи у тексту. Уочавање и именоване садржи-нских целина у прозном тексту, Лирика: основни мотив и споредни мотиви у лирској песми. Визуелни и аудитивни елементи у песничкој слици. Песничка слика као чинилац композиције лирске песме. Дужина стиха према броју слогова – препознавање. Понављања о стиху, строфи, песми – функција. Персонификација као стилско средство. Сликовитост као обележје песничког језика. Лирска песма и обичајне народне лирске песме – основна обележја. Епика: тема и идеја у епском делу. Фабула: хронолошки редослед догађаја, елементи фабуле(увод, заплет, расплет). Односи међу ликовима, основни типови (врсте) карактеризације. Приповедач, приповедање, дијалог, монолог, опис у епском делу. Прича и роман – разлике. Роман за децу – основна обележја. Драма: ликови у драмском делу. Ремарке (дидаскалија), Драмска радња и начин развијања радње. Драмски текстови за децу. Функционални појмови. Подстицање ученика да схватају и усвајају појмове: главно, споредно, машта, збиља, утисак, расположење, интересовање, околност, ситуација, испољавање. Увježбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког); - оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова; - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу; - рзвијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служи .</p>	54	39	93	<p>IX X, XI, XII, I, II, III, IV V, VI</p>	<p>1CJ.1.5.1. 1CJ.2.5.1. 1CJ.2.5.2. 1CJ.2.5.3. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.6. 1CJ.2.5.7. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.2. 1CJ.3.5.3. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.5. 1CJ.2.5.7. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.2. 1CJ.3.5.3. 1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.5. 1CJ.2.5.6. 1CJ.2.5.7. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.2. 1CJ.3.5.3. 1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.5. 1CJ.2.5.6. 1CJ.2.5.7. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.2. 1CJ.3.5.3. 1CJ.3.5.4. 1CJ.3.5.5. 1CJ.3.5.6. 1CJ.3.5.7. 1CJ.3.5.8. 1CJ.3.5.9. 1CJ.3.5.10. 1CJ.3.5.11. 1CJ.3.5.12. 1CJ.3.5.13. 1CJ.3.5.14. 1CJ.3.5.15. 1CJ.3.5.16. 1CJ.3.5.17. 1CJ.3.5.18. 1CJ.3.5.19. 1CJ.3.5.20. 1CJ.3.5.21. 1CJ.3.5.22. 1CJ.3.5.23. 1CJ.3.5.24. 1CJ.3.5.25. 1CJ.3.5.26. 1CJ.3.5.27. 1CJ.3.5.28. 1CJ.3.5.29. 1CJ.3.5.30. 1CJ.3.5.31. 1CJ.3.5.32. 1CJ.3.5.33. 1CJ.3.5.34. 1CJ.3.5.35. 1CJ.3.5.36. 1CJ.3.5.37. 1CJ.3.5.38. 1CJ.3.5.39. 1CJ.3.5.40. 1CJ.3.5.41. 1CJ.3.5.42. 1CJ.3.5.43. 1CJ.3.5.44. 1CJ.3.5.45. 1CJ.3.5.46. 1CJ.3.5.47. 1CJ.3.5.48. 1CJ.3.5.49. 1CJ.3.5.50. 1CJ.3.5.51. 1CJ.3.5.52. 1CJ.3.5.53. 1CJ.3.5.54. 1CJ.3.5.55. 1CJ.3.5.56. 1CJ.3.5.57. 1CJ.3.5.58. 1CJ.3.5.59. 1CJ.3.5.60. 1CJ.3.5.61. 1CJ.3.5.62. 1CJ.3.5.63. 1CJ.3.5.64. 1CJ.3.5.65. 1CJ.3.5.66. 1CJ.3.5.67. 1CJ.3.5.68. 1CJ.3.5.69. 1CJ.3.5.70. 1CJ.3.5.71. 1CJ.3.5.72. 1CJ.3.5.73. 1CJ.3.5.74. 1CJ.3.5.75. 1CJ.3.5.76. 1CJ.3.5.77. 1CJ.3.5.78. 1CJ.3.5.79. 1CJ.3.5.80. 1CJ.3.5.81. 1CJ.3.5.82. 1CJ.3.5.83. 1CJ.3.5.84. 1CJ.3.5.85. 1CJ.3.5.86. 1CJ.3.5.87. 1CJ.3.5.88. 1CJ.3.5.89. 1CJ.3.5.90. 1CJ.3.5.91. 1CJ.3.5.92. 1CJ.3.5.93. 1CJ.3.5.94. 1CJ.3.5.95. 1CJ.3.5.96. 1CJ.3.5.97. 1CJ.3.5.98. 1CJ.3.5.99. 1CJ.3.5.100.</p>	<p>Читање наглас (изговор, јачина гласа, паузирање, интонационо прилагођавање), разумевање прочитаног текста, разумевање намера и осећања садржаних у тексту, откривање и тумачење порука.</p> <p>Читање дијалошког текста по улогама.</p>
3.	<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p> <p>писмено усмено изражавање говорна вежба</p>	<p>навикавање на сажето и јасно усмено и писмено изражавање према за хтевима• програма; савладавање основа методологије израде писмених састава;• Основни облици усменог и писменог изражавања(препричавање, причање, описивање, извештавање) Препричавање текста са променом граматичког лица. Препричавање са изменом завршетка фабуле. Препричавање текста у целини и по деловима по датом плану, по заједнички и самостално сачињеном плану. Причање у дијалошкој форми, уношење дијалога, управног говора у структуру казивања – по заједнички и</p>					<p>1CJ.1.3.7. 1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.9. 1CJ.1.3.10. 1CJ.2.3.5. 1CJ.2.3.8. 1CJ.2.3.9. 1CJ.3.3.3. 1CJ.3.3.5. 3 1CJ.3.3.8.</p>	

		<p>самостално сачињеном плану. Причање према самостално одабраној теми. Настављање приче инспирисане датим почетком. Састављање приче по слободном избору мотива. Описивање слика које приказују пејзаже, ентеријере, портрете. Описивање сложенијих односа међу предметима, бићима и појавама. Извештавање о обављеном или необављеном задатку у школи или код куће у облику одговарања на питања. Усмена и писмена вежбања (ортоепске и ортографске вежбе, диктати, лексичке, семантичке, синтактичке и стилске вежбе) Ортоепске вежбе: увежбавање правилног изговора речи, исказа, реченица, пословица, брзалица, казивање напамет лирских и епских текстова, снимање казивања и читања, анализа снимака и вредновање. Диктати: са допуњавањем, изборни, слободни и контролни диктат. Лексичке и семантичке вежбе: грађење речи – формирање породица речи, изналажење синонима и антонима уочавање семантичке функције акцента, књижевне речи и туђице њихова замена језичким стандардом; основно и пренесено значење речи. Синтактичке и стилске вежбе: састављање и писање реченица према посматраним предметима, слици и задатим речима; састављање и писање питања о тематској целини у тексту, на слици, у филму, писање одговора на та питања. Преписивање реченица у циљу савладавања правописних правила. ОШ „Добросав Радосављевић-Народ“ 76 Увежбавање технике израде писменог састава: анализа теме, одређивање њеног тежишта, посматрање, уочавање и избор грађе; распоређивање појединости; елементи композиције. Осам домаћих писмених задатака и њихова анализа на часу.</p>	5	41	46	IX X, XI, XII, I, II, III, IV V, VI	1CJ.1.3.9. 1CJ.1.3.10. 1CJ.2.3.1. 1CJ.2.3.2. 1CJ.2.3.3.1.3.1. 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.6. 1CJ.1.3.7. 1CJ.2.3.4. 1CJ.2.3.5. 1CJ.2.3.6. 1CJ.2.3.7. 1CJ.2.3.8. 1CJ.2.3.9. 1CJ.2.3.10. 1CJ.2.3.11. 1CJ.3.3.1. 1CJ.3.3.2. 1CJ.3.3.3. 1CJ.3.3.4. 1CJ.3.3.5. 1CJ.3.3.6. 1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.2. 1CJ.0.1.3. 1CJ.0.1.4. 1CJ.0.1.5. 1CJ.0.1.6. -5-1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.3. 1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.8. 1CJ.2.2.1. 1CJ.2.2.2. 1CJ.2.2.3. 1CJ.2.2.5. 1CJ. 2.2.7. 1CJ.2.2.8. 1CJ.2.2.9. 1CJ.3.2.1. 1CJ.3.2.2. 1CJ.3.2.3. 1CJ.3.2.4. 1CJ.3.2.7	Аудодиктат, диктат, препричавање, описивање
Четири писмена задатка – по два у првом и у другом полугодишту. Један час за израду и два часа за анализу задатака и писање побољшане верзије састава.								
Укупно часова		81	99	180	IX- VI			

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за 4. разред из Српски језик садрже стандарде постигнућа за области: **Говорна култура, Вештина читања и разумевањ прочитаног, Писано изражавање, Граматика и лексикологија и Књижевност.**

У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа, осим у области *Говорна култура*.

У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НОВО	НАПРЕДНИ НИВО
<p>ВЕШТИНЕ ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ</p>	<p>1CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)</p> <p>1CJ.1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимична, парафраза), садржана у тексту</p> <p>1CJ.1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)</p> <p>1CJ.1.2.5. одређује основну тему текста</p> <p>1CJ.1.2.6. разуме дословно значење текста</p> <p>1CJ.1.2.7. разликује књижевнуметнички од информативног текста</p> <p>1CJ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате</p>	<p>1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спориче</p> <p>1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле)</p> <p>1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту</p> <p>1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/детал који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму)</p> <p>1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену</p> <p>1CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту</p> <p>1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)</p> <p>1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова</p> <p>1CJ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни</p> <p>1CJ.2.2.10. вредније примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације</p>	<p>1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста</p> <p>1CJ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ)</p> <p>1CJ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. мишљење аутора текста vs. мишљења учесника у догађају)</p> <p>1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст</p> <p>1CJ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм)</p> <p>1CJ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.)</p> <p>1CJ.3.2.7. објашњава и вредније догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вредније крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)</p>
<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊА</p>	<p>1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком</p> <p>1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе</p> <p>1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре</p> <p>1CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме</p> <p>1CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи)</p> <p>1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава</p> <p>1CJ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.)</p> <p>1CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања а, екскурзије)</p>	<p>1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)</p> <p>1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове њ, ч, њ, и; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речу ли и речу не; употребљава запету при набрајању</p> <p>1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)</p> <p>1CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима</p> <p>1CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној)</p> <p>1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст</p> <p>1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст</p> <p>1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синониме (нпр. да избегне понављање)</p> <p>1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке)</p> <p>1CJ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о особи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење)</p> <p>1CJ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира</p>	

		<p>1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене</p> <p>1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса</p> <p>1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста</p> <p>1CJ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст</p> <p>1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст)</p> <p>1CJ.3.3.6. издваја пасусе</p>	
ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА	<p>1CJ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)</p> <p>1CJ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур)</p> <p>1CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)</p> <p>1CJ.1.4.4. препознаје антонимију</p> <p>1CJ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.)</p>	<p>1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)</p> <p>1CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве)</p> <p>1CJ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу</p> <p>1CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго</p> <p>1CJ.2.4.5. препознаје субјекат и глаголски предикат</p> <p>1CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)</p> <p>1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику</p> <p>1CJ.2.4.8. препознаје синонимију</p> <p>1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава</p>	<p>1CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе)</p> <p>1CJ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју</p> <p>1CJ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин</p> <p>1CJ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени</p> <p>1CJ.3.4.5. употребљава речи у основном и пренесеном/фигуративном значењу</p>
КЊИЖЕВНОСТ	<p>1CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме</p> <p>1CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме</p> <p>1CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту</p> <p>1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту</p>	<p>1CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме</p> <p>1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине - пословице, загонетке, бралице)</p> <p>1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми</p> <p>1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту</p> <p>1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевно уметничком тексту)</p> <p>1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога</p> <p>1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту</p>	<p>1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст</p> <p>1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту</p> <p>1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст</p>

1.4.2. Енглески језик

Циљ:

Циљ наставе енглеског језика у четвртном разреду је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом облику о темама из његовог непосредног окружења. У исто време треба да подстакне интересовање и потребу за учењем страних језика, подстакне развој свести о сопственом напредовању, олакша разумевање других и различитих култура и традиција, стимулише

машту и креативност и подстиче употребу енглеског језика у личне сврхе и из задовољства.

Задаци:

- Приближити ученицима идеју о постојању других језика као средстава комуникације;
- развијање позитивних осећања према језику који учи;
- подстицање потребе за учењем страних језика;
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост.

Оперативни задаци:

- ученик разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са познатим темама.
- чита краће текстове са разумевањем
- ученик усмено изражава садржаје у вези са познатим темама, самостално или уз помоћ наставника.
- ученик остварује комуникацију и са саговорницима размењује кратке информације у вези са познатим темама.
- разликује језик који учи од других језика;
- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију;
- разуме вербални садржај уз помоћ облика невербалне комуникације;
- разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство итд.);
- даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ;
- описује кратким и једноставним језичким структурама себе и друге у познатим ситуацијама;
- именује ствари из непосредног окружења у вези са темама које се обрађују;
- репродукује, сам или у групи, кратке рецитације и бројалице и пева познате песмице.
- реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања о познатим темама;
- поставља једноставна питања;
- изражава допадање и недопадање;
- учествује у игри и комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.).

Уџбеници и приручници:

“Playway to English 4” (Гинтер Гернгрос, Херберт Пухта, Вишња Брковић) уџбеник и радна свеска, ЦД, приручник и додатни материјал за наставнике.

Наставни предмет: Енглески језик (2 часа недељно, 72 часа годишње)

НАЗИВ ТЕМЕ	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације	Стандарди постигнућа
			обrada	други типови часачаса	укупно		
1.Shopping	Именују и читају бројеве до 1000, препознају бројеве, препознају питања и одговоре везана за трговину, цене, читају кратке текстове, допуњавају и пишу једноставне реченице, питају и дају одговоре у вези куповине, користе изразе учтивности у поздравима, молбама и захваљивању, препознају британски новац, изражавају (не)допадање у вези хране	<ul style="list-style-type: none"> - постављање питања помоћу упитних речи - математичке изразе на енглеском - користе „going to“ за блиско будуће време - користе „is“ и „are“ за једину и множину трећег лица <ul style="list-style-type: none"> - игракази куповине - читање - слушање - допуњавање реченица - писање кратког текста 	2	4	6	IX,X	ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.5. ПСТ.1.1.8 ПСТ.1.1.11. ПСТ.1.1.14. ПСТ.1.1.17. ПСТ.1.1.23. ПСТ.1.2.4. ПСТ.1.3.2. ПСТ.2.1.3. ПСТ.2.1.8.
2.Moving about	Прате, читају и дају упутства кретања и описа узајамних положаја.	- Проналажење одређишта слушањем и читањем упутстава о кретању, давање кратких упутстава вербално и писано.	3	5	8	X	
3Feelings	Препознају и изражавају различита осећања, своја као и осећања других лица, пишу кратке реченице о својим и осећањима других.	Изражавање различитих осећања, описивање осећања других, користећи заменице и помоћне глаголе „I am, you are, he is, we are...”, читање текста гласно и у себи, извођење играказа.	3	4	4	X,XI	
4.Family and friends	Разумеју вокабулар и разговор везан за чланове уже и шире породице и другове, дају одговоре и постављају питања о члановима породице и пријатељима, напишу краћи	Представљање себе и чланова шире породице, њихових особина, слушање, читање кратких текстова о различитим породицама, браћи, сестрама и друговима, слушање и читање бајке	3	5	8	XI	

	текст, читају бајку са разумевањем.						
5.Dreams	Даје, разуме и пише податке о хронолошком времену на механичком часовнику чита бајку, рецитије са разумевањем песмицу, изражава радње користећи <i>Present Continues</i> .	Представљање различитих дешавања у садашњем времену „ <i>He’s exploring a cave</i> “, препознавање значења, слушање текстова, читање, слушање басне(<i>Present Simple</i>).	3	4	7	XII	
6.Wild animals	Препознају, именују и пишу називе дивљих животиња, разумеју описе животиња и текстова о њима, постављају питања и дају одговоре о животињама користећи <i>Present Simple</i> .	Називи животиња, описи слона у <i>Present Simple</i> , читање и слушање приче, певање песмице, постављање питања и давање одговора на питања о животињама, певање песмице, описивање животиње, цртање по диктату.	3	5	8	I,II	
7.Treasure	Препознају, прате и дају упутства о кретању, именују места и њихов однос, читају текстове, пишу кратке реченице, изводе играказ.	Разумевање, праћење и давање упутстава о кретању и међусобном просторном односу, усвајање вокабулара везаног за рељеф и насеља, читање и разумевање приче, извођење играказа.	3	4	7	II,III	ПСТ.2.1.15. ПСТ.2.1.22. ПСТ.2.2.2. ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.3.2. ПСТ.3.1.1. ПСТ.3.1.3. ПСТ.3.1.10. ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.20. ПСТ.3.1.26 ПСТ.3.1.32. ПСТ.3.2.2. ПСТ.3.2.3. ПСТ.3.3.1
8.TV	Разумеју, дају информације о омиљеним ТВ емисијама, учесталости радње, хронолошком времену, данима у седмици, читају са разумевањем песмицу, пишу кратке реченице.	Разумевање израза везаних за хронолошко време, дане у недељи и ТВ емисије, разговор о омиљеним емисијама, усвајање израза који говоре о учесталости радње „ <i>often, never, sometimes</i> “, читање песмице, писање кратких реченица, допуњавање и повезивање реченица.	3	5	8	III, IV	
9.What’s your favourite	Дају информације о омиљеним активностима, местима, музици, школским предметима и сл., разумеју разлику између прошлог, садашњег и будућег времена.	Разумевање израза везаних за омиљене активности, спорт, места, музику, емисије, школске предмете и сл. Разумевање разлике између прошлог, садашњег и будућег времена.	3	5	8	IV, V	
10.Fun time	Разумеју текстове везане за забаву и разоноду, пишу кратке реченице, певају песмицу и читају причу	Усвајање вокабулара везаног за забаву, разоноду, одмор и рекреацију. Слушање и читање текстова, певање песмице, слушање и читање приче.	2	5	7	VI	
Укупно часова			31	41	72	IX – VI	

1.4.3.Математика

Циљ и задаци:

Циљ наставе математике у основној школи је да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе:

- Да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу
- Да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање) за успешно настављање образовања и укључивање у рад
- Да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења
- Да развоја културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава
- Да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања
- Да изграђује позитивне особине ученикове личности као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад
- Да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасноћу и прецизност изражавања у писменом и усменом облику
- Да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима
- Да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основе законе тих операција
- Да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе
- Да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- Успешно савладају писање и читање природних бројева у декадном бројевном систему
- Упознају скуп природних бројева
- Науче да природне бројеве приказују тачкама бројевне полуправе
- Умеју да читају и записују помоћу слова основна својства рачунских операција
- Упознају и уочавају зависност између резултата и компонената операције (на примерима)
- Примењују упозната својства рачунских операција при трансформисању израза и у случају рачунских олакшица
- Знају да читају, састављају и израчунавају вредност израза са више операција
- Знају да решавају јдноставније једначине и неједначине (упознатих облика) у скупу природних бројева
- Успешно решавају задатке дате у текстуалној форми
- Упознају разломке (наведене у програму), њихово читање, писање и значење уз коришћење одговарајућих термина
- Знају да цртају мреже и праве моделе коцке и квадрата
- Упознају јединице за површину и примењују их при израчунавању површине квадрата, правоугаоника, квадрата и коцке.

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА (5 часова недељно; 180 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова						Време реализације	Основни стандарди постигнућа по нивоима	Поцена и провера остварености постигнућа
			обрада	вежба	понављање	Провера знања	Писмени задатак	укупно			
1.	Скуп природних бројеви	да ученици успешно савладају писање и читање природних бројева у декадном бројевном систему; упознају скуп природних бројева; науче да природне бројеве приказују тачкама бројевне полуправе; уме ју да читају записују помоћу слова основна својства рачунских операција; упознају и уочавају зависност између резултата и компонената операције (на примерима); примењују упозната својства рачунских операција при трансформирању у израза и у случају рачунских олакшица; знају да читају, састављају и израчунавају вредност израза са више операција; знају да решавају једноставније једначине и неједначине (упознатих облика) у скупу природних бројева; успешно решавају задатке дате у текстуалној форми; упознају разломке (наведене у програму), њихово читање, писање и значење, уз коришћење одговарајућих термина;	48	73	5	4	2	132	IX, X, XI, XII, I, II, III, IV, V, VI	1MA.1.1.1. 1MA.1.1.5. 1MA.1.3.1. 1MA.2.1.1. 1MA.2.1.2. 1MA.2.1.3. 1MA.2.1.5. 1MA.2.3.1. 1MA.2.3.2. 1MA.3.1.1. 1MA.3.1.4. 1MA.3.1.5. 1MA.3.3.1. 1MA.3.3.2.	усмено, писмена провера знања, тест (иницијални и тестови знања)
2.	Мерење и мере	- да ученици знају да цртају мреже и праве моделе коцке и квадрата;	10	4	1	1	1	17	X, XI, V	1MA.1.4.1. 1MA.1.4.2. 1MA.1.4.3. 1MA.1.4.4. 1MA.2.4.5. 1MA.3.4.2. 1MA.3.4.3.	усмено, писмена провера знања, тест, мерење
3.	Површина		11	16	1	2	1	31	X, XI, II, III, V	1MA.1.2.1. 1MA.1.2.3. 1MA.1.2.4. 1MA.2.2.1. 1MA.2.2.2. 1MA.2.2.3. 1MA.2.2.5. 1MA.2.2.6. 1MA.3.2.4. 1MA.3.2.5.	усмено, писмена провера знања, тест, цртање, мерење објеката
Напомена: Обавезна су четири једночасовна школска писмена задатка са једно часовним исправкама.											
Укупно часова			69	93	7	7	4	180	IX – VI		

ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 4.РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
МАТЕМАТИКА

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за крај првог циклуса обавезног образовања за предмет Математика садрже стандарде постигнућа за области: Природни бројеви и операције са њима, Геометрија, Разломци и Мерење и мере. У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА	<p>1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој</p> <p>1МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде</p> <p>1МА.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $1/n$ ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ</p>	<p>1МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем</p> <p>1МА.2.1.2. уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју</p> <p>1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачу</p> <p>1МА.2.1.5. уме да решава једначине на вредност израза</p> <p>1МА.2.3.1. уме да препозна разломак a/b ($b \leq 10$, $a < b$) када је графички приказан на фигури подељеној на b делова</p> <p>1МА.2.3.2. уме да израчуна n-ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $1/n$ ($n \leq 10$)</p>	<p>1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака</p> <p>1МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми</p> <p>1МА.3.1.5. уме да одреди решење неједначине са једном операцијом</p> <p>1МА.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак a/b ($b \leq 10$, $a < b$)</p> <p>1МА.3.3.2. зна да израчуна део a/b ($b \leq 10$, $a < b$) неке целине и користи то у задацима</p>
ГЕОМЕРИЈА	<p>1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа, угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)</p> <p>1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта приказаног на слици при чему је дата мерна јединица</p> <p>1МА.1.2.4. користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица</p>	<p>1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни</p> <p>1МА.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине</p> <p>1МА.2.2.3. зна јединице за мерење површине и њихове односе</p> <p>1МА.2.2.5. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника када подаци нису дати у истим мерним јединицама</p> <p>1МА.2.2.6. препознаје мрежу коцке и квадра и уме да израчуна њихову површину када су подаци дати у истим мерним јединицама</p>	<p>1МА.3.2.4. уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама</p> <p>1МА.3.2.5. уме да израчуна запремину коцке и квадра када су подаци дати у истим мерним јединицама</p>
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	<p>1МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама</p> <p>1МА.1.4.2. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml)</p> <p>1МА.1.4.3. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg, t)</p> <p>1МА.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме</p>	<p>1МА.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке</p>	<p>1МА.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности</p> <p>1МА.3.4.3. претвара јединице за мерење масе</p>

1.4.4 Природа и друштво

Циљ интегрисаног предмета Природа и друштво јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Задачи: овог наставног предмета су:

- развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
- интегрисање искуствених и научних сазнања у контуре система појмова из области природе и друштва;
- стицање елемента научне писмености и стварање основа за даље учење;
- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог рационалног коришћења и дограђивања;
- развијање еколошке свести и навика здравог живљења.

Оперативни задаци:

- развијање основних научних појмова из природних и друштвених наука;
- развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу - завичају и домовини;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- развијање способности запажања основних својстава материјала, објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање елемената логичког мишљења;
- стицање елементарне научне писмености, њена функционална применљивост и развој процеса учења;
- оспособљавање за сналажење у простору и времену;
- разумевање и уважавање различитости међу појединцима и групама;
- коришћење различитих социјалних вештина, знања и умења у комуникацији и другим интеракцијским односима;
- развијање одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу;
- чување националног идентитета и уграђивање у светску културну баштину.

Наставни предмет: ПРИРОДА И ДРУШТВО (2 часа недељно; 72 часа годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	БРОЈ ЧАСОВА			ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА
			Обрада новог градива	други типови часова	укупно часова		
1.	МОЈА ДОМОВИНА ДЕО СВЕТА	Одређује појам државе, упућује на основне одреднице државе Србије и њено географско и стратешко лоцирање у простору и на карти. Усвајањем садржаја ове теме ученик треба да добије одговор на питање: "Зашто је Србија моја домовина?" и да развије осећај припадности без обзира на разноврсну мултиетничку, мултинационалну и мултиконфесионалну структуру. Потребно је да упозна природно кретање и основне структуре становништва Србије, схвати узрочно-последичне везе ових одлика у урбаним и руралним срединама (село - град). Важно је уочити	9	2	11	IX, X	ИПД.1.4.2. ИПД.1.6.3. ИПД.3.4.1. ИПД.2.4.4. ИПД.1.5.1. ИПД.1.5.2. ИПД.3.5.1. ИПД.3.5.2. ИПД.2.6.2. ИПД.2.6.3. ИПД.3.3.1.

		узајамна права и обавезе државе и грађана и умети их препознати у правилима која регулишу односе у држави и обезбеђују једнака права свих њених грађана.					
2.	ИСТРАЖУЈЕ МО ПРИРОДНЕ ПОЈАВЕ	–Истраживање и уочавање узрочно-последичних веза -Испитивање својства материјала Промене материјалаТако се кроз феноменолошки приступ изучавају појаве, процеси и својства материјала, стварају контуре појмова из наведених области и елементарно разумевају односи а потом се омогућује трансфер на препознавање истих у непосредном окружењу и примену у свакодневном животу. Ради лакшег разумевања садржаја ове теме погодно је успостављати сталну корелацију како са свакодневним искуственим сазнањима, тако и са садржајима других тема унутар предмета (посматрати различите начине кретања животиња и облике механичког кретања и уочити шта од чега зависи у кретању по земљи, води и ваздуху - II тема - <i>Сусрет са природом</i> . Својства и промене материјала повезати са садржајима из IV теме - <i>Рад, производња, потрошња...</i>). IV тема: <i>Рад, енергија, производња и потрошња</i> -	7	6	13	X, XI	ИПД.1.4.1. ИПД.2.4.1. ИПД.2.3.3. ИПД.3.3.2. ИПД.2.4.2. ИПД.1.3.6. ИПД.2.3.5. ИПД.1.3.4. ИПД.1.3.4. ИПД.1.5.4. ИПД.2.3.6. ИПД.1.6.4. ИПД.3.6.6. ИПД.2.6.7. ИПД.1.4.4. ИПД.1.6.6.
3.	РАД, ЕНЕРГИЈА, ПРОИЗВОД ЊА И ПОТРОШЊ А	- кроз реализацију садржаја ове теме неопходно је уочити разлику између рада човека и "рада животиња". Енергију треба сагледати као свакодневну људску потребу. Упознају се са обновљивим и необновљивим изворима енергије, увидети неопходне уштеде енергије у свакодневном животу и раду. Важно је усмеравати пажњу ученика ка сагледавању недовољно искоришћених и еколошких енергетских извора у свом окружењу (слама, кукурузовина... ветар, вода, сунце). Технологије треба сагледати као процесе прераде сировина и путеве доласка до производа, као и начине коришћења и производње енергије. Важно је разликовати "чисте и прљаве" технологије и увидети значај заштите животне средине.	8	6	14	XI, XII, I	ИПД.1.1.3. ИПД.1.5.1. ИПД.1.5.4. ИПД.1.5.5. ИПД.2.2.3. ИПД.1.2.1. ИПД.1.2.2. ИПД.1.5.3.
4.	СУСРЕТ СА ПРИРОДОМ	Биљни и животињски свет у Србији Човек део природе у оквиру ове теме систематизује се знања и надograђују појмови живе природе из претходних разреда, груписањем на основу карактеристичних сличности и подјелом на основу суштинских разлика. Упознавање флоре и фауне наше земље - разноврсности, богатства, угроженост, али и сагледавање значајне улоге човека у заштити и обнављању живог света - одржању еколошке равнотеже ради сопственог опстанка. Запажање и праћење неких природних појава и облика адаптације кроз промене и понашање живог света, основни је предуслов разумевања и схватања прилагођавања као основног услова опстанка. Ове процесе погодно је хронолошки пратити, код различитих живих бића, и доводити у везу са променама годишњих доба, као и увиђањем веза између живе и неживе природе.	13	4	17	II, III, IV	ИПД.1.1.4. ИПД.2.1.3. ИПД.3.1.2 ИПД.1.1.6. ИПД.2.1.5. ИПД.2.1.6. ИПД.3.1.1. ИПД.1.2.3. ИПД.2.2.4. ИПД.2.2.3. ИПД.3.1.1.
5.	ОСВРТ УНАЗАД – ПРОШЛОСТ	Преко садржаја ове теме омогућује се сналажење ученика у времену и простору. Проналажењем информација из различитих историјских извора (писаних, материјалних или усмених) сагледавају се поједини догађаји и збивања из прошлости и одређује се њихов редослед (шта се десило пре, шта у току догађаја а шта после). Лоцирањем догађаја - датума на временској Ради добијања што објективније слике протеклих збивања морају се сагледати и околности - контекст догађања.	14	3	17	IV, V, VI	ИПД.1.4.4. ИПД.1.6.5. ИПД.2.6.5. ИПД.1.6.4. ИПД.3.6.6. ИПД.2.6.6. ИПД.2.6.7. ИПД.2.4.5.
УКУПНО ЧАСОВА			51	21	72	IX- VI	

**ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА
4.РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
ПРИРОДА И ДРУШТВО**

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за крај првог циклуса обавезног образовања за предмет Природу и друштво садрже стандарде по-стигнућа за области: Жива и нежива природа, Екологија, Материјали, Кретање и орјентација у простору и времену, Друштво и Држава Србија и њена прошлост. У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА	ИПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања. ИПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима.	ИПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића. ИПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту. ИПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници.	ИПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима. ИПД.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића.
ЕКОЛОГИЈА	ИПД.1.2.1. препознаје и именује природне ресурсе. ИПД.1.2.2. зна употребну вредност природних ресурса. ИПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очувању природе.	ИПД.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе. ИПД.2.2.2. разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса. ИПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса. ИПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се оне штите.	

МАТЕРИЈАЛИ	<p>ПДД.1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке.</p> <p>ПДД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност.</p> <p>ПДД.1.3.5. зна да својства материјала одређује њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу.</p>	<p>ПДД.2.3.2. зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава.</p> <p>ПДД.2.3.3. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису.</p> <p>ПДД.2.3.4. зна да топлотна и електрична проводљивост материја одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу.</p> <p>ПДД.2.3.5. разликује повратне и неповратне промене материјала. ПДД.2.3.6. разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали.</p>	<p>ПДД.3.3.2. примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу.</p>
КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ		<p>ПДД.2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела.</p> <p>ПДД.2.4.3. уме да пронађе тражене улице и објекте на плану насеља.</p> <p>ПДД.2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода.</p> <p>ПДД.2.4.5. уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена.</p>	<p>ПДД.3.4.1. уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова.</p>
ДРУШТВО	<p>ПДД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови.</p> <p>ПДД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите.</p> <p>ПДД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља.</p>	<p>ПДД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова.</p> <p>ПДД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама.</p> <p>ПДД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности.</p>	<p>ПДД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима.</p> <p>ПДД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују.</p>
ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ	<p>ПДД.1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода.</p> <p>ПДД.1.6.3. зна географски положај и основне одреднице државе Србије: територија, границе, главни град, симболи, становништво.</p> <p>ПДД.1.6.4. зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости.</p> <p>ПДД.1.6.5. зна основне информације о начину живота људи у прошлости.</p> <p>ПДД.1.6.6. зна шта су историјски извори и именује их.</p>	<p>ПДД.2.6.2. зна основне облике рељефа и вода у држави Србији</p> <p>ПДД.2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора – рељефа, вода, клима – и делатности људи.</p> <p>ПДД.2.6.4. зна редослед којим су се јављали важни историјски догађаји, појаве и личности. ПДД.2.6.5. уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад.</p> <p>ПДД.2.6.6. препознаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода.</p> <p>ПДД.2.6.7. препознаје на основу карактеристичних историјских извора о ком историјском периоду или личности је реч.</p>	<p>ПДД.3.6.1. зна шта је претходило, а шта је уследило након важних историјских догађаја и појава.</p>

1.4.5 Ликовна култура

Циљ наставе

Циљ васпитно- образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу да се демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци наставе:

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно- визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;

- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- да ствара интересовање и потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да разликују и повезују дводимензионалне и тродимензионалне облике;
- усвоје знања о боји, ликовним техникама и креативно практично раде са односима боја;
- препознају ликовне технике.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- разликују и повезују дводимензионалне и тродимензионалне облике;
- граде искуства и критеријуме према захтевима програма, ликовних уметности и ликовних појава у животу;
- усвоје знања о боји, ликовним техникама и креативно практично раде са односима боја;
- ускладе ликовни рад са другим медијима (звук, покретом, литерарним изразом и сценским амбијентима);
- препознају ликовне технике.

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА (2 часа недељно, 72 часа годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова			Време реализације
		обрада	други	укупно	
1.	Колаж, фротаж, деколаж и асамблаж	4	4	8	XI, XII
2.	Везивање облика у тродимензионалном простору и у равни	6	4	10	IV, V
3.	Сликарски материјали и технике	6	4	10	III
4.	Основне и изведене боје	6	4	10	I, II
5.	Линија, површина, волумен, боја, простор	16	8	24	IX, X, XI
6.	Амбијент - сценски простор	6	4	10	V, VI
УКУПНО ЧАСОВА		44	28	72	IX- VI

1.4.6 Музичка култура

Циљ и задаци

Циљ

- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности;
- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свог и других народа.

Задаци

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свог и других народа;
- развијање критичког мишљења;
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
 - певају песме солмизацијом;
 - обраде просте и сложене тактове;
 - усвајају основе музичке писмености;
 - свирају на дечјим музичким инструментима;
 - изводе дечје, народне и уметничке игре;
 - импровизују мелодије на задани текст;
 - упознају звуке разних инструмената;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике.

САДРЖАЈ ПРОГРАМА**Извођење музике****а) Певање**

- Певање песама (учење по слуху и учење песме са нотног текста) различитог садржаја и расположења, традиционалне и уметничке музике, које су примерене гласовним могућностима и узрасту ученика. Пожељно је повезивање садржаја песама са садржајима осталих наставних предмета (ученици и школа, годишња доба, празници и обичаји, завичај и домовина, природа и околина, животиње...).
- Певање и извођење музичких игара (игре уз покрет, дидактичке игре).
- Певање наменских песама као звучна припрема за поставку музичке писмености.

б) Свирање

- Свирање пратње за бројалице, песме, игре на ритмичким дечјим инструментима.
- Свирање песама на мелодијским инструментима Орфовог инструментаријума.
- На основу искуства у извођењу музике, препознати и свирати делове песама.

Слушање музике

- Слушање вокално-инструменталних композиција за децу и кратких инструменталних композиција различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича.
- Слушање народних песама и игара.
У слушаним примерима препознати различите тонске боје (гласове и инструменте), различит темпо, динамичке разлике, различита расположења на основу изражајних елемената, као и композицију коју су слушали, а на основу карактеристичног одломка. Оспособљавати ученике да уоче вредности и улогу музике у свакодневном животу.

Стварање музике

- Ритмичким и звучним ефектима креирати једноставне пратње за бројалице, песме, приче, стихове, музичке игре, користећи при том различите изворе звука (глас, тело, Орфов инструментаријум).
- Креирање покрета уз музику коју певају или слушају ученици.

- Смишљање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених двотактних мотива.
- Импровизација мелодије на задани текст.
- Импровизовање дијалога на мелодијским инструментима Орфовог инструментаријума.

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА (1 час недељно, 36 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације
			обрада	други типови часа	укупно	
1.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (певање, свирање)	Певање песама, певање и извођење музичких игара (игре уз покрет, дидактичке игре); Свирање пратње за бројалице, игре на ритмичким дечијим инструментима; Свирање песама на мелодијским инструментима	16	7	23	IX, X, XI, XII, I, II
2.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање композиција за децу и кратких инструменталних композиција различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича; Слушање народних песама и игара;	3	5	8	III, IV
3.	СТВАРАЊЕ МУЗИКЕ	Креирање покрета уз музику, коју певају и слушају ученици; Смишљање музичких питања и одговора, ритмичка допуњавка; Импровизација мелодија на задати текст; Импровизација дијалога на мелодијским инструментима;	/	5	5	V, VI
Укупно часова			19	17	36	IX - VI

1.4.7 Физичко васпитање

Циљ и задаци

Циљ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задачи наставе физичког васпитања јесу:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Оперативни задаци:

- усмерени развој основних моторичких способности, првенствено брзине и координације;
 - усмерено стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом физичког васпитања;
 - примена стечених знања, умења и навика у сложенијим условима (кроз игру, такмичење и сл.);
 - задовољавање социјалних потреба за потврђивањем, групним поистовећивањем и сл. ;
 - естетско изражавање кретњом и доживљавање естетских вредности;
 - усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика.
- **Наставни предмет :ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ (3 часа недељно, 108 часова годишње)**

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације
			обрада	други типови часа	укупно	
1.	АТЛЕТИКА	Техника трчања – ниски и високи старт, брзо трчање, скок у вис и скок у даљ; Усавршавање прекорачне технике; Усавршавање технике згрчке; Бацање (лоптица јачом и слабијом руком);	3	13	16	IX, X, III, IV, V, VI
2.	ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА	Тло – чучњеви, колут испред и колут назад; Суножним одразом из чучња у чучањ; Греда (ходање по греди уз чучњеве, окрет за 180 степени, кругови, трчање са скоком из круга у круг прескок – разношка).	15	23	38	XI, XII, I
3.	РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И НАРОДНИ ПЛЕС	Окрети за 180 степени и 360 степени са ослонцем на две и једну ногу. Скокови – далеки скок; Вијача – прескакање са дечијим поскоцима; Лопта – бацање и хватање равнотежа, окрет, скокови; Обруч – замаши обруч у бочној и чеоној равни са пребацивањем из руке у руку; Плесови : Српско коло, једно коло из краја где се школа налази;	6	7	13	XII, I, II
4.	ОСНОВИ СПОРТСКИХ ИГАРА	Рукомет: вежбе држања, хватања и бацања лопте и шутирања; Кошарка: вежбе руковања лоптом, хватање и додавање, двокорак, игра три на три са конкретним задатком из основа тактике у одбрани и нападу; Одбојка: додавање лопте прстима, додавање преко	9	29	38	IX, X, IV, V, VI

		главе и бочно; Фудбал: вођење лопте, шутирање, одузимање лопте, правила игре за мали фудбал;				
5.	ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	Твоја фиичка форма; Лична хигијена и хигијена здравља; Правилна исхрана; Правилан ритам рада и одмора; Прва помоћ;	3	/	3	XII, I
Укупно часова			36	72	108	IX - VI

ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

1.4.8 Народна традиција

Циљ изборног предмета **народна традиција** је остварити директно увођење ученика у активности ревитализације традиције кроз непосредно упознавање материјалне и духовне традицијске културе свог народа и народа у ужем и ширем окружењу.

Задаци:

Усвајање елементарних знања о :

- разлици између фолклорног и актуелног окружења, и то кроз:
 - упознавање с основним фолклорним текстовима (бајке, легенде, приче, песме, пословице);
 - упознавање са дејим фолклором (игре и кратке текстуалне форме као што су загонетке, успаванке, ра- збрајалице...);
 - усвајање елементарних знања о носећим наставним мотивима;
- годишњем циклусу, кроз упознавање:
 - основних разлика између градског и сеоског начина живота;
 - основних сезонских радова;
 - основних обичајно – обредних радњи везаних за те радове;
 - основних и општих празника;
 - обичајно – обредних радњи везаних за те празнике.

У четвртном разреду у оквиру овог изборног предмета, наставља се развијање тема из прва три разреда и додају им се нови носећи мотиви кроз теме **Трдиционални облици транспорта и традиционална сре-дства, Народни музички инструменти и Носиоци народне традиције.**

Циљ и задаци:

- продубљивање знања о фолклорним празницима, биљкама, кући, занатима;
- стицање елементарних знања о традиционалним облицима транспорта и транспортним средствима и њихо- вом значају за живот људи на селу и у граду;
- упознавање различитих народних музичких инструмената и њихове улоге у традицијској култури;
- упознавање са носиоцима народне традиције (усменим, писаним и материјалним);
- схватање важности чувања и неговања народне традиције.

Наставни предмет: НАРОДНА ТРАДИЦИЈА (1 час недељно, 36 часова годишње)

НАСТАВНА ТЕМА		САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	Број часова	Време реализације
I ТРАДИЦИОНАЛНИ ОБЛИЦИ ТРАНСПОРТА И ТРАНСПОРТНА СРЕДСТВА	2. КАКО СУ ПУТОВАЛИ ЉУДИ	сувоземни унутрашњи саобраћај (пешачки и колски саобраћај, занимања у сувоземном саобраћају)	8	X, XI, XII
	2.1. ДРУМОВИ И ЗАДУЖБИНЕ	трасирање, изградња и одржавање путева		
	2.2. ПРЕДАХ ЗА УМОРНЕ ПУТНИКЕ	значајни путеви у прошлости	2	XII, I
		пратећи објекти (ханови, караван – сараји...)	4	I, II
	4. ВОДОМ БРОДИШ, МОСТОМ ХОДИШ	саобраћај на води (транспорт водом, од балвана до брода, прелаз преко воде – брвно, скела...)	2	IV
5. КАКО СУ ПУТОВАЛЕ РЕЧИ	поштански саобраћај (голубови писмоноше...)	2	V	
II НАРОДНИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	2.4. ДРВЕН ТРБУХ, КОЖНА ЛЕЂА, ДЛАКОМ ГОВОРИ	врсте народних музичких инструмената (гусле, фрула, гајде, свирала од сламе, свирала од перја црног лука, пишталка од врбове гране, „виолина“ од кукурузовине...)	1	III
	1.2. ПОВУЦИ, ПОНЕСИ, ПОВЕЗИ И ЗАСВИРАЈ	материјели од којих су израђени музички инструменти	2	X
	3. ГОРОМ ЈЕЗДЕ КИЋЕНИ СВАТОВИ	улога музичких инструмената у обележавању годишњег циклуса обичаја (обреди и празници) и животног циклуса обичаја (рађање, крштење, свадба, испраћај у војску)	4	III, IV
III НОСИОЦИ НАРОДНЕ ТРАДИЦИЈЕ	1. ДЕТЕ ЈЕ – ДЕТЕ	начини преношења народне традиције (усмени, писани и материјални садржаји)	6	IX, X,
		начини чувања традицијске културе		
	6. СВЕ ИМА СВОЈ ПОЧЕТАК	науке, установе и друштва које се баве чувањем и неговањем традицијске културе	4	V, VI
2.3. ДОБАР ДАН, ДОБРА ТИ СРЕЂА	преношење садржаја народне традиције из садашњег вре мена на наредна поколења	1	III	
УКУПНО ЧАСОВА			36	IX - VI

1.4.9 Грађанско васпитање

Циљ и задаци

Општи циљ предмета је подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика трећег разреда основне школе. Овај предмет треба да пружи могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања, и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компетентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге.

Задаци:

У образовно - васпитном раду на реализацији овог предмета разликујемо неколико основних група задатака:

Задаци који се односе на разумевање и усвајање следећих најважнијих појмова:

- дечја и људска права и слободе – познавање својих права, препознавање најважнијих категорија дечјих и људских права, упознавање Конвенције о дечјим и људским правима, разумевање односа између људских права, демократије, мира и развоја;
- идентитет – разумевање појма идентитет, препознавање својих потреба и жеља, схватање себе у друштвеном контексту, схватање разлике између поједина-чног и групног, мањинског и грђанског идентитета;
- друштвена одговорност – разумевање појма одговорности, схватање разлике између одговорности према себи, другим људима, заједници,
- различитост култура – познавање најважнијих обележја своје културе и схватање утицаја своје културе на лично понашање, разумевање узрока културних разлика и подстицање схватања да је различитост култура темељ богатства света, разумевање односа између културних разлика, људских права и демократије, препознавање и превазилажење стереотипа и предрасуда;
- једнакост – познавање појма једнакости у контексту расних, културних, националних, верских и других разлика;
- право и правда – разумевање значења појмова права и правде, схватање односа између права и правде; познавање улоге права у осигурању појединачне и друштвене сигурности, познавање основних последица непоштовања правних норми,
- мир, сигурност и стабилност – разумевање значења појмова мир, схватање улоге коју сарадња и мирно решавање сукоба има за лични, национални и гло-бални развој, познавање основних последица непоштовања правних норми;
- демократија – познавање основних обележја демократског процеса и разумевање односа између демократије и дечјих људских права.

Задаци који се односе на вештине и способности:

- примена појмова – примерена употреба појмова у комуникацији;
- критичко мишљење – преиспитивање утемељености информација, поставки и ставова;
- јасно и разговетно исказивање личних ставова;
- самостално доношење одлука и извођење закључака – одговорност у просуђивању и тумачењу;
- саосећајна комуникација – изношење својих осећања, потреба, мишљења и слушање, разумевање и уважавање туђих;
- истраживање – избор, прикупљање, критичка анализа и провера података из више извора као начин решавања проблема;
- тимски рад – прилагођавање свога мишљења групи ради изналажења заједничког решења;
- ненасилно решавање сукоба – дијалог, преговарање, аргументовање излагање, који су руковођење – одговорно управљање групом према критеријуму опште добробити;
- учешће – укључивање у процес одлучивања од заједничког интереса.

Задаци који се односе на ставове и вредности:

- приврженост демократским начелима и поступцима усмерени према заједничким циљевима;
- дечја и људска права, једнакост, правда, друштвена одговорност, плурализам, солидарност;

- спремност на заступање и заштиту својих и туђих права;
- спремност на преузимање јавне одговорности за своје поступке;
- заинтересованост за свет око себе и отвореност према разликама;
- спремност на саосећање са другима и помоћ онима који су у невољи;
- спремност на супротстављање предрасудама, дискриминацији и неправди на свим нивоима.

Наставни предмет Грађанско васпитање (1 час недељно, 72 часа годишње)

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	Број часова	Време реализације
<i>I</i>	Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима	<i>1.Родитељски састанак:</i> сусрет родитеља, наставника и ученика. Размена о узајамним потребама, очекивањима, захтевима, те- шкоћама везаним за остваривањем програма грађанског васпитања. <i>2.Уводни час:</i> упознавање ученика са садржајем предмета и начином рада.	2	<i>IX</i>
<i>II</i>	Дечја права су универзална, једнака за све	<i>1.Дрво дечјих права</i> – увођење људских и дечјих права у разред, подсећање на оно што већ знају о правима и разматрање значаја ових права за сопствени живот. <i>2.Правимо рекламни штанд конвенције о дечјим правима</i> – ученици детаљно проучавају једно право за које се определе договарањем, анализирају текст, истражују начин симболичког приказивања. Уче се да објасне свој избор, да га јавно презентују у свакој ситуацији. <i>3.Сви различити – сви једнаки</i> - ученици ће научити да се упознају међу собно и да разлике прихвате као богатство. <i>4.Неправда је кад...</i> - кроз игру састављања слагалице симулирају неправду. Поста- ју свесни своје реакције на неправду и схватају значај сарадње за решење проблема. <i>5.Ставови о правди</i> – повезивање права са дужностима; прихватање да праведно за једног није увек нужно праведно и за другог.	8	<i>IX, X, XI</i>
<i>III</i>	Заједно стварамо демократску атмосферу у нашем разреду, школи	<i>1.Права, дужности, правила</i> – увођење ученика у демократски начин договарања око заједничких правила, схватање међусобне повезаности права, дужности, правила, закона. <i>2.Улога правилника, кућног реда школе</i> – подстицање ученика да одаберу вредности у оквирима дечјих права, да их разматрају, упоређују, да их се придржавају. <i>3.Сви ми имамо предрасуде</i> – ученици преиспитују постојање предрасуда и стереотипа везаних за узраст, пол, националност. Уче се да увиде узрочно-последичну везу између постојања предрасуда и кршења права других. Уче се да препознају сукоб различитих вредности. <i>4.Да сам чаробњак, ја бих</i> – ученици креирају и стварају визије са значењем, свет у којем се поштују права, прихватају одговорности, превазилазе стереотипи, прихватају различитости... <i>5.Ставови о моћи</i> – препознати вредности које подржавају дечја права и развијају демократске односе. Препознати наметање воље једног или групе у односу на заједничко договарање и сагледати последице једног и другог начина понашања.	10	<i>XI, XII, I, II</i>
<i>IV</i>	Живим демократију, демократска акција	<i>1.Сукоби и превазилажење сукоба, преговарање</i> - упознати конструктивни начин решавања међуљудских сукоба. <i>2.Тимски рад</i> – стављање ученика у ситуацију у којој увиђају предност тимског рада, начин функционисања у тиму, улоге сваког од чла нова тима. <i>3.Да се чује наш глас</i> – издвојити ситуације у школи у којима се крше или не подржавају права на игру, развој... <i>4.Делујемо јединствено</i> – упознати ученике са демократским процедурама одлучивања, долажење до заједничког решења проблема. <i>5.Аргументујемо и заступимо наше интересе</i> – прикупљање података/аргумента, заступање, јавно наступање. <i>6.Тражимо закон за...</i> планирање и спровођење акције за решавање	11	<i>II, III, IV, V</i>

		проблема који су одабрали.		
<i>V</i>	Људско биће је део целог света, развијање еколошке свести	<i>1. Међузависност</i> – разумевање света као система у коме су сви елементи – људи, догађаји, места – међусобно повезани. <i>2. Мрежа живота</i> – међузависност постоји и у природи. <i>3. Бринемо о биљкама и животињама</i> – како бринемо о биљкама и животињама, каква је наша одговорност према њима.	3	<i>V</i>
<i>VI</i>	Евалуација	<i>1. Ја пре, ја после</i> – ученици се подстичу да сами процене програм који су прошли, као и сопствено напредовање. <i>2. Презентација</i> резултата рада родитељима.	2	<i>VI</i>
Укупно часова			36	IX - VI

1.4.10. Верска настава

редн и бр. наста вне теме	ВЕРСКА НАСТАВА 4. РАЗРЕД НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	бр. часова по теми	бр. часова за:	
			обраду	остале типове часова
1.	Увод	1	/	1
2.	Црква је наш избор	6	6	1
3.	Христос нас све зове	6	5	2
4.	Диван је Бог у светима својим	6	5	2
5.	Значај врлинског живота	5	5	3
6.	Са нама је Бог	5	4	2
		36	25	11

Назив предмета:	Верска настава
Фонд часова:	36

1.

- Упознавање ученика са садржајима и начином рада
- ученик ће бити мотивисан да похађа часове верске наставе

2.

- Пружити ученицима неопходно знање да постојање света има свој циљ –да постане Црква;
- Развијање свести ученика да је све створено да постоји у заједници са Богом;
- Указати ученицима на значење речи Црква;
- Развијање свести ученика да смо у Цркви позвани на живот у заједници

3.

- *Омогућити ученицима да уоче да Христос зове све људе у заједницу са Њим;
- Указати ученицима на значај вере за остварење заједнице са Богом;
- Омогућити ученицима да се упознају са новозаветним сведочанством о Христу и Апостолима

4.

- Омогућити ученицима да уоче да су светитељи наши путеводитељи ка Царству Божјем;
- Омогућити ученицима да уоче значај жеље за остваривање заједнице са Богом;
- *Указати ученицима да је Литургија заједница свих светих са Богом.

5.

- Омогућити ученицима да схвате грех као промашај циља;
- Пружити ученицима могућност да разумеју да је самољубље извор греха;
- Омогућити ученицима да уоче шта су врлине;
- Указати ученицима да
- врлине представљају прихватање Божје воље;
- Пружити ученицима могућност да примете да они управљају својом вољом и праве личне изборе .

6.

- Пружити ученицима могућност да разумеју да је Црква икона Царства Божијег и да смо са Богом у најприснијој заједници на Светој Литургији;
- Омогућити ученицима да уоче разлику између иконе и неке друге уметничке слике или фотографије;
- Омогућити ученицима да изграде свест о томе да иконе сведоче будуће Царство Божије у садашњем веку;
- Установити обим и квалитет знања стечених у току школске године из Православног катихизиса.

1.

- стећи основне информације о темама које ће се обрађивати у настави Православног катихизиса током четвртог разреда
- уочити какво је његово предзнање из градива обрађеног у претходном разреду школовања

2.

:

- уочити важност постојања заједнице
- уочити разлику између Цркве и сваке друге заједнице;
- уочити да је Црква слободна заједница у којој учествују само они који то желе;
- знати да се они који су у заједници са Христом називају хришћани и да је Црква њихова заједница;

- знати да се заједница Бога, људи и природе зове Црква;
- уочити да изван Цркве свет не може постојати вечно.
- бити подстакнут да активно учествује у животу Цркве
- бити подстакнут да препознаје живот као дар Божји;
- бити подстакнут да препознаје Живот Вечни као Божји дар.

3.

- уочити да нас Христос позива у лични однос - заједницу љубави;
- увидети да су апостоли људи који су слични нама;
- уочити да је вера основ заједнице са Богом;
- увидети да су Апостоли позивали људе у заједницу љубави са Христом;
- разумети значај Христовог оваплоћења (рађања);
- усвојити текст и мелодију песме „Звезда се засја“
- бити подстакнут да доживети Христа као Личност која нам иде у сусрет.

4.

- поступно изграђивати свест о томе ко су светитељи;
- увидети да су сви позвани да буду светиетљи;
- уочити важност светитеља као
- наших узора за остваривање личног јединства са Богом;
- знати какву важност Савине речи и дела имају за нас данас;
- уочити да је за остваривање јединства са Богом потребна искрена жеља;
- знати да је Литургија начин на који сви остварујемо заједницу са Богом;
- препознати да у нашу заједницу са Богом уводимо све оне (и све оно) што волимо.
- бити подстакнут да следује светитељима Божјим и да буде добар човек;
- бити подстакнут да препознаје љубав као највећу врлину.

5.

- увидети да се грех јавља као последица одсуства истинске љубави;

- уочити да је грех наш погрешан избор;
- *увидети шта је самољубље и по чему се оно разликује од љубави;
- увидети да без врлина нема љубави
- уочити да је само врлинама могуће остварити однос љубави са Богом и људима;
- упознати најважније хришћанске врлине;
- *увидети да врлине нису човеку дате, већ да се за њих треба трудити;
- *увидети да се и врлине усавшавају.
- бити подстакнут да следује светитељима Божјим;
- бити подстакнут да се труди да у себи развија хришћанске врлине.

6.

- уочити да служењем Литургије постајемо учесници Царства Божијег и сједињујемо се са Богом;
 - упознати садржај молитве «Царе небески»;
 - увидети да сам изглед православног храма изображава јединство Неба и земље.
 - код ученика ће се развијати жеља за очувањем природе;
-
- бити подстакнут да уреди школски простор најуспешнијим радовима;
 - бити подстакнут да и наредне године похађа часове Православног катихизиса;
 - уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса четвртог разреда основне школе.

Иновације и унапређење наставе (огледни часови, предавања, семинари)

Стручно усавршавање, корелација са другим наставним предметима, инвентивне методе и наставна средства

Писмени и контролни задаци, вежбе, тестови

- Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз:
- усмено испитивање;
 - писмено испитивање;
 - посматрање понашања ученика

Екскурзије, излети, посете (настава ван учионице)

Извођење практичне наставе у парохијској цркви и учешће на Литургији.

Наставна средства: коришћење, набавка и израда

Дидактички материјал, библијски анимирани филмови, рачунар, карте, иконе, едукативне игре, штампани и писани текстови.

Корелација са другим предметима

1. Српски језик и књижевност
2. Математика
3. Познавање природе и друштва
4. Ликовна култура
5. Музичка култура
6. Грађанско васпитање

- Корелација ће бити детаљно унета у месечне планове у складу са наставним темама и наставним јединицама у зависности од типа часа. Корелација је са свим обавезним и другим изборним предметима, а у складу са наставним јединицом, унеће се у годишњи план.

Начин остваривања програма

- Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.
- Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науку да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.
- На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада

Врсте наставе

Настава се реализује кроз следеће облике наставе:

- теоријска настава (32 часова)
- практична настава (2 часа)

Место реализације наставе

- Теоријска настава се реализује у учионици;
- Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању;

Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе

- Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика,

уознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже.

- Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.
- Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.
- Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.
- У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу.
- Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.

Начин праћења остваривања програма и начин праћења напредовања ученика

- Праћење напредовања ученика, врши се постављањем питања у складу са дидактичким захтевима, пропитивањем у складу занимљивог разговора, ученичког излагања и разумевања градива. Кратки, јасни и прецизни одговори, методологијом едукативне игре и слично. Драматизација кроз игру улога. Изражајно читање одабраних житија.

Начин вредновања

ЕВАЛУАЦИЈУ наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина:

- процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;
- провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова;

1.4.11 Матерњи језик са елементима Националне културе – Ромски језик

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Разговетно читање, тј. изговарање гласова, разумевање и одговарање на одговарајући начин и а усмене поруке везане за лично искуство или активности на часу, разумевање краћих текст ова састављених од познатих језичких елемената, учествовање у комуникацији, разумевање општег садржаја текстова након неколико слушања.

Везбање правилног изговора, вежбање рецитована и лепог изговора, посматрање и описивање

животиња и људи, одговарање на постављено питање.

ЗАДАЦИ:

Ученици треба да савладају континуирано, разумљиво и изражајно читање текстова, плански развијати говорне способности ученика, ученици треба да анализирају да говоре повезано приликом препричавања својих догађаја и садржине, читавог текста, савладати језичку структуру и око 250 до 400 нових речи и фраза, реченица и подела реченице по саставу, главни чланови реченице 400 нових речи и фраза, реченица и подела реченице по саставу, субјекат и предикат

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ
(2 часа недељно; 72 часа годишње)

Редни број	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације
			обрада	други типови	укупно	
1.	Породица	Кућни ред у породици. Подела послова међу члановима породице. Изражавање поштовања и пажње према другима. Награђивање, кажњавање.	11	4	15	IX, X
2.	Школа	Кућни ред у школи, нови предмети, наставници, заједнички доживљаји, излет, школске манифестације, распуст	11	4	15	XI, XII
3.	Непосредна околина	Село и град дању и ноћу. Пољопривредни радови.	11	4	15	I, II
4.	Природа	Пољопривредни производи. Шума и шумске биљке, природне појаве.	10	4	14	III, IV
5.	Бројеви	Прост број, редни број, разломак.	10	3	13	V, VI
Укупно часова			59	19	72	IX - VI
			72			

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ V-VIII РАЗРЕД**2. Наставни план за други циклус образовања**

Планирање и програмирање обавезних наставних предмета и изборних предмета је извршен по следећем моделу: наставне теме, циљ, задаци, садржаји, методе, наставна средства, време реализације.

ФОНД ЧАСОВА – V разред

Фонд часова је дат на годишњем нивоу.

Годишњи фонд часова за ученике петог разреда износи 1152 часова.

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ 828 часова	828 часова
Српски језик	180 часова
Енглески језик	72 часа
Ликовна култура	72 часа
Музичка култура	72 часа
Историја	36 часова
Географија	36 часова
Математика	144 часа
Биологија	72 часа
Техничко и информатичко образовање	72 часа
Физичко васпитање	72 часа
ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	180 часова
Верска настава	36 часова
Грађанско васпитање	36 часова
Шпански језик	72 часа
Изборни спорт	36 часова
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ	144 часова
Цртање, сликање, вајање	36 часова
Информатика и рачунарство	36 часова
Матерњи језик са елементима Националне културе – Ромски језик (мешовита група V-VIII разред)	72 часа
ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ	36 часова
ДОДАТНА НАСТАВА	36 часова
ДОПУНСКА НАСТАВА	36 часова
СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ	36 часова

ФОНД ЧАСОВА – VI разред

Фонд часова је дат на годишњем нивоу.

Годишњи фонд часова за ученике шестог разреда износи 1116 часова.

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ 828 часова	
-------------------------------------	--

	864 часова
Српски језик	114 часова
Енглески језик	72 часа
Ликовна култура	36 часова
Музичка култура	36 часова
Историја	72 часа
Географија	72 часа
Физика	72 часа
Математика	144 часа
Биологија	72 часа
Техничко и информатичко образовање	72 часа
Физичко васпитање	72 часа
ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	
Шпански језик	72 часа
Верска настава	36 часова
Грађанско васпитање	36 часова
Изборни спорт	36 часова / 180 часова
Цртање, сликање, вајање	36 часова
Информатика и рачунарство	36 часова / 72 часа
ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ	36 часова
ДОДАТНА НАСТАВА	36 часова
ДОПУНСКА НАСТАВА	36 часова
СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ	36 часова

ФОНД ЧАСОВА – VII разред

Фонд часова је дат на годишњем нивоу.

Годишњи фонд часова за ученике седмог разреда износи 1188 часова.

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ 936 часова	936 часова
Српски језик	144 часова
Енглески језик	72 часа
Ликовна култура	36 часова
Музичка култура	36 часова
Историја	72 часа
Географија	72 часа
Физика	72 часа
Математика	144 часа
Биологија	72 часа
Хемија	72 часа
Техничко и информатичко образовање	72 часа
Физичко васпитање	72 часа
ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	
Верска настава	36 часова

Грађанско васпитање	36 часова
Шпански језик	72 часа
Изборни спорт	36 часова / 180 часова
Изборни предмет:	
Цртање, сликање, вајање	36 часова
Информатика и рачунарство	36 часова
ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ	36 часова
ДОДАТНА НАСТАВА	36 часова
ДОПУНСКА НАСТАВА	36 часова
СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ	36 часова

ФОНД ЧАСОВА – VIII разред

Фонд часова је дат на годишњем нивоу.

Годишњи фонд часова за ученике осмог разреда износи 1122 часа.

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ 884 часова	884 часова
Српски језик	136 часова
Енглески језик	68 часова
Ликовна култура	34 часова
Музичка култура	34 часова
Историја	68 часова
Географија	68 часова
Физика	68 часова
Математика	136 часова
Биологија	68 часова
Хемија	68 часова
Техничко и информатичко образовање	68 часова
Физичко васпитање	68 часова
ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	
Верска настава	34 часова
Грађанско васпитање	34 часова
Шпански језик	68 часа
Изборни спорт	34 часова / 170 часова
Изборни предмет:	
Цртање, сликање, вајање	34 часова
Информатика и рачунарство	34 часова/ 68 часова
ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ	36 часова
ДОДАТНА НАСТАВА	36 часова
ДОПУНСКА НАСТАВА	36 часова
СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ	36 часова

2.1 ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА ЗА V РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

2.1.1 Српски језик

Разред: V

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

ЗАДАЦИ:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књиженог језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улогаговорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
 - уочавање разлике између месног говора и књижевног језика; развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
 - увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи (доживљајног, изражајног, интерпретативног, истраживачког; читање с разумевањем, логичко читање) у складу са врстом текста (књижевним и осталим текстовима);
 - оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
 - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
 - поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
 - развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
 - развијање потребе за књигом, способности да се њоме ученици самостално служе као извором знања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
 - поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
 - усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности;
 - упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
 - развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;

- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање часописа за децу и емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Оперативни задаци:

- проверавање и систематизовање знања стечених у претходним разредима;
 - овладавање простим реченицама и њеним деловима;
 - појам сложене реченице;
- увођење ученика у појам променљивости и непроменљивости врста речи;
 - стицање основних знања о именицама, значењима и функцијама падежа;
 - стицање основних знања о именичким заменицама и бројевима;
 - стицање основних знања о глаголима(видовима и функцијама);
 - оспособљавање ученика за уочавање разлике у квантитету акцента;
 - савладавање елемената изражајног читања и казивања текстова, одређених програмом;
 - увођење ученика у тумачења мотива, песничких слика и изражајних средстава у лирској песми;
 - увођење ученика у структуру епског дела, с тежиштем на књижевном лику и облицима приповедања;
 - увођење ученика у тумачење драмског дела, са тежиштем на драмској радњи и лицима;
 - оспособљавање ученика за самостално, планско и економично препричавање, причање, описивање, извештавање, те за обједињавање разних облика казивања (према захтевима програма).

Напомена : У оквиру наставне области Књижевност постоји корелација у току целе школске године са наставним предметима: историја, географија, музичка култура, ликовна култура и народна традиција. Наставна област Граматика у току месеца новембра, децембра, јануара, фебруара, марта и априла има корелацију са шпанским језиком. Корелација са енглеским језиком није могућа зато што се у оквиру овог предмета наставне јединице које се обрађују из оба ова предмета обрађују у нижим разредима. Језичка култура начешће има корелацију са музичком културом, ликовном културом и народном традицијом.

Уџбеници и приручници:

1. Читанка за 5. разред; аутори: Зорица Несторовић и Златко Грушановић;
2. Граматика; аутор Весна Ломпар;
3. Радна свеска; аутори: Весна Ломпар и Зорица Несторовић.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
(5 часова недељно; 180 часова годишње)

Редни број наставне	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по			Време реализације	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТ И ПОСТИГНУЋА
			теми					
			обрада	други типови знања	укупно			
1.	ЈЕЗИК ГраMATика	<p>Постепено и систематско упознавање граматике српског језика .</p> <p>-Неговање континуитета у граматичким вежбама.</p> <p>-Упознавање са појмом променљивости и непроменљивости речи.</p> <p>-Примењивање обновљеног и научног градива на примерима.</p> <p>-Развијање љубави према матерњем језику.</p> <p>-Мотивисање ученика да негују и унапређују свој језик.</p> <p>-Уочавање основних одлика именица.</p> <p>-Уочавање граматичког рода и броја и врсте именица.</p> <p>-Понављање и проширивање знања о реченицама по саставу и по значењу.</p> <p>-Усвајање градива о деklinацији.</p> <p>- Стицање знања о падежном систему.</p> <p>-Усвајање знања о свим променљивим врстама речи и њиховим граматичким категоријама.</p> <p>-Упознавање ученика са одликама глаголског вида и рода..</p> <p>-Стицање основних знања о глаголским облицима (инфинитив, презент, перфекат и футур I).</p> <p>-Стицање знања о предикатској реченици и њеним деловима-предикат (глаголски, именски); слагање предиката са субјектом у лицу, броју и роду; прави и неправи објекат; прилошке одредбе (за место, време, начин, узрок, меру и количину); апозиција..</p> <p>- Упознавање ученика са непроменљивим врстама речи (прилози и предлози).</p>	30	27	57	IX X XI XII I II III IV V VI	<p>CJ.1.1.1.</p> <p>CJ.1.1.2.</p> <p>CJ.1.1.5.</p> <p>CJ.1.1.6.</p> <p>CJ.1.2.7.</p> <p>CJ.1.2.8.</p> <p>CJ.1.3.4.</p> <p>CJ.1.3.6.</p> <p>CJ.1.3.7.</p> <p>CJ.1.3.8.</p> <p>CJ.1.3.9.</p> <p>CJ.1.3.10.</p> <p>CJ.2.1.1.</p> <p>CJ.2.2.5.</p> <p>CJ.2.3.3.</p> <p>CJ.2.3.5.</p> <p>CJ.2.3.6.</p> <p>CJ.2.3.7.</p> <p>CJ.2.3.8.</p> <p>CJ.3.1.4.</p> <p>CJ.3.2.5.</p> <p>CJ.3.3.4.</p> <p>CJ.3.3.6.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>-разликује променљиве речи од непроменљивих;</p> <p>-разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деklinацију;</p> <p>-разликује основне функције и значења падежа;</p> <p>-употребљава падежне облоке у складу са нормом;</p> <p>-употребљава глаголске облике у складу са нормом;</p> <p>-разликује основне реченичне чланове</p>

	Правопис	Понављање и проширивање знања о писању великог слова у вишечланим географским називима; у називима институција, предузећа, установа, организација; велико и мало слово у писању присвојних придева. -Заменица <i>Ви</i> из поштовања. - Орична речца <i>не</i> уз именице, придеве и глаголе; речца <i>нај</i> у суперлативу; вишечлани основни и редни бројеви. -Интерпункцијски знаци; запета (у набрајању, уз вокатив и апозицију); наводници (наслови дела и називи школа); црта(уместо наводника у управном говору).	3	7	10			у типичним случајевима); -доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова; -користи правопис (школско издање); -правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице; -говори јасно поштујући ;књижевнојезичку норму.
	Ортопеја	Место акцента у вишесложним речима -Интонација и паузе везане за интерпункцијске знакове; интонација упитних реченица. -Артикулација; гласно читање брзалица, најпре споро ,а затим све брже.	1	2	3			
2.	КЊИЖЕВНОСТ Лектира (Лирика, Епика, Драма) Књижевни термини и појмови Нучно популарни текстови и Информативни текстови Домаћа лектира Допунски избор лектире	оспособљавање ученика за читање, доживљавање, разумевање и тумачење књижевног дела; -поступно и систематично оспособљавање за логичко схватање и критичко процењивање текста; -подстицање ученика на читање књижевних дела, било народне, било ауторске књижевности; -обнављање и проширивање знања о врстама народне лирске и епске поезије као и народне прозе.; -тумачење стилских фигура (епитет, оноματοпеја); -анализирање врсте стиха; -одређивање врсте строфе према броју стихова; -стицање знања о врсти риме; -одређивање разлике између писца и приповедача; -стицање знања о облицима казивања -тумачење поступака ликова , њихова карактеризација-начин говора, понашање, физички изглед, животни ставови, етичност поступака; -откривање језичкостилских изражајних средстава; -изражавање утисака и запажања поводом прочитаног дела; -стицање знања о деловима фавуле; -увиђање разлике између приповедачког и драмског дела; -стицање знања о позоришној и драми и њеном карактеристикаме (чин, појава, лица у драми, драмска радња, сцена,костим, глума, режија)	50	20	70	IX X XI XII I II III IV V VI	CJ.1.3.15. CJ.1.3.17. CJ.1.3.20. CJ.1.3.21. CJ.1.4.1. CJ.1.4.2. CJ.1.4.3. CJ.1.4.4. CJ.1.4.5. CJ.1.4.6. CJ.1.4.7. CJ.1.4.8. CJ.1.4.9. CJ-2.1.1. CJ.2.1.2. CJ.2.1.3. CJ.2.3.11. CJ.2.4.1. CJ.2.4.2. CJ.2.4.6. CJ.2.4.7. CJ.2.4.8. CJ.3.1.1. CJ.3.1.2. CJ.3.1.3. CJ.3.3.7. CJ.3.4.1. CJ.3.4.2. CJ.3.4.3. CJ.3.4.4. CJ.3.4.6. CJ.3.4.7. CJ.3.4.8.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: -разликује књижевни и некњижевни текст; -упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности; -чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела; -чита са резумевањем одабране примере осталих типова текстова; -одреди род књижевног дела и књижевну врсту; -разликује карактеристике народнеод карактеристика уметничке књижевности; -разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији; -анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих);епског дела у стиху и у прози (делови фавуле – поглавље,епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава); -разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; -разликује облике казивања; -увиђа звучне, визуелне, тактилне, ольфакторне елементе песничке слике; -одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту; -процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шалив, ведар, тужан и сл.); -развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела; -одреди тему и главне и споредне мотиве; -анализира узрочно-последично низање мотива; -илуструје особине ликова примерима из текста; -вреднује поступке ликова аргументовано износи

		драмске врсте: једночинка, радио-драма.						ставове; -илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; -уважава националне вредности, негује српску културноисторијску баштину; -наведе примере личне добити од читања; -напредује у стицању читалачких компетенција; -упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	<p>Препричавање, писање, описивање- уочавање разлике између говорног и писаног језика; писање писма (приватно, имејл) Богаћење рџчника: синоними и антоними; некњижевне речи и туђице -њихова замена језичким стандардом; уочавање и отклањање безначајних појединости и сувишних речи у тексту и говору. Техника израде писменог састава (тежиште теме, избор и распоред грађе, основни елементи композиције и груписање грађе према композиционим стапама); пасус као тематске целине и његове композицијско-стилске функције.. Осам домаћих писмених задатака. Четири школска писмена задатка.</p>	1	39	40	IX X XI XII I II III IV V VI	CJ.1.1.1. CJ.1.1.2. CJ.1.1.3. CJ.1.1.5. CJ.1.1.6.. CJ.1.1.7. CJ.1.2.1. CJ.1.2.2. CJ.1.2.3. CJ.1.2.4. CJ.1.2.5. CJ.1.2.8. CJ.1.2.9. CJ.1.3.2. CJ.1.3.3. CJ.1.3.21. CJ.1.4.2. CJ.1.4.3. CJ.1.4.5. CJ.1.4.8.. CJ.1.4.9. CJ.2.1.1. CJ.2.1.2. CJ.2.1.3. CJ.2.2.1. CJ.2.2.2. CJ.2.2.4. CJ.2.2.5. CJ.2.4.7. CJ.2.4.8. CJ.2.4.9. CJ.3.1.1. CJ.3.1.2. CJ.3.1.3. CJ.3.2.1. CJ.3.2.2. CJ.3.2.5. CJ.3.3.3. CJ.3.4.6. CJ.3.4.7. CJ.3.4.8.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: -течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове; -користи различите облике казивања; дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог; -издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста); -саставља говорни или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште; -проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту; -напапет говори одабране књижевне текстове или одломке;
Укупно часова			95	85	180	IX- VI		

12.1.2.Енглески језик

Циљ:

Циљ наставе енглеског језика у четвртном разреду је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом облику о темама из његовог непосредног окружења. У исто време треба да подстакне интересовање и потребу за учењем страних језика, подстакне развој свести о сопственом напредовању, олакша разумевање других и различитих култура и традиција, стимулише машту и креативност и подстиче употребу енглеског језика у личне сврхе и из задовољства.

Задаци:

- Приближити ученицима идеју о постојању других језика као средстава комуникације;
- развијање позитивних осећања према језику који учи;
- подстицање потребе за учењем страних језика;
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост.

Оперативни задаци:

- ученик разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са познатим темама.
- чита краће текстове са разумевањем
- ученик усмено изражава садржаје у вези са познатим темама, самостално или уз помоћ наставника.
- ученик остварује комуникацију и са саговорницима размењује кратке информације у вези са познатим темама.
- разликује језик који учи од других језика;
- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију;
- разуме вербални садржај уз помоћ облика невербалне комуникације;
- разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство итд.);
- даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ;
- описује кратким и једноставним језичким структурама себе и друге у познатим ситуацијама;
- именује ствари из непосредног окружења у вези са темама које се обрађују;
- репродукује, сам или у групи, кратке рецитације и бројалице и пева познате песмице.
- реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања о познатим темама;
- поставља једноставна питања;
- изражава допадање и недопадање;
- учествује у игри и комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.).
- повезује интердисциплинарно градиво са градивом из осталих предмета

Наставни предмет: Енглески језик (2 часа недељно, 72 часа годишње)

НАЗИВ ТЕМЕ	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације	Стандарди постигнућа
			обрада	други типови часачаса	укупно		
<p>1. FACTS</p> <p>Изражава ње интересе- совања, допадања и недопада ња; Алфавет Интерпун кција; Бројеви и датиуми; Градови и државе</p>	<p>да користе речи и фразе на часу типичне за наставу - разумеју и реагују наједноставн ије исказе који се односе на описивање интересовања и хобије, допадање и недопадање; - опишу своја и туђа интересовања и хобије, допадање и недопадање; -да познају неке од познатијих држава и градова -да напишу једноставнији имејл</p>	<p>Classroom language</p> <p><i>(I don't understand, can you....write down, listen, repeat)</i></p> <p>I am...I live.. I like....don't like....</p> <p>TO BE</p> <p>Countries and cities</p> <p>Numbers and dates</p>	5	7	12	IX, X	<p>ПСТ.1.1.3 .ЛСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.11. ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.2.4. ПСТ.1.3.1. ПСТ.2.1.1. ПСТ.2.1.7 .ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.16 ПСТ.2.1.20. ПСТ.2.1.24 .ЛСТ.2.2.1. ПСТ.2.3.1 ПСТ.2.3.8. ПСТ.3.1.4. ПСТ.3.1.10. ПСТ.3.1.12. ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.26. ПСТ.3.2.3 .ЛСТ.3.3.5.</p>

<p>2. DAILY LIFE</p> <p>Описивање догађајау садашњости; исказивањеминтересовања, планова и предлога.</p>	<p>-разумеју једноставне текстове којима се описују сталне, уобичајене радње у садашњости;; опишу сталне и уобичајене активности</p> <p>- разумеју једноставне исказе који се односе на интересовања, планове и предлоге и реагују на њих;</p> <p>- разумеју и описују сличности и разлике у начину живота у земљама циљне културе и код нас;</p> <p>- разумевање разлика у часовним зонама;</p>	<p>The Present Simple Tense – all forms + adverbs of frequency) <i>What about... Let's go to the... What's on? I like the sound of...</i> кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.</p>	5	7	12	XII, I	<p>ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.11. ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.22. СТ.1.2.4. ПСТ.1.3.1. ПСТ.2.1.1. ПСТ.2.1.7. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.16. .ПСТ.2.1.20. ПСТ.2.1.24. ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.3.1. ПСТ.2.3.8. ПСТ.3.1.4. ПСТ.3.1.10. ПСТ.3.1.12. ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.26. ПСТ.3.2.3 .ПСТ.3.3.5</p>
<p>3. INSIDE AND OUTSIDE</p> <p>Описивање места становања Описивање шта умеју</p>	<p>да опишу свој дом или кућу са слике</p> <p>- да именују предмете у кући</p> <p>-да умеју да наброје врсте места становања</p> <p>-да умеју да кажу шта умеју а шта не умеју да раде</p>	<p>There is , there are</p> <p>-Houses</p> <p>-Can for ability</p>	5	7	12	II, III	<p>ПСТ.1.1.3 ПСТ.1.1.7. .ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.11. ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.22 .ПСТ.1.2.4. ПСТ.1.3.1. ПСТ.2.1.1. ПСТ.2.1.7. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.16. ПСТ.2.1.20. ПСТ.2.1.24. ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.3.1 .ПСТ.2.3.8. ПСТ.3.1.4 .ПСТ.3.1.10. ПСТ.3.1.12 .ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.19 ПСТ.3.1.26. ПСТ.3.2.3 ПСТ.3.3.5.</p>
<p>4. TODAY AND TOMORROW</p> <p>Описивање тренутне</p>	<p>-да опишу шта раде у тренутку говора</p> <p>-да опишу шта други ради</p>	<p>Present Continuous Tense</p> <p>Clothes</p> <p>Future simple</p> <p>Be going to + Verb</p> <p>Weather (it's raining, it's hot, it's</p>	5	7	12	VI,V	<p>ПСТ.1.1.3 .ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.11 .ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.22 .ПСТ.1.2.4. ПСТ.1.3.1 .ПСТ.2.1.1.</p>

<p>радње, шта се дешава сад, шта имеју обучено Називи делова гардеробе Изражава ње планова и предвиђања Изражава ње временски х прилика</p>	<p>-да знају да кажу делове гардеробе и да опишу своју и туђу одећу - да разменеједноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама;саопште шта они или неко други планира или намерава. - да изразе шта су планирали да раде и шта ће се десит - да кажу какво је време</p>	<p>cold...)</p>					<p>ПСТ.2.1.7 .ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.16. ПСТ.2.1.20. ПСТ.2.1.24. ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.3.1. ПСТ.2.3.8. ПСТ.3.1.4 .ПСТ.3.1.10. ПСТ.3.1.12 .ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.26. ПСТ.3.2.3. ПСТ.3.3.5.</p>
<p>5. LOOKING BACK Описивање догађаја у прошлости;</p>	<p>- разумеју једноставне текстове којима се описују радње у прошлости; размене информације које се односе на дату комуникативн у ситуацију; опишу радње из прошлости у неколико везаних исказа;</p>	<p>(The Past Simple Tense – to be) <i>He first competed when he was eight. I last played sport on Saturday. I went to the cinema on Saturday.</i> (The Past Simple Tense – affirmative)</p>	<p>5</p>	<p>7</p>	<p>12</p>	<p>V,VI</p>	<p>ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.11. ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.2.4. ПСТ.1.3.1. ПСТ.2.1.1. ПСТ.2.1.7 ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.16. ПСТ.2.1.20. ПСТ.2.1.24. ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.3.1 .ПСТ.2.3.8. ПСТ.3.1.4 .ПСТ.3.1.10. ПСТ.3.1.12. ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.26. ПСТ.3.2.3. ПСТ.3.3.5.</p>

2.1.3.Ликовна култура

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације
			обрада	други типови часа	укупно	
1.	РИТАМ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима ➤ пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма ➤ гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером ➤ користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма ➤ разматра, у групи, како је учио/-ла о визуелном ритму и где та знања може применити ➤ направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала ➤ искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност. 	6	6	12	IX, X
2.	ЛИНИЈА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима ➤ пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија ➤ гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала ➤ користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа ➤ црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог ➤ разматра, у групи, како је учио/-ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују 	8	12	20	X , XI, XII,
3.	ОБЛИК	<ul style="list-style-type: none"> ➤ пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима ➤ гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад ➤ наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/-ла жељени тон ➤ обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком ➤ преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност ➤ комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену ➤ објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе ➤ разматра, у групи, како је учио/-ла о облицима и где та знања примењује 	16	18	34	I , II, III, IV

4.	ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	➤ пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом тумачи једноставне визуелне информације	4	2	6	V, VI
Укупно часова			34	38	72	IX - VI

УЦБЕНИК-Ликовна култура за пети разред основне школе. Аутор
Јован Мрђењовачки. Издавач-Едука, Београд

2.1.4 Музичка култура

Укупно часова :72

Циљ и задаци музичке културе:

Општи циљ наставе музичке културе јесте развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа.

Остали циљеви и задаци музичке културе јесу:

- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања,
- развијање осетљивости за музичке вредности,
- неговање способности извођења музике (певање/свирање),
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука,
- подстицање стваралачког ангажмана у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике),
- развијање критичког мишљења,
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности,
- упознавање занимања музичке струке.

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ	Број часова			Начин поступка остваривања образовно – васпитног процеса		
			обрада	други типови часа	укупно	Активност наставника	Активност ученика	Наставни облици и методе
1.	ЧОВЕК И МУЗИКА	<p>наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу;</p> <p>објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања;</p> <p>искаже своје мишљење о значају улози музике у животу човека;</p> <p>реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма ;</p> <p>идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и сл.);</p>	3	3	6	<p>Планира</p> <p>Организује час</p> <p>Разговара</p> <p>Објашњава</p> <p>Образлаже</p> <p>упућује</p> <p>Повезује</p> <p>садржаје</p> <p>Подстиче</p> <p>Мотивише</p> <p>Обезбеђује</p> <p>материјал</p> <p>Анализира</p> <p>Вреднује</p>	<p>Слуша,</p> <p>Повезује се</p> <p>покретом,</p> <p>Мимиком</p> <p>Гласом</p> <p>закључује</p> <p>истражује</p> <p>анализира</p>	<p>Монолошко-</p> <p>дијалoшка</p> <p>Демонстрација</p> <p>Практичан рад</p> <p>Истраживачка</p> <p>ИКТ метода</p> <p>Фронтални,</p> <p>Групни,</p> <p>индивидуални</p>
2.	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	<p>класификује инструменте по начину настанка звука;</p> <p>опише основне карактеристике ударалјки;</p> <p>препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја, односно прилике када се музика изводи;</p> <p>користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација</p>	2	2	4	<p>Планира</p> <p>Организује час</p> <p>Разговара</p> <p>Објашњава</p> <p>упућује</p> <p>Повезује</p> <p>садржаје</p> <p>Подстиче</p> <p>Мотивише</p> <p>Обезбеђује</p> <p>материјал</p> <p>Анализира</p> <p>Вреднује</p>	<p>Слуша</p> <p>Истражује</p> <p>Закључује</p> <p>Свира</p> <p>Повезује</p> <p>Користи ИКТ</p> <p>(Доступне апликације)</p>	<p>Монолошко-</p> <p>дијалoшка</p> <p>Демонстрација</p> <p>Практичан рад</p> <p>Истраживачка</p> <p>ИКТ метода</p> <p>Фронтални,</p> <p>Групни,</p> <p>индивидуални</p>
3.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ ПЕВАЊЕ И СВИРАЊЕ	<p>пева и свира самостално и у групи;</p> <p>примењује правилну технику певања кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику;</p> <p>користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције;</p> <p>искаже своја осећања у току извођења музике;</p> <p>примењује принцип сарадње измеђусобног подстицања заједничком музицирању;</p> <p>учествује у школским приредбама и манифестацијама;</p> <p>користи могућности ИКТ-а у извођењу музике (коришћење матрица, караоке програма, аудио снимака</p>	20	10	30	<p>Планира</p> <p>демонстрира</p> <p>Организује час</p> <p>Објашњава</p> <p>упућује</p> <p>Повезује</p> <p>садржаје</p> <p>Подстиче</p> <p>Мотивише</p> <p>Обезбеђује</p> <p>материјал</p> <p>Вреднује</p>	<p>Слуша</p> <p>Пева</p> <p>Свира на инструментима</p> <p>Орфовог инструментарија</p> <p>Тактира</p> <p>Користи ИКТ</p>	<p>Монолошко-</p> <p>дијалoшка</p> <p>Демонстрација</p> <p>Практичан рад</p> <p>ИКТ метода</p> <p>Фронтални,</p> <p>Групни,</p> <p>индивидуални</p>

4.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	<p>изражава се покретима за време слушања музике; вербализује свој доживљај музике идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...); критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; понаша се у складу са правилима музичког бонтонa; користи могућности ИКТ-а за слушање музике</p>	15	10	25	<p>Планира Организује час Разговара Објашњава Образлаже Упућује Повезује садржаје Подстиче Мотивише Обезбеђује материјал Анализира Вреднује</p>	<p>Слуша, Повезује Изражава се покретом, Мимиком Анализира Илуструје Критички просуђује Користи ИКТ</p>	<p>Монолошко-дијалoшка Демонстрација аудитивна ИКТ метода Фронтални Индивидуални групи</p>
5.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	<p>користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина; комуницира групи импровизишући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; користи могућности ИКТ-а за музичко стваралаштво</p>	2	5	7	<p>Планира Организује час Разговара Објашњава Упућује Подстиче Мотивише Вреднује</p>	<p>Пева Свира Изражава се покретом Прави инструменте</p>	<p>Монолошко-дијалoшка Демонстрација ИКТ метода Фронтални Индивидуални групи</p>
Укупно часова 72						IX - VI		
<p>Опште предметне компетенције</p> <p>На основу музичког искуства у основној школи ученик ужива у музици и отворен је за различите уметничке садржаје. Користи музичко знање и вештине да изрази своја осећања, размишљања, ставове и на креативан и конструктиван начин остварује своје циљеве. Искуство и вештину у слушању и опажању приликом индивидуалног и групног музицирања примењује у комуникацији са другима. Музичка искуства подстичу ученика да разлике сматра</p>								
<p>Међупредметне компетенције</p> <p>Компетенције за целоживотно учење- Ефикасно користи различите методе учења, Уме да процени степен у ком је овладао градивом, Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног Вештина комуникације - Изражава своје ставове и мишљења, осећања и вредности на позитиван и аргументован начин, Негује културу дијалога, Комуникације путем интернета и телефона, Дигитална компетенција- Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у учењу, у слободном времену и комуницирању Вештина сарадње- Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе и Доприноси постизању договора о раду заједничког рада,</p>								

2.1.5. Историја

Разред: ПЕТИ

Наставни предмет: ИСТОРИЈА

Преглед наставних тема и број часова

Редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА			ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
		Обрада новог градива	Други типови часа	Укупно	Основни ниво	Средњи нови	Напредни ниво	
1	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	3	2	5	ИС.1.1.1, ИС 1.1.2 ИС1.1.3 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3	ИС. 2.1.1 ИС. 2.1.4 ИС. 2.2.1 ИС. 2.2.2	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС. 3.2.1 ИС. 3.2.3	Септембар, Октобар
2	ПРАИСТОРИЈА	1	2	3	ИС.1.1.1, ИС 1.1.2 ИС1.1.3 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3	ИС. 2.1.1 ИС. 2.2.1 ИС. 2.2.2	ИС.3.1.1 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.1 ИС. 3.2.3	Октобар
3	СТАРИ ИСТОК	4	2	6	ИС.1.1.4, ИС 1.1.6 ИС1.1.8 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.5	ИС. 2.1.3 ИС. 2.1.4 ИС. 2.1.5 ИС. 2.2.3 ИС. 2.2.4 ИС. 2.2.5	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.6 ИС. 3.2.3	Новембар - Децембар
4	АНТИЧКА ГРЧКА	8	4	12	ИС.1.1.4, ИС 1.1.6 ИС1.1.8 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.5	ИС. 2.1.3 ИС. 2.1.4 ИС. 2.1.5 ИС. 2.2.3 ИС. 2.2.4 ИС. 2.2.5	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.6 ИС. 3.2.3	Јануар, фебруар, март
5	АНТИЧКИ РИМ	7	3	10	ИС.1.1.4, ИС 1.1.6 ИС1.1.8 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.5	ИС. 2.1.3 ИС. 2.1.4 ИС. 2.1.5 ИС. 2.2.3 ИС. 2.2.4 ИС. 2.2.5	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.6 ИС. 3.2.3	април, мај, јун
УКУПНО ЧАСОВА		23	13	36				

ИСХОДИ ПО ТЕМАМА:

ИСХОДИ	По завршној области / теми, ученици ће бити у стању да:
1. ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); <ul style="list-style-type: none"> ➤ лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; ➤ разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје; <ul style="list-style-type: none"> ➤ разврста историјске изворе према њиховој основној подели; <p>повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека);</p>
1. ПРАИСТОРИЈ А	<ul style="list-style-type: none"> ➤ наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији; ➤ разликује основне одлике каменог и металног доба;
2.СТАРИ ИСТОК	<ul style="list-style-type: none"> ➤ лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; ➤ одреди Старом истоку; ➤ наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; ➤ идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока; ➤ разликује врсте писама цивилизација Старог истока; ➤ илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет; ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; ➤ прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему; ➤ визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом; место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице; ➤ пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на
3.АНТИЧКА ГРЧКА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке; лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке; ➤ приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; ➤ пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој; ➤ идентификује узроке и последице грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата; <ul style="list-style-type: none"> ➤ истражи основна обележја и значај религије старих Грка; ➤ разликује легенде и митове од историјских чињеница; ➤ наведе значај и последице освајања Александра Великог; илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет; ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију; <ul style="list-style-type: none"> ➤ израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; користи основне историјске појмове;
4.АНТИЧКИ РИМ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ лоцира на историјској карти простор настанка и лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; ➤ наведе основне разлике између античке римске републике и царства; ➤ разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; ➤ истражи основна обележја и значај религије античког Рима;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет; ➤ пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму; ➤ наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства; ➤ лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије; <p>користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију.</p>
--	--

СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 5. РАЗРЕД ШКОЛЕ ОСНОВНЕ ИСТОРИЈА:

Стандарди постигнућа – образовни стандарди за 5. разред основне школе за предмет Историја садржи стандарде постигнућа за области: **Историјско знање/ знање о историји и Истраживање и тумачење историје**

У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
Историјско знање/ знање о историји	<p>ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице</p> <p>ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода</p> <p>ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју</p> <p>ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p> <p>ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје</p>	<p>ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом</p> <p>ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје</p> <p>ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости</p> <p>ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји</p>	<p>ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)</p> <p>ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту</p> <p>ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје</p> <p>ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости</p> <p>ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања</p>
Истраживање и тумачење историје	<p>ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч</p> <p>ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама</p> <p>ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике</p> <p>ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда</p> <p>ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле</p>	<p>ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора</p> <p>ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора</p> <p>ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са којим догађајем, феноменом, географског простора потиче географског простора</p> <p>ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену</p> <p>ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или</p>	<p>ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора</p> <p>ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора</p> <p>ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву</p>

Опште предметне компетенције

Ученик ће бити оспособљен и знаће да:

- разуме појам прошлости;
- упозна начине и значај проучавања прошлости;
- разуме основне одлике праисторије и старог века;
- разуме временске одреднице (деценија, век, миленијум);
- користи историјске карте;
- стекне знања о догађајима и личностима које су обележиле епоху старог века;
- упозна локалну историју;
- учи и истражује локалну историју;
- упозна основне одлике античке културе;
- препозна остатаке античке културе;
- се упозна са радом на историјским изворима.

Специфичне предметне компетенције

Ученик ће моћи да се:

- снађе у периодизацији историје;
- повезује општу и националу историју у једном периоду;
- уочава узрочно-последичне везе у историјским процесима;
- препознаје значај и улоге историјских личности;
- сагледава последице историјских појава у савременом свету.

Међупредметне компетенције

Ученик ће моћи у осталим предметима да:

- препозна улогу историјских личности;
- препозна историјски простор на савременој географској карти;
- примени постулате грађанских друштава у прошлости на садашње друштво;
- сагледа допринос појединих личности и процеса у другим сферама науке и уметности.

Корелација са другим предметима

Корелација се остварује са предметима:

- српски језик,
- географија,
- ликовна култура,
- свакодневни живот у прошлости,
- и грађанско васпитање.

Циљ:

Циљ изучавања наставног предмета историја је културни напредак и хуманистички развој ученика. Циљ наставе историје је и да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног, европског и светског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци:

Задаци наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно-последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...), као и историју суседних народа и држава.

Оперативни задаци:

- разумевање појма прошлости;
- упознавање начина и значаја проучавања прошлости;
- разумевање основних одлика праисторије и старог века;
- разумевање основних временских одредница (деценија, век, миленијум);
- оспособљавање за коришћење историјске карте;
- стицање знања о догађајима и личностима који су обележили епоху старог века;
- упознавање са основним одликама античке културе.

Уџбеници и приручници:

Уџбеник за пети разред основне школе,

Герундијум

2.1.6 Географија

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА

Редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ		БРОЈ ЧАСОВА			Стандарди постигнућа	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
			обрада новог градива	други типови часа	укупно		
I	ЧОВЕК И ВАСИОНА		1	1	2	ГЕ.1.2.3.	IX
II	ВАСИОНА И ЗЕМЉА		3	2	5	ГЕ.1.2.1. ГЕ.2.2.1.	IX, X
III	ПЛАНЕТА ЗЕМЉА	Облик Земље и структуре њене површине	17	12	29	ГЕ.1.2.2. ГЕ. 2.1.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.3.2.1. ГЕ.1.2.3. ГЕ.2.2.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.2.1.1. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.2.2.	X, XI, XII,I,II,III,IV,V,VI
		Земљина кретања					
		Унутрашња грађа и рељеф Земље					
		Ваздушни омотач					
		Биљни и животињски свет на Земљи					
		Воде на Земљи					
УКУПНО ЧАСОВА			21	15	36		

Циљ: Циљ наставе и учења географије је да ученик изучавањем географских објеката, појава и процеса у природном и друштвеном окружењу и међусобној повезаности са њим развије одговоран однос према себи, природи и будућности планете Земље.

Задаци: Задаци наставе географије су вишеструки. Њиховим остваривањем ученици се оспособљавају да стичу и развијају знања и разумевања, умења и ставове према светским и националним вредностима и достигнућима.

ИСХОДИ ПО ТЕМИ:**ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА:**

повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком;

повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно-техничким прогресом;

на примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека;

разликује одговорно од неодговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на планети Земљи;

ВАСИОНА:

разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља;
 објасни и покаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему;
 разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике;
 одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене;

ПЛАНЕТА ЗЕМЉА:

помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику;
 помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континената и океана;
 примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач;
 разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице;
 повеже смер ротације са сменом дана и ноћи;
 повеже нагнутост земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље;
 повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба;
 разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље);
 разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље;
 наведе спољашње силе (ветар, вода) Земље;
 помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча (вулканизам, земљотреси, набирање и раседање);
 разликује хипоцентар и епицентар и наведе турсне зоне у свету и у Србији;
 наведе поступке које ће предузети за време земљотреса;
 опише процес вулканске ерупције и њене последице;
 помоћу фотографија или узорка стена разликује основне врсте стена, описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење;
 помоћу карте, цртежа и мултимедија објашњава настанак планина и низија и разликује надморску висину и релативну висину;
 разликује ерозивне и акумулативне процесе;
 наведе примере деловања човека на промене у рељефу (броне, насипи, копови);
 опише структуру атмосфере;
 наведе временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, падавине, облаци, загревање ваздуха...);
 разликује појам времена од појма клима;
 наведе климатске елементе и чиниоце и основне типове климе;
 графички представи и чита климатске елементе (климадијаграм) користећи ИКТ;
 користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима;
 наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања;
 наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја);
 уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе;
 наведе и опише својства морске воде;
 помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива;
 наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току);
 разликује типове језерских басена према начину постанка;
 наведе узроке настанка поплава и бујица и објасни последице њиховог дејства;
 наведе поступке које ће предузети за време поплаве и након ње;
 наведе примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа последице таквог понашања;
 помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи;
 помоћу карте наведе природне зоне и карактеристичан живи свет у њима;

описује утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста;
наведе примере за заштиту живог света на Земљи.

КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

(Кључне компетенције- чл. 11, Међупредметне компетенције-чл.12- Закон о основама система образовања и васпитања)

Компетенција	Тема /област	Методe подучавања и учења	Сарадња са другим предметима
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Компетенција за целоживотно учење -Ученик уме да организује процес учења, да организује простор и обезбеди услове за учење, да управља временом - Активно конструише знање, уочава структуру градива, активно селекује битно од небитног, уме да резимира ➤ Еколошка компетенција - разуме концепт здравог и безбедног окружења за живот људи ➤ Вештина сарадње - Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада - Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остваривању заједничких циљева ➤ Вештина комуникације - Уме јасно да исказе одређени садржај, усмено и писано - Уважава саговорника 	Човек и географија	групни рад лични планови учења формативно вредновање и оцењивање	историја, биологија
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Компетенција за целоживотно учење - Разликује чињенице од интерпретација, ставова, веровања и мишљења ➤ Вештина комуникација - Уме јасно да исказе одређени садржај, усмено и писано - Активно доприноси неговању културе дијалога 	Васиона	Практичан рад Лични планови учења Формативно вредновање и оцењивање	Ликовна култура
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Компетенција за целоживотно 	Планета	Истраживачки	Биологија,

<p style="text-align: center;">учење</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ученик уме да организује процес учења, да организује простор и обезбеди услове за учење, да управља временом - Активно конструише знање, уочава структуру градива, активно селекује битно од небитног, уме да резимира <ul style="list-style-type: none"> - Разликује чињенице од интерпретација, ставова, веровања и мишљења - Идентификује тешкоће у учењу, зна како да их превазиђе. Уме да процени степен у којем је овладао градивом ➤ Вештина комуникације <ul style="list-style-type: none"> - Уважава саговорника - Уме јасно да исказе одређени садржај, усмено и писано - Активно доприноси неговању културе дијалога ➤ Вештине за живот у демократском друштву <ul style="list-style-type: none"> - Активно учествује у животу школе поштујући друге учеснике као аутономне и једнако вредне особе - Својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога ➤ Еколошка компетенција <ul style="list-style-type: none"> - Разуме концепт здравог и безбедног окружења за живот људи - Познаје факторе који утичу на загађење земљишта, воде и ваздуха, разуме и предвиђа последице њихове употребе ➤ Рад с подацима и информацијама <ul style="list-style-type: none"> - Користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи, повезује 	Земља	рад Експеримент Групни рад Практично искуство Формативно вредновање и оцењивање	информатика, ликовна култура
--	-------	---	---------------------------------

2.1.7. Математика

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Циљ наставе и учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

ЗАДАЦИ:

Задаци наставе математике јесу:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу.
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим под-ручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разно-врсних извора знања.

Литература

Герундијум – Београд – 2018. Математика за пети разред основне школе (Синиша Јешић, Александра Росић, Јасна Благојевић)

Герундијум – Београд – 2018. Збирка задатака из математике за пети разред основне школе (Синиша Јешић, Александра Росић, Јасна

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова						Време реализације	Основни стандарди постигнућа по нивоима	Поцена и провера остварености постигнућа
			обрада	вежба	пошљање	Провера знања	и задатак	укупно			
1.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	<p>Први део</p> <p>Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу N_0. Дељење са остатком у скупу N_0 (једнакост $a = bq + r$, $0 \leq r < b$).</p> <p>Својства дељивости; чиниоци и садржаоци природног броја. Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама. Дељивост са 4 и 25. Дељивост са 3 и 9. Скупови и скуповне операције: унија, пресек и разлика.</p> <p>Други део</p> <p>Прости и сложени бројеви. Ератостеново сито Растављање природних бројева на просте чиниоце. Заједнички делилац и највећи заједнички делилац. Еуклидов алгоритам за налажење НЗД. Заједнички садржалац и најмањи заједнички садржалац. Веза између НЗД и НЗС.</p>	8 +	8 +	3 +	1 +		20 +	IX, X, XI	<p>МА.1.1.1. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.2.1.1. МА.2.1.3. МА.2.1.4. МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3.</p>	усмено, писмена провера знања, тест (иницијални и тестовни знања)
2.	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	<p>Тачке и праве; односи припадања и распореда. Однос правих у равни; паралелност. Мерење дужине и једнакост дужи. Кружница и круг. Кружница и права. Преношење и надовезивање дужи. Централна симетрија. Вектор и транслагација.</p>	7	8	2	/	/	17	X, XI	<p>МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.3. МА.3.3.1.</p>	усмено, писмена провера знања, тест, цртање
3.	УГАО	<p>Угао, централни угао; једнакост углова. Надовезивање углова (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова). Упоредни углови; врсте углова. Мерење углова, сабирање и одузимање мере углова. Угао између две праве; нормалне праве; унакрсни углови. Углови на трансверзали. Транслагација и углови.</p>	7	7	2	1	/	17	XI, XII, I	<p>МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.2.3.1. МА.3.3.1.</p>	усмено, писмена провера знања, тест, цртање, мерење углова, конструкције
4.	РАЗЛОМЦИ	<p>Први део</p> <p>Појам разломка облика a/b ($a, b \in N$). Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима. Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака. Децимални запис разломка и превођење у запис облика a/b ($b \neq 0$).</p>									

		Упоредивање бројева у децималном запису. Заокруживање бројева. Други део Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства. Изрази. Једначине и неједначине у скупу разломака. Трећи део Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера). Основна неједнакост $p < (p+q)/2 < q$.	10	10	4	2		26	I, II IV, V, VI	МА.1.1.1. МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.2.1. МА.1.4.2. МА.1.4.3. МА.1.4.4. МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.3. МА.2.2.4. МА.2.2.5. МА.2.4.1. МА.2.5.2. МА.3.1.1. МА.3.1.3. МА.3.4.1.	усмено, писмена провера знања, тест
3.	ОСНА СИМЕТРИЈА	Осна симетрија у равни и њене особине. Оса симетрије фигуре. Симетрала дужи и конструкција нормале. Симетрала угла.	5	5	2	1	/	13	III	МА.1.3.1. МА.1.3.3. МА.2.3.6. МА.3.3.1.	усмено, писмена провера знања, тест, конструкције
Напомена: Обавезна су четири једночасовна школска писмена задатка са једно часовним исправкама. (8 ЧАСОВА)											
Укупно часова			58	53	17	8	8	144	IX – VI		

**ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 5.РАЗРЕД
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
МАТЕМАТИКА**

Стандарди постигнућа – образовни стандарди за 5. разред основне школе за предмет
Математика сасржи стандарде постигнућа за области: **Природни бројеви и дељивост,**
Основни појмови геометрије, Угао, Разломци, Осна симетрија

У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	Ученик уме да прочитаи запише различите бројеве М.А. 1.1.1 Ученик уме да упореди по величини бројеве истог записа помажући се сликом кад је то потребно М.А. 1.1.3 Ученик уме да изврши једну основну рачунску операцију са бројевима М.А. 1.1.4 Ученик уме да дели са остатком једноцифрених бројева и зна кад је један број дељив другим М.А. 1.1.5	Ученик уме да упоређује дате величине М.А. 2.1.1 Ученик уме да примењује основна правила дељивости са 2, 3, 5, 9 и декадним јединицама М.А. 2.1.3 Ученик уме да користи бројеве и бројне изразе у једноставнијим реалним ситуацијама М.А. 2.1.4 Знају шта је дељеник, делилац и количник М.А. 2.1.3. Познају правиладељивости, знају такође који су прости а који сложени бројеви М.А. 2.1. Ученик уме да упоређује дате величине М.А. 2.1.1 Ученик уме да примењује основна правила	Ученик уме да одредвредностсложенјег бројевног израза М.А. 3.1.1 Познају дељивост природних бројева и основна правила дељивости и оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама М.А. 3.1.2. Умеју да одређују најмањи заједнички садржалац и највећи заједнички делилац као и да их примене на текстуалне задатке М.А. 3.1.3. Познају дељивост природних бројева и основна правила дељивости и оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама М.А. 3.1.2. Умеју да одређују најмањи заједнички садржалац и највећи заједнички делилац као

		<p>дељивости са 2, 3, 5, 9 и декадним јединицама М.А. 2.1.3</p> <p>Ученик уме да користи бројеве и бројне изразе у једноставнијим реалним ситуацијама М.А. 2.1.4</p> <p>Знају шта је дељеник, делилац и количник М.А. 2.1.3.</p> <p>Познају правила дељивости, знају такође који су прости а који сложени бројеви М.А. 2.1.3.</p> <p>ставнијим реалним ситуацијама</p> <p>Користе бројеве и бројевне изразе у једноставнијим реалним ситуацијама М.А. 2.1.4.</p>	и да их примене на текстуалне задатке М.А. 3.1.3.
ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	Распознају геометријске објекте (права, паралелне и нормалне праве, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.) М.А. 1.3.1. и М.А. 1.3.3.	Цртају геометријске објекте (права, паралелне и нормалне праве, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.) М.А. 1.3.2.	Цртају и конструишу, по потреби, геометријске објекте (права, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.) М.А. 3.3.1.
УГАО	Користе одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова али и знају да измере дужину дужи лењиром, величину угла угломером М.А. 1.4.1. и М.А. 1.4.2.	Одређују суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове и рачунају са њима ако су изражени у целим степенима М.А. 2.3.1.	Рачунају са угловима укључујући и претварање угаоних мера М.А. 3.3.1.
РАЗЛОМЦИ	<p>Умеју да запишу разломке на разне начине али и да преведу децимални запис броја у разломак и обрнуто М.А. 1.1.1. и М.А. 1.1.2.</p> <p>Упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно М.А. 1.1.3.</p> <p>Умеју да раде основне рачунске операције са разломцима истих именилаца М.А. 1.1.4.</p> <p>Решавају једноставне једначине у скуповима N, N_0 и Q М.А. 1.2.1.</p> <p>Претварају веће јединице дужине, масе и времена у мање, заокругљују величине исказане датом мером М.А. 1.4.2. и М.А. 1.4.4.</p> <p>Користе различите апоене новца М.А. 1.4.3.</p>	<p>Схватају појам разломка и умеју да га запишу у различитим облицима, да га прошире, скрате и упореди М.А. 2.1.2.</p> <p>Користе бројеве и бројевне изразе у једноставнијим реалним ситуацијама М.А. 2.1.3.</p> <p>Решавају мање сложене једначине у скуповима N, N_0 и Q М.А. 2.2.5.</p> <p>Претварају веће јединице дужине, масе и времена у мање и обрнуто, заокругљују величине исказане датом мером М.А. 2.4.1.</p> <p>Упореди величине (дужину и масу) изражене различитим мерним јединицама М.А. 2.4.1.</p> <p>Знају израчунати аритметичку средину бројева М.А. 2.5.2.</p>	<p>Схватају појразломка, умеју да га запишу на разне начине и врше прелаз с једног начина на други али и да рачунају сложеније бројевне изразе са њима М.А. 3.1.1.</p> <p>Умеју да упоређују разломке и да их представљају на бројевној правој М.А. 2.1.1.</p> <p>Имају довољну увежбаност у извођењу основних рачунских операција с разломцима (у оба записа) М.А. 3.1.1.</p> <p>Могу да читају, састављају и рачунају једноставније бројевне изразе и да их користе у реалним ситуацијама М.А. 3.1.3.</p> <p>Умеју да решавају једначине и неједначине с разломцима М.А. 1.2.1.</p> <p>По потреби претварају и друге јединице мере, рачунајући са њима М.А. 3.4.1.</p> <p>Знају израчунати аритметичку средину бројева М.А. 2.5.2.</p> <p>Знају шта је размера и умеју да је примене М.А. 2.2.4.</p> <p>Увиђају математички садржај у текстуалним задацима и изражавају га математичким језиком М.А. 2.2.5.</p>
ОСНА СИМЕТРИЈА	Конструишу симетралу дужи и симетралу угла М.А. 1.3.1. и М.А. 1.3.3.	Конструишу симетралу дужи и симетралу угла, конструишу симетричне тачке, једноставније симетричне фигуре у односу на дату праву М.А. 2.3.6.	Познају осну симетрију и њена својства, а умеју да конструишу и симетрале дужи, симетрале угла, конструишу симетричне тачке, симетричне фигуре у односу на дату праву као и нормале на дату праву кроз дату тачку. М.А. 3.3.1.

ИСХОДИ - По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

- израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева)
- реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева)
- примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама

- разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце
 - одреди и примени НЗС и НЗД
 -
 - изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке
 - правилно користи речи *и*, *или*, *не*, *сваки* у математичко-логичком смислу
 - анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом
 - опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг
 - нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор
 - упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски
 - преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом
 - правилно користи геометријски прибор
 - идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе
 - нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор
 - измери дати угао и нацрта угао задате мере
 - упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно
 - реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова)
 - прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други
 - одреди месну вредност цифре у запису децималног броја
 - заокругли број и процени грешку заокругљивања;
 - израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину
 - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину
 - одреди проценат дате величине
 - примени размеру у једноставним реалним ситуацијама
 - примени аритметичку средину датих бројева
 - сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположиви софтвер
 - идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије
 - симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор
 - конструише симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства
- конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој правој

Кључни појмови садржаја: операције са природним бројевима, скуповне операције, НЗС и НЗД, врсте углова и операције са угловима, операције са разломцима, проценат, симетрије и транслација

2.1.8 Биологија

Редни број	Наставна тема	Број часова					Укупан број часова
		обрада	утврђивање	вежба	дебата	систематизација	
1.	Порекло и разноврсност живог света	17	8	8	-	1	34
2.	Јединство грађе и функције као основа живота	5	4	1	-	1	11
3.	Наслеђивање и еволуција	3	1	2	-	1	7
4.	Живот у екосистему	5	4	2	-	1	12
5.	Човек и здравље	4	1	1	1	1	8
Укупно часова		34	18	14	1	5	72

ОБЛАСТ	УСХОДИ По завршеној области / теми ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ	укупно	Број часова				
				обрада	утврђивање	вежбе	дебата	систематизација
ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА	<ul style="list-style-type: none"> истражује особине живих бића по познатој процедури и води рачуна о безбедности током рада групише жива бића у 5 царстава према њиховим заједничким особинама 	<p>Жива бића, нежива природа и биологија. Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, раст и развиће. Једноћелијски и вишећелијски организми. Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса. Дисање као размена гасова у различитим срединама. Излучивање. Надражљивост. Покретљивост – кретање. Размножавање: бесполно и полно. Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.</p>	34	17	8	8	-	1
ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	<ul style="list-style-type: none"> грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље 	<p>Живот на копну – изглед, прилагођености на начин живота – човек, срна, пас, мачка, јазавац, слепи миш, сова ушара, кокошка, шумски мрав, стрижибуба, храст, смрча, дивља ружа, љубичица, хајдучка трава, камилица, ливадарка;</p> <p>- Прилагођености на начин живота – жаба, комарац, вилин коњиц, чапља;</p> <p>- Живот под земљом – кртица, ровац, кишна глиста.</p>	11	5	4	1	-	1
НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	<ul style="list-style-type: none"> прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и 	<p>Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака. Разлике полног и бесполог размножавања у настанку</p>	7	3	2	1	-	1

	изводи једноставне закључке – разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота – поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата	варијабилности. Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) – узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће сваке јединке. Варијабилност организама унутар врсте је предуслов за еволуцију.							
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	– доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи – направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу – предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин – илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава	Жива бића из непосредног окружења. Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину.. Заштита живих бића и животне средине. Пројекат очувања природе у мом крају. Дивље животиње као кућни љубимци – да или не. Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровно биље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње).	12	5	3	3	-	1	
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	– идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања	Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напизи, Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци. Физичка активност и здравље. Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе.	8	4	1	1	1	1	

2.1.9 Информатика и рачунарство

Циљ и задаци:

- Оспособљавање ученика за управљање информацијама
- Безбедна комуникација у дигиталном окружењу
- Производња дигиталних садржаја
- Креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталне технологије брзо мења
- Развијање алгоритамског начина размишљања
- Развијање логичког мишљења и креативности
- Развијање креативности и оспособљавање за различите примене рачунарске, информационе и комуникационе технологије
- Оспособљавање ученика да одаберу и примене најприкладнију технологију зависно од задатка, области или проблема који решавају
- Развијање ставова одговорне комуникације и сарадње у дигиталном окружењу
- Развијање критичког мишљења
- Развијање свести о опасностима и ризицима при коришћењу интернета
- Оспособљавање за одговорну примену препорука заштите здравља, безбедности, личне и приватности других у свакодневном раду у дигиталном окружењу.

Исходи

- Примена информатике и рачунарства у савременом животу
- Правилно коришћење ИКТ уређаја
- Именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја
- Прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса
- Прилагоди радно окружење кроз основна подешавања, креира дигиталну слику и примени основне акције едитовања и форматирања
- креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања
- примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа
- креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања
- сачува и организује податке
- разликује оновне типове датотека
- реагује исправно кад дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја
- доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и зештиту животне средине
- разликује безбедно од небзбедног, пожељно од непожељног понашања на интернету
- реагује исправно кад дође у контакт са непримереним садржајима или са непознатим особама путем интернета
- приступа интернету, претражује, проналази информације и преузима их на свој уређај
- информацијама на интернету приступа критички
- спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету
- разуме значај ауторских права
- препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем
- рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на интернету
- изводе скуповне операције (унија, пресек)
- схвата математичко-логички смисао речи "и", "или", "сваки", "неки", "ако", "онда".
- Зна алгоритме аритметике (сабирање, множење, дељење с остатком, Еуклидов алгоритам)
- Наводе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема
- Креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби
- Користи математичке операторе за израчунавања
- Објасни сценарио и алгоритам пројекта
- Анализира и дискутује програм
- Проналази и отклања грешке у програму
- Сарађује са члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, формулацији и представљању резултата и зекључака
- Одабира и примењује технике и алате у складу с фазама реализације пројекта
- Наведете кораке и опише поступак решавања пројектног задатка
- Вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка
- Поставља резултат свог рада на интернет, ради дељења са другима.
- Корелација са другим предметима
- Сви предмети

МЕТОДЕ И ОБЛИЦИ РАДА

Наставне методе које се користе су: илустративно-демонстративна, дијалог, метод решавања проблемске ситуације, метод усменог излагања представља само помоћни метод, јер наставник треба пре свега да практично помаже ученицима, како се користи хардвер и софтвер.

Облици рада: рад у паровима, групни рад, самосталан рад ученика, интергрупна комуникација наставник-ученици.

3.	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	Упознати ученике са стварањем производа од првог до последњег корака, упознати прибор за цртање, упознати правила графичке комуникације и указати на примену, оспособити ученике за коришћење једноставнијих корака у односу рачунар-корисник(пренос података, програми за цртање, израду документа, коришћење интернета и приступање онлине ресурсима..	Ученици треба да буду оспособљени за самосталну израду техничког цртежа, да читају исти и да стекну способност решавања одређених техничких проблема, самостално закључују и треба да су упознати са могућностима ИКТ-а као и његовим делимичним коришћењем.	2	14	/		16	XI, XII, I
4.	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	Упознавање технолошких процеса и производа различитих технологија, појаснити могућност коришћења ресурса као и њихову ограниченост, упознати са различитим аспектима који утичу на рад , производњу и развој друштва и како одређене мере у раду имају врло важан значај за безбедност и да се морају поштовати...	Препознавање примене одређене технологије обраде за одређене материјале као и стицање знања о механичкој обради материјала и могућности реализације сопствене идеје кроз практичну примену.	6	2	12	/	20	I,II,III
5.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	Оспособити ученике за употребу одређених алатки приликом реализације задатка као и како уклонити одређене делове модела или макете у задатку	Примена мера и заштите при раду, примена стеченог знања из области графичких и дигиталних комуникација	2	2	12	/	16	IV, V, VI

2.1.11 Физичко васпитање и обавезне физичке активности

Редни број теме	Назив теме	Циљеви	Исходи	Број часова			Време реализације
				обрада	осталеактивн ости	укупно	
1.	МЕРЕЊЕ ФИЗИЧКИХ СПОСОБНОСТИ	Провера физичких способности коришћењем батерије тестова и праћење телесног развоја (висина, тежина)	Упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак	6	6	12	IX, V
2	МАЛИ ФУДБАЛ	Учење и усавршавање основних елемената технике и тактике фудбалске игре и упознавање и примена правила кроз игру и такмичење	- Користи елементе технике у игри, примењује основна правила малог фудбала у игри и учествује на унутар одељенским такмичењима	12	6	18	IX, X, XI, IV,V,VI

3.	КОНДИЦИОНО ВЕЖБАЊЕ И КОРЕКТИВНА ГИМНАСТИКА	Утицање на развој физичких способности и правилно држање тела	Примени једноставне комплексе простих и опште -припремних вежби, изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама	6	6	12	XII, I, II, III
4.	ПЛИВАЊЕ, МАЛИ ФУДБАЛ	Учење и усавршавање техника пливачких дисциплина – слободног, прсног и леђног стила и технике и тактике фудбалске игре	Контролише и одржава тело у води, преплива 25 метара слободном техником, скочи у воду на ноге, поштује правила понашања у и око водене средине, Користи елементе технике у игри, примењује основна правила малог фудбала у игри и учествује на унутар одељенским такмичењима	/	18	18	IX,XI,II I,V
Укупно часа				18	36	54	IX-VI

2.1.12.Шпански језик

Област	Исходи	Садржаји	Број часова	Време реализације	Корелација
Поздрављање	поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично) и иницирање упознавања; успостављања контакта при сусрету, на разгледници, у имејлу, СМС-у Садржаји <i>¡Hola! ¿Qué tal?</i> <i>¡Buenos días!</i> <i>¡Buenas tardes! Buenas noches!</i> <i>¡Adiós!</i> <i>¡Chao!</i> <i>¡Hasta luego!</i> Знаци интерпункције. (Интер)културни садржаји: формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости; лична имена и надимци.	4	IX	српски језик
Представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање и и тражење основних информација о другима	представи себе и другог; – разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Иницирање упознавања, посредовање у упознавању и представљање других особа, присутних и одсутних, усмено и писано; слушање и читање кратких и једноставних текстова којим се неко представља; попуњавање формулара основним личним подацима (пријава на курс, претплата на деџи часопис, налетница за пртљаг, чланска карта и слично). Садржаји <i>Hola, soy María. ¿Y tú?</i> <i>Soy Rodrigo. Encantado.</i> <i>Buenas tardes, me llamo María. Tengo once años. Estoy en quinto curso. Soy de Serbia. Hablo serbio e inglés. Aprendo español. ¿Cómo te llamas? ¿De dónde eres? ¿Qué idiomas hablas? ¿Dónde vives?</i> <i>¿Quién es? (mostrando la foto) – Esta es mi hermana. Se llama Silvia. Este es señor Rodríguez. Es profesor. Es español.</i> Глагол <i>ser</i> . Упитне реч (<i>qué, quién, cómo, de dónde</i>). Бројеви. (Интер)културни садржаји: формално и неформално представљање, име, име и презиме, именовање сродства, градова, земаља; земље шпанског говорног подручја.	4	IX	српски језик енглески музичко
Разумевање и давање једноставних упутстава и налога	разуме упутства и налоге и реагује на њих;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање налога и упутстава и реаговање на њих (комуникација у учионици – упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутства за игру и слично) Садржаји <i>¡Adelante! Nos sentamos y. trabajamos. ¡Sentaos!</i> <i>¡Apagad los móviles!</i> <i>¿Quién falta? Estamos todos, ¡qué bien!</i> <i>Pasamos al tema dos. Empezamos con la actividad uno. ¡Escuchad la canción! Más despacio/alto, por favor.</i> <i>¿Puedes repetir?</i> <i>Cantamos juntos. Lee, por favor. ¡Excelente!</i> <i>¿Has terminado? ¿Listo? ¿Han entendido?</i> Презент индикатива (најфреквентнији правилни глаголи). (Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости, песме. Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставних исказа у вези са правилима понашања. Садржаји	5	X	српски језик енглески музичко

Исказивање правила понашања	разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и слично) и без ње;	<i>Prohibido tomar fotos.</i> <i>Silencio</i> <i>Prohibido tirar basura</i> <i>Prohibido tomar fotos/fotografías</i> Именице (једнина и множина, množina). (Интер)културни садржаји: понашање на јавним местима, значење симбола.	5	X	српски језик енглески музичко
-----------------------------	--	---	---	---	-------------------------------------

2.1.12 Грађанско васпитање

Циљ и задаци

Циљ предмета је оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе проширивањем практичних знања о демократији њеним принципима и вредностима на нивоу школе.

Задаци:

- ученици упознају са школским правилима
- ученици уведу у разумевање функционисања органа школе и стручних тела
- да се код ученика развија комуникацијска вештина неопходна за сарадничко понашање и изражавање мишљења
- ученици обуче техникама групног рада
- ученици подстакну и оспособе за активно учешће у животу школе, развијањем вештине за унапређење услова школског живота кроз праксу

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Време реализације
1.	Упознавање са основним елементима програма	-представљање циљева, задатака , садржаја и метода рада - упознавање са најзначајнијим појмовима: права и одговорности, правила и дужности, школске мере и решења, кооперативни начин учења -формирање и изграђивање разредног тима	IX, X, XI, XII
2.	Сагледавање услова школског живота	- излистивање проблема у школи и сакупљање података - разговор са ученицима, наставницима и другима - коришћење штампаних извора -извештавање и дискусија о прикупљеним подацима	XII, II
3.	Избор проблема на којем ће се радити	извештавање проблема и дискусија	II
4.	Сакупљање података о изабраном проблему	- упознавање са техникама и поступцима прикупљања информација у оквиру истраживачких тимова - сакупљање података о изабраном проблему - разговор о прикупљеним подацима	II, III
5.	Активизам и партиципација- план	- осмишљавање плана акције у решавању проблема на коме истраживачки тимови раде	IV, V

	акције	- начин презентације резултата	
6.	Јавно представљање (презентација)	ученици петих разреда	V
7.	Осврт на научно	шта смо научили на часу грађанског	VI

Наставни предмет: ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС – ВЕРСКА НАСТАВА

Редни број наставне теме	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Број часова	Број часова за обраду	За утврђивање и понављање
I	УВОД	2	-	2
II	Припрема света за долазак Сина Божијег у свет(Бог није одустао од свог плана да створени свет живи вечно и поред одбијања првог Адама да тај план спроведе у дело)	2	2	-
III	Избор Аврама и његових потомака као почетак Цркве(Стари Завет између Бога и људи)	5	3	2
IV	Аврам и јеврејски народ као праслика Христа и Цркве	6	4	2
V	Десет Божијих заповести(однос човека према Богу и другом човеку у старозаветној Цркви)	15	10	5
VI	Старозаветни мотиви у православној иконографији	6	2	4

2.1.15. Матерњи језик са елементима Националне културе – Ромски језик**ЦИЉ И ЗАДАЦИ:**

Да се ученици васпитају у духу толеранције према варијантама и карактеристикама ромског језика, да развијају и негују позитиван став према језицима и културној баштини народа националних маљина Србије и јачају свест о њиховој судбинској повезаности, потреби сарадње и заједничког живота, да се оспособе за самостално читање и писање, да развију потребу за књигом и да самостално развијају способност писаних састава, да се навикавају да редовно и критички прате штампу, радио и телевизију, да се упознају са елементима традиције, историје и културе Рома. да ученици усвајају графички систем и основне знакове из правописа у оквиру усвојеног градива, оспособи ученике за компетентно комуницирање и изражавање на ромском језику.

Слушање и разумевање говора, усмено изражавање, читање и разумевање текста, писмено изражавање на основу одређене тематике.

ЗАДАЦИ:

Систематизовање наставних садржаја из предходних разреда, даље развијање изражајног читања текстова и казивање песама, оспособљавање ученика за писање краћих текстова, писама, прича и приповедака, обogaћивање активног реченичког фонда ученика.

Уџбеник:

Рајко Ђурић: „Граматика романа чхибјако“; Букјако, Историја Роменги

Литература:

Антологијска тематска поезија, Рајко Ђурић, Али Краснићи, Народне ромске приче и поезије

Редни број наставне теме	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми				Време реализације
			обрада	други типови	укупно		
1	Школа	Живот у школи, нови наставни предмети, рад ученика у оквиру слободних активности; заједничке активности ученика школе; служење библиотеком; служење алатом у школској радионици; излети; листови за децу.	11	4	15	Септембар/Октобар	
2	Свакодневни живот	Путовање, биоскопска представа; зоолошки врт; лична интересовања ученика.	11	4	15	Новембар/Децембар	
3	Град и село	Зграде у којима се обавља нека функција: општина, позориште, музеј; фабрика, специјализована продавница и др.; одржавање чистоће; пољопривредни радови; културни споменици у ближој околини.	11	4	15	Јануар/Фебруар	
4	Друштво и природа	Актуелне теме из историје културе Рома.	10	4	14	Март/Април	
5	Комуникативне функције	Позивање, прихватање, неприхватање позива да се нешто заједно организује, извињавање, изражавање могућности, немогућности да се нешто уради и тражење упутства, обавештења; планирање; исказивање физичких тегоба.	10	3	13	Јун/Јул	
Укупно часова			53	19	72		

2.1.16. Слободне наставне активности (Изабрани спорт)

Циљ и задаци

Циљ предмета физичко васпитање-изабрани спорт је да ученици задовоље своја интересовања, потребе за стицањем знања, способности за бављењем спортом као интегралним делом физичке културе и настојање да стечена знања примењују у животу (стварање трајне навике за бављењем спортом и учешћем на такмичењима).

Општи оперативни задаци

Општи оперативни задаци се не разликују од основних општих задатака физичког васпитања:

- Развој и одржавање моторичких способности ученика
- Учење и усавршавање моторичких форми изабраног спорта
- Стицање теоријских знања у изабраном спорту
- Познавање правила такмичења у изабраном спорту
- Формирање навика за бављење изабраним спортом
- Социјализација ученика кроз изабрани спорт и неговање етичких вредности према учесницима у такмичењима
- Откривање даровитих и талентованих ученика за одређени спорт и њихово подстицање да се баве спортом.

Посебни оперативни задаци

развиј и одржавање специфичних моторичких способности (које су нарочито значајне за успешно бављење изабраним спортом);

учење и усавршавање основних и сложених елемената технике изабраног спорта;

-пружање неопходних знања из изабраног спорта (принципи технике, начин вежбања-тренирања, стицање основних и продубљених тактичких знања, правила такмичења у спорту...) и њихова примена у пракси;

учење и усавршавање основне тактике изабраног спорта и њена примена у пракси

обавезна реализација такмичења на одељенском и разредном нивоу

задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећењем

стварање објективних представа ученика о сопственим могућностима за учешће у изабраном спорту

- подстицање стваралаштва ученика у спорту (у домену технике, тактике и такмичења).

Наставни предмет:ИЗАБРАНИ СПОРТ

Редни број	НАСТАВНА ТЕМА	Циљеви	Оперативни задаци	Број часова за	Број часова за остале	Број часова по теми	Могући стандарди
1.	СПОРТСКЕ ИГРЕ ОДБОЈКА	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и	13	23	36	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.

			тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха				
2.	СПОРТСКЕ ИГРЕ КОШАРКА	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско- техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	14	22	36	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
3.	СПОРТСКЕ ИГРЕ ФУДБАЛ	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско- техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	15	21	36	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
4.	СПОРТСКЕ ИГРЕ РУКОМЕТ		Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско- техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	13	23	36	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.

- ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

2.1.17.Цртање, сликање и вајање**Циљ и задаци:**

Циљ васпитно-образовног рада овог изборног предмета јесте да додатно подстиче развој и практичних и теоријских знања ученика која су важна за њихово слободно, спонтано и креативно комбиновање ликовних елемената у области: цртања, сликања, вајања, графике, примењених уметности и визуелних комуникација, а у циљу развоја њиховог креативног мишљења.

Ова изборна настава такође:

- омогућава и подстиче развој учениковог спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе;
- омогућава и подстиче ученике на савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума;
- мотивише ученике на упознавање основних елемената и закономерности ликовног језика;

- развија способности и веће осетљивости ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;
- ствара услове да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да креативним изражавањем боље упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развија способности ученика за визуелно памћење, за повезивање опажених информација као основе увођења у креативно визуелно мишљење;
- развија већу осетљивост за ликовне и визуелне вредности које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развија моторичке способности ученика и навике за лепо писање;
- континуирано подстиче и прати интересовања за посећивањем музеја, изложби и јача потребе код ученика за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- ствара услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућава разумевање позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја уметности;
- развија способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

2.1.17. Наставни предмет: ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ И ВАЈАЊЕ

Редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Временска структура	обрада	Понављање, утврђивање, вежбање	систематизација	укупно
1.	Цртање	IX, X, XI	5	5	2	12
2.	Сликање	XI, XII, I, II	5	5	2	12
3.	Вајање	III, IV, V, VI	5	5	2	12
УКУПНО ЧАСОВА		IX- VI	15	15	6	36

2.2 ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА ЗА VI РАЗРЕД

- ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

2.2.1 Српски језик

Циљ:

Циљ наставе српског језика јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци:

развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује; описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика; поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика; упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика; оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца); оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова; усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности; подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво; подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др).

Оперативни задаци:

увођење ученика у грађење речи; упознавање са гласовним системом; упознавање гласовних алтернација, њихово уочавање у грађењу и промени речи; утврђивање знања о значењу и функцији придевских заменица; стицање основних знања о грађењу и значењима глаголских облика (футур II; имперфекат; плусквамперфекат; императив; потенцијал; трпни глаголски придев; глаголски прилози); проширивање знања о сложеној реченици; оспособљавање ученика за уочавање разлике између дугих акцената; оспособљавање за уочавање и тумачење узрочно-последичних веза у уметничком тексту, за исказивање властитих судова и закључака приликом анализе текста и у разним говорним ситуацијама; развијање способности за уочавање и тумачење емоција, мотива и песничких слика у лирском тексту; постепено упознавање структуре основних облика усменог и писменог изражавања према захтевима програма.

Уџбеници и приручници:

ИК Клет, Београд: Читанка „Маштарија речи“ за 6. разред основне школе, аутор Наташа Станковић – Шошо; Граматика 6, аутор Весна Ломпар; Радна свеска уз Граматику 6, аутор Весна Ломпар; Радна свеска уз Читанку „Маштарија речи“ за 6. разред основне школе, аутор Наташа Станковић - Шошо.

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК У 6. РАЗРЕДУ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ, ШКОЛСКА

(4 часова недељно; 144 часова годишње)

Редни број наставне теме	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИСТИ ПОСТИГНУЋА
			обрада	други типови знања	укупно			
1.	ЈЕЗИК Грамматика правопис	<p>.Обнављање, проверавање и систематизовање знаа из претходних разреда.</p> <p>Информације о грађењу речи и слагањем у сложенице.</p> <p>Изведене и неизведене именице.</p> <p>Атруктска и предикатска функција именица и придева.</p> <p>Самогласници и сугласници, слоготворно р.</p> <p>Гласовне промене и алтернације.</p> <p>Придевске заменице.</p> <p>Грађење и значење глаголских облика.</p> <p>Прости и сложени глаголски облици.</p> <p>Реченица.</p> <p>Уочавање разика између дугих акцената.</p> <p>Проверавање, понављање и увежбавање правописних правила обрађених у претходним разредима.</p> <p>Писање имена васионских тела.</p> <p>Писање глаголских облика које ученици погрешно пишу.</p> <p>Интерпункција после узвика.</p> <p>Развијање љубави према матерњем језику и потреби да се он негује и унапређује.</p> <p>Поступно и систематично упознавање грамматике и правописа српског језика.</p> <p>Упознавање језичких појава и појмова и овладавање нормативном грамматиком.</p>	30	20	50	<p>X,</p> <p>XI,X</p> <p>II,</p> <p>I,</p> <p>III,</p> <p>IV,</p> <p>V,</p> <p>VI</p>	<p>CJ.1.3.1.</p> <p>CJ.1.3.2.</p> <p>CJ.1.3.3.</p> <p>CJ.1.3.4.</p> <p>CJ.1.3.5.</p> <p>CJ.1.3.6.</p> <p>CJ.1.3.7.</p> <p>CJ.1.3.8.</p> <p>CJ.1.3.9.</p> <p>CJ.1.3.10.</p> <p>CJ.1.3.11.</p> <p>CJ.1.3.12.</p> <p>CJ.1.3.13.</p> <p>CJ.1.3.14.</p> <p>CJ.1.3.15.</p> <p>CJ.1.3.16.</p> <p>.CJ.2.3.2.</p> <p>CJ.2.3.3.</p> <p>CJ.2.3.7.</p> <p>CJ.2.3.8.</p> <p>CJ.2.3.10.</p> <p>CJ.3.3.1.</p> <p>CJ.3.3.2.</p> <p>CJ.3.3.6.</p> <p>CJ.3.3.7.</p> <p>CJ.3.3.8.</p>	<p>Усмено одговарање</p> <p>Иницијални тест</p> <p>Писмене провере знања</p>

2.	<p>Књижевност Лектира (лирика, епика, драма, научнопопуларни и информативни текстови) Књижевни, функционални појмови</p>	<p>Оспособљавање ученика за читање, доживљавање, разумевање, тумачење књижевног дела. Оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање текста. Развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности. Развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима. Упознавање, развијање, чување и поштовање властитог, националног и културног идентитета на делима српске књижевности. Поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање сценских остварења (позориште, филм). читања у себи (доживљајног, усмереног и истраживачког). Казивање напамет научених различитих рста текстова у прози и стиху. Читање и казивање по улогама Усвајање основних, теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности. Упознавање, читање и тумачење научно-популарних текстова из књижевних дела, енциклопедија и часописа за децу. Увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и</p>	15	5	20	<p><i>X,</i> <i>XI, X</i> <i>II,</i> <i>I,</i> <i>II,</i> <i>III,</i> <i>IV,</i> <i>V,</i> <i>VI</i></p>	<p>CJ.1.4.1. CJ.1.4.2. CJ.1.4.3. CJ.1.4.4. CJ.1.4.5. CJ.1.4.6. CJ.1.4.7. CJ.1.4.8. CJ.1.4.9. CJ.2.4.4. CJ.2.4.5. CJ.2.4.6. CJ.2.4.7. CJ.2.4.8. CJ.2.4.9. CJ.3.4.1. CJ.3.4.3. CJ.3.4.4. CJ.3.4.5. CJ.1.1.1. CJ.1.1.2. CJ.1.1.3. CJ.1.1.4. CJ.1.1.5. CJ.1.1.6. CJ.1.1.7. CJ.1.1.8. CJ.2.1.1. CJ.2.1.2. CJ.2.1.4. CJ.2.1.5. CJ.2.1.6. CJ.3.1.1. CJ.3.1.2.</p>	<p>Усмено одговарање Писмене провере знања</p>
----	--	--	----	---	----	--	---	--

3.	<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p> <p>Писмено изражавање</p>	<p>Препричавање са стицањ -</p> <p>карактеристика лика у тексту, филму, позоришној представи.</p> <p>Описивање динамичних и статичних појава у природи везаних за књижевно дело.</p> <p>Уочавање карактеристика хронолошко и ретроспективно причање и вежбање у хронолошком и ретроспективном причању.</p> <p>Описивање спољашњег и унутрашњег простора (екстеријера и интеријера).</p> <p>Портретисање особа из непосредне околине, на основу анализе књижевних портрета и портрета личности из научно-популарне литературе.</p> <p>Извештавање : кратак извештај о школској акцији, свечаности, ...</p> <p>Стваралачко препричавање текста са променом гледишта.</p> <p>Причање о догађајима и доживљајима са коришћењем елемената композиционе форме по самостално сачињеном плану.</p> <p>Портретисање особе из непосредне околине ученика по самостално сачињеном плану.</p> <p>- Извештавање: кратак писмени извештај о школској акцији.</p> <p>Увежбавање технике у изради писменог састава (избор и компоновање грађе, пасуси, обједињавање, приповедање и описивање)</p> <p>Подстицање ученика на самостално језичко,</p>	10	10	<p>X,</p> <p>XI,X</p> <p>II,</p> <p>I,</p> <p>II,</p> <p>III,</p> <p>IV,</p> <p>V,</p> <p>VI</p>	<p>CJ.1.2.1.</p> <p>CJ.1.2.2.</p> <p>CJ.1.2.3.</p> <p>CJ.1.2.4.</p> <p>CJ.1.2.5.</p> <p>CJ.1.2.6.</p> <p>CJ.1.2.7.</p> <p>CJ.1.2.8.</p> <p>CJ.1.2.9.</p> <p>CJ.2.2.2.</p> <p>CJ.2.2.4.</p> <p>CJ.2.2.5.</p> <p>CJ.3.2.1.</p> <p>CJ.3.2.4.</p> <p>CJ.3.2.5.</p>	<p>усмено одговарање писмене провере</p>
----	--	--	----	----	--	--	--

		литерарно и сценско стваралаштво.						
Четири писмена задатка – по два у првом и у другом полугодишту. Један час за израду и два часа за анализу задатака и писање побољшане верзије састава.								
Укупно часова			72	72	144	IX- VI		

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за 6. разред из Српски језик

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НОВО	НАПРЕДНИ НИВО
ВЕШТИНЕ ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ	<p>CJ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи</p> <p>CJ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), нарација (приповедање), аргументација, пропаганда 1 *</p> <p>CJ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима</p> <p>CJ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста информације из текста према датим критеријумима</p> <p>CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредно</p> <p>CJ.1.1.5. проналази и издваја основне</p> <p>CJ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту</p> <p>CJ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе</p>	<p>CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања*</p> <p>CJ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама)</p> <p>CJ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и УМЕ ЊИМА ДА СЕ користи</p> <p>CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краја текста или више њих (према датим критеријумима)</p> <p>CJ.2.1.6. разликује чињеницу од коментара, објективност од пристрасности и пропаганде на једноставним примерима</p>	<p>CJ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима)</p> <p>CJ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст</p>
ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊА	<p>CJ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)</p> <p>CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу</p> <p>CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста)</p> <p>CJ.1.2.4. уме да преприча текст</p> <p>CJ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални)</p> <p>CJ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу</p> <p>CJ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)*</p> <p>CJ.1.2.8. примењује правописну норму</p>	<p>CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај</p> <p>CJ.2.2.4. зна основне особине говорног и писаног језика*</p> <p>CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева</p>	<p>CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове деловима текста</p> <p>CJ.3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста равнописну норму</p>

	<p>(из сваке правописне области) у једноставним примерим</p> <p>СЈ.1.2.9. има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње*</p>		
<p style="text-align: center;">ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА</p>	<p>СЈ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч наслогове у једноставнијим примерима;</p> <p>примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама</p> <p>СЈ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације*</p> <p>СЈ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима</p> <p>СЈ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи</p> <p>СЈ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела</p> <p>СЈ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу)</p> <p>СЈ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне)</p> <p>СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима</p> <p>СЈ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми</p> <p>СЈ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта)</p> <p>СЈ.1.3.11. препознаје бирократски језик као непожељан начин изражавања*</p> <p>СЈ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички механизам</p> <p>СЈ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.)</p> <p>СЈ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације</p>	<p>СЈ.2.3.2. препознаје гласовне промене</p> <p>СЈ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи</p> <p>СЈ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици</p> <p>СЈ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика</p> <p>СЈ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектуре и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава</p>	<p>СЈ.3.3.1. дели реч на слоге у сложенијим случајевима</p> <p>СЈ.3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује)</p> <p>СЈ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима)</p> <p>СЈ.3.3.7. уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на основу њиховог порекла</p> <p>СЈ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научно популарним текстовима, намењеним младима, и правилно их употребљава</p>

	(у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) СЈ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви) СЈ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама		
КЊИЖЕВНОСТ	СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела СЈ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) СЈ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епiku и драму СЈ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) СЈ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: наратив, опис, дијалог и монолог СЈ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја) СЈ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик... СЈ.1.4.8. има израђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе* СЈ.1.4.9. способан је за естетски доживљај уметничких дела*	л. СЈ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове СЈ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) СЈ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност СЈ.2.4.7. разликује облике казивања књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог СЈ.2.4.8. уочава разлику између препривања и анализе дела СЈ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама*	СЈ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликов, карактеристичних тема и мотива СЈ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу СЈ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту СЈ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе

2.2.2. Енглески језик

Циљ

Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативним вештинама и развијањем способности и метода учења страног језика. Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и

сознања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Стандарди

Разумевање говора

Ученик разуме и реагује на усмени текст у вези са темама (теме предвиђене наставним програмом обухватају и оне теме које су обрађене током претходних година учења страног језика) ситуацијама и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом.

Разумевање писаног текста

Ученик чита са разумевањем писане и илустроване текстове у вези са темама, ситуацијама и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом.

Усмено изражавање

Ученик самостално усмено изражава ситуације и комуникативне функције у вези са темама предвиђеним наставним програмом.

Писано изражавање

Ученик се у писаној форми изражава у вези са темама и ситуацијама и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода.

Интеракција

Ученик остварује комуникацију и са саговорником размењује информације у вези са темама, ситуацијама и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом, поштујући социокултурне норме интеракције.

Медијација

У комуникативним контекстима који укључују говорнике учениковог првог језика (Л1) и циљног језика (Л2) преноси и преводи кратке поруке (у усменој и писаној форми) у складу са потребама комуникације.

Знања о језику

(Под знањем о језику подразумева се функционално знање, односно способност ученика да језичке структуре правилно употреби у датој комуникативној ситуацији)

Оперативни задаци по језичким вештинама

Оперативни задаци по језичким вештинама се постепено проширују и усложњавају. Истовремено се континуирано примењују и оперативни задаци из претходних разреда.

Ученик препознаје принципе граматичке и социolingвистичке компетенције уочавајући значај развијања личних стратегија учења страног језика.

Разумевање говора

Ученик треба да:

- разуме дијалоге (до 10 реплика / питања и одговора), приче, друге врсте текстова и песме о темама, садржајима и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме општи садржај и издвоји кључне информације из прилагођених текстова после 2-3 слушања;

- разуме и реагује на одговарајући начин на усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на групну активност, заповест, упутство, догађај из непосредне прошлости, планови за блиску будућност, свакодневне активности, жеље и избори, итд.)

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- разуме текстове (до 150 речи), који садрже претежно познате језичке елементе, а чији садржај је у складу са развојним и сазнајним карактеристикама, искуством и интересовањима ученика;
- разуме и адекватно интерпретира садржај илустрованих текстова (стрипови, ТВ програм, распоред часова, биоскопски програм, ред вожње, специјализовани часописи, информације на јавним местима итд.) користећи језичке елементе предвиђене наставним програмом;
- проналази и издваја предвидљиве информације у текстовима из свакодневног окружења (писма, краћи новински чланци, упутства о употреби) и из краћих књижевних форми (приповетке, поезија, драмски текстови) примерених узрасту и интересовању ученика;
- може да изведе закључак о могућем значењу непознатих речи ослањајући се на општи смисао текста са темом из свакодневног живота.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- усклађује интонацију, ритам и висину гласа са сопственом комуникативном намером и са степеном формалности говорне ситуације;
- поред информација о себи и свом окружењу описује или извештава у неколико реченица о лицима, догађајима и активностима у садашњости, прошлости и будућности, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре);
- препричава, упоређује и интерпретира у неколико реченица садржај писаних, илустрованих и усмених текстова на теме, садржаје и комуникативне функције предвиђене наставним програмом, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре);
- у неколико реченица даје своје мишљење и изражава ставове у складу са предвиђеним комуникативним функцијама, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре).

Интеракција

Ученик треба да:

- у стварним и симулираним говорним ситуацијама са саговорницима размењује исказе у вези с контекстом учионице, као и о свим осталим темама, ситуацијама и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом (укључујући и размену мишљења и ставова према стварима, појавама, користећи познате морфосинтаксичке структуре и лексику);
 - учествује у комуникацији и поштује социокултурне норме комуникације (тражи реч, не прекида саговорника, пажљиво слуша друге, итд).
 - да одговори на директна питања која се надовезују уз могућност да му се понове и пружи помоћ
- Писмено изражавање*
- Ученик треба да:
- пише реченице и краће текстове (до 70 речи) чију кохерентност и кохезију постиже користећи познате језичке елементе у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем;
 - издваја кључне информације и препричава оно што је видео, доживео, чуо или прочитао; користи писани код за изражавање сопствених потреба и интересовања (шаље личне поруке, честитке, користи електронску пошту, и сл.). при формулисању одговора.

Медијација

У ситуацији када посредује између особа (вршњака и одраслих) које не могу да се споразумеју, ученик треба да:

- усмено преноси суштину поруке са матерњег на циљни језик и са циљног на матерњи;
- писмено преноси једноставне поруке и објашњења.

Доживљај и разумевање књижевног текста

- Може да изрази утиске и осећања о кратком прилагођеном књижевном тексту (песма, скраћена верзија приче, музичка песма), користећи вербална и невербална средства изражавања (илустрације и израда наменских реквизита, глума).

Знања о језику и стратегије учења

(Под знањем о језику подразумева се функционално знање, односно способност ученика да језичке структуре правилно употреби у датој комуникативној ситуацији)

Ученик треба да:

- препознаје и користи граматичке садржаје предвиђене наставним програмом;
- поштује основна правила смисленог повезивања реченица у шире целине;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима;
- уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика и страног језика који учи;
- разуме значај употребе интернационализма;
- примењује компензационе стратегије и то тако што:
 - усмерава пажњу, пре свега, на оно што разуме;
 - покушава да одгонетне значење на основу контекста и проверава питајући неког ко добро зна (друга, наставника, итд);
 - обраћа пажњу на речи / изразе који се више пута понављају, као и на наслове и поднасловe у писаним текстовима;
 - обраћа пажњу на разне невербалне елементе (гестови, мимика, итд. у усменим текстовима; илустрације и други визуелни елементи у писменим текстовима);
 - размишља да ли одређена реч коју не разуме личи на неку која постоји у матерњем језику;
 - тражи значење у речнику;
 - покушава да употреби познату реч приближног значења уместо непознате (нпр. **аутомобил** уместо **возило**);
 - покушава да замени или допуни исказ или део исказа адекватним гестом / мимиком;
 - уз помоћ наставника континуирано ради на усвајању и примени општих стратегија учења (генерализација, индукција, дедукција и позитивни трансфер).

Уџбеници и приручници:

- “Messages 2” (Diana Goodey, Noel Goodey) уџбеник и радна свеска, ЦД, ДВД, приручник и додатни материјал за наставнике.

12.1.2.Енглески језик

Циљ:

Циљ наставе енглеског језика у четвртном разреду је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом облику о темама из његовог непосредног окружења. У исто време треба да подстакне интересовање и потребу за учењем страних језика, подстакне развој свести о сопственом напредовању, олакша разумевање других и различитих култура и традиција, стимулише машту и креативност и подстиче употребу енглеског језика у личне сврхе и из задовољства.

Задаци:

- Приближити ученицима идеју о постојању других језика као средстава комуникације;
- развијање позитивних осећања према језику који учи;
- подстицање потребе за учењем страних језика;
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост.

Оперативни задаци:

- ученик разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са познатим темама.
- чита краће текстове са разумевањем
- ученик усмено изражава садржаје у вези са познатим темама, самостално или уз помоћ наставника.
- ученик остварује комуникацију и са саговорницима размењује кратке информације у вези са познатим темама.
- разликује језик који учи од других језика;
- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију;
- разуме вербални садржај уз помоћ облика невербалне комуникације;
- разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство итд.);
- даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ;
- описује кратким и једноставним језичким структурама себе и друге у познатим ситуацијама;
- именује ствари из непосредног окружења у вези са темама које се обрађују;
- репродукује, сам или у групи, кратке рецитације и бројалице и пева познате песмице.
- реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања о познатим темама;
- поставља једноставна питања;
- изражава допадање и недопадање;
- учествује у игри и комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.).
- повезује интердисциплинарно градиво са градивом из осталих предмета

Наставни предмет: Енглески језик (2 часа недељно, 72 часа годишње)

НАЗИВ ТЕМЕ	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације	Стандарди постигнућа
			обрада	други типови часачаса	укупно		
1. My life (Заједничке активности и интересовања у школи и ван ње)	причају о себи и својим интересовањима описују своје свакодневне активности изражавају своје мишљење и допадање пишу о свом дану напишу кратку песму праве плакат о животу у нашој земљи	називе интересовања и изражавање интересовања помоћу like / love / enjoy, good at ... +ing постављање питања садашње просто време и временске одредбе бројиве и небројиве именице и изразе за количину читају о животу у Њујорку читају о музичкој школи у Енглеској	2	10	12	септембар октобар	српски језик музичка култура
2. In the past (Живот људи у прошлости)	причају о прошлим догађајима опису свој одмор направе питања за квиз осмисле и одглуме интервју разуме песму на енглеском језику напише биографију једне познате историјске личности именује називе занимања	прошло време глагола <i>TO BE</i> , правилних и неправилних глагола бројеве, датуме и празника називе професија прилошке одредбе за прошло време постављање питања у прошлом времену читају о прављењу филмова	4	7	11	октобар / новембар	српски језик историја

3. Out and about (Изласци и забава)	траже и дају упутства о правцу кретања -опишу своје кретање по граду -описује свакодневне активности и активности у тренутку говора -причају о прошлим догађајима -пишу кратку страшну причу -направе постер о једном викенду	називе места у граду и правац кретања садашње трајно време и садашње просто време <i>There was / there were</i> прошло трајно време читају текст о америчким домороцима	4	9	13	децембар јануар	српски језик историја
4. It's different (Животна средина)	упоређују ствари и осмисле рекламу -причају о сличностима и разликама причају о познатим местима и стварима пишу и гооре о скоријим догађајима и свом искуству изражавају поседовање направе постер о местима у Србији која су по нечему најбоља	поређење придева (<i>comparative, superlative as...as</i>) употребу садашњег перфекта <i>present perfect tense</i> за описивање искуства и са предлозима <i>ever / never</i> упоређивање перфекта и прошлог времена присвојне заменце и питања са <i>Whose</i> речи у вези са компјутером питања са <i>How +adjective?</i> називе земаља и главних градова - читају песму <i>Mum, Dad and me</i>	3	8	11	фебруар / март	српски језик географија
5.A healthy future (Припрема, планирање и организација)	нагађају, постављају питања и дају одговоре о будућности -планирају и договарају будуће активности -нуде и прихватају понуђену храну и пиће направе постер о одмору у Србији	будуће просто време - <i>Present Continuous Tense</i> за будуће договоре - бројиве и небројиве именице - љубазне молбе и захтеви <i>Could I have? Would you like some?</i> - постављање питања са <i>How much / How many</i> - изражавање количине са <i>A lot of / much / many</i> - називе важних догађаја у животу - изрази за будућност - називе хране и пића - читају текст о кошаркашкој звезди -читају текст о храни у САД	2	2	4	април / мај	српски језик музичка култура

<p>6. Our world (Развијање позитивног односа према животној средини и другим живим бићима)</p>	<p>причају и пишу о правилима и стварима које морају и не морају да раде дају савете и изражавају мишљење причају о условима и результату пишу о угроженим животињски м врстама праве постер „Посета мојој земљи“</p>	<p>модални глагол <i>have to / don't have to</i> - давање савета помоћу <i>should / shouldn't</i> - први тип условних реченица <i>First conditional</i> - називе модерних кућних апарата - читају писмо из Канаде - материјале од којих је нешто направљено - читају о угроженим животињама</p>	2	5	7	мај / јун	српски језик
Укупно часова			21	51	72		

ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА ИЗ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА

ОПШТИ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА	<p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате / блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим / блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p>	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2–3) саопштења, упутства, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације спорјих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p>	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутства, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p> <p>ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама.</p> <p>ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фразе и израза сложенијих разговетних текстова савремене музике.</p>
РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА	<p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.)</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p>	<p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2–3) упутства која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћена визуелним елементима.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење.</p>	<p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на снажање на јавним местима (нпр. руковаће апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.)</p> <p>ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика.</p> <p>ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фразе и израза у текстовима из савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.13. Разуме смисао једноставних рекламних порука.</p> <p>ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, броштурама и на интернет страницима.</p> <p>ПСТ.3.1.15. Разуме и може да издвоји потребне информације из табела, графикана, информатора и сл.</p>
УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ	<p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења</p>	<p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњавање, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2–3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама.</p> <p>ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p>	<p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљења.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.21. Описује и тумачи податке из табела, графикана, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p>
ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ.	<p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.</p>	<p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p>	<p>ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из</p>

<p>МЕДИЈАЦИЈА</p>	<p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...) ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p>	<p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ПСТ.2.1.27. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације коју су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену).</p>	<p>табела, графикана, информатора и сл. ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима. ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима. ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.</p>
<p>ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА</p>	<p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p>	<p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодиска ограничења (акценти, интонација, дужина). ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увећане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила. ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових изрза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p>	<p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акцентско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти. ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила. ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p>
<p>ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА</p>	<p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински. ПСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање.</p>	<p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ПСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура. ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.</p>	<p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања). ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/ неприкладног понашања у контексту циљних култура. ПСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању. ПСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик. ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас. ПСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје. ПСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.</p>

2.2.3. Ликовна култура

Циљ и задади

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената;
- стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развијање способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;
- развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање;
- подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим и у делима различитих подручја уметности;
- развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне,
- модерне и савремене уметности.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- развијају ликовно-естетски сензибилитет (осетљивост) за спонтани ритам бојених мрља, линија, текстуру, светлину, боју и чулну осетљивост и осећајност за визуелно споразумевање и свет уобразиље у ликовним делима; покажу интересе и способности за самостално откривање визуелних појава и законитости света облика: светло-тамно, облик-боја, простор, композиција;
- посматрају и естетски доживљавају дела ликовних уметности; развијају љубав према ликовном наслеђу;
- оспособљавају се за стваралачко преношење визуелно-ликовних искустава у природно-друштвено научна подручја и тако развијају интересовање за оплемењивање и заштиту природе и смисао за унапређивање културе живљења;
- развијају способности за креативно и апстрактно мишљење;
- развијају способности сарадње и самопоуздања у тимском раду;
- развијају индивидуално истраживање односа ликовних елемената на примерима националног и светског ликовног уметничког наслеђе

Наставни предмет :Ликовна култура

НАСТАВНА ТЕМА	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	БРОЈ ЧАСОВА				СТАНДАРДИ ПОСТИГЊУЋА
		обрада новог градива	понављање, утврђивање, увежбавање	систематизација	укупно	
СЛОБОДНО РИТМИЧКО ИЗРАЖАВАЊЕ БОЈЕНИМ МРЉАМА, ЛИНИЈАМА СВЕТЛИНАМА, ОБЛИЦИМА И ВОЛУМЕНИМА	IX	2	1	1	4	ЛК.1.1.1. ЛК.1.1.2. ЛК.1.1.3. ЛК.2.1.1. ЛК.2.1.2.
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	X	2	2	/	4	ЛК.2.1.1. ЛК.2.1.2. ЛК.1.3.2. ЛК.1.3.3. ЛК.1.3.4. ЛК.2.2.1.

						ЛК.2.2.2. ЛК.2.3.1.
ТЕКСТУРА	Х, ХІ	4	3	1	8	ЛК.2.2.1. ЛК.3.2.3. ЛК.2.2.2. ЛК.3.2.4.
СВЕТЛИНА	ХІІ, І,ІІ	3	2	1	6	ЛК.2.2.1. ЛК.3.2.3. ЛК.2.2.2. ЛК.3.2.4.
БОЈА	ІІІ,ІV, ІV,ІV	6	4	1	11	ЛК.1.1.1. ЛК.2.1.1. ЛК.1.3.4. ЛК.3.2.1. ЛК.3.2.4. ЛК.3.2.3.

2.2.4. Музичка култура

Циљ наставе музичке културе је развијање интересовања за музичку уметност као и упознавање музичке традиције и културе свог и других народа. Такође, ученици треба да упознају музичку традицију и културу свог и других народа. Неопходно је неговање и развијање музикалности и креативности код ученика, као и неговање смисла за заједничко музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада са ученицима.

Задаци наставе музичке културе су:

- Неговање и развијање способности и извођења музике (певање/свирање)
- Развијање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музике
- Подстицање креативности у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике)
- Даље упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности
- Припремање програма за културну и јавну делатност школе
- Упознавање занимања музичке струке

Редни број теме	Наставна тема	Циљеви	Број часова	
			Обрада	Утврђ.
I	Знање и разумевање	Усвојити појмове: снизаница, триола, синкопа, F-dur, d-moll (природни и хармонски)	4	2
II	Слушање музике	Упознавање вокалне, инструменталне, хорске, народне и уметничке музике; изграђивање естетског критеријума и критичког односа према музичком делу.	8	3
III	Музичко извођење	Непосредно развијање одређене музичке способности ученика; оспособљавање за емотивно и естетско доживљавање музике; активирање елемената музичких способности (слух, осећај ритма, музичко памћење) и неговање правилног и изражајног певања; развијање смисла за правилно музицирање.	14	2
IV	Музичко стваралаштво	Подстицање музичке фантазије, обликовање стваралачког мишљења, развијање интересовања за музичке активности и осећаја за усвајање репродуктивних и стваралачких искустава и знања.	2	1
УКУПНО:			28	8
			36	
* Наставне теме се током рада преплићу!				

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	КОРЕЛАЦИЈА НАСТАВНИХ САДРЖАЈА	НАЧИНИ ПРОВЕРЕ ПРОЦЕСА И ИСХОДА УЧЕЊА
---------------	--	--------------------	-----------------------	-------------------------------	---------------------------------------

<p>- Знање и разумевање</p> <p>- Слушање музике</p> <p>- Музичко извођење</p> <p>- Музичко стваралаштво</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Монолошка метода - Дијалогска метода (метода разговора) - Рад на тексту - Слушање аудио примера - Перцепција музичких примера (уознавање нових музичких примера) - Практични рад (извођење музичких примера певањем или свирањем) - Метода демонстрације - Комбиновани рад - Игровне активности (квиз, асоцијације) 	<ul style="list-style-type: none"> - Уочавају - Посматрају - Вежбају - Демонстрирају - Асистирају 	<ul style="list-style-type: none"> - Планира - Осмишља - Објашњава - Упућује - Подстиче - Демонстрира - Коригује - Сарађује - Координира - Води - Вежба - Асистира - Игра се 	<ul style="list-style-type: none"> - Српски језик (читање текстова песмица) - Ликовна култура (доживљај музике кроз илустрацију) - Историја (периодизација епоха) - Математика (нотне вредности - разломци) - Физичко васпитање (фолклор) - Техничко образовање (прављење инструмената од предмета из окружења) 	<ul style="list-style-type: none"> - Усмено појединачно - Усмено у пару - Рад у групи - Рад и залагање на часу - Критички став - Креативност
---	---	--	---	---	--

НАСТАВНА ТЕМА	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
Знање и разумевање	Ученик зна да опише основне карактеристике народног музичког стваралаштва.	Ученик зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела.	Ученик зна да повеже облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота.
Слушање музике	Ученик препознаје музичке изражајне елементе и извођачки састав.	Ученик уме да опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (нпр. узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, динамике).	Ученик уме да препозна структуру одређеног музичког жанра.
Музичко извођење	Ученик зна да изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту.	/	Ученик уме да изводи једноставне композиције певањем или свирањем као солиста.
Музичко стваралаштво	Ученик зна и уме да осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела.	/	Ученик уме да изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима.

2.2.5.Историја

Редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА			ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
		Обрада новог	Други типови	Укупно	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво	
1	УВОД	3	4	7	ИС.1.1.1, ИС 1.1.2 ИС1.1.6 ИС.1.1.9 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.5	ИС. 2.1.1 ИС. 2.1.3 ИС. 2.1.6 ИС. 2.2.3 ИС. 2.2.4	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.4 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС. 3.2.2 ИС. 3.2.5	Септембар
2	ЕВРОПА И	7	6	13	ИС.1.1.5, ИС 1.1.6	ИС. 2.1.1 ИС. 2.1.2	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2	Септембар –

	СРЕДОЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ				ИС1.1.8 ИС1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4	ИС. 2.1.6 ИС. 2.2.1 ИС. 2.2.3 ИС. 2.2.5	ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.1 ИС. 3.2.5	Октобар – Новембар
3	СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	6	4	10	ИС.1.1.5, ИС 1.1.6 ИС1.1.7 ИС.1.1.9 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4	ИС. 2.1.1 ИС. 2.1.2 ИС. 2.1.6 ИС. 2.2.1 ИС. 2.2.3 ИС. 2.2.5	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.2 ИС. 3.2.5	Новембар – Децембар
4	ЕВРОПА У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	5	8	13	ИС.1.1.5, ИС 1.1.6 ИС1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС:1.2.7 ИС.1.2.8	ИС.2.1.1 ИС. 2.1.3 ИС. 2.1.4 ИС. 2.1.6 ИС. 2.2.1 ИС.2.2.2 ИС. 2.2.4 ИС. 2.2.5	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.1 ИС. 3.2.2 ИС. 3.2.4 ИС.3.2.7	Децембар – Јануар – Фебруар
5	СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	9	8	17	ИС.1.1.7, ИС 1.1.9 ИС1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.5	ИС. 2.1.1 ИС. 2.1.2 ИС. 2.1.5 ИС. 2.2.1 ИС. 2.2.2 ИС. 2.2.4	ИС.3.1.1 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.1 ИС. 3.2.5 ИС. 3.2.6	Фебруар – Март – Април
6	СРПСКЕ ЗЕМЉЕ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ДОБА ОСМАНЛИЈСАК ИХ ОСВАЈАЊА	7	5	12	ИС.1.1.7, ИС 1.1.8 ИС1.1.9 ИС.1.1.10 ИС1.2.1 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.7 ИС.1.2.8	ИС. 2.1.1 ИС. 2.1.2 ИС.2.1.4 ИС. 2.1.5 ИС.2.1.6 ИС. 2.2.3 ИС. 2.2.4 ИС. 2.2.5	ИС.3.1.1 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.1 ИС. 3.2.2 ИС. 3.2.4 ИС. 3.2.5 ИС. 3.2.7	Мај – Јун
УКУПНО ЧАСОВА		37	35	72				

**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 6. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
ИСТОРИЈА:**

Стандарди постигнућа – образовни стандарди за 6. разред основне школе за предмет Историја садржи стандарде постигнућа за области: **Историјско знање/ знање о историји и Истраживање и тумачење историје У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.**

У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
<p>Историјско знање/ знање о историји</p>	<p>ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости</p>	<p>ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје</p>	<p>ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одредикојој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања</p>
<p>Истраживање и тумачење историје</p>	<p>ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима</p>	<p>ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена</p>	<p>ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора) ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикана и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)</p>

Компетенције

Опште предметне компетенције

Ученик ће бити оспособљен и знаће да:

- разуме појам „средњи век“ и основне одлика тог историјског периода;
- разуме основне одлике феудалног друштва;
- стекне знање о најзначајнијим државама средњовековне Европе;
- стекне знање о српским средњовековним државама;
- стекне знање о личностима које су обележиле средњи век у општој и националној историји;
- разуме улогу религије у друштву средњег века;
- упозна културна и техничка достигнућа средњовековне Европе;
- упозна културно наслеђе Срба у средњем веку;
- користи историјске карате за период средњег века;
- користи историјских извора;
- развија критички односа према историјским изворима.

Специфичне предметне компетенције

Ученик ће моћи да се:

- снађе у периодизацији историје;
- повезује општу и националу историју у једном периоду;
- уочава узрочно-последичне везе у историјским процесима;
- препознаје значај и улоге историјских личности;
- сагледава последице историјских појава у савременом свету.

Међупредметне компетенције

Ученик ће моћи у осталим предметима да:

- препозна улогу историјских личности;
- препозна историјски простор на савременој географској карти;
- примени постулате грађанских друштава у прошлости на садашње друштво;
- сагледа допринос појединих личности и процеса у другим сферама науке и уметности.

Корелација са другим предметима

Корелација се остварује са предметима:

- српски језик,
- географија,
- ликовна култура,
- свакодневни живот у прошлости,
- и грађанско васпитање.

Циљ:

Циљ изучавања наставног предмета историја је културни напредак и хуманистички развој ученика. Циљ наставе историје је и да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног, европског и светског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци:

Задаци наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно-последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...), као и историју суседних народа и држава.

Оперативни задаци:

- разумевање појма "средњи век" и основних одлика тог историјског периода;
- разумевање основних одлика феудалног друштва;
- стицање знања о најзначајнијим државама средњовековне Европе;
- стицање знања о српским средњовековним државама;
- стицање знања о личностима које су обележиле средњи век у општој и националној историји;
- разумевање улоге религије у друштву средњег века;
- упознавање културних и техничких достигнућа средњовековне Европе;
- упознавање културног наслеђа Срба у средњем веку;
- коришћење историјских карата за период средњег века;
- подстицање ученика на коришћење историјских извора;
- развијање критичког односа према историјским изворима.

2.2.6. Географија

Циљ наставе географије је усвајање знања о природногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима и њиховим међусобним везама и односима у геопростору. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини и месту и улози наше државе у свету.

Задаци наставе географије су вишеструки. Њиховим остваривањем ученици се оспособљавају да стичу и развијају знања и разумевања, умења и ставове према светским и националним вредностима и достигнућима.

Настава географије треба да допринесе:

- стицању знања о основним објектима, појавама и процесима у васиони;
- картографском описмењавању, употреби географских карата и других извора информација у процесу учења и истраживања и у свакодневном животу;
- стицању знања о објектима, појавама и процесима у географском омотачу Земље и у непосредном окружењу;
- разумевању узрочно-последичне повезаности појава и процеса у географском омотачу;
- развијању географског мишљења заснованог на повезаности и међуусловљености географских појава и процеса у простору и времену;
- развијању естетских опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних и других феномена у геопростору;
- стицању знања о основним појмовима о становништву, насељима и привреди и уочавању њиховог просторног размештаја;
- разумевању утицаја природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва, насеља и привредних делатности;
- стицању знања о основним географским одликама Европе, њеним регијама и државама;
- стицању знања о основним географским одликама ваневропских континената и њихових регија;
- упознавању улоге и значаја међународних организација за решавање економских, социјалних, културних и хуманитарних проблема у савременом свету;
- стицању знања о основним географским одликама Републике Србије и њеним регионалним целинама;
- развијању ставова о превентиви, заштити и унапређивању животне средине;
- развијању толеранције, националног, европског и светског идентитета;
- стицању знања, развијању вештина и ставова из географије кроз самостално учење и истраживање и њиховој примени у свакодневном животу;
- развијању опште културе и образовања ученика.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- упознају основне појаве, процесе и феномене у хидросфери и географски размештај хидрографских објеката, као и њихове одлике;
- схвате значај вода за живот на Земљи;
- упознају биљни и животињски свет, утицај природних фактора и човека на њихов развој, хоризонтални и вертикални распоред, као и међусобну условљеност и значај;
- упознају људске активности које утичу на квалитет животне средине и схвате неопходност њеног очувања, унапређивања и заштите;
- упознају основне појмове из географије становништва и насеља, схвате значај и улогу природних, друштвених и привредних чинилаца и њихово јединство;
- схвате појмове природне и географске средине и појам географске регије;
- стекну основна знања о привреди, њеној подели и факторима развоја;
- упознају најважније међународне организације и интеграцијске процесе у Европи и свету, као и њихов значај за политички, економски и културни развој;

- разумеју значај и домете међународних организација у очувању мира и безбедности и развијању пријатељских односа међу народима;
- упознају најважније природне, друштвене и економскогеографске одлике Европе и специфичности њених регија и држава;
- самостално користе географску карту као извор географских информација у процесу стицања нових знања и истраживања и у свакодневном животу;
- се оспособе за коришћење географске литературе и различитог илустративног материјала ради лакшег савлађивања наставног градива и оспособљавања за самостални рад;
- поседују осећање социјалне припадности и привржености сопственој породици, нацији и култури, познају традицију и учествују у њеном очувању;
- познају и поштују традицију и идентитет других народа, заједница и социјалних група.

Редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА			Стандарди постигнућа	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
		обрада новог градива	други типови часа	укупно		
I	УВОД	1	/	1	ГЕ.1.2.3. ГЕ.2.2.2. ГЕ.3.2.2.	IX
II	ПЛАНЕТА ЗЕМЉА	4	4	8	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.2.3. ГЕ.2.1.1. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.2.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.2.2.	IX
III	СТАНОВНИШТВО И НАСЕЉА НА ЗЕМЉИ	3	2	5	ГЕ.1.3.1. ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.2.1.3.	X
IV	ГЕОГРАФСКА СРЕДИНА И ЉУДСКЕ ДЕЛАТНОСТИ	2	1	3	ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.1.3.2. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.1.1.	X, XI
V	ОПШТЕ ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ ЕВРОПЕ	5	3	8	ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.2. ГЕ.3.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.2.3.2.	XI, XII
VI	ЈУЖНА ЕВРОПА	9	5	14	ГЕ.1.1.3. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.2.1.2.	XII, I, II

VII	СРЕДЊА ЕВРОПА	5	5	10	ГЕ.1.1.3. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.2.1.2.	III
VII	ЗАПАДНА ЕВРОПА	4	4	8	ГЕ.1.1.3. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.2.1.2.	III, IV
IX	СЕВЕРНА ЕВРОПА	2	2	4	ГЕ.1.1.3. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.2.1.2.	IV, V
X	ИСТОЧНА ЕВРОПА	5	3	8	ГЕ.1.1.3. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.2.1.2.	
	ГОДИШЊА СИСТЕМАТИЗАЦИЈА ГРАДИВА	/	3	3		
УКУПНО ЧАСОВА		41	31	72		

КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ И МЕЋУПРЕМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

(Кључне компетенције- чл. 11, Међупредметне компетенције-чл.12- Закон о основама система образовања и васпитања)

Компетенција	Тема /област	Методе подучавања и учења	Сарадња са другим предметима
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Компетенција за целоживотно учење ➤ Вештина комуникације ➤ Решавање проблема ➤ Еколошка компетенција 	Хиросфера	Лични планови учења Групни рад	Биологија
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Компетенција за целоживотно учење ➤ Вештина комуникације ➤ Вештина сарадње ➤ Еколошка компетенција 	Биљни и животињски свет	Практично искуство Формативно вредновање и оцењивање	Биологија
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Рад са подацима и информацијама 	Становништво и		Историја,

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Вештина комуникације ➤ Решавање проблема 	насеља		биологија, српски језик
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Решавање проблема ➤ Еколошка компетенција 	Географска средина и људске делатности		ТиО, биологија
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Компетенција за целоживотно учење ➤ Вештина комуникације ➤ Рад са подацима и информацијама ➤ Дигитална компетенција ➤ Вештина сарадње ➤ Вештине за живот у демократском друштву 	Регионална географија Европе		Историја, биологија, информатика и рачунарство

2.2.7. Физика

Циљеви и задаци предмета

Општи циљ наставе *физике* јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Остали циљеви и задаци наставе физике су:

- развијање функционалне писмености;
- упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици;
- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона;
- развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање;
- развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања;
- развијање логичког и апстрактног мишљења;
- схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења;
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја;
- развијање способности за примену знања из физике;
- схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине;
- развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи;
- развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Оперативни задаци

Ученик треба да:

- кроз већи број занимљивих и атрактивних демонстрационих огледа, који манифестују појаве из различитих области физике, схвати како физика истражује природу и да је материјални свет погодан за истраживање и постављање бројних питања;
- уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина: метарска трака, лењир са милиметарском поделом, хронометар, мензура, вага, динамометар;
- само упозна појам грешке и значај релативне грешке, а да зна шта је апсолутна грешка и како настаје грешка при читавању скала мерних инструмената;
- користи јединице SI система за одговарајуће физичке величине: m, s, kg, N, m/s, Pa...;

- усвоји основне представе о механичком кретању и зна величине које карактеришу равномерно праволинијско кретање и средњу брзину као карактеристику променљивог праволинијског кретања;
- на основу појава узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања тела која се одређује интензитетом, правцем и смером;
- усвоји појам масе и тежине и прави разлику између њих;
- уме да одреди густину чврстих тела и густину течности мерењем њене масе и запремине; усвоји појам притиска, схвати преношење спољњег притиска кроз течности и гасове и разуме

Паскалов закон.

Редни број наставне теме	Наставна тема	Време реализације	Број часова	Број часова			Стандарди		
				обрада	утврђивање	Лабораторијске вежбе	основни	средњи	напредни
1.	Увод	IX	2	2	/	/			
2.	Кретање	IX, X	14	7	7	/	ФИ1.2.1 ФИ1.2.2 ФИ1.2.3	ФИ2.2.1 ФИ2.2.2	ФИЗ.2.1
3.	Сила	XI, XII	14	6	8	/	ФИ1.1.1 ФИ1.1.2	ФИ2.1.1 ФИ2.1.2 ФИ2.1.3 ФИ2.1.4	ФИЗ.1.1 ФИЗ.1.2
4.	Мерење	XII, I, II	15	4	4	7	ФИ1.4.1 ФИ1.4.2 ФИ1.4.3 ФИ1.4.4 ФИ1.4.5 ФИ1.4.6	ФИ2.4.1 ФИ2.4.2 ФИ2.4.3	ФИЗ.4.1 ФИЗ.4.3 ФИЗ.7.1 ФИЗ.7.2
5.	Маса и густина	III, IV	15	5	7	3	ФИ1.4.1 ФИ1.4.2 ФИ1.4.3 ФИ1.4.4 ФИ1.4.5 ФИ1.4.6	ФИ2.1.5 ФИ2.4.1 ФИ2.4.2 ФИ2.4.3 ФИ2.6.1 ФИ2.6.2	ФИЗ.4.1 ФИЗ.7.1 ФИЗ.7.2
6.	Притисак	V, VI	12	5	6	1	ФИ1.4.1 ФИ1.4.2 ФИ1.4.3 ФИ1.4.4 ФИ1.4.5	ФИ2.1.5 ФИ2.4.1 ФИ2.4.2 ФИ2.4.3 ФИ2.6.1 ФИ2.6.2	ФИЗ.4.1 ФИЗ.7.1 ФИЗ.7.2
УКУПНО ЧАСОВА			72	29	32	11			

2.2.8. Математика

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

ЗАДАЦИ:

Задаци наставе математике јесу:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу.
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим под-ручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разно-врских извора знања.

Наставни предмет: Математика

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова						Време реализације	Основни стандарди постигнућа по нивоима	Поцена и провера остварености постигнућа
			обрада	вежба	повљавање	Провера знања	Писмени задатак	укупно			
1.	Цели бројеви	Појам негативног броја Цели бројеви и бројевна права Супротни бројеви Основне рачунске операције са целим бројевима Једначине и неједначине у скупу Z	5 + 2	6 + 5	2 + 2	1 + 1	14 + 10	IX X, XI	МА.1.1.1 · МА.1.1.4 · МА.2.1.1 · МА.2.1.2 · МА.2.1.4 · МА.3.1.1 · МА.3.1.3 ·	усмено, писмена провера знања, тест (иницијални и тестови знања)	

2.	<p>Троугао</p> <p>– Троугао :однос страница,врсте троуглова – Конструкција неких углова (60,120,30,45,75 и 135) – Подударност троуглова – Описана кружница – Уписана кружница</p> <p>-Четири значајне тачке у троуглу и њихова конструкција</p>	4	8	2	1	/	15	XI, I	<p>MA.1.3.1. MA.1.3.2. MA.1.3.6. MA.2.3.2. MA.2.3.6. MA.3.3.2. MA.3.3.6.</p>	<p>усмено, писмена провера знања, тест, цртање</p>
	<p>Рационални бројеви</p> <p>Претварање рационалних бројева Приказивање рационалних бројева на бројевној правој Изрази са рационалним бројевима Једначине облика $ax=b$- Решавање једначина са рационалним бројевима</p>	9	14	1	2	/	26	III, IV		<p>усмено, писмена провера знања, тест, цртање</p>
		1	3	1	0	/	5	VI	<p>MA.1.1.1. MA.1.1.2. MA.1.1.3. MA.1.1.4. MA.1.5.4. MA.2.1.1. MA.2.1.2. MA.2.1.4. MA.2.5.4. MA.3.1.1. MA.3.1.2. MA.3.1.3. MA.3.5.4.</p>	
3.	<p>Четвороугао</p> <p>Четвороугао: врсте Паралелограм Трапез Основне конструкције</p>	8	8	2	1	/	19	I, II, III	<p>MA.1.3.1. MA.1.3.2. MA.2.3.2. MA.2.3.6. MA.3.3.2.</p>	<p>усмено, писмена провера знања, тест, мерење, цртање и конструисање</p>
4.	<p>Површина</p> <p>Четвороугла и троугла</p> <p>Појам површине четвороугла Једнакост и површина фигура Површина троугла Површина паралелограма и трапеза Површина паралелограма са нормалним дијагоналама</p>	7	6	3	1	/	17	V, VI	<p>MA.1.3.2. MA.2.3.2. MA.3.3.2. MA.3.4.1.</p>	<p>усмено, писмена провера знања, тест, мерење, цртање</p>

3.	Писмени задаци									X, XI I III, V	
Напомена: Обавезна су четири једночасовна школска писмена задатка са једно часовним исправкама. (8 ЧАСОВА)											
Укупно часова			51	62	16	7	8	144	IX – VI		

СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 6. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ МАТЕМАТИКА

Стандарди постигнућа – образовни стандарди за 6. разред основне школе за предмет Математика сасржи стандарде постигнућа за области: **Цели бројеви, Троугао, Рационални бројеви, Четвороугао, Површина четвороугла и троугла.**

У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
Цели бројеви	<p>Схватите појам и потребу негативног броја М.А. 1.1.1. Умеју да представе целе бројеве на бројевној прави и да их упоређују М.А. 2.1.1. Умеју да саберу и одузму два цела броја М.А. 1.1.4.</p> <p>Умеју да помноже и поделе два цела броја М.А. 1.1.4.</p>	<p>Знају да одреде супротан број и апсолутну вредност броја М.А. 2.1.2. Примењује особине збира М.А. 2.1.2.</p> <p>Израчунавају вредност једноставнијег израза са операцијама множења и дељења целих бројева, укључујући ослобађање од заграда М.А. 2.1.2. Користе целе бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним</p>	<p>Решавају сложеније задатке комбинујући операције сабирање и одузимања целих бројева М.А. 3.1.3.</p> <p>Решавају бројевне изразе са више рачунских операција различитог приоритета и ослобађање од заграда М.А. 3.1.1. Примењује бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама М.А. 3.1.3.</p>

		ситуацијама М.А. 2.1.4.	
Троугао	<p>Разумеју појам троугла и његових елемената М.А. 1.3.1. Умеју да разликују основне врсте троуглова и да их нацртају М.А. 1.3.2. Знају колики је збир углова у троуглу М.А. 1.3.2.</p> <p>Конструишу основне углове (60°, 120°, 30°, 90°, 45°...) М.А. 1.3.1. Интуитивно схватају појам подударних фигура (кретањем до поклапања) М.А. 1.3.6</p>	<p>Знају да одреде однос углова и страница у троугла М.А. 2.3.2. Израчунавају непознати угао троугла ако су дата друга два. М.А. 2.3.2.</p> <p>Разликују ставове подударности троугла М.А. 2.3.6. Знају да дефинишу и конструишу значајне тачаке троугла М.А. 2.3.2.</p>	<p>Користе основна својства троугла у решавању задатака М.А. 3.3.2. Примењују особине различитих троуглова М.А. 3.3.2.</p> <p>Користе основна својства троугла и умеју да их конструишу М.А. 3.3.2. Примењују ставове подударности у решавању сложенијих задатака М.А. 3.3.6.</p>
Рационални бројеви	<p>Схватају појам и потребу рационалног броја М.А. 1.1.1. Умеју да представе рационалне бројеве на бројевној прави М.А. 1.1.2. Упореди по величини рационалне бројеве истог записа М.А. 1.1.3. Умеју да саберу и одузму два рационална броја истог записа М.А. 1.1.4.</p> <p>Знају да одреде вредност рационалног броја М.А. 1.1.1. Умеју да да помноже и поделе два рационална броја истог записа М.А. 1.1.2.</p> <p>Разумеју појам процента и његову примену М.А. 1.5.4. Знају да одреде проценат од датог броја М.А. 1.5.4.</p>	<p>Упоредују по величини рационалне бројеве различитог записа М.А. 2.1.1. Умеју да саберу и одузму рационалне бројеве различитог записа М.А. 2.1.2. и М.А. 2.1.4.</p> <p>Израчунавају вредност једноставнијих израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са рационалним бројевима истог записа М.А. 2.1.1. Решавају једноставније једначина са рационалним бројевима М.А. 2.1.2. Користе рационалне бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама М.А. 2.1.4.</p> <p>Примењују процентни</p>	<p>Решавају сложеније изразе комбинујући операције сабирање и одузимања рационалних бројева М.А. 3.1.1.; М.А. 3.1.2. и М.А. 3.1.3.</p> <p>Решавају сложеније бројевне изразе са рационалним бројевима различитог записа М.А. 3.1.1. Користи рационалне бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама М.А. 3.1.3. Решавају једначине и неједначине, примењујући их у сложенијим текстуалним задацима М.А. 3.1.2.</p> <p>Примењују процентирачун у сложенијим ситуацијама М.А. 3.5.4.</p>

		рачун у једноставним реалним ситуацијама М.А. 2.5.4.	
Четвороугао	Владају појмом четвороугао и врстама (уочавају њихове моделе у реалним ситуацијама и умеју да их нацртају користећи прибор) М.А. 1.3.1. Знају збир углова у четвороуглу М.А. 1.3.2.	Решавају једноставније задатке примењујући збир углова у четвороуглу М.А. 2.3.2. Разумеју својства различитих врста четвороугла (паралелограм, трапез и делтоид) М.А. 2.3.6.	Користе основна својства четвороугла, паралелограма и трапез и умеју да их конструишу М.А. 3.3.2.
Површина четвороугла и троугла	Схватају појам површине троугла и четвороугла као и мерне јединице М.А. 1.3.2. Знају формуле за обим и површину троуглова и четвороуглова М.А. 1.3.2.	Рачунају њихове обиме и површине на основу елемената који су непосредно дати у задатку М.А. 2.3.2.	Рачунају њихове обиме и површине на основу елемената који нису непосредно дати у задатку М.А. 3.3.2. Претварају јединице мере, рачунајући са њима М.А. 3.4.1.

2.2.9.Биологија

- **Циљ** наставе биологије јесте да ученици усвајањем образовно – васпитних садржаја
- стекну основна знања о живом свету, његовом историјском развоју, животном простору,
- начину живота, основној грађи, разноврсности и значају животињског света.
- **Задаци** наставе биологије су:
- развијање љубави према природи и осећања дужности да је очувају за себе и будуће генерације;
- развијање основне научне писмености, логичког расуђивања, објективности и критичког мишљења;
- упознавање спољашње и основне унутрашње грађе праживотиња;
- упознавање спољашње и основне унутрашње грађе животиња;
 - поступно и систематично упознавање разноврсности животињског света;
- развијање одговорног односа према животињама;
- разумевање еволутивног развоја живог света;
- развијање хигијенских навика и здравствене културе.
- **Оперативни задаци**
- Ученици треба да:
 - – уоче потребу за класификовањем живог света због његове велике разноврсности;
 - – уочавају сличности и разлике у грађи и начину живота биљака, гљива и животиња;
 - – упознају основне појмове о природном систему животиња;
 - – упознају животни простор, начин живота, грађу, разноврсност и значај праживотиња;

- – упознају животни простор, начин живота, спољашњу грађу, основе унутрашње грађе,
- разноврсност и значај сунђера, дупљара, црва, мекушаца, зглавкара и бодљокожаца;
- – схвате улогу инсеката у природи;
- упознају болести које изазивају или преносе животиње, начин преношења и превенцију;
- – упознају животни простор, начин живота, грађу, разноврсност и значај риба,
- водоземаца, гмизаваца, птица и сисара;
- – схвате значај бриге о потомству птица и сисара;
- – схвате значај одговорног односа према животињама;
- – сазнају основне научне чињенице о току и развоју живота на Земљи и етапе земљине историје;
- – знају да живот на Земљи има историју са којом се могу упознати на основу фосилних остатака (записа);
- – разумеју еволуцију живог света и схвате њен значај у формирању савременог
- биолошког мишљења.

Наставни предмет: Биологија

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације	Образовни стандарди ниво постигнућа			Начини провере остварености стандарда	Број часова по теми	Број часова	
			основни	средњи	напредни			обрада	остали типови часова
I	Увод	IX	БИ.1.1.4 БИ.1.3.8 БИ.1.3.9	БИ.2.1.3.	БИ.3.1.4.	усмена провера знања	3	2	1
II	Праживотиње	IX, X	БИ.1.1.3 БИ.1.2.1Б И.1.2.2 БИ.1.2.3Б И.1.2.4 БИ.1.2.5Б И.1.2.6 БИ.1.2.7Б И.1.3.1 БИ.1.3.2Б И.1.4.3 БИ.1.5.1Б И.1.5.4 БИ.1.5.2Б И.1.5.3 БИ.1.5.5	БИ.2.1.2 БИ.2.1.4Б И.2.2.1 БИ.2.2.2Б И.2.2.3 БИ.2.2.4Б И.2.2.5 БИ.2.2.6Б И.2.2.7 БИ.2.2.8Б И.2.2.9 БИ.2.3.1Б И.2.3.1 БИ.2.3.2Б И.2.4.3 БИ.2.4.4	БИ.3.1.3. БИ.3.1.5. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.3. БИ.3.2.6.	усмена и писмена провера знања	9	5	4
III	Царство животиња	X XI,	БИ.1.1.3 Би.1.1.5	БИ.2.1.2 БИ.2.1.4	БИ.3.1.3 БИ.3.1.5	писмен а и	48	29	19

		ХП, I, II, III, IV	БИ.1.2.1 БИ.1.2.2 БИ.1.2.3 БИ.1.2.4 БИ.1.2.5 БИ.1.2.7 БИ.1.3.. БИ.1.3.. БИ.1.4.3 БИ.1.5.1 БИ.1.5.. БИ.1.5.. БИ.1.5.. БИ.1.5.5 .	БИ.2.2.1 БИ.2.2.2 БИ.2.2.3 БИ.2.2.4 БИ.2.2.5 БИ.2.2.6 БИ.2.2.7 БИ.2.2.8 БИ.2.2.. БИ.2.3.. БИ.2.3.1 БИ.2.3.2 БИ.2.4.3 БИ.2.4.4 .	БИ.3.2.1 БИ.3.2.2 БИ.3.2.3 БИ.3.2.6 .	усмена провера знања			
IV	Угроженост и заштита животиња	V, VI	БИ.1.4.6 БИ.1.4.7 БИ.1.4.8 .	БИ.2.4.8 БИ.2.4.9 .		писмена и усмена провера знања	6	3	3
V	Еволуција живог света	VI	БИ.1.3.8 БИ.1.3.9 БИ.1.3.10.	БИ.2.3.5 БИ.2.3.6	БИ.3.3.5.	усмена провера знања	6	3	3
УКУПНО ЧАСОВА							72	42	30

2.2.10 Техничко и информатичко образовање

Циљ наставе:

- стицање основног техничког и информатичког образовања,
- стицање основних техничко-технолошких знања, умења, вештина и оспособљавање за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу,
- схватање законитости природних и техничких наука,
- схватање улоге информационо-комуникационих технологија (ICT) у различитим струкама и сферама живота,
- упознавање рада на једном од оперативних система и неколико најчешће коришћених програма, као и њихова употреба у свакодневном животу,
- упознавање рада на рачунару са готовим програмима за обраду текста, графичких приказа, интерфејс и интернет,
- развијање психомоторних способности,
- развијање стваралачког и критичког мишљења,
- развијање способности практичног стварања, односно реализација сопствене идеје према сопственом плану где се афирмишу креативност и оригиналност,

- схватање важности примене науке у техници, технологији и другим облицима друштвено корисног рада,
- савладавање основних принципа руковања различитим средствима рада, објектима технике и управљања технолошким процесима,
- развијање прецизности у раду, упорности и истрајности приликом решавања задатака,
- стицање радних навика и оспособљавање за сарадњу и тимски рад,
- стицање знања за коришћење мерних инструмената,
- упознавање са основним особинама материјала и правилан избор материјала приликом израде модела или макете,
- упознавање графичке комуникације (коришћење техничке терминологије и цртање и исправно читање техничких цртежа),
- препознавање природних ресурса и њихове ограничености у коришћењу,
- упознавање са мерама заштите и потребе за обнову и унапређење животног окружења.

Задаци наставе:

- упознавање са врстама грађевинских објеката и њихове намене,
- упознавање технике грађења,
- упознавање са карактеристикама техничког цртања у грађевинарству и основним грађевинским симболима,
- стицање знања из области техничког цртања у грађевинарству – читање и цртање једноставнијих техничких цртежа у грађевинарству,
- упознавање рада на рачунару коришћењем софтверских алата за цртање,
- стицање знања за коришћење CD-рома, флеш меморије и штампача,
- упознавање основних врста, карактеристика и примене грађевинских материјала,
- стицање навика за рационално коришћење материјала и енергије,
- стицање и развијање културе становања у савременим условима,
- упознавање функционисања кућних инсталација,
- стицање представе о функционисању и организацији саобраћаја у саобраћајним системима,
- стицање знања о примени и битним карактеристикама грађевинских машина,
- упознавање основних процеса у пољопривредној производњи,
- савладавање цртања једноставнијих техничких цртежа у пројектовању модела или макета према сопственом избору: грађевинских или саобраћајних објеката, грађевинских или пољопривредних машина, детаља из уређивања стана и др.

Писмена провера знања: препоручује се писмена провера знања у облику кратких петнаестоминутних тестова

2.2.10 Техничко и информатичко образовање

Циљ наставе:

- стицање основног техничког и информатичког образовања,
- стицање основних техничко-технолошких знања, умења, вештина и оспособљавање за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу,
- схватање законитости природних и техничких наука,
- схватање улоге информационо-комуникационих технологија (ICT) у различитим струкама и сферама живота,

- упознавање рада на једном од оперативних система и неколико најчешће коришћених програма, као и њихова употреба у свакодневном животу,
- упознавање рада на рачунару са готовим програмима за обраду текста, графичких приказа, интерфејс и интернет,
- развијање психомоторних способности,
- развијање стваралачког и критичког мишљења,
- развијање способности практичног стварања, односно реализација сопствене идеје према сопственом плану где се афирмишу креативност и оригиналност,
- схватање важности примене науке у техници, технологији и другим облицима друштвено корисног рада,
- савладавање основних принципа руковања различитим средствима рада, објектима технике и управљања технолошким процесима,
- развијање прецизности у раду, упорности и истрајности приликом решавања задатака,
- стицање радних навика и оспособљавање за сарадњу и тимски рад,
- стицање знања за коришћење мерних инструмената,
- упознавање са основним особинама материјала и правилан избор материјала приликом израде модела или макете,
- упознавање графичке комуникације (коришћење техничке терминологије и цртање и исправно читање техничких цртежа),
- препознавање природних ресурса и њихове ограничености у коришћењу,
- упознавање са мерама заштите и потребе за обнову и унапређење животног окружења.

Задаци наставе:

- упознавање са врстама грађевинских објеката и њихове намене,
- упознавање технике грађења,
- упознавање са карактеристикама техничког цртања у грађевинарству и основним грађевинским симболима,
- стицање знања из области техничког цртања у грађевинарству – читање и цртање једноставнијих техничких цртежа у грађевинарству,
- упознавање рада на рачунару коришћењем софтверских алата за цртање,
- стицање знања за коришћење CD-рома, флеш меморије и штампача,
- упознавање основних врста, карактеристика и примене грађевинских материјала,
- стицање навика за рационално коришћење материјала и енергије,
- стицање и развијање културе становања у савременим условима,
- упознавање функционисања кућних инсталација,
- стицање представе о функционисању и организацији саобраћаја у саобраћајним системима,
- стицање знања о примени и битним карактеристикама грађевинских машина,
- упознавање основних процеса у пољопривредној производњи,
- савладавање цртања једноставнијих техничких цртежа у пројектовању модела или макета према сопственом избору: грађевинских или саобраћајних објеката, грађевинских или пољопривредних машина, детаља из уређивања стана и др.

Писмена провера знања: препоручује се писмена провера знања у облику кратких петнаестоминутних тестова

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације	Број часова по теми	Број часова		
				обраду новог градива	вежбе	остале типове часова
1.			4	4	/	/

	Увод у архитектуру и грађевинарство	IX				
2.	Техничко цртање у грађевинарству	IX X	8	4	4	/
3.	Информатичке технологије	X, XI, XII	16	6	6	4
4.	Грађевински материјали	XII	4	2	1	1
5.	Енергетика	I	4	2	1	1
6.	Техничка средства у грађевинарству	II	4	2	1	1
7.	Саобраћајни систем	II	2	2	/	/
8.	Култура становања	II, III	4	2	2	/
9.	Техничка средства у пољопривреди I	III	4	4	/	/
10.	Конструкторско моделовање - модули	III, IV, V, VI	22	/	22	/
УКУПНО ЧАСОВА			72	28	37	7

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљеви и задаци

Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Општи оперативни задаци

Подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела;

Развој и усавршавање моторичких способности;

- Стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;

Усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаних циљем овог васпитно- образовног подручја;
 Формирање морално- вољних квалитета личности;
 Оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада.

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Број часова за обраду	Број часова за остале типове	Број часова по теми	Време реализације	Могући стандарди
1.	АТЛЕТИКА	Развијање здравствене културе, чувања здравља и заштити природе и човекове околине.	Усвајање одређеног фонда моторичког знања и умећа, свестрани развој и усавршавање.	6	16	22	IX, X, V, VI	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
2.	ГИМНАСТИКА	Формирање морално - вољних квалитета личности, стицање и развијање свести о потреби здравља,.	Развијање физичких способности, усвајање моторичких знања, умећа, навика и тоеријско образовање	8	14	22	XI, III, IV, V	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.13. ФВ.1.1.14. ФВ.1.1.16. ФВ.1.1.17. ФВ.1.1.18. ФВ.1.1.19.
3.	СПОРТСКЕ ИГРЕ РУКОМЕТ	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	10	14	24	XII, I, II, III	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
4.	МЕРЕЊЕ ФИЗИЧКИХ СПОСОБНОСТИ И	Стимулисати телесни развитак	Утицати на потребу за кретањем и	/	4	4	IX, VI	ФВ.1.3.1 ФВ.1.3.2. ФВ.1.3.3.

ПОЛИГОН	повећањем снаге мишића и даљим развојем способности	развијањем координације гипкости и снаге.					ФВ.1.3.4.
УКУПНО ЧАСОВА			24	48	72	IX - VI	

2.2.12 Шпански језик

На крају шестог разреда, ученик треба да:

- разуме изразе које наставник употребљава током часа да би дао упутства за рад и друго;
- разуме кратке дијалоге и монолошка излагања до осам реченица, које наставник исказује природним темпом, други ученици или их чује преко звучног материјала, а који садрже искључиво језичку грађу обрађену током петог и шестог разреда;
- разуме једноставне песме у вези са обрађеном тематиком;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу.

Ученик треба да:

- упозна и, када је у питању позната језичка грађа, савлада технике читања у себи и гласног читања;
- даље упознаје правила графије и ортографије;
- разуме упутства за израду вежбања у уџбенику и радним листовима;
- разуме смисао краћих писаних порука и илустрованих текстова о познатим темама (око 70 речи);
- издваја основне информације из краћег прилагођеног текста у вези са неком особом или догађајем (ко, шта, где, када...).

Ученик треба да:

- разговетно изговара гласове, посебно оне које наш језик не познаје, акцентује речи, поштује ритам и интонацију при спонтаном говору и читању;
- ступи у дијалог и у оквиру шест - седам реплика, постављањем и одговарањем на питања, води разговор у оквирима комуникативних функција и лексике обрађених током петог и шестог разреда;
- монолошки, без претходне припреме, али уз наставников подстицај, у десетак реченица представи себе или другог, уз помоћ питања саопшти садржај дијалога или наративног текста, или опише слику, лице, предмет, животињу и ситуацију;
- интерпретира кратке, тематски прилагођене песме и рецитације.

Ученик треба да:

- реагује вербално или невербално на упутства и постављена питања у вези са конкретном ситуацијом;
- поставља једноставна питања и одговара на њих;
- изражава допадање или недопадање;

- учествује у комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.);
- тражи разјашњења када нешто не разуме.

Ученик треба да:

- даље упознаје правила графије, ортографије и интерпункције;
 - допуњава и пише речи и кратке реченице на основу датог модела, слике или другог визуелног подстицаја;
 - пише пригодне честитке, поруке и електронска писма користећи модел;
 - пише своје личне податке и податке других особа (име, презиме и адресу);
 - одговори на једноставна питања (ко, шта, где) која се односе на обрађене теме, ситуације у разреду или њега лично;
- прави спискове с различитим наменама (куповина, прославе рођендана, обавезе у току дана...).
- препознаје шта је ново научио;
 - схвата значај познавања језика;
 - увиђа могућности позитивног трансфера знања и стратегија стечених учењем првог страног језика;
 - користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
 - разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима.

Редни број	Наставна тема	Број часова				ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
		обрада	угврђивање	вежбање	провера	
1.	Уводни час, иницијално тестирање и анализа	/	2	1	1	IX
2.	Дружење и слободно време	1	2	1	1	IX
3.	Исказивање времена	1	1	1	1	X
4.	Интересовање у школи и ван ње	1	1	1	1	X
5.	Исхрана и здравље	1	1	1	1	XI
6.	Путовање, превозна средства, место у коме живим	1	1	1	1	XI
7.	Ја и моји другови	1	1	1	1	XII
8.	Спорт	1	1	1	/	XII
		32	7	10	8	7

9.	Именовање ствари у школи и у кући	4	5	3	1	I, II	
10.	Временске прилике	4	5	3	1	III, IV	
11.	Медији и култура, компјутери, информације из медија	4	5	3	2	V, VI	
УКУПНО ЧАСОВА		72	12	15	9	4	IX - VI

2.2.13 Грађанско васпитање

Циљ и задаци

Циљ програма Грађанског васпитања за 6. разред је оспособљавање ученика за активно и одговорно учешће у животу друштва, проширивањем практичних знања о демократији, њеним принципима и вредностима. ГВ6 је усмерен на локалну средину и доношење одлука од значаја за живот заједнице у којој ученици живе.

Задаци ГВ6 су:

- подстицање и оспособљавање за активно учешће у животу локалне заједнице
- разумевање функционисања нивоа и органа власти
- упознавање мера власти
- упознавање права и одговорности грађана на нивоу заједнице
- развијање комуникацијских вештина
- обучавање за тимски начин рада
- развијање способности критичког расуђивања и одговорног одлучивања и деловања

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Време реализације
1.	Упознавање са основним елементима програма	- увод у програм ➤ упознавање најзначајнијих појмова ➤ мере и решења ➤ правила и захтеви тимског рада ➤ циљеви и задаци корака у програму студија одељења	IX, X, XI, XII
2.	Први корак- уочавање проблема у заједници	уочавање проблема у друштвеној заједници - подела уч. У групе за прикупљање података - прикупљање података	XII, II
3.	Други корак- избор проблема	процењивање прикупљених података, дискусија и избор заједничког проблема	II
4.	Трећи корак- сакупљање података о	- идентификовање извора информација - упознавање са техникама и поступцима	II, III

	изабраном проблему	прикупљања података - подела на истраживачке тимове и припрема потребних материјала - сакупљање података о изабраном проблему - разговор о прикупљеним подацима	
5.	Четврти корак- израда студије	- подела ученика на четири студијске групе - разврставање и класификовање сакупљених материјала - критеријуми за израду студије - израда студије - припрема за јавну презентацију	IV,V
6.	Пети корак- јавна презентација студије	јавно представљање разредне студије	V
7.	Шести корак- осврт на научено	разговор о томе шта су ученици и како научили - израда кратког писаног осврта на научено као део документације	VI
УКУПНО ЧАСОВА		36	IX - VI

2.2.14 Православни катихизис – верска настава

Циљ наставе у 6. разреду јесте да се покаже да је син Божији постао нови Адам, преко кога се остварује јединство створене природе и Бога. У контексту догађаја везаних за Христа треба ученицима аскренути пажњу на слободу како Бога, тако и човека, као кључног елемента у остварењу јединства Бога и тварне природе у коме створена природа превазилази смрт. Треба нагласити, такође, да у случају Христа слобода човека у односу на Бога изражава као вера у Бога оца и његово обећање, односно као љубав према Богу оцу која кроз литургију чини присутним у историји оно што нам је Бог обећао да ће се десити на крају, а то је Царство Божије.

Задаци:

Ученици треба да:

- уоче да је слобода кључни елемент у разумевању тајне Христове
- науче да се слобода поистовећује с личношћу, односно да се личност поистовећује с љубављу према другој личности
- запазе разлику између приказивања живота Христовог у православној иконографији и западној ренесансној уметности

Редни број наставне теме	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Број часова	Број часова за	За утврђивање и понављање
--------------------------	---------------------	-------------	----------------	---------------------------

			обраду	
I	Увод	1	/	1
II	Тајна Христова- јединство Бога и човека	3	3	6
III	Рођење Христово од Духа Светог и Марије Дјеве	2	1	3
IV	Христос је Син Божији који је постао човек, нови Адам, да би сјединио створену природу са Богом (одлуке 1. и 4. Вас. сабора; Симбол вере)	4	4	8
V	Улога Бога у спасењу света	3	3	6
VI	Улога човека у спасењу света			2
VII	Христово страдање и васкрсење	3	2	5
VIII	Христов живот у православној иконографији	3	1	4
УКУПНО ЧАСОВА		35	22	14

2.2.15 Изабрани спорт

Циљ и задаци

Циљ предмета физичко васпитање-изабрани спорт је да ученици задовоље своја интересовања, потребе за стицањем знања, способности за бављењем спортом као интегралним делом физичке културе и настојање да стечена знања примењују у животу (стварање трајне навике за бављењем спортом и учешћем на такмичењима).

Општи оперативни задаци

Општи оперативни задаци се не разликују од основних општих задатака физичког васпитања:

- Развој и одржавање моторичких способности ученика
- Учење и усавршавање моторичких форми изабраног спорта
- Стицање теоријских знања у изабраном спорту
- Познавање правила такмичења у изабраном спорту
- Формирање навика за бављење изабраним спортом
- Социјализација ученика кроз изабрани спорт и неговање етичких вредности према учесницима у такмичењима
- Откривање даровитих и талентованих ученика за одређени спорт и њихово подстицање да се баве спортом.

Посебни оперативни задаци

развијање и одржавање специфичних моторичких способности (које су нарочито значајне за успешно бављење изабраним спортом);

учење и усавршавање основних и сложених елемената технике изабраног спорта;

-пружање неопходних знања из изабраног спорта (принципи технике, начин вежбања-тренирања, стицање основних и продубљених тактичких знања, правила такмичења у спорту...) и њихова примена у пракси;

учење и усавршавање основне тактике изабраног спорта и њена примена у пракси

обавезна реализација такмичења на одељенском и разредном нивоу

задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећењем

стварање објективних представа ученика о сопственим могућностима за учешће у изабраном спорту

- подстицање стваралаштва ученика у спорту (у домену технике, тактике и такмичења).

Редни број	НАСТАВНА ТЕМА	Циљеви	Оперативни задаци	Број часова за обраду	Број часова за остале типове	Број часова по теми	Могући стандарди
1.	СПОРТСКЕ ИГРЕ ОДБОЈКА	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	13	23	36	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
2.	СПОРТСКЕ ИГРЕ КОШАРКА	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	14	22	36	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
3.	СПОРТСКЕ ИГРЕ ФУДБАЛ	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	15	21	36	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
4.	СПОРТСКЕ ИГРЕ РУКОМЕТ		Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	13	23	36	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.

- *ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ*

2.2.16 Цртање, сликање и вајање

Циљ и задаци:

Циљ васпитно-образовног рада овог изборног предмета јесте да додатно подстиче развој и практичних и теоријских знања ученика која су важна за њихово слободно, спонтано и креативно комбиновање ликовних елемената у области: цртања, сликања, вајања, графике, примењених уметности и визуелних комуникација, а у циљу развоја њиховог креативног мишљења.

Ова изборна настава такође:

омогућава и подстиче развој учениковог спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе;

омогућава и подстиче ученике на савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума;

мотивише ученике на упознавање основних елемената и закономерности ликовног језика;

развија способности и веће осетљивости ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;

ствара услове да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да креативним изражавањем боље упознају њихова визуелна и ликовна својства;

развија способности ученика за визуелно памћење, за повезивање опажених информација као основе увођења у креативно визуелно мишљење;

развија већу осетљивост за ликовне и визуелне вредности које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;

развија моторичке способности ученика и навике за лепо писање;

континуирано подстиче и прати интересовања за посећивањем музеја, изложби и јача потребе код ученика за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;

ствара услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;

омогућава разумевање позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја уметности;

развија способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

Редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Временска структура	обрада	Понављање, утврђивање, вежбање	систематизација	укупно
1.	Цртање	IX, X, XI	5	5	2	12
2.	Сликање	XI, XII, I, II	5	5	2	12
3.	Вајање	III, IV, V, VI	5	5	2	12
УКУПНО ЧАСОВА		IX- VI	15	15	6	36

2.2.17 Информатика и рачунарство

Циљ и задаци

Циљ образовно-васпитног рада изборног програма је да се ученици оспособе за коришћење рачунара.

Задаци образовно-васпитног рада:

- упознавање основних појмова из информатике и рачунарства;
- развијање интересовања за примену рачунара у свакодневном животу и раду;
- подстицање креативног рада са рачунаром;
- оспособљавање за рад на рачунару.

Оперативни задаци:

- упознавање ученика са радом са табелама у програму за обраду текста;
- упознавање ученика са применом рачунара у области информација и комуникација;
- упознавање ученика са основним елементима програма за графику и анимацију;
- упознавање ученика са основним елементима програмирања;
- упознавање ученика саразличитим образовним софтверима.

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова по теми	Број часова	
			обрада	остали типови часа
1.	Рад са текстом	10	5	5

2.	Интернет	4	3	1
3.	Графика	10	6	4
4.	Анимација	3	2	1
5.	Изборни модули	9	5	4
УКУПНО ЧАСОВА		36	21	15

2.2.18 Матерњи језик са елементима Националне културе - Ромски језик

Оперативни задаци:

- развијање усменог и писменог изражавања ученика,
- упознати ученика са морфологијом која је предвиђена у наставном програму у поређењу са истим градивом на српском језику,
- увежбавање ромског правописа на основу касније катих ставова,
- развијање способности читања код ученика,
- проширивање активног речника ученика.

➤ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

➤ (2 часа недељно; 72 часа годишње)

Редни број	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације
			обрада	други типови	укупно	
1.	Школа	Суседне школе (у месту или ближој околини); међусобни сусрети ученика (сарадња, такмичење, дописивање); врсте спортова; доживљаји ученика из свакодневног живота, са летовања и зимовања.	8	4	12	IX, X
2.	Свакодневни живот	Актуелни догађаји уже заједнице; посета спортској приредби (резултати, понашање, навијање); радио, телевизија, дечја штампа; посета позоришту; посебна интересовања.	8	4	12	XI, XIII
3.	Друштво и природа	Из живота значајних личности, научно-популарне теме; излети у природу, природне лепоте земље у којој живимо.	8	4	12	I II
4.	Празници	Датуми празника, традиција обележавања одређеног празника.	8	4	12	III, IV
5.	Актуелне теме	Људска солидарност, заштита природне средине, друштвене организације.	8	4	12	V
6.	Комуникативне функције	Обраћање непознатом, молба, прихватање и неприхватање молбе и извињења, исказивање жаљења, утехе, саосећања; изражавање и преношење заповести, забране.	8	4	12	VI
Укупоно часова			48		72	IX - V I
				28		
			72			

2.3 ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА ЗА VII РАЗРЕД

- ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

2.3.1 Српски језик

Циљ:

Циљ наставе српског језика јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске културне баштине.

Задаци:

стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе српског језика сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе српског језика буду у пуној мери реализовани; развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује; описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика; поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика; упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика; оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца); оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова; усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности; подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво; подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др).

Оперативни задаци:

систематизација и проширивање знања о врстама речи и граматичким категоријама променљивих речи о значењу и употреби падежа, о врстама глагола; систематизација и проширивање знања о реченичним члановима; напоредни односи међу реченичним члановима; појам синтагме и састав именичке синтагме; појам актива и пасива; систем независних предикатских реченица; напоредни односи међу независним предикатским реченицама у оквиру комуникативне реченице; конгруенција; разликовање кратких акцената и реченични акценат; основни појмови о старословенском језику; осамостаљивање за анализу лирских, епских и драмских дела; усвајање књижевних и функционалних појмова према захтевима програма; излагање (експозиција), опис и приповедање; технички и сугестивни опис, техничко и сугестивно приповедање; рад на некњижевном тексту; информативно читање и упућивање ученика у читање „с оловком у руци“ (подвлачење, обележавање, записивање).

Редни број наставне теме	НАЗИВ ТЕМЕ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова по теми			Време реализације	ОСНОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	ПРОЦЕНА И ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИСТИ ПОСТИГНУЋА
			обрада	други типови знања	укупно			
1.	ЈЕЗИК Грамматика	<ul style="list-style-type: none"> - Обновљање, проверавање и систематизовање знања из претходних разреда. - Понављање и утврђивање градива грамматике из шестог разреда. - Препознавање и разликовање врсте речи и придева. - Врсте заменица. - Упознавање са језиком Словена, животом и делом Ћирила и Методија. - Савладавање карактеристика бројева у српском језику. - Синтагма: врсте. - Апозиција и апозитив, савладавање разлика - Обновљање и савладавање падежа. - Падежна синонимија. - Разликовање врсте текстова. - Савладавање конгруности у српском језику. - Обновљање гласовних промена. 	25	13	38	<p><i>IX</i> <i>X</i> <i>XI, X</i> <i>II</i> <i>I</i> <i>III</i> <i>IV</i> <i>V</i> <i>VI</i></p>	<p>CJ.1.3.1. CJ.1.3.2. CJ.1.3.3. CJ.1.3.4. CJ.1.3.5. CJ.1.3.6. CJ.1.3.7. CJ.1.3.8. CJ.1.3.9. CJ.1.3.10. CJ.1.3.11. CJ.1.3.12. CJ.1.3.13. CJ.1.3.14. CJ.1.3.15. CJ.1.3.16.CJ.2. 3.2. CJ.2.3.3. CJ.2.3.7. CJ.2.3.8. CJ.2.3.10. CJ.3.3.1. CJ.3.3.2. CJ.3.3.6. CJ.3.3.7. CJ.3.3.8.</p>	<p>На крају седмог разреда ученик ће моћи да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препозна и разликује придеве и врсте речи; - разликује словенске језике; - уочи значај дела Ћирила и Методија и њихов значај у развоју српске писмености; - разликује апозитив од апозиције; - разликује и препознаје синтагме; - прошири и утврди своје знање о падежима, и

		<ul style="list-style-type: none"> - Глаголи- утврђивање и обнављање знања. - Актив и пасив: савладавање градива и уочавање разлика међу њима. - Субјекат, предикат, објекат: утврђивање и проширивање знања. - Непроменљиве речи. - Реченични чланови исказани речју и синтагмом. - Напоредни односи међу реченичним члановима. - Независне реченице и напоредни односи. - Искључне и закључне реченице. 						<p>променама;</p> <ul style="list-style-type: none"> - упозна се са термином конгруеција и препозна је; - на различитим примерима направи јасну разлику између актива и пасива; - препозна и дефинише напоредне односе међу зависним реленицама; - уочи врсте зависних реченица; - разликује искључне и закључне реченице
--	--	---	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.	<p>Књижевност Лектира (лирика, епика, драма, научнопопуларни и информативни текстови) Књижевни, функционални појмови</p>	<ul style="list-style-type: none"> - . Оспособљавање ученика за читање, доживљавање, разумевање, тумачење књижевног дела. - Оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање текста. - Развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности. - Оспособљавање ученика за самосталну анализу ауторске и народне поезије - Савладавање карактеристика посленичких песама. - - Препознавање мотива погибије и издаје у епским песмама. - Апострофа- стилска фигура. - Лирски субјект. - Мотиви љубав, прва љубав, заљубљивање, одрастање, маштање, сањарење. - Обнављање и проширивање знања: епитет, ономатопеја, метафора. - Рефлексивна песма. - Оспособљавање ученика да уоче да је вечно трагање за лепотом смисао живота. - Ученици кроз књижевна дела схватају да је задатак сваког члана друштвене заједнице да се одпуре било 	18	3	20	<p><i>IX</i> <i>X</i>, <i>XI, X</i> <i>II</i>, <i>I</i>, <i>II</i>, <i>III</i>, <i>IV</i>, <i>V</i>, <i>VI</i></p> <p>CJ.1.4.1. CJ.1.4.2. CJ.1.4.3. CJ.1.4.4. CJ.1.4.5. CJ.1.4.6. CJ.1.4.7. CJ.1.4.8. CJ.1.4.9. CJ.2.4.4. CJ.2.4.5. CJ.2.4.6. CJ.2.4.7. CJ.2.4.8. CJ.2.4.9. CJ.3.4.1. CJ.3.4.3. CJ.3.4.4. CJ.3.4.5. CJ.1.1.1. CJ.1.1.2. CJ.1.1.3. CJ.1.1.4. CJ.1.1.5. CJ.1.1.6.CJ.1.1.7. CJ.1.1.8. CJ.2.1.1. CJ.2.1.2. CJ.2.1.4. CJ.2.1.5. CJ.2.1.6. CJ.3.1.1.CJ.3.1.2.</p>	<p>На крају седмог разреда ученик ће моћи да: -самостално анализира дела ауторске и народне књижевности и препозна које дело којој врсти књижевности припада; - јасно разликује и одређује књижевне родове и врсте; - уочава особености кратких фолклорних форми; - уочава мотиве као што су : љубав, заљубљивање, погибија, издаја... - уочава и издваја лирског субјекта; - уочава и издваја стилске фигуре: апострофа, метафора, ономатопеја, епитет... - препознаје и исказује одлике рефлексивне песме; - кроз дела</p>
----	--	---	----	---	----	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - . Оспособљавање ученика за читање, доживљавање, разумевање, тумачење књижевног дела. - Оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање текста. - Развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности. - Оспособљавање ученика за самосталну анализу ауторске и народне поезије - Савладавање карактеристика посленичких песама. - - Препознавање мотива погибије и издаје у епским песмама. - Апострофа- стилска фигура. - Лирски субјект. - Мотиви љубав, прва љубав, заљубљивање, одрастање, маштање, сањарење. - Обнављање и проширивање знања: епитет, оноματοпеја, метафора. - Рефлексивна песма. - Оспособљавање ученика да уоче да је вечно трагање за лепотом смисао живота. - Ученици кроз књижевна 	15			<p>гаје своју хуманост, љубав и човекољубље.</p> <ul style="list-style-type: none"> - издваја и дефинише елегију. <p>На крају осмог разреда ученик ће моћи да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостално анализира дела ауторске и народне књижевности; - издвоји и дефинише карактеристике ауторске бајек; - разликује песме покосовског циклуса и песме ускочког циклуса као и основне мотиве ових песама; - препознавање и дефинисање алегорије; - самостално
--	--	--	----	--	--	--

		<p>дела схватају да је задатак сваког члана друштвене заједниц каквом потлачењу и угњетавању.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Развијање хуманости и осуде злочина. - Епифора- стилска фигура. - Одлике елeгије. - Описна (дескриптивна песма). - Мотив мајке као заштитничке руке, брижности и љубави. <p>е е одпуре било</p> <p>Алегоријска бајка- одлике.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Савалдавање <p>карактеристика краткихфолклорних форми.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Развијање критичког осврта. - Екстеријер и ентеријер: разликовање, уочавање описа, оспособљавање за самостално описивање. - Свети Сава у српској књижевности. - Поп Ћира и поп Спира: живот и дело Стеавана Сремца. - Одлике алегоријско-сатиричне приповетке. - Ауторска бајка. - Упознавање са терминима у књижевности као што су: новела, фабула, сиже, унутрашњи монолог. <p>Јован Стерија Поповић, драмско стваралаштво, живот и дело.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Покондирена тиква. - Иронија и сатира као средство за приказ друштва у 	4	25	<p>XI, XII, I, II, III, IV, V, VI</p>		<p>описује;</p> <ul style="list-style-type: none"> - прави паралелу између ликова у књижевном делу и њиховом окружењу; - препозна сатиру и иронију; - препозна и издвоји унутрашњи монолог, новелу, фабулу... <p>На крају седмог разреда ученик ће моћи да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уочи одлике драмског дела и разликује врсте драмског дела; - издвоји иронију и сатиру као средства књижевности; - има критичку свест и осврт према негативним друштвеним феноменима као што су: корупција, непотизам, незаконоће, неморал....
--	--	--	---	----	---	--	--

	<p>Научно популарни Тестови</p>	<p>ком живимо.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Комедија ситуације. - Развијање свести код ученика да препознају похлепу, безакоње и моралну искривљеност неког друштва. Неговање сасвим супротних особина. - гајење љубави према позоришту и драми, као и сценској уметности уопште. <p>Уочавање разлика есеја, репортаже и путописа.</p> <p>Упознавање и обогаћивање знања о животу Срба и о њиховим обичајима.</p>	10					<p>циклуса као и основне мотиве ових песама;</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознавање и дефинисање алегорије; - самостално описује; - прави паралелу између ликова у књижевном делу и њиховом окружењу; - препозна сатиру и иронију; - препозна и издвоји унутрашњи монолог, новелу, фабулу... <p>На крају седмог разреда ученик ће моћи да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уочи одлике драмског дела и разликује врсте драмског дела;
	<p>Језичка култура Усмено писмено изражавања</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Самостално изражавање о неком прошлом догађају. - Описивање екстеријера и ентеријера. - Препричавање са истицањем карактеристика лика у тексту, <p>филму, позоришној представи.</p>	4					
		<ul style="list-style-type: none"> - Обавештење, најава, интервју - Табеле, дијаграми, легенде - Извештавање: кратак писмени извештај о школској акцији. - Некњижевни 	1					
			4					

		<p>текстови: уочавање одлика.</p> <p>-</p> <ul style="list-style-type: none"> - Увезбавање технике у изради писменог састава (избор и компоновање грађе, пасуси, обједињавање, приповедање и описивање) - Речници српског језика. - Богаћење речника. - Техничко и сугестивно приповедање. - Подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво. 	2					<p>- издвоји иронију и сатиру као средства књижевности;</p> <p>- има критичку свест и осврт према негативним друштвеним</p>
								На крају

								<p>седмог разреда ученик ће моћи да: - разликује и издвоји карактеристик е есеја, репортаже, и путописа; - обогати своје знање о обичају Срба.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.	<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p> <p>Писмено изражавање</p>							

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Четири писмена задатка – по два у првом и у другом полугодишту. Један час за израду и два часа за анализу задатака и писање побољшане верзије састава.								
Укупно часова			72	72	14 4	IX- VI		

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ:

Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика.

Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.

Задаци:

Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Оперативни задаци:*Разумевање говора:*

На крају седмог разреда, ученик треба да:

- препознаје интонације које исказују различита емотивна стања саговорника;
- разуме изразе које наставник употребљава током часа да би дао упутства за рад и једноставна објашњења непознатих речи помоћу познатог и већ усвојеног вокабулара;
- разуме дијалоге и монолошка излагања до једног минута, исказане природним темпом од стране наставника, других ученика и преко звучног материјала;
- разуме песме везане за обрађену тематику и рефрене актуелних песама примерених учениковом узрасту и укусу

Усмено изражавање и интеракција

Ученик треба да:

- савлада изговор гласова;
- спонтано користи устаљене изразе учтивости и оне који се тичу најчешћих ситуација на часу;
- спонтано ступа у разговор у оквиру обрађене тематике и говорних чинова;
- поставља питања у вези са свакодневним ситуацијама, догађајима у прошлости и намерама и интересовањима саговорника;
- монолошки, без претходне припреме, у неколико реченица, искаже своје мишљење;
- у неколико реченица исприча лични доживљај у прошлости;
- у неколико реченица исприча садржај дијалога или наративног текста;
- интерпретира тематски прилагођене песме, рецитације и скичеве

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- савлада технике читања;
- разуме обавештења и упозорења на јавним местима;
- разуме елементе нечије биографије и разноврсне садржаје неформалног писма;
- разуме садржај непознатог текста који се састоји од углавном познате језичке грађе;
- разуме логичке односе између реченица и дужих целина;
- разуме глобално садржај непознатог текста који садржи и извештај број непознатих речи.

Писмено изражавање

Ученик треба да:

- савлада основна правила ортографије и карактеристичне изузетке;
- пише свој curriculum vitae (формуларског типа);
- пише кратке саставе, посебно оне у којима се приповедају догађаји у прошлости,
- пише краће целине на основу датих елемената, визуелног или звучног подстицаја и искаже своје мишљење о теми;
- пише електронске поруке и краћа неформална писма разноврсног садржаја;
- преприча и преформулише садржај обрађеног дијалога или текста уз издвајање битних елемената и поштовање логичких односа између делова текста.

Уџбеници и приручници:

“Messages 3” (Diana Goodey, Noel Goodey, Meredith Levy) уџбеник и радна свеска, ЦД, приручник и додатни материјал за наставнике.

предмет: Енглески језик (2 часа недељно, 72 часа годишње)

НАЗИВ ТЕМЕ	ИСХО ДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова			Време реализације	Стандарди постигнућа
			обрада	други типови часача	укупно		
1. Present and ра (Предста вљање и упознава ње. Описива ње себе и других. Описива ње догађаја у садашњо сти и прошлос ти.)	- постављај у питања и дају одговоре при упознавању - описују себе и друге - пишу и глуме разговор о догађајима у прошлости - пишу кратку причу	- постављање питања помоћу упитних речи (Who, what, Where, when, Why, How) - садашња времена (present simple tense и present continuous tense) - прошла времена (past simple tense и past continuous tense) - називи земаља и националности - сазнају о енглеској историји и језику - читају о неким истраживачима	5	7	12	септембар / октобар	српски језик историја географија
2. Descriptions (описивање људи и места)	- описују физички изглед и личност себе и других - осмисле своју интернет страницу - користе прилоге за начин - предлажу и планирају обилазак неког места - опису место које воле - пишу о свом типичном дану	- да опису особу изразима the girl in / with; the one in / with - придеве који описују личност и грађење супротности суфиксом UN- - предлажу и договарају се користећи изразе Shall we / Why don't we / Let's / How about ...? - изражавају количину изразима too much / too many / enough / a few / a little / a bit - заменице и присвојне придеве - прилоге за начин - упознају се са типичним даном девојчице у Јапану и пишу о свом	5	7	12	октобар / новембар	српски језик
3. The future (причање о плановима за будућност)	причају о плановима за будућност - користе изразе за куповину и називе одеће - нагађају о могућој будућности и користећи may, might, probably	- да користе три граматичка облика за будућност (present continuous tense, going to, will) - да користе први кондиционал за изражавање услова - преносе туђе речи неуправним говором He says / She says - осмисле и глуме разговор у продавници одеће и у ресторану - називе одеће, изразе за куповину, називе хране и оброка читају поезију на енглеском - осмисле и глуме разговор о коришћењу машине - праве постер о омиљеном бенду или певачу	5	7	12	Фебруар, фебруар / март март	српски језик

<p>Your world (изражава вање допадања и недопадања, причање о ранијим искуствима)</p> <p>5.</p> <p>The way it's done (описивање правила у школи, описивање предмета, од чега су и де су направљени)</p>	<p>разговарају</p> <p>о односима са другима</p> <p>-</p> <p>постављају питања и користе <i>question tags</i></p> <p>-</p> <p>причају какве су ставри некад биле</p> <p>-</p> <p>причају о имагинарним ситуацијама користећи <i>second conditional</i></p>	<p>читају о девојници која се бави екологијом</p> <p>- увежбавају разлику између <i>present perfect tense</i> и <i>past simple tense</i></p> <p>- читају о замку у Енглеској и о рок бенду</p> <p>- читају поезију на енглеском</p> <p>- осмисле и глуме разговор о коришћењу машине</p> <p>- праве постер о омиљеном бенду или певачу</p> <p>називе болести и повреда</p> <p>- прилоге за време</p> <p>- називе материјала</p> <p>- садашњи и прошли пасив</p> <p>- извођење придева од именице</p> <p>- читају о различитим обичајима и фестивалу <i>Mardi Gras</i></p> <p>- слушају песму <i>Over the rainbow</i></p> <p>читају о анимираним филмовима</p> <p>- користе заменице и присвојне придеве</p> <p>употребу зраза <i>want / tell / ask someone to do something</i></p> <p>- <i>question tag</i></p> <p>- <i>second conditional</i> -</p> <p>условне реченице</p> <p>- читање текста о Ромеу и Јулији</p> <p>- читање текста о животу у прошлости</p>	5	7	12	Април, Мај,	
<p>6.</p> <p>The way we live (изражава вање захтева и молби, имагинарне ситуације)</p>	<p>разговарају о односима са другима</p> <p>-</p> <p>постављају питања и користе <i>question tags</i></p> <p>-</p> <p>причају какве су ставри некад биле</p> <p>-</p> <p>причају о имагинарним ситуацијама користећи <i>second conditional</i></p>	<p>употребу зраза <i>want / tell / ask someone to do something</i></p> <p>- <i>question tag</i></p> <p>- <i>second conditional</i> -</p> <p>условне реченице</p> <p>- читање текста о Ромеу и Јулији</p> <p>- читање текста о животу у прошлости</p>	5	7	12	јун	

ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА ИЗ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА

ОПШТИ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА	<p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате / блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим / блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p>	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2–3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p>	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p> <p>ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама.</p> <p>ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и изрази сложенијих разговетних текстова савремене музике.</p>
РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА	<p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.)</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p>	<p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2–3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћена визуелним елементима.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи</p>	<p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.)</p> <p>ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика.</p> <p>ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла</p>

		<p>смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење.</p>	<p>читаваог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.13. Разуме смисао једноставних рекламних порука.</p> <p>ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама.</p> <p>ПСТ.3.1.15. Разуме и може да издвоји потребне информације из табела, графикана, информатора и сл.</p>
<p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>	<p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.</p>	<p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2–3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама.</p> <p>ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p>	<p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.17. Учествоује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљења.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.21. Описује и тумачи податке из табела, графикана, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p>
<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ.</p>	<p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на</p>	<p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p>	<p>ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног ишколског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног</p>

	друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.	ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу. ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.	језичког материјала на узрасно адекватне теме. ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују. ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из табела, графикана, информатора и сл.
МЕДИЈАЦИЈА	ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...) ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.	ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ПСТ.2.1.27. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације коју су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену).	ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима. ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима. ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.
ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).	ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила. ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.	ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акцентско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти. ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује
ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА	ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински. ПСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање.	ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ПСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашности циљних култура. ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.	ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања). ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура. ПСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању. ПСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик. ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас. ПСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје. ПСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.

2.2.3. Ликовна култура

Циљ и задади

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената;
- стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развијање способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;
- развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање;
- подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим и у делима различитих подручја уметности;
- развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне,
- модерне и савремене уметности.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- развијају ликовно-естетски сензибилитет (осетљивост) за спонтани ритам бојених мрља, линија, текстуру, светлину, боју и чулну осетљивост и осећајност за визуелно споразумевање и свет уобразиље у ликовним делима; покажу интересе и способности за самостално откривање визуелних појава и законитости света облика: светло-тамно, облик-боја, простор, композиција;
- посматрају и естетски доживљавају дела ликовних уметности; развијају љубав према ликовном наслеђу;
- оспособљавају се за стваралачко преношење визуелно-ликовних искустава у природно-друштвено научна подручја и тако развију интересовање за оплемењивање и заштиту природе и смисао за унапређивање културе живљења;
- развијају способности за креативно и апстрактно мишљење;
- развијају способности сарадње и самопоуздања у тимском раду;
- развијају индивидуално истраживање односа ликовних елемената на примерима националног и светског ликовног уметничког наслеђе

Наставни предмет :Ликовна култура

НАСТАВНА ТЕМА	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	БРОЈ ЧАСОВА				СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА
		обrada новог градива	понављање, утврђивање, увежбавање	систематизација	укупно	
СЛОБОДНО РИТМИЧКО ИЗРАЖАВАЊЕ БОЈЕНИМ МРЉАМА, ЛИНИЈАМА СВЕТЛИНАМА, ОБЛИЦИМА И	IX	2	1	1	4	ЛК.1.1.1. ЛК.1.1.2. ЛК.1.1.3. ЛК.2.1.1. ЛК.2.1.2.

ВОЛУМЕНИМА						
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	X	2	2	/	4	ЛК.2.1.1. ЛК.2.1.2. ЛК.1.3.2. ЛК.1.3.3. ЛК.1.3.4. ЛК.2.2.1. ЛК.2.2.2. ЛК.2.3.1.
ТЕКСТУРА	X, XI	4	3	1	8	ЛК.2.2.1. ЛК.3.2.3. ЛК.2.2.2. ЛК.3.2.4.
СВЕТЛИНА	XII, I,II	3	2	1	6	ЛК.2.2.1. ЛК.3.2.3. ЛК.2.2.2. ЛК.3.2.4.
БОЈА	III,IV, II,V	6	4	1	11	ЛК.1.1.1. ЛК.2.1.1. ЛК.1.3.4. ЛК.3.2.1. ЛК.3.2.4. ЛК.3.2.3.

Музичка култура

Циљ наставе музичке културе је стицање основне језичке и уметничке писмености и напредовање ка реализацији одговарајућих стандарда образовних достигнућа. Оспособљавање ученика да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење, и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје. Такође, ученици треба да упознају музичку културу кроз обраде тема повезаних с музиком различитих епоха, развијају музикалност и креативност, као и да негују смисао за заједничко и индивидуално музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада с ученицима.

Задаци наставе музичке културе су:

- Стварање могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе музичке културе сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе музичке културе буду у пуној мери реализовани
- Стицање знања о музици различитих епоха
- Развијање способности и извођења музике (певање/свирање)
- Развијање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музике
- Подстицање креативности у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике)
- Даље упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности
- Стварање одељенских ансамбала.

Ред. број теме	Наставна тема	Циљеви	Број часова	
			Обра да	Утврђ.
I	Знање и разумевање	Усвојити знања о музичким инструментима и саставима, историјско-стилским периодима, музичким жанровима, народном стваралаштву.	14	4

II	Слушање музике	На музичким примерима упознати музичке инструменте, врсте оркестара и њихове саставе; На слушаним примерима упознати музичке облике: концерт, свиту, варијације, симфонију. Сумирати стечена знања и информације о најзначајнијим композиторима и извођачима и епохама.	4	1
III	Музичко извођење	Непосредно развијање одређене музичке способности ученика; оспособљавање за емотивно и естетско доживљавање музике; активирање елемената музичких способности (слух, осећај ритма, музичко памћење) и неговање правилног и изражајног певања; развијање смисла за правилно музицирање.	10	1
IV	Музичко стваралаштво	Подстицање музичке фантазије, обликовање стваралачког мишљења, развијање интересовања за музичке активности и осећаја за усвајање репродуктивних и стваралачких искустава и знања.	/	2
УКУПНО:			28	8
			36	
* Наставне теме се током рада преплићу!				

НАСТАВНА ТЕМА	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
Знање и разумевање	Ученик зна и уме да опише основне карактеристике музичких инструмената и историјско-стилских периода.	Ученик зна да повеже структуре и драматургије одређеног музичког жанра (нпр. оперски финале са догађајима у драми).	Ученик разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора.
Слушање музике	Ученик зна да препозна одређене музичке жанрове.	Ученик зна и уме да препозна структуру одређеног музичког жанра.	Ученик зна да повеже структуралну и драматуршку димензију музичког жанра.
Музичко извођење	Ученик зна да изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту.	/	Ученик уме да изводи дечије или народне композиције, певањем или свирањем као солиста.

Музичко стваралаштво	Ученик учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст.	/	Ученик осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте.
-----------------------------	--	---	--

Историја

Редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА			ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
		Обрада новог градива	Други типови часа	Укупно	Основни ниво	Средњи ниво	Напредн и ниво	
1	УСПОН ЕВРОПЕ (Европа од краја XV до краја XVIII века)	7	6	13	ИС.1.1.2, ИС.1.1.5 ИС.1.1.6 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.2.1 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.7	ИС.2.1.1 ИС.2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6 ИС.2.1.9 ИС.2.2.1 ИС.2.2.2	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.5	Септембар – Октобар
2	СРПСКИ НАРОД ПОД СТРАНОМ ВЛАШЋУ (од XVI до XVIII века)	8	7	15	ИС.1.1.2 ИС.1.1.7, ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4	ИС.2.1.1 ИС.2.1.2 ИС.2.1.4 ИС.2.1.5 ИС.2.2.1 ИС.2.2.2	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.5	Октобар – Новембар – Децембар
3	ДОБА РЕВОЛУЦИЈА (Европа и свет од краја XVIII века до седамдесетих година XIX века)	11	9	20	ИС.1.1.5 ИС.1.1.6 ИС.1.1.7, ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4	ИС.2.1.1 ИС.2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6 ИС.2.2.1 ИС.2.2.2	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.4 ИС.3.2.5	Децембар – Јануар – Фебруар – Март
4	НОВОВЕКОВНЕ СРПСКЕ ДРЖАВЕ СРБИЈА И ЦРНА ГОРА (до међународног признања 1878. године)	11	9	20	ИС.1.1.5 ИС.1.1.6 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3	ИС.2.1.1 ИС.2.1.2 ИС.2.1.4 ИС.2.1.5 ИС.2.2.2 ИС.2.2.5	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1	Март – Април – Мај

					ИС.1.2.4		ИС. 3.2.2 ИС. 3.2.3 ИС. 3.2.5	
5	СРПСКИ НАРОД ПОД СТРАНОМ ВЛАШЋУ (од краја XVIII века до седамдесетих година XIX века)	2	2	4	ИС.1.1.5 ИС.1.1.6 ИС 1.1.8 ИС1.1.9 ИС.1.1.10 ИС1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4	ИС. 2.1.1 ИС. 2.1.2 ИС.2.1.4 ИС.2.1.5 ИС. 2.2.1 ИС. 2.2.2 ИС. 2.2.5	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.1 ИС. 3.2.2 ИС. 3.2.3 ИС. 3.2.5	Јун
	УКУПНО ЧАСОВА	39	33	72				

СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 7. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ИСТОРИЈА:

Стандарди постигнућа – образовни стандарди за 7. разред основне школе за предмет Историја садржи стандарде постигнућа за области: **Историјско знање/ знање о историји и Истраживање и тумачење историје**

У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
Историјско знање/ знање о историји	<p>ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице</p> <p>ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода</p> <p>ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју</p> <p>ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p> <p>ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје</p> <p>ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје</p> <p>ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје</p> <p>ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости</p>	<p>ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом</p> <p>ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје</p> <p>ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје</p> <p>ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости</p> <p>ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји</p> <p>ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје</p>	<p>ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)</p> <p>ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту</p> <p>ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје</p> <p>ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје</p> <p>ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости</p> <p>ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања</p>
Истраживање и тумачење историје	<p>ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч</p> <p>ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама</p> <p>ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике</p> <p>ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда</p> <p>ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске</p>	<p>ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора</p> <p>ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора</p> <p>ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора</p> <p>ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену</p>	<p>ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора</p> <p>ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора</p> <p>ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора</p> <p>ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)</p> <p>ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)</p> <p>ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту</p>

	информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима	ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена	историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
--	---	---	---

Компетенције

Опште предметне компетенције

Ученик ће бити оспособљен и знаће да:

- усвоји појам нови век и стекне знања о основним одликама тог историјског периода;
- стекне знања о историји најзначајнијих европских држава у новом веку;
- стекне знања о положају српског народа под турском, хабзбуршком и млетачком влашћу;
- стекне знања о настанку и развоју модерних српских држава до међународног признања независности 1878. године;
- упозна културна и научно-технолошка достигнућа Европе и света у новом веку;
- упозна културна и научно-технолошка достигнућа Срба у новом веку;
- стекне знања о знаменитим личностима новог века;
- развија истраживачку радозналост и критички однос према историјским изворима;
- стекне знања о развоју грађанских слобода и права током новог века.

Специфичне предметне компетенције

Ученик ће моћи да се:

- снађе у периодизацији историје;
- повезује општу и националу историју у једном периоду;
- уочава узрочно-последичне везе у историјским процесима;
- препознаје значај и улоге историјских личности;

- сагледава последице историјских појава у савременом свету.

Међупредметне компетенције

Ученик ће моћи у осталим предметима да:

- препозна улогу историјских личности;
- препозна историјски простор на савременој географској карти;
- примени постулате грађанских друштава у прошлости на садашње друштво;
- сагледа допринос појединих личности и процеса у другим сферама науке и уметности.

Корелација са другим предметима

Корелација се остварује са предметима:

- српски језик,
- географија,
- ликовна култура,
- свакодневни живот у прошлости,
- и грађанско васпитање.

Циљ:

Циљ изучавања наставног предмета историја је културни напредак и хуманистички развој ученика. Циљ наставе историје је и да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног, европског и светског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци:

Задаци наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно-последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...), као и историју суседних народа и држава.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- усвоје појам нови век и стекну знања о основним одликама тог историјског периода
- стекну знања о историји најзначајнијих европских држава у новом веку
- стекну знања о положају српског народа под турском, хабзбуршком и млетачком влашћу
- стекну знања о настанку и развоју модерних српских држава до међународног признања независности 1878. године
- упознају културна и научно-технолошка достигнућа Европе и света у новом веку
- упознају културна и научно-технолошка достигнућа Срба у новом веку
- стекну знања о знаменитим личностима новог века
- развијају истраживачку радозналост и критички однос према историјским изворима.
- стекну знања о развоју грађанских слобода и права током новог века

Географија

Редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА			Стандарди постигнућа	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
		обрада новог градива	ДРУГИ ТИПОВИ	УКУПНО		
I	УВОД	1	/	1	ГЕ.1.4.2.	IX
II	ОПШТЕ ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ АЗИЈЕ	13	8	21	ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.2.3. ГЕ 1.3.2. ГЕ 3.2.2. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.3.1. ГЕ 2.3.2. ГЕ 2.2.2.	IX, X XI
III	ОПШТЕ ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ АФРИКЕ	7	7	14	ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2.	XII, I,II

					ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.2.3. ГЕ 1.3.2. ГЕ 3.2.2. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.3.1. ГЕ 2.3.2. ГЕ 2.2.2.	
IV	ОПШТЕ ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СЕВЕРНЕ АМЕРИКЕ	6	6	12	ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.2.3. ГЕ 1.3.2. ГЕ 3.2.2. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.3.1. ГЕ 2.3.2. ГЕ 2.2.2.	II, III
V	ОПШТЕ ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРЕДЊЕ АМЕРИКЕ	2	1	3	ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.3. ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.2.3.	III

					ГЕ 1.3.2. ГЕ 3.2.2. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.3.1. ГЕ 2.3.2. ГЕ 2.2.2.	
VI	ОПШТЕ ГЕОГРЕФСKE ОДЛИКЕ ЈУЖНЕ АМЕРИКЕ	4	5	9	ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.2.3. ГЕ 1.3.2. ГЕ 3.2.2. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.3.1. ГЕ 2.3.2. ГЕ 2.2.2.	IV, V
VII	ОПШТЕ ГЕОГРЕФСKE ОДЛИКЕ АУСТРАЛИЈЕ И ОКЕАНИЈЕ	3	3	6	ГЕ.2.1.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.2.3. ГЕ 1.3.2. ГЕ 3.2.2. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.3.1.	V

					ГЕ.2.3.2. ГЕ.2.2.2.	
VII	ОПШТЕ ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ АРТИКА	1	1	2	ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1.	V, VI
IX	ОПШТЕ ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ АНТАРТИКА	1	1	2	ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1.	VI
X	СВЕТ КАО ЦЕЛИНА	1	1	2	ГЕ.2.3.2. ГЕ.3.1.1.	VI
УКУПНО ЧАСОВА		39	33	72		

Циљ наставе географије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају и разумеју географске објекте, појаве, процесе и законитости у простору, њихове узрочно-последичне везе и односе, развију географску писменост и географски начин мишљења, свести и одговорног односа према свом завичају, држави, континенту и свету као целини и толерантног става према различитим народима, њиховим културама и начину живота.

Задаци наставе географије су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе географије сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе географије буду у пуној мери реализовани
- упознавање и разумевање појава и процеса у географском омотачу Земље и у непосредном окружењу
- картографско описмењавање за употребу географских карата у стицању знања и у свакодневном животу
- упознавање основних географских одлика Европе, осталих континената и развијених држава света
- упознавање основних географских одлика своје државе и држава у непосредном окружењу, њихових асоцијација и интеграција
- упознавање комплементарности и регионалних разлика савременог света
- развијање естетских опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних и других феномена у геопростору
- изграђивање и развијање ставова о превентиви, заштити и унапређивању животне средине

- развијање националног, европског и светског идентитета
- развијање толеранције, постојања и припадности мултиетничком, мултијезичком, мултикултурном ... свету
- развијање опште културе и образовања
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- стекну знања о битним природногеографским одликама ваневропских континената, њихових регија и појединих држава
- стекну знања о друштвеногеографским одликама ваневропских континената, њихових регија и појединих држава
- се оспособе за праћење и разумевање економских и друштвених активности и промена у савременом свету и њиховом доприносу општем развоју и напретку човечанства
- упознају регионалне разлике и комплементарност савременог света;
- разумеју проблеме у савременом свету (пренасељеност, неједнак привредни развој, недостатак хране, воде, енергије, минералних сировина, еколошки проблеми, болести, ратови и друго)
- развијају национални идентитет и упознају значај толеранције у мултиетничким, мултијезичким и мултикултуралним срединама у свету;
- упознају различите културе континената, њихових регија и држава и кроз то развијају општу културу
- развијају жељу и стичу потребу за даље образовање и самообразовање са циљем да се што успешније укључе у даље стручно оспособљавање
- кроз рад у настави географије проширују знања из картографије и оспособе се за самостално коришћење географске карте у стицању нових знања и у свакодневном животу
- оспособе за самостално коришћење географске литературе и различитог графичког и илустративног материјала у циљу лакшег савладавања наставног градива и оспособљавања за самостални рад.

КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ И МЕЃУПРЕМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

(Кључне компетенције- чл. 11, Међупредметне компетенције-чл.12- Закон о основама система образовања и васпитања)

Компетенција	Тема /област	Методe подучавања и учења	Сарадња са другим предметима
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Компетенција за целоживотно учење ➤ Вештина комуникације ➤ Рад са подацима и информацијама ➤ Дигитална компетенција ➤ Решавање проблема ➤ Вештина сарадње 	Опште географске одлике Азије	Лични планови учења	Биологија, историја, информатика и рачунарство, хемија
	Опште географске одлике Африке	Групни рад	
	Опште географске одлике Африке	Практично искуство	
	Опште	Формативно вредновање и	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Вештине за живот у демократском друштву ➤ Еколошка компетенција ➤ Естетска компетенција 	географске одлике Северне Америке	оцењивање	
	Опште географске одлике Јужне Америке		
	Опште географске одлике Аустралије и Океаније		
	Опште географске одлике поларних области		
	Свет као целина		

Математика

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Број часова					Време реализације	Основни стандарди постигнућа по нивоима	Поцена и провера остварености постигнућа
			обрада	вежба	понављање	Провера знања	укупно			
1.	Редни бројеви	<ul style="list-style-type: none"> • Квадрат рационалног броја • Основна својства операција са реалним бројевима 	6	7	2	1	16	IX X XI XII I, II III, IV V VI	МА.1.1.1. МА.1.1.3. МА.1.4.4. МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.4. МА.3.1.1. МА.3.1.3.	усмено, писмена провера знања, тест (иницијални и тестови знања)
2.	Питагорина теорема	<ul style="list-style-type: none"> • Питагорина теорема • Важније примене Питагорине теореме • Конструкције тачака на бројевној правој 	6	8	1	1	16		МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.2.	усмено, писмена провера знања, тест, мерење, конструкције

3.	Цели и рационални алгебарски изрази	<p>Степен чији је изложилац природан број Операције са степенима (степен производа, количника и степена) Алгебарски изрази са полиномима(збир, разлика и производ) Квадрат бинома Разлика квадрата</p> <p>Растављање полинома на чиниоце</p>	8 +	6 +	0 +	2 +	16 +	X, XI I, II	<p>МА.1.2.2. МА.1.2.3. МА.2.2.2. МА.2.2.3. МА.3.2.2. МА.3.2.3.</p>	усмено, писмена провера знања, тест, цртање
4.	Многоугао	<ul style="list-style-type: none"> Многоугао(појам и врсте) Збир углова и број дијагонала многоугла <p>Обим и површина многоугла</p>	5	5	2	0	12	XII	<p>МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.2.</p>	усмено, писмена провера знања, тест, мерење, конструисање
5.	Круг	<ul style="list-style-type: none"> Централни и периферијски угао Обим круга Површина круга Површина кружног исечка и прстена 							<p>МА.1.3.3. МА.2.3.3. МА.3.3.3.</p>	усмено, писмена провера знања, тест, мерење, конструисање
6.	Зависне величине и њихово графичко представљање	<ul style="list-style-type: none"> Правоугли координатни систем у равни Пропорција Практична примена директне и обрнуте пропорционалности 	7	11	1				<p>МА.1.2.4. МА.1.5.1. МА.2.2.4. МА.3.2.4. МА.3.5.1.</p>	усмено, писмена провера знања, тест, мерење, конструисање
7.	Сличност	<ul style="list-style-type: none"> Размера дужи Пропорционалне дужи Талесова теорема Појам сличности троуглова Примена сличности на правоугли троугао 	3	5	1	0	9	V, VI	<p>МА.1.3.6 МА.2.3. МА.3.3.6.</p>	писмена провера знања, тест, мерење, конструисање
Укупно часова			51	66	11	8	8	144	IX - VI	

**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 2. РАЗРЕД
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ МАТЕМАТИКА**

Стандарди постигнућа- образовни стандарди за 2. Разред основне школе за предмет математика
садржи стандарде постигнућа за области: Природни бројеви и операције са њима, Геометрија,
Мерење и мере. У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
<p align="center">ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне) М.А. 1.1.1. • Упореди бројеве истог записа помажући се сликом када је то потребно М.А. 1.1.3. • При мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу, заокругљује величине исказане датом мером М.А. 1.4.4. 	<ul style="list-style-type: none"> • Упореди по величини бројеве записане у различитим облицима М.А. 2.1.1. • Одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција, различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда са бројевима истог записа М.А. 2.1.2. • Користи бројеве и бројевне изразе у једноставним, реалним ситуацијама М.А. 2.1.4. 	<ul style="list-style-type: none"> • Одреди вредност сложенијег бројевног израза М.А. 3.1.1. • Користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама М.А. 3.1.3.
<p align="center">ГЕОМЕТРИЈА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разликује основне врсте троуглова, зна њихове основне елементе М.А. 1.3.2. • Уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника, на основу елемената који су непосредно задати 	<ul style="list-style-type: none"> • Уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника, на основу елемената који се добијају применом Питагорине теореме М.А. 2.3.2. 	<ul style="list-style-type: none"> • Користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису непосредно дати у

	<p>М.А. 1.3.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> Уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему М.А. 1.3.2. 		<p>формулацији задатка М.А. 3.3.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> Конструише тачке на бројевној прави које одговарају неким ирационалним бројевима М.А. 3.3.2.
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	<ul style="list-style-type: none"> Израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима М.А. 1.2.2. Сабира, одузима и множи мономе М.А. 1.2.3. 	<ul style="list-style-type: none"> Оперише са степенима и зна шта је квадратни корен М.А. 2.2.2. Сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином М.А. 2.2.3. 	<ul style="list-style-type: none"> Користи особине степена и квадратног корена М.А. 3.2.2. Зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома М.А. 3.2.3. Увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставнији облик М.А. 3.2.3.

2.3.7 Биологија

Циљ наставе биологије јесте да ученици усвајањем образовно-васпитних садржаја стекну основна знања о грађи и функционисању човечијег организма, развијају здравствену културу, хигијенске навике и схвате значај репродуктивног здравља.

Задаци наставе биологије су:

- схватање улоге и значаја биологије за развој и напредак човечанства; развијање свести о властитом пореклу и положају у природи;
- разумевање еволутивног положаја човека;
- упознавање грађе и функционисања организма, усвајање одређене хигијенске навике, стицање одговорности за лично здравље и здравље других људи;
- схватање да је полност саставни део живота и да човекова полност подразумева поштовање норми понашања које обезбеђују хумане односе међу људима;
- стицање радних навика и способности за самостално посматрање и истраживање.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- научити основне податке о развоју људске врсте, етапе у развоју савременог човека и еволутивни положај човека данас;
- стећи знања о грађи ћелија и ткива и повезаности органа и органских система у организам као целину;
- упознати основну грађу и улогу коже;
- упознати облик и грађу костију и мишића;
- упознати грађу и функцију нервног система и чула;
- упознати грађу и функцију жлезда са унутрашњим лучењем и њихову повезаност са нервним системом;
- упознати грађу и функцију система органа за варење;
- упознати грађу и функцију система органа за дисање;

- упознати грађу и функцију система органа за циркулацију;
- упознати грађу и функцију система органа за излучивање и њихов значај за промет материја;
- упознати грађу и функцију система органа за размножавање, фазе у полном сазревању човека и биолошку регулацију процеса везаних за пол;
- упознати најчешћа обољења и повреде органских система човека;
- научити основна правила пружања прве помоћи;
- развијати неопходне хигијенске навике;
- схватити значај здравствене културе и репродуктивног здравља;
- схватити значај и улогу породице у развоју, опстанку, напретку људског друштва као и последице њеног нарушавања.

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације	Образовни стандарди ниво постигнућа			Начини провере остварености стандарда	Број часова по теми	Број часова	
			основни	средњи	напредни			обрада	остали типови часова
I	Порекло и развој људске врсте	IX	БИ.1.3.8 БИ.1.3.9 БИ.1.3.10	БИ.2.3.5 БИ.2.3.6	БИ.3.3.5 БИ.3.3.6	Усмена провера знања	4	3	1
II	Грађа човечијег тела	IX, X, XI, XII, I, II, III, IV	БИ.1.1.4 БИ.1.2.1 БИ.1.2.2 БИ.1.2.3 БИ.1.2.4 БИ.1.2.5 БИ.1.2.6 БИ.1.2.7 БИ.1.3.1 БИ.1.3.2 БИ.1.3.3 БИ.1.3.4 БИ.1.3.5 БИ.1.3.6 БИ.1.3.7 БИ.1.3.8 БИ.1.3.9 БИ.1.5.1 БИ.1.5.4 БИ.1.5.5 БИ.1.5.6 БИ.1.5.7 БИ.1.5.8 БИ.1.5.9	БИ.2.1.3 БИ.2.2.1 БИ.2.2.2 БИ.2.2.3 БИ.2.2.4 БИ.2.2.5 БИ.2.2.6 БИ.2.2.7 БИ.2.2.8 БИ.2.2.9 БИ.2.3.1 БИ.2.3.2 БИ.2.3.3 БИ.2.3.4 БИ.2.3.5 БИ.2.3.6 БИ.2.5.1 БИ.2.5.2 БИ.2.5.3 БИ.2.5.4	БИ.3.1.4 БИ.3.2.1 БИ.3.2.2 БИ.3.2.3 БИ.3.2.4 БИ.3.2.5 БИ.3.2.6 БИ.3.2.7 БИ.3.2.8 БИ.3.3.1 БИ.3.3.2 БИ.3.3.3 БИ.3.3.4 БИ.3.5.1 БИ.3.5.2 БИ.3.5.3 БИ.3.5.4 БИ.3.5.5 БИ.3.5.6	Писмена и усмена провера знања	59	33	26
III	Репродуктивно здравље	V,VI	БИ.1.5.10 БИ.1.5.11 БИ.1.5.12 БИ.1.5.13	БИ.2.5.5	БИ.3.5.7 БИ.3.5.8	Писмена и усмена провера знања	9	5	4
УКУПНО ЧАСОВА							72	41	31

2.3.7 Физика

Циљ наставе физике јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе

своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају природне појаве и основне природне законе, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, да оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задаци наставе физике су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе физике буду у пуној мери реализовани
- развијање функционалне писмености
- упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици
- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона
- развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање
- развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања
- развијање логичког и апстрактног мишљења
- схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја
- развијање способности за примену знања из физике
- схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине
- развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи
- развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Оперативни задаци

Ученик треба да:

- разликује физичке величине које су одређене само бројном вредношћу од оних које су дефинисане интензитетом, правцем и смером (време, маса, температура, рад, брзина, убрзање, сила...)
- користи, на нивоу примене, основне законе механике – Њутнове законе
- стекне појам о гравитацији и разликује силу теже од тежине тела (безтежинско стање)
- упозна силу трења
- разуме да је рад силе једнак промени енергије и на нивоу примене користи *трансформацију* енергије у рад и обрнуто
- на нивоу примене користи законе одржања (масе, енергије)
- прави разлику између температуре и топлоте
- уме да рукује мерним инструментима користи јединице Међународног система (SI) за одговарајуће физичке величине.

број наставне	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације	Број часова по ТЕМИ	Број часова	Стандарди		
					Б	Н	С

				обрада	други типови часа	Лабораторijske вежбе			
1.	Сила и кретање	X, XI, XII	25	9	14	2	ФИ1.2.1 ФИ1.2.2 ФИ1.2.3 ФИ1.4.1 ФИ1.4.2 ФИ1.4.3 ФИ1.4.4 ФИ1.4.5 ФИ1.4.6	ФИ2.1.1 ФИ2.1.4 ФИ2.4.1 ФИ2.4.2 ФИ2.4.3 ФИ2.6.1 ФИ2.6.2 ФИ2.6.3	ФИЗ.2.1 ФИЗ.4.1 ФИЗ.7.1 ФИЗ.7.2
2.	Кретање тела под дејством силе теже	XII, I	12	4	6	2	ФИ1.2.1 ФИ1.1.1	ФИ2.2.1 ФИ2.1.2. ФИ2.1.4. ФИ2.6.1 ФИ2.2.2	ФИЗ.2.1 ФИЗ.7.1 ФИЗ.7.2
3.	Равнотежа тела	II	11	5	5	1	ФИ1.1.1	ФИ2.1.1 ФИ2.1.2 ФИ2.1.3 ФИ2.1.4 ФИ2.1.5 ФИ2.1.6 ФИ2.6.1 ФИ2.6.2	ФИЗ.1.1 ФИЗ.1.2 ФИЗ.1.4 ФИЗ.7.1 ФИЗ.7.2
4.	Механички рад и енергија Снага	III, IV, V	15	6	7	2	ФИ1.1.1	ФИ2.4.1 ФИ2.4.2 ФИ2.4.3 ФИ2.5.1 ФИ2.5.3	ФИЗ.4.1 ФИЗ.5.1
5.	Топлотне појаве	V, VI	9	3	5	1	ФИ1.5.1 ФИ1.5.2	ФИ2.5.4 ФИ2.5.5	ФИЗ.7.1 ФИЗ.7.2
УКУПНО ЧАСОВА			72	28	38	8			

2.3.4 Музичка култура

Наставна тема	Садржаји	Број часова			Време реализације	Активности		Праћење постигнућа
		обрада новог градива	утврђивање	укупно		наставник	ученик	
Певањем и свирањем упознајемо музику	- обрада песама по слуху и са нотног текста	7	4	11	IX - VI	музички описмењује ученике - упућује ученике на изражајно извођење музике - развија гласовне могућности ученика	певају по слуху и са нотног текста песме - усвајају нове елементе музичке писмености	певају по слуху и са нотног текста песме - усвајају нове елементе музичке писмености
Музички инструменти и нова дела	- обрада музичких инструмената, ансамбала; дела писаних за соло инст. и различите ансамбле	9	5	14	IX - VI	упућује на разликовање звучних боја музичких инструмената - оспособљава ученике за разумевање муз. порука	упознају звуке нових инструмената; - слушају вредна дела уметничке и народне музике	квизови препознавања дела, извођача и сл. - мотивисаност - ангажовање

Музичко-стилска раздобља	слушање муз. пра-историје, античке епохе, средњег века, ренесансе, барока и класицизма	7	4	11	IX - VI	упућује ученике на аналитичко слушање музике, као и на препознавање карактеристика везаних за музичко-стилска раздобља	- сазнају карактеристике различитих муз. епоха	квизови препозн авања музичк их епоха - мотиви саност - ангажо вање
УКУПНО ЧАСОВА		24	12	36	IX – VI			

2.3.7 Хемија

Циљеви наставе хемије су:

- развијање функционалне хемијске писмености
- разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појмова, теорија, модела и закона
- развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, симбола, формула и једначина
- развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема
- развијање логичког и апстрактног мишљења и критичког става у мишљењу
- развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (учбеник, научно-популарни чланци, Интернет)
- развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу
- развијање радозналости, потребе за свезнањем о својствима супстанце у окружењу и позитивног става према учењу хемије
- развијање свести о сопственим знањима и способности и даљој професионалној оријентацији

Задаци наставе хемије јесу:

- омогућавање ученицима да разумеју предмет изучавања хемије и научни метод којим се у хемији долази до сазнања
- омогућавање ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу, за развој различитих технологија и друштва уопште
- оспособљавање ученика да се користе хемијским језиком, да знају хемијску технологију и да разумеју квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола, формула и једначина
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици до сазнања о својствима супстанци и њиховим променама долазити на основу демонстрационих огледа или огледа које самостално изводе, развијати при том аналитичко мишљење и критички став у мишљењу

- стварање наставних ситуација у којима ће ученици развијати експерименталне вештине , правилно и безбедно, по себе и друге, руковати лабораторијским прибором , посуђем и супстанцама
- оспособљавање ученика за извођење једноставних истраживања
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати теоријско знање и експериментално искуство за решавање теоријских и експерименталних проблема
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу
- омогућавање ученицима да кроз једноставна израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и његову практичну примену

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације	Образовни стандарди ниво постигнућа			Начини провере остварености стандарда	Број часова по теми	Број часова	
			основни	средњи	напредни			образа	остали типови часова
I	ХЕМИЈА И ЊЕН ЗНАЧАЈ	IX	ХЕ.1.2.9. ХЕ.1.1.10.	ХЕ.2.1.7.		Усмена провера знања	3	1	2
II	ОСНОВНИ ХЕМИЈСКИ ПОЈМОВИ	IX, X	ХЕ.1.1.1. НЕ.1.1.2. ХЕ.1.1.3. ХЕ.1.1.8. ХЕ.1.1.11. ХЕ.1.1.12.	ХЕ.2.1.7.	ХЕ.3.1.2. ХЕ.3.1.3. ХЕ.3.1.7. ХЕ.3.1.8.	Писмена и усмена провера знања	14	6	8
III	СТРУКТУРА СУПСТАНЦЕ (АТОМ,ОСТАЛЕ ЧЕСТИЦЕ ЈОН, МОЛ.)	X,XI, XII, I,II III	ХЕ.1.1.4. ХЕ.1.1.5. ХЕ.1.1.6. ХЕ.1.1.8.	ХЕ.2.1.1. ХЕ.2.1.2. ХЕ.2.1.4.	ХЕ.3.1.1. ХЕ.3.1.3. ХЕ.3.1.4.	Писмена и усмена провера знања	30	13	17
IV	ХОМОГЕНЕ СМЕШЕ-РАСТВОРИ	III, IV	ХЕ.1.1.7. ХЕ.1.1.8. ХЕ.1.1.12.	ХЕ.2.1.3. ХЕ.2.1.5. ХЕ.2.1.6. ХЕ.2.1.9. ХЕ.2.1.0	ХЕ.3.1.5. ХЕ.3.1.9.	Писмена и усмена провера знања	9	4	5
V	ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ.ИЗРАЧ УНАВАЊЕ НА ОСНОВУ ХЕМИСКИХ	V,VI	ХЕ.1.1.3. ХЕ.1.1.6.	ХЕ.2.1.8. ХЕ.2.2.2.	ХЕ.3.1.9.	Писмена и усмена провера знања	16	7	9

РЕАКЦИЈА										
УКУПНО ЧАСОВА						72	31	41		

2.3.7 Техничко и информатичко образовање

Циљ наставе техничког и информатичког образовања јесте:

- стицање основног техничког и информатичког образовања,
 - стицање базичне језичке, техничке и информатичке писмености,
 - стицање основних техничко-технолошких знања, умења, вештина и оспособљавање за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу,
 - схватање законитости природних и техничких наука,
- упознавање са техничко-технолошки развијеним окружењем,
- развијање техничког мишљења, техничке културе, радних вештина и културе рада,
- схватање улоге информационо-комуникационих технологија (ИКТ) у различитим струкама и областима живота,
- упознавање рада на једном од оперативних система и неколико најчешће коришћених програма, као и њихово коришћење у свакодневном животу,
- упознавање рада на рачунару с готовим програмима,
- развијање психомоторних способности,
- развијање стваралачког и критичког мишљења,
- развијање способности практичног стварања, односно реализација сопствене идеје, према сопственом плану, чиме се афирмишу креативност и оригиналност,
- схватање важности примене науке у техници, технологији и другим облицима друштвенкорисног рада,
- савладавање основних принципа руковања различитим средствима рада, објектима технике и управљања технолошким процесима,
- развијање прецизности у раду, упорности и истрајности приликом решавања задатака,
- стицање радних навика и оспособљавање за сарадњу и тимски рад,
- стицање знања за коришћење мерних инструмената,
- упознавање са основним особинама материјала и правилан избор материјала приликом израде модела или макете,
- упознавање графичке комуникације (коришћење техничке терминологије),– препознавање природних ресурса и њихове ограничености у коришћењу,
- упознавање с мерама заштите и потребе за обновом и унапређењем живот- ног окружења.

Задаци наставе техничког и информатичког образовања

Ученици треба да:

- комуницирају на језику технике (користе стручну терминологију и израђују технички цртеж – основним прибором и рачунаром),
- користе рачунар у прикупљању информација, као и у њиховој обради и презентацији,
- се служе мерним инструментима за мерење дужине, углова, масе, силе,

- на основу физичких, хемијских и технолошких својстава, одаберу одговарајући материјал (метал, легуру, неметал и погонски материјал) за модел или употребно средство,
- препознају елементе (компоненте) из области машинства и да их компонују у једноставније функционалне целине (графички и кроз моделе или употребне предмете),
- примењују одговарајуће поступке обраде материјала кроз алгоритам,
- разумеју технолошке процесе и производе различитих технологија,
- правилно употребљавају стандардни прибор, алат и машине при обликовању елемената за моделе и употребна средства,
- одређују адекватне везе између елемената (завртањ, закивак...),
- препознају природне ресурсе, њихову ограниченост у коришћењу,
- прилагоде динамичке конструкције (моделе) енергетском претварачу,
- одаберу оптимални систем управљања за динамичке конструкције (моделе),
- одаберу једноставнији програм за управљање рачунаром,
- примењују мере и средства за личну заштиту на раду,
- знају мере заштите и потребе за обнову и унапређивање животног окружења,
- на основу знања о врстама делатности и сагледавања својих интересовања и знања, правилно одаберу своју будућу професију.

Писмена провера знања: препоручује се писмена провера знања у облику кратких петнаестоминутних тестова.

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације	Број часова по теми	Број часова		
				обрада	вежбе	остали типови часа
1.	УВОД У МАШИНСКУ ТЕХНИКУ	IX	2	2	/	/
2.	ТЕХНИЧКО ЦРТАЊЕ У МАШИНСТВУ	IX, X	8	5	3	/
3.	ИНФОРМАТИЧКЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ	X, XI	14	4	10	/
4.	МАТЕРИЈАЛИ	XI	2	2	/	/
5.	МЕРЕЊЕ И КОНТРОЛА	XII	2	1	1	/
6.	ТЕХНОЛОГИЈА ОБРАДЕ МАТЕРИЈАЛА	XII	4	3	/	1
7.	МАШИНЕ И МЕХАНИЗМИ	I,II,III	16	10	4	2
8.	РОБОТИКА	III	2	1	1	/
9.	ЕНЕРГЕТИКА	III, IV	6	5	/	1
10.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ -	IV, V, VI	16	2	14	/

МОДУЛИ					
УКУПНО ЧАСОВА	IX- VI	72	35	33	4

2.3.13 Шпански језик

На крају седмог разреда, ученик треба да:

- разуме изразе и упутства које наставник употребљава и прати обична и краћа обавештења;
- разуме кратке дијалоге и монологска излагања до 12 реченица, које наставник исказује природним темпом, други ученици или их чује преко звучног материјала, а који садрже познату језичку грађу обрађену током петог, шестог и седмог разреда;
- разуме једноставне песме у вези са обрађеном тематиком;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и интересовањима са активностима на часу.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- упозна и, када је у питању позната језичка грађа, савлада технике читања у себи;
- даље упознаје правила графиције и ортографије;
- разуме смисао краћих писаних порука и илустрованих текстова о познатим темама (огласи, плакати са већим бројем учесталих изрза и интернационализама око 100 речи);
- издваја основне информације из краћег прилагођеног текста у вези са неком особом или догађајем (ко, шта, где, када...);
- наслутити садржај неког информативног текста ако је праћен визуелним додатком.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- разговетно изговара гласове, посебно оне које наш језик не познаје, акцентује речи, поштује ритам и интонацију при спонтаном говору и читању;
- ступи у дијалог и у оквиру десет реплика, постављањем и одговарањем на питања, води разговор у оквирима комуникативних функција и лексике обрађених током петог, шестог и седмог разреда;
- монологски, без претходне припреме, али уз наставников подстицај, у десетак реченица представи себе или другога, саопшти садржај дијалога или наративног текста, или опише слику, лице, предмет, животињу и ситуацију.

Интеракција

Ученик треба да:

- реагује вербално или невербално на упутства и постављена питања у вези са конкретном ситуацијом;
- поставља једноставна питања и одговара на њих;
- изражава допадање или недопадање; нуди и прихвата понуду, позив или извињење;
- учествује у комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.);
- тражи разјашњења када нешто не разуме;
- остварује једноставну интеракцију уз стално понављање и поновно формулисање исказа и врши корекције.

Писмено изражавање

Ученик треба да:

- даље упознаје правила графиције, ортографије и интерпункције;
- пише реченице и краће текстове на основу датог модела, слике или другог визуелног подстицаја (биографије, краће описе догађаја из свакодневног живота);
- пише пригодне честитке, поруке и електронска писма користећи модел;
- одговори на једноставна питања (ко, шта, где) која се односе на обрађене теме, ситуације у разреду или њега лично;
- прави спискове с различитим наменама (куповина, прославе рођендана, обавезе у току дана...).

Знања о језику

- препознаје шта је ново научио;
- схвата значај познавања језика;
- увиђа могућности позитивног трансфера знања и стратегија стечених учењем првог страног језика;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр.

форме учтивости);

Редни број	Наставна тема	Број часова				ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
		обрада	утврђивање	вежбање	провера	
1.	Уводни час, иницијално тестирање и анализа	/	2	1	1	IX
2.	Годишњи одмор, путовања, туризам у Шпанији	3	2	2	1	IX, X
3.	Куповина, вршњачка комуникација, рад са компјутером	5	4	3	1	X, XI
4.	Описивање догађаја из прошлости	3	2	1	1	XII
32		11	10	7	4	
5.	Зимски одмор, ја и моји другови	4	5	2	1	I, II
6.	Породица и породичне успомене	3	3	3	1	III, IV
7.	Слободно време, хоби	3	4	2	1	IV, V
8.	Знаменити људи и њихова дела	2	3	2	1	V, VI
40		12	15	9	4	
УКУПНО ЧАСОВА		72	23	25	16	8

Годишњи фонд наставних часова	I полугодиште	II полугодиште	Свега
1. Број наставних недеља	16	20	36
2. Број наставних часова	32	40	72

2.3.14 Грађанско васпитање

Циљ и задаци

Циљ програма Грађанског васпитања за 7. разред је коришћење школских искустава као платформе за увежбавање демократских процедура и развијања демократске културе која ће им требати у будућности

Задаци:

- Разумевање кључних појмова

- Схватање историјског развоја грађанских права и слобода
- Упознавање са карактеристикама одговорног и активног грађанина
- Разумевање улоге детета као грађанина у друштву
- Разумевање односа грађанских права појединца
- Развијање грађанске одговорности
- Подстицање ученика да се ангажују у разним акцијама
- Упознавање институције Ученичког парламента

➤ **Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Време реализације
1.	Упознавање основних елемената програма	Представљање циљева, задатака, садржаја и метода рада Поглед уназад	IX, X, XI,
2.	Грађанин	Грађанин и политика у прошлости Грађанин и политика у садашњости Одговоран и активан грађанин Дете као грађанин Породица, школа, локална заједница, држава Права Одговорност Волонтерски покрет Извођење волонтерске акције Анализа успешности волонтерске акције	XII, II
3.	Држава и власт	Држава Власт	II
4.	Ђачки парламент и иницијатива	Ђачки парламент Иницијатива	II, III, IV
5.	Завршни део	Речник Шта носим са собом	IV, V V VI

2.3.15 Православни катихизис – верска настава**Наставни предмет: ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС – ВЕРСКА НАСТАВА**

Редни број наставне теме	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Број часова	Број часова за обраду	За утврђивање и понављање
I	Бог у кога хришћани верују јесте Св.Тојица:Отац,Син и Свети Дух(богобслужбена сведочанства-крштење и евхаристија:библијска и светоотачка сведочанства)	3	2	1
II	Отац,Син и Св.Дух су три вечне, конкретне личности	4	2	2
III	Св.Тројица је један Бог(нераздељивост Божанске природе и несливеност Божанских личности)	4	2	2
IV	Узрок Божијег постојања је Отац(Библијска,евхаристијска,светоотачка и друга сведочанства).	4	2	2
V	Бог Отац изражава своје слободно постојање као љубав према другој личности-према сину и светом духу.	5	3	2
VI	Хришћанска антропологија(биће као заједница слободе)	2	1	1
VII	Антрополошке последице вере у Св Тројицу	4	2	2
VIII	Кроз литургију се појављује Св.Тројица	4	2	2
IX	Крштење и литургија као практично исповедање вере у Бога који је Св Тројица	2	1	1
X	Св.Тројица у православној иконографији.	4	2	2
УКУПНО ЧАСОВА		36	19	17

2.3.16 Изабрани спорт**Циљ и задаци**

Циљ предмета физичко васпитање-изабрани спорт је да ученици задовоље своја интересовања, потребе за стицањем знања, способности за бављењем спортом као интегралним делом физичке културе и настојање да стечена знања примењују у животу (стварање трајне навике за бављењем спортом и учешћем на такмичењима).

Општи оперативни задаци

Општи оперативни задаци се не разликују од основних општих задатака физичког васпитања:

- Развој и одржавање моторичких способности ученика
- Учење и усавршавање моторичких форми изабраног спорта
- Стицање теоријских знања у изабраном спорту
- Познавање правила такмичења у изабраном спорту
- Формирање навика за бављење изабраним спортом
- Социјализација ученика кроз изабрани спорт и неговање етичких вредности према учесницима у такмичењима
- Откривање даровитих и талентованих ученика за одређени спорт и њихово подстицање да се баве спортом.

Наставни предмет: ИЗАБРАНИ СПОРТ

Редни број	НАСТАВНА ТЕМА	Циљеви	Оперативни задаци	Број часова за	Број часова по одсеку	Број часова по теми	Могући стандарди
1.	СПОРТСКЕ ИГРЕ ОДБОЈКА	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	13	23	36	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
2.	СПОРТСКЕ ИГРЕ КОШАРКА	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	14	22	36	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
3.	СПОРТСКЕ ИГРЕ ФУДБАЛ	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	15	21	36	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.

4.	СПОРТСКЕ ИГРЕ РУКОМЕТ		Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско- техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	13	23	36	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
----	-----------------------------	--	--	----	----	----	---

- *ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ*

-

- **2.3.17 Цртање, сликање и вајање**

- **Циљ и задаци:**

- Циљ васпитно-образовног рада овог изборног предмета јесте да додатно подстиче развој и практичних и теоријских знања ученика која су важна за њихово слободно, спонтано и креативно комбиновање ликовних елемената у области: цртања, сликања, вајања, графике, примењених уметности и визуелних комуникација, а у циљу развоја њиховог креативног мишљења.
- Ова изборна настава такође:
- омогућава и подстиче развој учениковог спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе;
- омогућава и подстиче ученике на савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума;
- мотивише ученике на упознавање основних елемената и закономерности ликовног језика;
- развија способности и веће осетљивости ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;
- ствара услове да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да креативним изражавањем боље упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развија способности ученика за визуелно памћење, за повезивање опажених информација као основе увођења у креативно визуелно мишљење;
- развија већу осетљивост за ликовне и визуелне вредности које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развија моторичке способности ученика и навике за лепо писање;
- континуирано подстиче и прати интересовања за посећивањем музеја, изложби и јача потребе код ученика за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- ствара услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућава разумевање позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја уметности;

- развија способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

Редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Временска структура	обрада	Понављање, утврђивање, вежбање	систематизација	укупно
1.	Цртање	IX, X, XI	5	5	2	12
2.	Сликање	XI, XII, I, II	5	5	2	12
3.	Вајање	III, IV, V, VI	5	5	2	12
УКУПНО ЧАСОВА		IX- VI	15	15	6	36

2.3.18 Информатика и рачунарство

Циљ и задаци

Циљ наставе информатике и рачунарства јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и информатичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да се ученици оспособе за коришћење рачунара и стекну вештине у примени рачунара у свакодневном животу.

Задаци наставе информатике и рачунарства су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе информатике и рачунарства сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе информатике и рачунарства буду у пуној мери реализовани
- упознавање основних појмова из информатике и рачунарства;
- подстицање креативног рада са рачунаром;
- оспособљавање за рад на рачунару.
- **Оперативни задаци**
- Ученици треба да се:
 - оспособе за примену рачунара у области информација и комуникација;
 - упознају са опасностима на Интернету и начинима заштите од њих;
 - упознају са основама програма за снимање и обраду звука;
 - упознају са основама програма за снимање и обраду видео записа;
 - оспособе за израду мултимедијалних презентација;
 - оспособе за писање једноставних програма;
 - упознају са основама програма за цртање и графички дизајн;
 - упознају са образовним софтвером.

– Наставни предмет: **ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО**

Редни број наставне јединице	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова по теми	Број часова		
			Обрада новог градива	утврђивање	Други типови часа
1.	Интернет	6	4	1	1
2.	Обрада звука	4	3	1	/
3.	Обрада видео записа	6	4	1	1
4.	Израда презентација	10	5	1	4
5.	Изборни модул	10	6	1	3
УКУПНО ЧАСОВА		36	22	5	9

2.3.19 Матерњи језик са елементима Националне културе – Ромски језик**Оперативни задаци:**

- ученици треба да савладају разумљиво, брзо, гласно читање и читање у себи,
- богаћење активног речника ученика,
- плански развијати усмено и писмено изражавање ученика,
- ученици треба да препознају и опишу језичке појаве,
- вежбање правописа у вези са правилима језика.

Култура изражавања

Усмено изражавање

- Даље вежбање форми научених у ранијим разредима.
- Настављање приче по датом уводу.
- Представљање природе, наизменично решавање динамичних и статичких слика и сцена у описима приповедака Рома.
- Целе године вежбати усвајање речи.

Писмено изражавање

- Вежбање састављања концепта о обрађеном тексту.
- Препричавање обрађеног текста у другом глаголском времену и другом лицу.
- Вежбање описног састава на основу знања из предходних разреда.
- Вежбање писања писама. Писање дневника.

Орјентациони распоред годишњег фонда часова

1. Рад на тексту – 17
2. Говорне вежбе – 12
3. Писмене вежбе – 8
4. Писмени задаци – 4
5. Граматика са правописом – 17
6. Лектира – 4

7. Историја и култура Рома – 6

8. Систематизација - 4

9.

10. Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Редни број наставне теме	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА			ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
		обрада новог градива	други типови часа	укупно	
1.	Кад се сретну сан и јава Језичка култура 4 Књижевност 5 Граматика 2 Језик 5 Правопис 1	8	9	17	IX
2.	Земља тврда, а небо високо Језичка култура 7 Књижевност 8 Граматика 2 Правопис 1	10	8	18	X
3.	Усправна земља Језичка култура 1 Књижевност 10 Граматика 6 Правопис 1	10	8	18	XI
4.	Говорити о љубави, то је већ помало волети Језичка култура 4 Књижевност 4 Граматика 5	8	5	13	XII
5.	Савиним стопама Језичка култура 2 Књижевност 5 Граматика 5	8	4	12	I
6.	Цео свет је позорница Језичка култура 2 Књижевност 8 Граматика 4	8	6	14	II
7.	Мрвица детињства Језичка култура 7	4	12	16	III

	Књижевност 4 Грамматика 3 Правопис 2				
8.	Кућа поред пута Језичка култура 2 Књижевност 4 Грамматика 5 Језик Правопис	4	7	11	IV
9.	Кућа поред пута Језичка култура 8 Књижевност 6 Грамматика 2 Правопис 1	4	13	17	V
УКУПНО ЧАСОВА		67	73	136	IX - VI

11.

НАСТАВНА ТЕМА	СТАНДАРДИ
ГРАМАТИКА	CJ.1.3.5 CJ.1.3.8. CJ.1.3.9. CJ.1.3.16 CJ.2.3.3. CJ.2.3.7 CJ.2.3.8. CJ.3.3.1. CJ.3.3.6 CJ.1.3.6. CJ.1.3.11. CJ.2.3.5. CJ.2.3.6. CJ.3.3.3. CJ.3.3.5. CJ.1.3.1. CJ.1.3.3. CJ.2.3.1. CJ.2.3.4 CJ.3.3.4. CJ.3.3.8. CJ.1.3.1.8. CJ.1.3.19. CJ.1.3.20. CJ.2.3.1. CJ.2.3.4. CJ.3.3.7. CJ.3.3.8.
КЊИЖЕВНОСТ	CJ.1.2.1. CJ.1.1.2. CJ.1.1.6. CJ.1.3.21 CJ.1.4.1. CJ.1.4.7. CJ.2.1.5. CJ.2.1.7. CJ.2.4.6. CJ.2.4.8 CJ.2.4.9. CJ.3.1.2. CJ.3.1.2. CJ.3.4.1 CJ.3.4.4 CJ.1.4.5. CJ.1.4.8. CJ.1.4.9. CJ.2.4.2. CJ.2.4.5. CJ.3.4.2. CJ.3.4.4. CJ.3.4.7. CJ.1.4.6. CJ.1.4.6. CJ.3.1.4. CJ.3.4.5. CJ.3.4.8.
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	CJ.1.2.1 CJ.1.1.2. CJ.1.2.4. CJ.1.2.9. CJ.2.2.3. CJ.2.1.5. CJ.3.2.1. CJ.3.2.4 CJ.3.2.3 CJ.3.3.8. CJ.1.2.5. CJ.1.3.20. CJ.1.3.21. CJ.2.3.9. CJ.2.3.10. CJ.2.3.11. CJ.3.3.7. CJ.3.3.8.
ПРАВОПИС	CJ.1.2.1. CJ.1.2.7. CJ.2.2.3. CJ.2.3.11. CJ.3.2.1 CJ.3.2.4. CJ.3.2.2. CJ.3.2.5. CJ.2.2.1. CJ.2.2.5.

ОРТОЕПИЈА	CJ.1.1.1. CJ.1.1.2. CJ.1.1.6. CJ.2.1.1. CJ.2.1.4.
	CJ.3.1.1. CJ.3.1.2. CJ.1.1.3. CJ.1.1.7. CJ.1.1.8.
	CJ.2.1.6. CJ.2.1.7. CJ.3.1.3. CJ.3.1.4.

2.4.2 Енглески језик

Циљеви

Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика.

Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Општи стандарди

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Оперативни задаци

Разумевање говора

На крају осмог разреда, ученик треба да:

- препознаје интонације које исказују различита емотивна стања и имплицитне намере саговорника;
- разуме, поред оних израза које наставник употребљава током часа да би дао упутства за рад, и једноставна објашњења непознатих речи помоћу познатог и већ активно усвојеног вокабулара;
- разуме дијалоге и монолошка излагања до једног минута, исказане природним темпом од стране наставника, других ученика и преко звучног материјала, а који углавном садрже претходно обрађену језичку грађу;
- разуме саговорника у телефонском разговору, у оквиру раније обрађених говорних чинова;
- разуме песме везане за обрађену тематику и рефрене актуелних песама примерених учениковом узрасту и укусу.

Усмено изражавање и интеракција

Ученик треба да:

- савлада изговор гласова;
- правилно репродукује основне интонацијске схеме;
- спонтано користи устаљене изразе учтивости и оне који се тичу најчешћих ситуација на часу;
- спонтано ступа у разговор у оквиру обрађене тематике и говорних чинова;
- поставља питања предвиђена Програмом, а која се односе на садржај обрађеног дијалога или наративног текста, на свакодневне ситуације, на догађаје у прошлости, на намере саговорника или на предмет његовог интересовања;
- ступи у једноставан разговор релефоном;
- монолошки, без претходне припреме, у неколико реченица, исказе мишљење о низу питања;
- у неколико реченица исприча лични доживљај у прошлости, уз давање појединости о ситуацији, месту и главним актерима;
- у неколико реченица исприча садржај дијалога или наративног текста;
- даје императивне исказе у комуникацији;
- интерпретира тематски прилагођене песме, рецитације и скичеве.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- савлада технике читања;
- савлада правила читања, као и најзначајније неправилности;
- разуме обавештења и упозорења на јавним местима;
- разуме елементе нечије биографије, односно *curriculum vitae*;
- разуме, глобално и селективно, разноврсне садржаје неформалног писма;
- разуме, глобално и селективно, садржај непознатог текста који се састоји од углавном познате језичке грађе;
- разуме логичке односе између реченица и дужих целина;
- разуме глобално садржај непознатог текста који садржи и изванредан број непознатих речи.

Писмено изражавање

Ученик треба да:

- савлада основна правила ортографије и карактеристичне изузетке;
- пише свој *curriculum vitae* (формуларског типа);
- пише кратке саставе, посебно оне у којима се приповедају догађаји у прошлости, уз давање појединости о ситуацији, месту и главним актерима;
- пише краће целине на основу датих елемената, визуелног или звучног подстицаја и исказе своје мишљење о теми;
- пише електронске поруке и краћа неформална писма разноврсног садржаја;
- преприча и преформулише садржај обрађеног дијалога или текста уз издвајање битних елемената и поштовање логичких односа између делова текста.

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА		Време реализације			
		обрада новог	понављање, утврђивање вежбање	Провера зачина	свега часова		
1.	People and Places	4	5	1	10	IX, X	
2.	Fact and Fictio	4	5	2	11	X, XI	
3.	Changes	5	5	2	12	XI, XII, I	
4.	Talking points	5	6	1	12	I, II	
5.	New horizons	5	5	2	12	III, IV	
6.	Just imagine!	4	5	2	11	IV, V	
УКУПНО ЧАСОВА		27	31	10	68	IX - VI	

2.4.3 Ликовна култура**Циљеви**

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- развијање памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварање услова да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовног - визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијање ученикових потенцијала у области ликовности и визуелности, те помагање у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;

- развијање љубави према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- стварање интересовања и потребе за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да ученици осетљивост за ликовне и визуелне вредности које стичу у настави, примењују раду и животу;
- развијање сензибилности за лепо писање;
- развијање моторичких способности ученика.

Оперативни задаци:

- се оспособе да опажају и представљају: слободне композиције визуелне метафорике, контраста, јединства и доминанте у простору фантастике;
- формирају навике за виши ниво културе рада, квалитет производа, културу живота и слободног времена;
- се ликовно описмене, развију креативне способности, припремају за ефикасно и савремено укључивање у рад, односно за различита занимања.

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	БРОЈ ЧАСОВА				СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА
			обрада новог градива	понављање, утврђивање, увежбавање	систематизација	укупно	
1.	СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ	IX	3	2	/	5	ЛК.3.1.1. ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.1. ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.4. ЛК.3.2.3. ЛК.3.3.2. ЛК.3.3.4.
2.	ВИЗУЕЛНА МЕТАФОРИКА и споразумевање	X	5	2	/	7	ЛК.3.1.1. ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.1. ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.4. ЛК.3.2.3. ЛК.3.3.1. ЛК.3.3.2. ЛК.3.3.3. ЛК.3.3.4.
3.	КОНТРАСТ, ЈЕДИНСТВО И ДОМИНАНТА У ПРОСТОРУ	XI, XII, I,II III,IV	10	5	1	16	ЛК.3.1.1. ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.1. ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.4. ЛК.3.3.2. ЛК.3.3.4.
4.	СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ И ФАНТАСТИКА	IV	4	1	1	6	ЛК.3.1.1. ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.1. ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.4. ЛК.3.2.3. ЛК.3.3.1. ЛК.3.3.2. ЛК.3.3.3. ЛК.3.3.4.
УКУПНО ЧАСОВА		IX- VI	22	10	2	34	

2.4.3 Ликовна култура

Циљеви

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- развијање памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварање услова да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовног - визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијање ученикових потенцијала у области ликовности и визуелности, те помагање у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијање љубави према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- стварање интересовања и потребе за посеђивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да ученици осетљивост за ликовне и визуелне вредности које стичу у настави, примењују раду и животу;
- развијање сензибилности за лепо писање;
- развијање моторичких способности ученика.

Оперативни задаци:

- се оспособе да опажају и представљају: слободне композиције визуелне метафорике, контраста, јединства и доминанте у простору фантастике;
- формирају навике за виши ниво културе рада, квалитет производа, културу живота и слободног времена;
- се ликовно описмене, развију креативне способности, припремају за ефикасно и савремено укључивање у рад, односно за различита занимања.

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	БРОЈ ЧАСОВА				СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА
			обрада новог градива	понављање, утврђивање, увежбавање	систематизација	укупно	
1.	СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ	IX	3	2	/	5	ЛК.3.1.1. ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.1. ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.4. ЛК.3.2.3. ЛК.3.3.2. ЛК.3.3.4.
2.	ВИЗУЕЛНА МЕТАФОРИКА и споразумевање	X	5	2	/	7	ЛК.3.1.1. ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.1. ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.4. ЛК.3.2.3.

							ЛК.3.3.1. ЛК.3.3.2. ЛК.3.3.3. ЛК.3.3.4.
3.	КОНТРАСТ, ЈЕДИНСТВО И ДОМИНАНТА У ПРОСТОРУ	XI, XII, I,II III,IV	10	5	1	16	ЛК.3.1.1. ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.1. ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.4. ЛК.3.3.2. ЛК.3.3.4.
4.	СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ И ФАНТАСТИКА	IV	4	1	1	6	ЛК.3.1.1. ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.1. ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.4. ЛК.3.2.3. ЛК.3.3.1. ЛК.3.3.2. ЛК.3.3.3. ЛК.3.3.4.
УКУПНО ЧАСОВА		IX- VI	22	10	2	34	

2.4.4 Музичка култура

Наставна тема	Садржаји	Број часова			Време реализације	Активности		Праћење постигнућа
		обрада новог градива	утврђивање	укупно		наставник	ученик	
Певањем и свирањем упознајемо музику	- обрада песама по слуху и са нотног текста	9	4	13	IX - VI	- музички описмењује ученике - упућује ученике на изражајно извођење музике - развија гласовне могућности ученика	певају по слуху и са нотног текста песме -усвајају нове елементе музичке писмено сти	праћење напредка -усмене провере знања основн их муз. појмова мотиви саност ангажо вање

Музичко-сценски жанрови	- обрада музичко-сценских жанрова, као што су опера, оперета, мјузикл, балет	6	4	10	IX - VI	упућује на препознавање музичко-сценских жанрова - оспособљава ученике за разумевање муз. порука	уознају музичко-сценске жанрове; - слушају вредна дела уметничке музике	квизови препознавања дела, мотиви саност ангажовање
Музичко-стилска раздобља	слушање музике романтизма, музике XX века, џез, рок и музике на филму, радију и телевизији	7	4	11	IX - VI	упућује ученике на аналитичко слушање музике, као и на препознавање карактеристика везаних за музичко-стилска раздобља	- сазнају карактеристике различитих муз. епоха	квизови препознавања музичких епоха мотиви саност ангажовање
УКУПНО ЧАСОВА		22	12	34	IX – VI			

2.4.5 Историја

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- стекну основна знања о најважнијим одликама историјског периода од друге половине XIX до краја XX века
- стекну основна знања о најважнијим одликама историјског периода од друге половине XIX до краја XX века на српском и југословенском простору
- стекну основна знања о историји европских и ваневропских држава у периоду од друге половине XIX до краја XX века
- разумеју најзначајније политичке идеје историјског периода од друге половине XIX до краја XX века
- стекну основна знања о знаменитим личностима периода од друге половине XIX до краја XX века у општој и националној историји
- се упознају са културним и научнотехнолошким достигнућима на српском, југословенском, европском и ваневропском простору у периоду од друге половине XIX до краја XX века
- разумеју да национална историја представља саставни део опште историје
- развијају истраживачки дух и критички однос према прошлости и оспособе се да препознају различита тумачења истих историјских догађаја

- разумеју узроке и последице најважнијих историјских појава у периоду од друге половине XIX до краја XX века
- овладају вештином коришћења историјских карата за период од друге половине XIX до краја XX века
- науче да повезују различите историјске садржаје (личности, догађаје, појаве и процесе) са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом
- поседују свест о повезаности појава из прошлости са појавама из садашњости.

Наставни предмет: ИСТОРИЈА

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА			Време реализације
		обрада новог градива	други типови часа	укупно	Основни ниво	Средњи ниво	Напредн и ниво	
1.	СВЕТ У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ XIX И ПОЧЕТКОМ XX ВЕКА	3	3	6	ИС.1.1.2, ИС.1.1.6 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.5	ИС.2.1.1 ИС.2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6 ИС.2.2.1 ИС.2.2.2 ИС.2.2.4 ИС.2.2.5	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.4 ИС.3.2.5	IX
2.	СРБИЈА, ЦРНА ГОРА И СРБИ У ХАБЗБУРШКОМ И ОСМАНСКОМ ЦАРСТВУ ОД БЕРЛИНСКОГ КОНГРЕСА ДО ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА	8	5	14	ИС.1.1.5, ИС.1.1.7 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.5	ИС.2.1.1 ИС.2.1.2 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6 ИС.2.2.2 ИС.2.2.4 ИС.2.2.5	ИС.3.1.1 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.3 ИС.3.2.4	IX, X, XI,
3.	ПРВИ СВЕТСКИ РАТ И РЕВОЛУЦИЈЕ У РУСИЈИ И ЕВРОПИ	3	3	6	ИС.1.1.6 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.5 ИС.1.2.6	ИС.2.1.1 ИС.2.1.2 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6 ИС.2.2.2 ИС.2.2.4 ИС.2.2.5	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.3 ИС.3.2.5	XI, XII
4.	СРБИЈА И ЦРНА ГОРА У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ	3	3	6	ИС.1.1.5, ИС.1.1.7 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.5 ИС.1.2.7 ИС.1.2.8	ИС.2.1.1 ИС.2.1.2 ИС.2.1.4 ИС.2.1.5 ИС.2.1.6 ИС.2.2.1 ИС.2.2.2 ИС.2.2.4 ИС.2.2.5	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.4 ИС.2.2.5 ИС.3.2.7	XII
5.	СВЕТ ИЗМЕЂУ ПРВОГ И ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА	5	3	8	ИС.1.1.5, ИС.1.1.6 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3	ИС.2.1.1 ИС.2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6 ИС.2.2.1 ИС.2.2.2 ИС.2.2.4	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1	I, II

					ИС.1.2.4 ИС.1.2.7 ИС.1.2.8	ИС.2.2.5	ИС. 3.2.2 ИС. 3.2.4 ИС. 3.2.5 ИС.3.2.7	
6.	ЈУГОСЛОВЕНСКА КРАЉЕВИНА	3	2	5	ИС.1.1.7 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.7 ИС.1.2.8	ИС. 2.1.1 ИС. 2.1.2 ИС.2.1.4 ИС.2.1.5 ИС.2.1.6 ИС. 2.2.1 ИС. 2.2.2 ИС. 2.2.5	ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.1 ИС. 3.2.2 ИС. 3.2.4 ИС. 3.2.5 ИС.3.2.7	II, III
7.	ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ – ТОТАЛНИ РАТ	3	3	6	ИС.1.1.6 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.5	ИС. 2.1.1 ИС. 2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6 ИС. 2.2.1 ИС. 2.2.2 ИС. 2.2.5	ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.1 ИС. 3.2.2 ИС. 3.2.4 ИС. 3.2.5	III
8.	ЈУГОСЛАВИЈА У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ	4	4	8	ИС.1.1.7 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.5	ИС. 2.1.1 ИС. 2.1.2 ИС.2.1.4 ИС.2.1.5 ИС. 2.2.1 ИС. 2.2.2 ИС. 2.2.5	ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.1 ИС. 3.2.2 ИС. 3.2.4 ИС. 3.2.5	III, IV
9.	СВЕТ ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА	2	1	3	ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.5	ИС. 2.1.1 ИС. 2.1.3 ИС.2.1.5 ИС. 2.2.2 ИС.2.2.4 ИС. 2.2.5	ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.1 ИС. 3.2.2 ИС. 3.2.4 ИС. 3.2.5	IV, V
10.	ЈУГОСЛАВИЈА ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА	3	3	6	ИС.1.1.6 ИС.1.1.7 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10 ИС.1.2.1 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.5 ИС.1.2.7 ИС.1.2.8	ИС. 2.1.1 ИС. 2.1.3 ИС.2.1.5 ИС. 2.2.1 ИС. 2.2.2 ИС. 2.2.5	ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС. 3.2.1 ИС. 3.2.2 ИС. 3.2.4 ИС. 3.2.5	V
УКУПНО ЧАСОВА		37	31	68	IX - VI			
УКУПНО ЧАСОВА		37	31	68	IX - VI			

2.4.6 Географија

Циљеви и задаци

Циљ настава географије у VIII разреду основне школе је да ученицима пружи знања и објашњења о географским појавама, објектима и процесима на територији наше државе. Ослањајући се на претходно стечена знања и умења ученика настава географије омогућава тумачење и разумевање сложених друштвеногеографских промена и процеса у нашој држави, на Балканском полуострву, Европи и свету. Задаци nastave географије су вишеструки и њиховим остваривањем ученици се оспособљавају да стичу и развијају знања и разумевања, умења и ставове према националним вредностима и достигнућима.

Кроз наставу географије ученици треба да:

- одређују, повезују и схватају значај географског положаја своје земље на Балкану, у Европи и у свету;

овладају елементарним знањима о природногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима на терит **Циљеви и задаци**

Циљ настава географије у VIII разреду основне школе је да ученицима пружи знања и објашњења о географским појавама, објектима и процесима на територији наше државе. Ослањајући се на претходно стечена знања и умења ученика настава географије омогућава тумачење и разумевање сложених друштвеногеографских промена и процеса у нашој држави, на Балканском полуострву, Европи и свету. Задаци наставе географије су вишеструки и њиховим остваривањем ученици се оспособљавају да стичу и развијају знања и разумевања, умења и ставове према националним вредностима и достигнућима. Кроз наставу географије ученици треба да:

- одређују, повезују и схватају значај географског положаја своје земље на Балкану, у Европи и у свету;
- овладају елементарним знањима о природногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима на територији Републике Србије;
- схватају и разумеју закономерни развој географске средине као резултат интеракције природних појава, процеса и човека;
- упознају природне лепоте и културну баштину наше земље;
- упознају природне и друштвене карактеристике географске регије у којој живе и повезују појаве и процесе на националном и глобалном нивоу;
- повезују знања из географије са знањима из сродних наставних предмета;
- схватају потребу и значај очувања природе и природних ресурса;
- развијају међусобно уважавање, сарадњу и солидарност између припадника различитих социјалних, етничких и културних група и да доприносе друштвеној кохезији;
- подржавају процесе међународне интеграције наше земље;
- користе различите изворе информација и уочавају њихову важност у географским сазна да се оспособљавају да на терену осматрају, мере, анализирају, интервјуишу, скицирају и прикупљају податке;
- развијају способност исказивања географског знања речима, сликом, квантитативно, табеларно, графички и схематски;
- да се обуче техникама тимског/групног рада и групног одлучивања;

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Образовни стандарди-нивои постигнућа			Начини провере остварености стандарда	Време реализације	Број часова по теми	обрада	понављање	провера
		основни	средњи	напредни						
I	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА СРБИЈЕ	ГЕ 1.4.2	ГЕ 2.1.2.	ГЕ 3.4.1.	речне вједоци вједоци и вједоци	IX	3	2	1	/
II	ПРИРОДНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	ГЕ 1.4.2	ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.4.1. ГЕ 2.1.2. ГЕ 2.1.3.	ГЕ 3.2.2. ГЕ 3.4.1. ГЕ 3.1.1.	писмена и усмена провера знања	XI XII X IX	26	13	10	3
III	СТАНОВНИШТВО И НАСЕЉА СРБИЈЕ	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.3.1. ГЕ 1.4.1.	ГЕ 2.1.2. ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.3.1	ГЕ 3.3.1.	писмена и усмена провера знања	I,II	9	6	2	1

IV	ПРИВРЕДА СРБИЈЕ	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.3.2. ГЕ 1.4.1.	ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.4.1	ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.3.2. ГЕ 3.4.1.	писмена и усмена провера знања	II, III I V	14	9	4	1
V	СРБИ ВАН ГРАНИЦА СРБИЈЕ	ГЕ 1.3.1. ГЕ 2.3.1.	ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.3.1.	ГЕ 3.3.1.	писмена и усмена провера знања	IV	6	2	4	/
VI	СРБИЈА У САВРЕМЕНИМ ИНТЕГРАЦИЈСКИМ ПРОЦЕСИМА	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.4.2.	ГЕ 2.3.2. ГЕ 2.1.3.	ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.4.2.	писмена и усмена провера знања	V	4	2	1	1
VII	ЗАВИЧАЈНА ГЕОГРАФИЈА	ГЕ 1.1.3 ГЕ 1.3.1. ГЕ 2.1.2.	ГЕ 2.3.1. ГЕ 2.4.1. ГЕ 2.1.2.	ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.3.2.	писмена и усмена провера знања	V, VI	6	3	3	/
УКУПНО ЧАСОВА							68	37	25	6

2.4.7 Физика

Циљ наставе физике јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају природне појаве и основне законе природе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, да оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задаци наставе физике су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе физике буду у пуној мери реализовани,
- развијање функционалне писмености,
- упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици,
- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона,
- развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама путем истраживања,
- подстицање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности и критичког мишљења,
- развијање вештине јасног и прецизног изражавања,
- развијање логичког и апстрактног мишљења,
- разумевање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења,
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја,
- развијање способности за примену знања из физике,
- уочавање и разумевање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине,
- развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи,
- развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Оперативни задаци

Ученик треба да:

- разликује физичке величине које су одређене само бројном вредношћу (време, маса, температура, рад, енергија, количина наелектрисања, електрични напон и струја) од оних које су дефинисане интензитетом, правцем и смером (брзина, убрзање, сила, јачина електричног и магнетног поља ...),
- уме да слаже и разлаже силу, јачину електричног поља...
- разликује различите врсте кретања (транслаторно, осцилаторно, таласно) и да зна њихове карактеристике,
- зна основне карактеристике звука и светлости,
- зна да је брзина светлости у вакууму највећа постојећа брзина у природи,
- разуме да је рад силе једнак промени енергије и на нивоу примене користи трансформацију енергије у рад и обрнуто,
- примењује законе одржања (масае, енергије, количине наелектрисања),
- зна услове за настанак струје и Омов закон,
- прави разлику између температуре и топлоте,
- уме да рукује мерним инструментима,
- користи јединице Међународног система (СИ) за одговарајуће физичке величине.

Наставни предмет:ФИЗИКА

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације	Број часова по теми	Број часова			Стандарди		
				обрада	други типови часа	Лабораторијске вежбе	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1.	Осцилаторно и таласно кретање	IX	8	4	3	1	ФИ1.2.1 ФИ2.1.1 ФИ2.1.2 ФИ2.2.2 ФИ2.2.3 ФИ2.2.3 ФИ2.5.1	ФИ3.2.1 ФИ3.2.2 ФИ3.2.3 ФИ3.2.4 ФИ3.2.5	
2.	Светлосне појаве	X,XI	15	7	6	2	ФИ1.2.1 ФИ1.2.3	ФИ2.4.3.	ФИ3.2.5 ФИ3.2.6 ФИ3.7.1 ФИ3.7.2
3.	Електрично поље	XI, XII	10	5	5		ФИ1.1.2	ФИ2.3.1 ФИ2.4.1 ФИ2.4.3 ФИ2.5.3 ФИ2.6.1 ФИ2.6.2	

4.	Електрична струја	I,II, III	19	8	8	3	ФИ1.3.1 ФИ1.4.1 ФИ1.4.2 ФИ1.4.3 ФИ1.7.1 ФИ1.7.2	ФИ2.3.1 ФИ2.3.2 ФИ2.3.3 ФИ2.3.4 ФИ2.3.5 ФИ2.3.6 ФИ2.4.1 ФИ2.4.3 ФИ2.5.2 ФИ2.5.3 ФИ2.6.1 ФИ2.6.3 ФИ2.7.1 ФИ2.7.2 ФИ2.7.3	ФИЗ.3.1 ФИЗ.4.1 ФИЗ.7.1 ФИЗ2.7. ФИЗ2.74 ФИЗ3.4.3.
5.	Магнетно поље	III,IV	6	4	2		ФИ1.1.2 ФИ1.3.2	ФИ2.4.1 ФИ2.4.3 ФИ2.6.1	
6.	Елементи атомске и нуклеарне физике	V	8	5	3				
7.	Физика и савремени свет	V	2	2	0				
УКУПНО ЧАСОВА			68	35	27	6			

2.4.8 Математика

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике јесу:

да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу.

да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање

образовања и укључивање у рад;

да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;

да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;

да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику; да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;

да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;

да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;

да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;

да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;

да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;

да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;

да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања.

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Ред. број теме	НАЗИВ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА ПРЕМА ТИПУ				
		О	У	П	ПЗ	Укупно
1.	Сличност троуглова	2	4	1	/	7
2.	Тачка, права и раван	6	3	2	1	12
3.	Линеарне једначине са једном непознатом	4	6	1	/	11
4.	Призма	6	6	1	1	14
5.	Линеарне неједначине са једном непознатом	2	5	1	/	8
6.	Пирамида	7	9	1	1	18
7.	Линеарна функција	5	6	1	1	13
8.	Графичко представљање статистичких података	3	5	1	/	9
9.	Систем линеарних једначина са две непознате	5	6	/	1	12

10.	Ваљак	3	4	/	1	8	
11.	Купа	4	5	2	/	11	
12.	Лопта	2	2	1	/	5	
ШКОЛСКИ ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ		I	/	/	1	1	2
		II	/	/	1	1	2
		III	/	/	1	1	2
		IV	/	/	1	1	2
СВЕГА		49	61	16	10	136	

2.4.9 Биологија

Циљ наставе биологије у основној школи јесте да осигура да сви ученици стекну базичну језичку научну писменост и да напредују у реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје као и да усвајањем образовно-васпитних садржаја развију знања, вештине и умења из области екологије и заштите животне средине, уз примену концепта одрживог развоја.

Задаци наставе биологије су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе биологије буду и у пуној мери реализовани,
- упознавање еколошких појмова,
- стицање и проширивање знања о животној средини,
- развијање потреба и могућности личног ангажовања у заштити животне средине,
- усвајање и примена принципа одрживости, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- упознају појам биолошке разноврсности и њен значај за опстанак и еволуцију живог света на земљи,
- науче и схвате нивое организације живог света у природи,
- упознају предмет истраживања екологије и њен значај,
- упознају компоненте животне средине,
- упознају еколошке факторе и њихов значај за живи свет,
- схвате основне односе исхране и повезаност живих бића у ланцима исхране,
- схвате узајамне односе живих бића и животне средине и динамику односа материје и енергије,
- схвате значај еколошке равнотеже за одржавање екосистема,

- упознају основне типове екосистема и животне услове у њима,
- стекну знања у вези са изворима и последицама угрожавања животне средине екосистема,
- упознају глобалне последице загађивања животне средине,
- упознају појам и концепцију одрживог развоја,
- разумеју улогу и значај личног ангажовања у заштити животне средине,
- упознају природне ресурсе, њихову ограниченост и значај њиховог рационалног коришћења,
- изграде ставове, развијају знања и умења важна за заштиту животне средине и допринос одрживом развоју,
- развијају еколошку, здравствену културу и културу живљења дице њеног нарушавања.

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације	Образовни стандарди ниво постигнућа			Начини провере остварености стандарда	Број часова по теми	Број часова	
			основни	средњи	напредни			обрада	остали типови часова
I	Увод	IX	БИ.1.3.10. БИ.1.3.9. БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.1.1.5. БИ.1.3.8.	БИ.2.1.4. БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.2.4.1. БИ.2.4.2.	БИ.3.1.5. БИ.3.4.1.	Усмена провера знања	6	4	2
II	Екологија и животна средина	IX, X, XI	БИ.1.2.5. БИ.1.2.7. БИ.1.4.3. БИ.1.4.4.	БИ.2.2.8. БИ.2.4.3. БИ.2.4.4. БИ.2.4.5. БИ.2.4.6. БИ.2.4.7.	БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.3. БИ.3.2.4. БИ.3.4.2. БИ.3.4.3. БИ.3.4.4. БИ.3.4.5.	Писмена и усмена провера знања	13	9	4
III	Угрожавање, заштита и унапређивање екосистема-животне средине	XI, XII, I, II	БИ.1.4.5 БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.1.5.1. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.7.	БИ.2.4.8. БИ.2.4.9. БИ.2.5.1. БИ.2.5.4.	БИ.3.4.6. БИ.3.4.7. БИ.3.4.8. БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8. БИ.3.5.1.	Писмена и усмена провера знања	23	16	7

IV	Глобалне последице загађивања животне средине	III, IV	БИ.1.4.5 БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.1.5.1. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.7.	БИ.2.4.8. БИ.2.4.9. БИ.2.5.1. БИ.2.5.4.	БИ.3.4.6. БИ.3.4.7. БИ.3.4.8. БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8. БИ.3.5.1.	Писмена и усмена провера знања	10	5	5
V	Животна средина и одрживи развој	IV, V	БИ.1.4.5 БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.1.5.1. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.7.	БИ.2.4.8. БИ.2.4.9. БИ.2.5.1. БИ.2.5.4.	БИ.3.4.6. БИ.3.4.7. БИ.3.4.8. БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8. БИ.3.5.1.	Писмена и усмена провера знања	9	5	4
VI	Животна средина здравље и култура живљења	V	БИ.1.4.5 БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.1.5.1. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.7.	БИ.2.4.8. БИ.2.4.9. БИ.2.5.1. БИ.2.5.4.	БИ.3.4.6. БИ.3.4.7. БИ.3.4.8. БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8. БИ.3.5.1.	Писмена и усмена провера знања	7	4	3
УКУПНО ЧАСОВА							68	43	25

2.4.10 Хемија

Циљеви наставе хемије су:

- развијање функционалне хемијске писмености
- разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појмова, теорија, модела и закона
- развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, симбола, формула и једначина
- развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема
- развијање логичког и апстрактног мишљења и критичког става у мишљењу

- развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научно-популарни чланци, интернет)
- развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу
- развијање радозналости, потребе за свезнањем о својствима супстанце у окружењу и позитивног става према учењу хемије
- развијање свести о сопственим знањима и способности и даљој професионалној оријентацији

Задаци наставе хемије јесу:

- омогућавање ученицима да разумеју предмет изучавања хемије и научни метод којим се у хемији долази до сазнања
- омогућавање ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу, за развој различитих технологија и друштва уопште
- оспособљавање ученика да се користе хемијским језиком, да знају хемијску технологију и да разумеју квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола, формула и једначина
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици до сазнања о својствима супстанци и њиховим променама долазити на основу демонстрационих огледа или огледа које самостално изводе, развијати при том аналитичко мишљење и критички став у мишљењу
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици развијати експерименталне вештине, правилно и безбедно, по себе и друге, руковати лабораторијским прибором, посуђем и супстанцама
- оспособљавање ученика за извођење једноставних истраживања
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати теоријско знање и експериментално искуство за решавање теоријских и експерименталних проблема
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу
- омогућавање ученицима да кроз једноставна израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и његову практичну примену
- х промена и његову практичну примену

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације	Образовни стандарди ниво постигнућа			Начини провере остварености стандарда	Број часова по теми	Број часова	
			основни	средњи	напредни			обрада	остали типови часова
I	Неметали. Оксиди немета. Киселине	IX, X	XE.1.1.6. XE.1.1.8. XE.1.2.1. XE.1.2.2. XE.1.2.4. XE.1.2.5. XE.1.2.6. XE.1.2.7. XE.1.2.8. XE.1.2.10.	XE.2.1.2. XE.2.1.8. XE.2.1.4. XE.2.2.1. XE.2.2.2. XE.2.2.3. XE.2.2.4.	XE.3.1.2. XE.3.1.8. XE.3.2.1. XE.3.2.2. XE.3.2.3. XE.3.2.6.	усмена провера знања	13	7	6
II	Метали. Оксиди метала. Хидроксиди(базе)	X, XI	XE.1.1.6. XE.1.1.8. XE.1.2.1. XE.1.2.2. XE.1.2.3. XE.1.2.4. XE.1.2.5. XE.1.2.6. XE.1.2.7. XE.1.2.8. XE.1.2.10.	XE.2.1.2. XE.2.1.4. XE.2.2.1. XE.2.2.2. XE.2.2.3. XE.2.2.4.	XE.3.2.1. XE.3.2.2. XE.3.2.4. XE.3.2.6.	усмена провера знања	8	4	4
III	Соли	XI	XE.1.2.4. XE.1.2.5. XE.1.2.6. XE.1.2.9. XE.1.2.10.	XE.2.1.2. XE.2.1.4. XE.2.2.1.	XE.3.2.5. XE.3.2.6.	усмена провера знања	5	3	2
IV	Електролитичка дисоцијација киселина, база, соли	XII	XE.1.1.8.	XE.2.2.1. XE.2.2.2.		писмена и усмена провера знања	3	2	1
V	Угљоводоници	XII, I, II	XE.1.1.6. XE.1.3.1. XE.1.3.2 XE.1.3.3..	XE.2.3.1.	хе.3.3.1. хе.3.3.2. хе.3.3.3.	писмена и усмена провера знања	14	8	6

Органска једињења са кисеоником	III	XE.1.1.6. XE.1.3.1. XE.1.3.2. XE.1.3.3.	XE.2.3.1.	XE.3.3.1. XE.3.3.2. XE.3.3.3.	писмена и усмена провера знања	9	5	4
Биолошки важна органска једињења	IV, V	XE.1.4.1. XE.1.4.2.	XE.2.4.1.	XE.3.1.6. XE.3.4.1. XE.3.4.2.	усмена провера знања	12	7	5
Хемија животне средине	XE.1. 5.1.	XE.1.5.1.			усмена провера знања	4	2	2
УКУПНО ЧАСОВА						68	38	30

2.4.10 Хемија

Циљеви наставе хемије су:

- развијање функционалне хемијске писмености
- разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појмова, теорија, модела и закона
- развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, симбола, формула и једначина
- развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема
- развијање логичког и апстрактног мишљења и критичког става у мишљењу
- развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научно-популарни чланци, интернет)
- развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу
- развијање радозналости, потребе за свезнањем о својствима супстанце у окружењу и позитивног става према учењу хемије
- развијање свести о сопственим знањима и способности и даљој професионалној оријентацији

Задаци наставе хемије јесу:

- омогућавање ученицима да разумеју предмет изучавања хемије и научни метод којим се у хемији долази до сазнања
- омогућавање ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу, за развој различитих технологија и друштва уопште
- оспособљавање ученика да се користе хемијским језиком, да знају хемијску технологију и да

- разумеју квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола, формула и једначина
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици до сазнања о својствима супстанци и њиховим променама долазити на основу демонстрационих огледа или огледа које самостално изводе, развијати при том аналитичко мишљење и критички став у мишљењу
 - стварање наставних ситуација у којима ће ученици развијати експерименталне вештине , правилно и безбедно, по себе и друге, руковати лабораторијским прибором , посуђем и супстанцама
 - оспособљавање ученика за извођење једноставних истраживања
 - стварање ситуација у којима ће ученици примењивати теоријско знање и експериментално искуство за решавање теоријских и експерименталних проблема
 - стварање ситуација у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу
- омогућавање ученицима да кроз једноставна израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и његову практичну примену
- х промена и његову практичну примену

Наставни предмет: ХЕМИЈА

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације	Образовни стандарди ниво постигнућа			Начини провере остварености стандарда	Број часова по теми	Број часова	
			основни	средњи	напредни			обрада	остали типови часова
I	Неметали. Оксиди немета. Киселине	IX, X	XE.1.1.6. XE.1.1.8. XE.1.2.1. XE.1.2.2. XE.1.2.4. XE.1.2.5. XE.1.2.6. XE.1.2.7. XE.1.2.8. XE.1.2.10.	XE.2.1.2. XE.2.1.8. XE.2.1.4. XE.2.2.1. XE.2.2.2. XE.2.2.3. XE.2.2.4.	XE.3.1.2. XE.3.1.8. XE.3.2.1. XE.3.2.2. XE.3.2.3. XE.3.2.6.	усмена провера знања	13	7	6

II	Метали. Оксиди метала. Хидроксиди(базе)	X, XI	XE.1.1.6. XE.1.1.8. XE.1.2.1. XE.1.2.2. XE.1.2.3. XE.1.2.4. XE.1.2.5. XE.1.2.6. XE.1.2.7. XE.1.2.8. XE.1.2.10.	XE.2.1.2. XE.2.1.4. XE.2.2.1. XE.2.2.2. XE.2.2.3. XE.2.2.4.	XE.3.2.1. XE.3.2.2. XE.3.2.4. XE.3.2.6.	усмена провера знања	8	4	4
III	Соли	XI	XE.1.2.4. XE.1.2.5. XE.1.2.6. XE.1.2.9. XE.1.2.10.	XE.2.1.2. XE.2.1.4. XE.2.2.1.	XE.3.2.5. XE.3.2.6.	усмена провера знања	5	3	2
IV	Електролитичка дисоцијација киселина, база, соли	XII	XE.1.1.8.	XE.2.2.1. XE.2.2.2.		писмена и усмена провера знања	3	2	1
V	Угљоводоници	XII, I, II	XE.1.1.6. XE.1.3.1. XE.1.3.2. XE.1.3.3..	XE.2.3.1.	хе.3.3.1. хе.3.3.2. хе.3.3.3.	писмена и усмена провера знања	14	8	6
	Органска једињења са кисеоником	III	XE.1.1.6. XE.1.3.1. XE.1.3.2. XE.1.3.3.	XE.2.3.1.	XE.3.3.1. XE.3.3.2. XE.3.3.3.	писмена и усмена провера знања	9	5	4
	Биолошки важна органска једињења	IV, V	XE.1.4.1. XE.1.4.2.	XE.2.4.1.	XE.3.1.6. XE.3.4.1. XE.3.4.2.	усмена провера знања	12	7	5
	Хемија животне средине	XE.1. 5.1.	XE.1.5.1.			усмена провера знања	4	2	2
УКУПНО ЧАСОВА							68	38	30

2.4.11 Техничко и информатичко образовање

Циљ наставе техничког и информатичког образовања јесте:

- стицање основног техничког и информатичког образовања,
- стицање основних техничко-технолошких знања, умења, вештина и оспособљавање за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу,
- схватање законитости природних и техничких наука,
- схватање улоге информационо-комуникационих технологија (ИЦТ) у различитим струкама и областима живота,
- упознавање рада на једном од оперативних система и неколико најчешће коришћених програма, као и њихово коришћење у свакодневном животу,
- упознавање рада на рачунару с готовим програмима за обраду текста, графичких приказа, интерфејс и интернет,
- развијање психомоторних способности,
- развијање стваралачког и критичког мишљења,
- развијање способности практичног стварања, односно реализација сопствене идеје према сопственом плану, где се афирмишу креативност и оригиналност,
- схватање важности примене науке у техници, технологији и другим облицима друштвенкорисног рада,
- савладавање основних принципа руковања различитим средствима рада, објектима технике и управљања технолошким процесима,
- развијање прецизности у раду, упорности и истрајности приликом решавања задатака,
- стицање радних навика и оспособљавање за сарадњу и тимски рад,
- стицање знања за коришћење мерних инструмената,
- упознавање са основним особинама материјала и правилан избор материјала приликом израде модела или макете,
- упознавање графичке комуникације (коришћење техничке терминологије и цртање и исправно читање електротехничких шема и шема у електроници),
- препознавање природних ресурса и њихове ограничености у коришћењу,
- упознавање с мерама заштите и потребе за обновом и унапређењем животног окружења,
- упознавање с мерама заштите од струјног удара.

Задаци наставе техничког и информатичког образовања:

- проширивање знања о основним командама оперативног система,
- проширивање знања о коришћењу интернета и електронске поште,
- проширивање знања о основним програмима за унос и обраду текста, уређење табела и израду презентација,
- упознавање подсистема електроенергетског система,
- стицање знања о дистрибуцији електричне енергије,
- упознавање електроинсталационих материјала и елемената према стандардима наведених електроматеријала,
- упознавање са основним електротехничким симболима,
- савладавање читања и цртања једноставнијих електротехничких шема,
- стицање основних практичних знања и умења при састављању електричних струјних кола,

- упознавање функционисања кућних инсталација,
- упознавање са основним деловима електротермичких и електродинамичких апарата и уређаја у домаћинству,
- стицање знања о правилном коришћењу електричних уређаја и апарата у домаћинству,
- стицање знања и стварање навика рационалног коришћења електричне енергије,
- упознавање са основним електронским елементима,
- упознавање са симболима и шемама у електроници,
- упознавање принципа рада телекомуникационих и аудио-визуелних уређаја у домаћинству,
- оспособљавање за израду и склапање модела електротехничких и електронских уређаја и апарата према одговарајућим шемама.

Писмена провера знања: препоручује се писмена провера знања у облику кратких петнаестоминутних тестова.

Наставни предмет: ТЕХНИЧКО И ИНФОРМАТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације	Број часова по теми	Број часова		
				обрада	вежбе	остали типови часа
1.	ИНФОРМАТИЧКЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ	IX, X	16	8	5	3
2.	ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКИ МАТЕРИЈАЛИ И ИНСТАЛАЦИЈЕ	X, XI	10	4	3	3
3.	ЕЛЕКТРИЧНЕ МАШИНЕ И УРЕЂАЈИ	XII, I, II	14	7	1	6
4.	ДИГИТАЛНА ЕЛЕКТРОНИКА	II, III	12	7	3	2
5.	ОД ИДЕЈЕ ДО РЕАЛИЗАЦИЈЕ – МОДУЛИ	IV, V	16	/	16	/
УКУПНО ЧАСОВА		IX- VI	68	26	28	14

2.4.12 Физичко васпитање

Циљеви и задаци

Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Општи оперативни задаци

- Подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела;
- Развој и усавршавање моторичких способности;

- Стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- Усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаних циљем овог васпитно- образовног подручја;
- Формирање морално- вољних квалитета личности;
- Оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада.

Наставни предмет: ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Број часова за обраду	Број часова за остале типове	Број часова по теми	Време реализације	Могући стандарди
1.	АТЛЕТИКА	Развијање здравствене културе, чувања здравља и заштити природе и човекове околине.	Усвајање одређеног фонда моторичког знања и умења, свестрани развој и усавршавање.	/	18	18	IX, X, V	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
2.	ГИМНАСТИКА	Формирање морално - вољних квалитета личности, стицање и развијање свести о потреби здравља,.	Развијање физичких способности, усвајање моторичких знања, умења, навика и теоријско образовање	/	20	20	XI, III, IV, V	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.13. ФВ.1.1.14. ФВ.1.1.16. ФВ.1.1.17. ФВ.1.1.18. ФВ.1.1.19.
3.	СПОРТСКЕ ИГРЕ РУКОМЕТ КОШАРКА ОДБОЈКА	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем,	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и	/	26	26	XII, I, II, III	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2.

		игром и такмичењем	доживљавању личног успеха					ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
4.	МЕРЕЊЕ ФИЗИЧКИХ СПОСОБНОСТИ И ПОЛИГОН	Стимулисати телесни развитак повећањем снаге мишића и даљим развојем способности	Утицати на потребу за кретањем и развијањем координације гipкости и снаге.	/	4	4	IX, V	ФБ.1.3.1 ФВ.1.3.2. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4.
УКУПНО ЧАСОВА				/	68	68	IX - VI	

2.4.13 Шпански језик

На крају осмог разреда, ученик треба да:

- разуме наставников говор и његова упутства,
- разуме краће усмене текстове (до 15 реченица и не дуже од 3 минута) које исказују говорници различитих стандардних варијетета, на већ обрађене и новоуведене теме у вези са свакодневним животом, ближим и даљим учениковим окружењем и узрасно специфичним интересовањима,
- разуме садржај текстова савремених музичких композиција исказаних једноставним језичким средствима,
- у зависности од комуникативног циља ученик у тексту препознаје и идентификује:
 - а) његов општи садржај,
 - б) важне информације (спецификоване и/или налогом захтеване),
 - ц) суштину поруке и говорникову намеру, као и емоционални контекст.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- разуме општи смисао аутентичних и адаптираних текстова дужине до 150 речи (огласи, краћи извештаји и вести, брошуре, проспекти, сервисне информације, краће репортаже, интервјуи, стрипови) из домена већ обрађених и новоуведених тема у складу са узрастом и интересовањима (из домена свакодневног живота, ближег и даљег учениковог окружења, друштвених појава значајних за младе).
- у зависности од комуникативног циља ученик у тексту препознаје и идентификује:
 - а) његов општи садржај,
 - б) важне информације (спецификоване и/или налогом захтеване),
 - ц) суштину поруке и говорникову намеру, као и емоционални контекст.

Усменоизражавање

Ученик треба да:

- једноставним језичким средствима (усвојеним речима, изразима, реченицама) да основне информације о себи, својој породици, свом окружењу, школи и друговима и осталим узрасно адекватним темама, као и да код саговорника распита о сличним информацијама.
- уз наставникову помоћ и уз употребу усвојених језичких средстава води кратак разговор о познатим, већ обрађиваним темама.

Писмено изражавање

Ученик треба да:

- записује кратке белешке на основу наставничког излагања.
- користи кратке контактне форме: разгледнице, електронска писма, кратка писма са садржајем личне природе.
- користи кратке писане форме да оствари комуникативну ситуацију молбе, захваљивања, упита, прихватања и одбијања предлога (употребљавајући једноставна и усвојена језичка средства).
- самостално пише кратке саставе на познате, узрасно адекватне и блиске теме, дужине до 70 речи.

Знања о језику

Ученик треба да:

- препознаје и користи граматичке садржаје предвиђене наставним програмом;
- поштује основна правила смисленог повезивања реченица у шире целине;
- увиђа могућности позитивног трансфера знања и стратегија стечених учењем првог страног језика;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима;
- уочава сличности и разлике између матерњег и страних језика које учи;
- разуме значај употреба интернационализма;
- примењује компезационе стратегије.

Наставни предмет: ШПАНСКИ ЈЕЗИК

Редни број	Наставна тема	Број часова				ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
		обрада	утврђивање	вежбање	провера	
1.	Уводни час, иницијално тестирање и анализа	/	2	1	1	IX
2.	Заједничке активности и интересовања, знаменитости и интересантна места	4	3	3	1	IX, X
3.	Интересовања у школи и ван ње	3	2	3	1	XI
4.	Професионална оријентација, животна средина	3	2	2	1	XI, XII
	32	10	9	9	4	
5.	Медији и култура	2	1	2	/	I
6.	Однос према здрављу	3	4	4	1	II, III
7.	Породични односи и обавезе у кући	5	3	2	1	III, IV,
8.	Спортске активности и вршњачка комуникација	2	2	3	1	V
	36	12	10	11	3	

УКУПНО ЧАСОВА	68	22	19	20	7
----------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	----------

2.4.14 Грађанско васпитање

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Да ученици стекну знања, формирају ставове, развију вештине и усвоје вредности које су претпоставка за успешан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву

Задаци:

- стицање знања о узроцима различитог степена остварености права детета у савременом свету
 - подстицање развоја критичког односа према појвама злоупотребе права детета
 - упознавање са неопходним условима за остваривање најбољег интереса детета
 - упознавање са улогом и значајем међународних организација које се у свом раду баве унапређивањем положаја деце
 - упознавање са улогом и значајем међународних организација које се у свом раду баве унапређивањем положаја деце у Републици Србији
 - разумевање улоге и одговорности државе, друштва, породице и детета у унапређивању положаја деце у једном друштву
 - идентификовање особина, знања и вештина код деце које су значајне за њихову активну улогу у унапређивању положаја деце у друштву
 - разумевање улоге и значаја медија у савременом друштву
 - унапређивање вештина критичког разматрања информација добијених преко различитих медија
 - упознавање са улогом медија у креирању слике детета у друштву
- јање способности критичког расуђивања и одговорног одлучивања и деловања

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Време реализације
1.	УВОД	<ul style="list-style-type: none"> • поглед уназад • представљање циљева, задатака, садржаја и метода рада 	IX
2.	ДЕЦА У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	<ul style="list-style-type: none"> • положај деце у савременом друштву • међународне организације које се баве унапређењем положаја деце и заштитом њихових интереса • компетенције деце значајне за укључивање у активности које доприносе п положај деце у републици Србији • компетенције деце значајне за укључивање у активности које доприносе побољшању положаја деце у друштву • активности за унапређивање положаја деце у Републици Србији 	I, X, XI II, III XII, XII, V
3.	МЕДИЈИ У САВРЕМЕНОМ ДРУШТВУ ЗАВРШНИ ДЕО	<ul style="list-style-type: none"> • медији у савременом друштву • разумевање и тумачење медијских порука • деца и медији • шта носим са собом 	XII, III V

УКУПНО ЧАСОВА	34	IX - VI
----------------------	-----------	----------------

2.4.15 Православни катихизис - верска настава

Наставни предмет: ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС – ВЕРСКА НАСТАВА

Редни број наставне теме	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Број часова	Број часова за обраду	За утврђивање и понављање
I	РАЗЛИКА ИЗМЕЂУ ПРИРОДЕ И ЛИЧНОСТИ У Богу	6	3	3
II	УЧЕЊЕ О ЛИЧНОСТИ НА ОСНОВУ ПРАВОСЛАВНЕ ТРИАДОЛОГИЈЕ	2	1	1
III	ОНТОЛОШКЕ ПОСЛЕДИЦЕ ПРАВОСЛАВНЕ ТРИАДОЛОГИЈЕ ПО ЧОВЕКА И СТВОРЕНИ СВЕТ(ЛИЧНОСТ КАО НОСИЛАЦ ПОСТОЈАЊА ПРИРОДЕ	2	1	1
IV	ЧОВЕК КАО ЛИЧНОСТ(ЛИЧНОСТ КАО ЗЈЕДНИЦА)	3	2	1
V	СЈЕДЊЕЊЕ ТВАРНЕ И НЕТВАРНЕ ПРИРОДЕ У ЈЕДНОЈ ЛИЧНОСТИ ХРИСТОВОЈ(ХАЛКИДОНСКИ,4.ВАС.САБОР И ЊЕГОВЕ ОДЛУКЕ)	5	3	2
VI	ОБОЖЕЊЕ СТВОРЕНЕ ПРИРОДЕ У ХРИСТОВОЈ ЛИЧНОСТИ(ЛИЧНОСТ КАО НОСИЛАЦ ПОСТОЈАЊА ПРИРОДЕ МОЖЕ ИМАТИ ВИШЕ ПРИРОДА У СЕБИ)	4	2	2
VII	ЦРКВА КАО ТЕЛО ХРИСТОВО(ЛИТУРГИЈСКА ПОЈАВА ЦРКВЕ)	6	3	3
VIII	БУДУЋЕ ЦАРСТВО БОЖИЈЕ КАО УЗРОК ЦРКВЕ(ПОСЛЕДЊИ ДОГАЂАЈ ЦАРСТВА БОЖИЈЕГ ДАЈЕ ИСТИНИТОСТ ИСТОРИЈСКИМ ДОГАЂАЈИМА)	3	2	1
IX	СВЕТЛОСТ И ЦАРСТВО БОЖИЈЕ У ПРАВОСЛАВНОЈ ИКОНОГРАФИЈИ	3	2	1
УКУПНО ЧАСОВА		34	19	15

2.4.16 Изабрани спорт

Циљ и задаци

Циљ предмета физичко васпитање-изабрани спорт је да ученици задовоље своја интересовања, потребе за стицањем знања, способности за бављењем спортом као интегралним делом физичке културе и настојање да стечена знања примењују у животу (стварање трајне навике за бављењем спортом и учешћем на такмичењима).

Општи оперативни задаци

Општи оперативни задаци се не разликују од основних општих задатака физичког васпитања:

- Развој и одржавање моторичких способности ученика
- Учење и усавршавање моторичких форми изабраног спорта
- Стицање теоријских знања у изабраном спорту
- Познавање правила такмичења у изабраном спорту
- Формирање навика за бављење изабраним спортом
- Социјализација ученика кроз изабрани спорт и неговање етичких вредности према учесницима у такмичењима
- Откривање даровитих и талентованих ученика за одређени спорт и њихово подстицање да се баве спортом.

Редни број	НАСТАВНА ТЕМА	Циљеви	Оперативни задаци	Број часова за обраду	Број часова за остале типове	Број часова по теми	Могући стандарди
1.	СПОРТСКЕ ИГРЕ ОДБОЈКА	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	16	18	34	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
2.	СПОРТСКЕ ИГРЕ КОШАРКА	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	16	18	34	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
3.	СПОРТСКЕ ИГРЕ ФУДБАЛ	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	14	20	34	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
4.	СПОРТСКЕ ИГРЕ РУКОМЕТ	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	16	18	34	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.

2.4.17 Цртање, сликање и вајање

Циљ и задаци:

Циљ васпитно-образовног рада овог изборног предмета јесте да додатно подстиче развој и практичних и теоријских знања ученика која су важна за њихово слободно, спонтано и креативно комбиновање ликовних елемената у области: цртања, сликања, вајања, графике, примењених уметности и визуелних комуникација, а у циљу развоја њиховог креативног мишљења.

Ова изборна настава такође:

омогућава и подстиче развој учениковог спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе;

омогућава и подстиче ученике на савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума;

мотивише ученике на упознавање основних елемената и закономерности ликовног језика;

развија способности и веће осетљивости ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;

ствара услове да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да креативним изражавањем боље упознају њихова визуелна и ликовна својства;

развија способности ученика за визуелно памћење, за повезивање опажених информација као основе увођења у креативно визуелно мишљење;

развија већу осетљивост за ликовне и визуелне вредности које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;

развија моторичке способности ученика и навике за лепо писање;

континуирано подстиче и прати интересовања за посећивањем музеја, изложби и јача потребе код ученика за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;

ствара услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;

омогућава разумевање позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја уметности;

развија способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

Редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Временска структура	обрада	Понављање, утврђивање, вежбање	систематизација	укупно
1.	СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ	IX, X	3	2	/	5
2.	ВИЗУЕЛНА МЕТАФОРИКА и споразумевање	X, XI	5	2	/	7
3.	КОНТРАСТ, ЈЕДИНСТВО И ДОМИНАНТА У ПРОСТОРУ	XI, XII, I, II III, IV	9	6	1	16
4.	СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ И ФАНТАСТИКА	VI, V	3	2	1	6
УКУПНО ЧАСОВА		IX - V	20	12	2	34

2.4.18 Информатика рачунарство

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова по теми	Број часова	
			обрада	остали типови часа
1.	Табеларни прорачуни	10	6	4
2.	Изборни модули	10	6	4
3.	Израда самосталног пројекта	14	8	6
УКУПНО ЧАСОВА		34	20	14

2.4.19 Матерњи језик са елементима националне културе – Ромски језик

Оперативни задаци:

- усавршавање брзог читања у себи, тако да се разуме прочитани текст,
- савладавање најбитнијих правила ромског језика,
- правилно и лепо изражавање мисли усмено и писмено,
- богађење активног речника,
- разумевање и доживљавање уметничких дела.

Култура изражавања

Усмено изражавање

- Препричавање текстова и казивање самостално формираног мишљења о тексту.
- Препричавање личних доживљаја и других са ефектним уводом и завршетком.
- Стално вежбање приповедања.
- Хумористички опис.
- Фразе, пословице, изреке.

Писмено изражавање

- Планска и стална примена и коришћење знања о писању састава из предходних разреда: писање концепта, приповедање, опис.
- Формирање елемената критичког приступа.
- Увежбавање елемената писаних састава са намером убеђивања: повезивање за нешто, конципирање краћих говора.

Познавање језика и правописа

- Појам сложене реченице. Појам независних реченица, појам зависних реченица. Ред реченица, нагласак и интонација.
- Понављање градива из фонетике, морфологије и синтаксе.
- Компаративно изучавање градива из граматике за осми разред наставе српског језика.
- Читање

Орјентациони распоред годишњег фонда часова (68 часова годишње)

1. Рад а тексту -16
2. Говорне вежбе – 10
3. Писмене вежбе – 8
4. Писмени задаци – 4
5. Граматика са правописом – 10
6. Историја култура Рома – 8
7. Лектира – 8
8. Систематизација – 4

II ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Допунски рад као ваннаставна активност, намењен је ученицима који повремено заостају у раду због:

- неуједначеног претходно стеченог знања,
- различитих способности ученика,
- дужег одсуствовања са наставе,
- доласка из друге школе.

Извођење ове наставе обављаће се целе школске године са свим ученицима од 1 – 8 разреда с циљем да се убрза развој ученикове личности и омогући савлађивање наставних

садржаја. Допунска настава организоваће се у зависности од потребе, броја ученика по групама или индивидуално. Евиденција о овом раду водиће се у дневницима рада редовне наставе и дневнику осталих облика образовно васпитног рада за други циклус.

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

САДРЖАЈ РАДА АКТИВНОСТИ	Носилац реализације	ВРЕМЕ
<p>Координирати рад наставника који организују допунски рад у циљу изналажења што бољих метода и начина рада са ученицима који заостају у савладавању наставних садржаја.</p> <p>-Кад год то услови омогућавају примењивати индивидуални рад са учеником евентуално тандем, са посебним задацима примереним ученику.</p> <p>-Указати ученику на значај пажње за лакше памћење садржаја.</p> <p>-Максимално користити очигледна средства у циљу лакшег памћења садржаја</p> <p>-Тражити узроке одсуства пажње код ученика</p> <p>-Налазити адекватне методе у индивидуалном раду са ученицима код којих је изражено одсуство пажње.</p> <p>-Упућивати ученике како да воде белешке у циљу памћења садржаја.</p>	наставници и педагог школе	током школске године

ДОДАТНИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД

У последње време се све више наглашава улога школа и свих васпитно образовних институција на сваком ступњу школовања, у раду са даровитим ученицима. “Даровитост је склоп особина које конкретном ученику омогућавају да постиже трајне, изразито натпросечне резултате у једној или више области људске делатности. То високо достигнуће може се манифестовати на продуктиван или репродуктиван начин, условљено је високим ступњем развијености појкединих способности или њихових композиција, те снажном личном мотивацијом и повољном спољашном стимулацијом”. Према класификацији даровитости на основу способности постоји шест подручја:

- опште интелектуалне способности
- креативне и продуктивне способности
- школске способности
- социјалне и руководне способности
- психомоторне способности.

Поступак препознавања и идентификације даровитих ученика се одвија у две фазе.

ПРВА ФАЗА – обухвата препознавање ученика са израженим способностима. У овој фази може да буде обухваћен већи број ученика са којима се организује рад: повећавају се захтеви у

диференцираној индивидуализованој настави, укључује се у слободне активности из предмета за који су везане изражене способности ученика, а за оне који најуспешније испољавају захтеве и постижу очекиване резултате организује се додатни рад према посебним програмима. За препознавање даровитости значајни су резултати у ваншколским активностима (смотре, такмичења) и анализа радова ученика.

ДРУГА ФАЗА – Након одређеног времена подстицања и едукације ученика назначених као даровитих и сталне провере показатеља, обавља се идентификација коју тим стручњака, педагог, лекар, психолог, социјални радник, применом стандардизованих инструмената утврђује се степен изражености способности и издвајају се ученици који се сматрају даровитим. За те ученике се у школи организује настава која им обезбеђује напредовање и развој у области за коју је везана њихова даровитост.

Прва фаза – препознавање се не може прецизно одредити, обавља се од 4-8 разреда основне школе.

Носиоци: разредне старешине, предметни наставници, школски педагог и психолог у сарадњи са родитељима.

Методи и поступци: општи и успех из појединих предмета, тестови школских постигнућа, тестови интелигенције, резултати на смотрима и такмичењима, анализа радова ученика, разговор са родитељима.

Друга фаза – за сваког ученика код кога је уочена та потенцијална даровитост у школи се води досије у који се уносе систематски, кумулативно сви битни подаци на основу којих се стиче увид у развој ученика.

НОСИОЦИ РАДА СА ДАРОВИТИМ УЧЕНИЦИМА

Оријентационо битне компоненте програма рада наставника са даровитим ученицима биле су:

- одређивање и распоред садржаја из комплементарне групе предмета
- оспособљавање ученика за служење изворима знања, применом потребних техничких и других помагала
- увођење у организацију рада, тимски и групни рад,
- удодатном раду наставник систематски подстиче ученика, укључује га и омогућава му да учествује на конкурсима, такмичењима, како би се сусретали са “себи равним” и на тај начин проверавали себе и стицали реалну слику о својим могућностима.

Додатни рад ће се организовати према следећем плану:

СРПСКИ ЈЕЗИК	Папишта Јасна, Ивић Вера
МАТЕМАТИКА	Гагић А., Војиновић В., А.Милошевић, Н.Поповић
ФИЗИКА	Младеновић Дејан
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	Љ.Габошац, М.Стојшић Гајдош
ШПАНСКИ ЈЕЗИК	Ж.Глигорић, Б.Ђукановић
ГЕОГРАФИЈА	Лазич Биљана
ЛИКОВНА КУЛТУРА	Наташа Марел

III ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Културну и јавну делатност школе планира и води комисија коју чине наставници српског језика, музичког, ликовног васпитања и историје, представници актива 1 – 4 разреда и библиотекар.

Све активности из делокруга ове делатности усмерене су на подстицање, развијање и афирмисање културно-уметничког стваралаштва ученика и на повезивање школе са друштвеном средином – посебно са институцијама за културу.

СЕПТЕМБАР	Свечани пријем првака Учешће у спортским и културним активностима Европски дан језика
ОКТОБАР	Пријем ученика у Дечији савез Дечија недеља Октобар-2018.год. Месец књиге – посета сајму књига. Учешће у пројекту Министарства просвете, науке и технолошког развоја „Пупин на мрежи“ поводом обележавања 160 година од рођења Михајла Пупина
НОВЕМБАР	Обележавање Дана просветних радни Дан примирја у Првом светском рату.
ДЕЦЕМБАР	Дан права човека. Дан борбе против сиде.
ЈАНУАР	Свети Сава – 27.01.2019.. Обележити Дан просветитеља Растка Немањића културно-уметничким програмом за све ученике, приредити изложбу школских радова, припремити паное.
ФЕБРУАР	Сусрети са познатим личностима из области културе. Посета позоришту, галерији.
МАРТ	Дан жена Дан пролећа
АПРИЛ	Априлијада Представљање рада секција из делокруга културно-јавне делатности. Школска такмичења, смотре, конкурси ... Светски Дан здравља
МАЈ	Дан школе Квиз на тему: 70 година од завршетка Другог светског рата
ЈУН	Сусрет ученика првог разреда са будућим првацима из вртића. Завршна приредба поводом краја школске године

IV Програм школског спорта и спортских активности

САДРЖАЈ АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Јесењи крос I-VIII разред	Учитељи, ОС, наставници физичког	септембар
Спортске активности међу разредима (V-VIII) рукомет, кошарка,	Учитељи, ОС, наставници физичког	октобар (Дечија недеља)

фудбал,атлетика петобој (I-IV) фудбал, полигон спретности, атлетика петобој		
Новембарски дани (мешовита одбојка, кошарка, мушки и женски фудбал)	Учитељи, ОС,наставници физ.	новембар
Турнир међу разредима за крај првог полугодишта	наставници физичког	децембар
Светосавски куп кошарка и мешовита одбојка	наставници физичког	јануар
Демонстрације различитих спортова и спортских вештина (I-VIII) гимнастика, борилачки спортови	ОС,наставници физичког,сарадници са стране	март
Пролећни крос I-VIII	Учитељи, ОС,наставници физичког	мај
Игре без граница (Трка у џаковима, надвлачење конопца I-IV) спортска такмичења међу издвојеним одељењима (V-VIII)	Учитељи, ОС,наставници физичког	мај

V Програм превенције насиља, злостављања, занемаривања и превенције других облика ризичног понашања

Програм заштите ученика од насиља реализоваће се кроз изборну наставу, на часовима одељенског старешине и одељенске заједнице као и часовима слободних активности.

У школи је формиран тим за заштиту деце од насиља на седници Наставничког 18.8.2018.године.

Чланови тима су:

1. Слађан Папић- директор школе
2. Божидар Биљана - психолог школе
3. Биљана Хрговић - педагог школе
4. Весна Војиновић - наставник математике
5. Јелена Топић - професор српског језика – координатор за 1. смену у матичној школи
6. Ивић Вера - професор српског језика – координатор за Равње
7. Даница Сарка - професор разредне наставе - координатор за 2. смену у матичној школи
8. Бранка Гацурић – професор српског језика – координатор за Ноћај
9. Миљана Вукашиновић– ученица 8. разреда

Душица Гајић – родитељ **ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА,**

ЗАНЕМАРИВАЊА, МАЛОЛЕТНИЧКЕ ДЕЛИНКВЕНЦИЈЕ

Тим за заштиту формиран је на седници Наставничког већа 17.08.2018. године.

Чланови тима су:

1. Слађан Папић-директор школе
2. Јелена Топић-професор српског језика-руководилац тима
3. Даница Сарка-професор разредне наставе-заменик руководиоца тима
4. Вера Ивић-професор српског језика-координатор за Равње
5. Бранка Гадурић-професор српског језика-координатор за Ноћај
6. Биљана Божић-психолог школе
7. Биљана Хрговић-педагог школе
8. Весна Војиновић-наставник математике
9. Одељењске старешине
10. Ученик
11. Родитељ

Састанци тима ће се организовати квартално и ванредно према потреба. Руководилац тима сазива састанак и обавештава чланове.

Реализација:

1. Часови ОС, ОЗ, слободних активности
2. Изборна настава

БРОЈ И НАЗИВ АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ОКВИРНО РЕАЛИЗАЦИЈЕ ВРЕМЕ
1. Мере из „Припучника...протокола за заштиту деце и ученика од насиља и злостављања у образовно-васпитној установи“	Ученици ОС	СЕПТЕМБАР –ДЕЦЕМБАР
2. „Подршка ученицима“ „Основи безбедности“	Тим за самовредновање Предавачи из СУП-а	СЕПТЕМБАР
3. „Правила понашања у ОЗ“-пано	Ученици ОС	СЕПТЕМБАР - АПРИЛ

<p>4.</p> <p>„ Заштита од насиља над децом“ - трибина за родитеље</p> <p>Саветодавни рад са родитељима</p> <p>Моја породица (однос међу члановима породице)</p> <p>Дужности дечака и девојчица у породици и школи</p>	<p>ОС</p> <p>Тим за заштиту од насиља</p> <p>Гост са стране – спољашња заштитна мрежа</p> <p>Стручна служба</p> <p>Ученици 1-4 разреда</p>	<p>МАРТ - АПРИЛ</p> <p>ТОКОМ ГОДИНЕ</p>
<p>5.</p> <p>„Безбедно користи интернет“-пано</p> <p>Шта значи зрела личност</p>	<p>Уеници</p> <p>ОС</p> <p>Ученици 8</p> <p>Психолог</p>	<p>ОКТОБАР – ЈУН</p>
<p>6.</p> <p>Учешће на конкурсима које организује МУП-а:</p> <p>ликовном: Стоп насиљу, Здравни зуби, Дојење, Штетност дуванског дима</p> <p>литерарном:Недеља лепих порука, Здравни зуби, Дојење</p>	<p>Ученици 1-8 разреда</p> <p>Наставник ликовног</p> <p>Наставник српског језика</p>	<p>ТОКОМ ГОДИНЕ</p>
<p>7.</p> <p>„Препознавање и заштита од насиља“- предавање</p> <p>„Заштита деце од занемаривања, злоупотребе и злостављања“- радионица</p> <p>„Вештачки ефикасно реаговање у ситуацијама насиља“-предавање</p> <p>„Конструктивно деловање деце,</p>	<p>Предавач са стране</p> <p>ОС</p> <p>Ученици 3-8 разреда</p> <p>Стручна служба</p> <p>Наставник грађанског васпитања</p>	<p>ТОКОМ ГОДИНЕ</p>

<p>посматрача насиља“-предавања</p> <p>„Деца која трпе или врше насиље“-индивидуални рад</p> <p>„Превенција насиљништва“-час грађанског васпитања</p>		
<p>8.</p> <p>Дани толеранције и пријатељста</p> <p>Међународни Дан детета</p> <p>Учешће у хуманитарним акцијама: Помоћ другу</p> <p>Знај одмарања, игара, коришћење времена и рекреације</p>	<p>ОС ОЗ Ученици</p> <p>Наставник физичког васпитања</p>	<p>ТОКОМ ГОДИНЕ</p> <p>ЈУН</p>
<p>9.</p> <p>„Дечја права и врсте права“-радионица</p>	<p>ОЗ Наставник ликовне културе</p>	<p>ФЕБРУАР – МАРТ</p>
<p>10.</p> <p>Сида-предавање</p> <p>Репродуктивно здравље и контрацепција“-радионица</p>	<p>Наставник биологије</p> <p>Ученици 8 разреда Завод за јавно здравље СМ</p>	<p>АПРИЛ</p>
<p>11.</p> <p>Нега нервног система – појам нервних и душевних болести-предавање</p> <p>Посета школском зубару</p>	<p>Стручна служба Дом здравља</p> <p>Ученици 1-8 разреда</p>	<p>ТОКОМ ГОДИНЕ</p>

Актуелна тема-интересовање ученика Здрава исхрана и болести неправилне исхране: анорексија, булимија-радионица		
---	--	--

10.

НАЗИВ АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Упознавање чланова Наставничког већа са „Приручником за примену посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља и злостављања у образовно-васпитној установи“	директор, психолог	септембар, октобар
Упознавање чланова Школског одбора и Савета родитеља школе са „посебним протоколом“ и приручником	директор, психолог, педагог	септембар, октобар
Реализација предложених мера за област “Подршка ученицима“ од стране тима за самовредновање	ученици и ОС	септембар-децембар
Израда паноя Правила понашања у свакој ОЗ	ученици и ОС	септембар-децембар
Реализација области самовредновања рада школе „Настава и учење	тим за самовредновање рада школе	октобар-јун
Предавање на тему „Препознавање и заштита од насиља „III-VIII разред	Одељ. старешине, стручни сарадници, предавач са стране	током године
Дан толеранције Дани пријатељства	ученици и ОС	током године
Дечја права-врсте права (радионица)	ученици и ОС	током године
Реализација радионице „Заштита деце од занемаривања, злоупотребе и злостављања“	-О.З., наставници ликовне културе	други и трчи разред

Реализација теме „Недеља лепих порука“	-О.З., О.С.	током године
Ликовни конкурс “Стоп насиљу“	ОЗ,наставници ликовне културе	током године
Обележавање међународног дана детета	-О.С.,ученици	шести разред

VI Програм слободних активности ученика

Друштвене и слободне активности ученика обухватају активности заједнице ученика, друштвених организација, разноврсне облике друштвено-корисног рада и слободне активности.

Циљ друштвених и слободних активности је да у остваривању општег циља васпитања посебно доприносе формирању аутономне, стваралачке, радне, слободне, критичке, одговорне и друштвено ангажоване личности. Посебни васпитно-образовни задаци друштвених и слободних активности су:

- васпитање за друштвену активност, демократско понашање, толерантну узајамност и општу људску солидарност,
- изграђивање правилног односа према раду и учењу,
- подстицање и развијање самоиницијативе, самосталности и стварање интелектуалне радозналости,
- развијање еколошке свести и активан однос према заштити и унапређењу животне средине,
- развијање љубави, пажње, разумевања и равноправних односа између дечака и девојчица и прихватање етичких критеријума љубави као емоционалне, социјалне и људске везе између пшолова,
- развијање физичке здраве, емоционално стабилне и издрживе личности.

Слободне активности у школи се сврставају у четири групе и то:

- а) предметно-научно-истраживачке
- б) културно-уметничке
- в) техничке и радно-производне
- г) спортско-рекреативне.

План школских такмичења (календар) биће реализован према календару такмичења ученика прописаном од стране министра просвете.

Редни број	НАЗИВ СЕКЦИЈЕ	ФОНД ЧАСОВА	ЗАДУЖЕН ОРГАНИЗАТОР
1.	ПРЕДМЕТНО – НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКЕ СЕКЦИЈЕ Математичка	36	Војиновић Весна Милошевић Александар Јовановић Саша
2.	Млади физичари	36	Дејан Младеновић

3.	Историјска	36	Јелена Тривковић Гарчевић Миљан
4.	Биолошка	36	Туфегџић Радинка Лекић Жељка
5.	Еколошка	35	Лекић Жељка Филиповић Оливера
6.	Географска	36	Будечевић Гордана Лазић Биљана Владисављевић В
7.	Лингвистичка	36	Папишта Јасна Топић Јелена Ивић Вера, Гаџурић Бранка Сувић Биљана
8.	КУЛТУРНО УМЕТНИЧКЕ СЕКЦИЈЕ Драмска	36	Шпановић Драгица Топић Јелена Папишта Јасна
9.	Литерарна	36	Гаџурић Бранка Ивић Вера
10.	Рецитаторска	36	Топић Јелена Ивић Вера Шпановић Драгица
11.	Ритмичка	36	Сарка Даница Жарко Милка
12.	Фолклор	36	Петровић Светлана
13.	Хор	72	Давидовић Јагода Вученовић Драган
14.	Рукомет, фудбал	36	Радовановић Драгорад Шарић Петар
15.	Кошарка, одбојка	36	Небојша Ордагић Жилић Бранимир
16.	Ликовна	36	Марелъ Наташа Дунђерски Оља
17.	Бродомоделарство Грађевинска	36	Иванковић Жељко Жилић Наташа Перић Мирослав

Програми слободних активности (секција) налазе се у документацији школе.

VII Програм професионалне оријентације ученика

Из области професионалне оријентације основна школа остварује веома значајне резултате:

- пружа ученицима информације о свету рада и захтевима образовних профила,
- информише ученике о потребама у кадровима, систему образовања, условима школовања, упису и проходности за степене образовања,
- развија код ученика мотивацију за правилан избор занимања,
- оспособљава ученике да испитују себе у односу на свет рада и проверавају своје могућности и интересовања.

ОПЕРАТИВНИ ПРОГРАМ РАДА НА ПРОФЕСИОНАЛНОЈ ОРИЈЕНТАЦИЈИ

САДРЖАЈ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗ.	РАЗРЕД	ОБЛИЦИ МЕТОДЕ	ИЗВРШИЛАЦ ЗАДАТКА
Формирање комисије за ПО	август		редовна настава	Наставнич. веће
Утврђивање програма рада на ПО са предметним наставницима, утврдити наставне јединице погодне за професионално информисање	септембар	6 - 8	дискусије, реферати	стручни актив Наставнич. веће
развијање радних навика и културе рада ученика, обрадити тему: радне навике	током године	1 - 8	слободне активности	ОС
Укључивање ученика у слободне активности	октобар	2 - 8	кроз све облике рада	наставници, ОС

према способностима и интересовањима				
Оспособљавање ученика за планирање рада и организацију учења	октобар	2 - 8	разговор на ЧОС	наставници, ОС
Активирати ученике да размишљају о наставку школовања и избору позива на тему: “Моје занимање је...”	октобар	2 - 8	слободне активности	ОС, родитељ
Кроз игру имитације послова одраслих стицање знања о свету рада и врстама занимања	новембар	2 - 3	информације	учитељ
Информисање ученика о друштвеним потребама за кадровима, мрежа средњих школа и услови уписа	март	7 - 8	разговор	ОС, педагог
Контакти, интервјуи – откривање професионалног проблема	током године	8	реферати	Педагог, психолог
На ЧОС – ОЗ организовати	април	8	упуства за режим дана	ОС, педагог, психолог

предавање: “Фактори који утичу на избор занимања”				
Укључивање родитеља у процес формирања радних навика у породичним условима	током године	1 – 3	Писмени тест	учитељ
Тестирање ученика 8. разреда Тестом професионалне орјентације	Април-мај	8	предавање, родитељски састанак	психолог
“Улога родитеља у избору позива њихове деце” (информативно предавање)	мај	8	припрема	ОС, педагог
Организовање помоћи ученицима за полагање пријемних испита	јун	8	сви видови	предметни наставници
Праћење напредовања и подстицања развоја ученика, упознавање стручних органа школе	током године	1 - 8		сви фактори образовног рада

Програм здравствене заштите ученика

Програм здравственог васпитања реализоваће се кроз редовну наставу биологије, природе и друштва, ликовне културе и српског језика, на часовима одљењског старешине и одељењске заједнице.

НАЗИВ АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Упознавање са физичким, психичким и социјалним сазревањем личности, као и проблемима у неким периодима сазревања	Одељењски старешина	током године
Општа и лична хигијена	1 – 4 одељењски старешина, 5 – 8 одељењски старешина	октобар, новембар
Хигијена полних органа	5 – 8 одељењски старешина	новембар, децембар
Последице прераних полних односа на развој младих	5 – 8 одељењски старешина	током године
Последице прераних полних односа на развој младих	5 – 8 одељењски старешина	током године
Средства контрацепције	5 – 8 одељењски старешина	током године
Предавање о сиди 5 – 8	радници здравственог центра	април, мај
Наличје полног живота	наставник биологије	март
Актуелна тема: према жељи ученика	дечији лекар	април
Посета школском зубару	одељењски старешина	током године
Значај рекреације за здравље младих	одељењски старешина	током године
Озеленимо нашу учионицу	ОЗ, ОС	октобар
Спречавање и сузбијање заразних болести	ОС	током године
Стицање основних хигијенских навика	одељењски старешина	током године
Развијање личне одговорности за бригу о телу	одељењски старешина, наставник биологије	током године
Значај одмарања, игра, коришћење времена и рекреација	одељењски старешина, наставник физичког	током године
Научити како да се спречи болест (природне одбране организма, спречавање инфекција)	наставник биологије	током године
Адаптација на промене у социјалним односима-	одељењски старешина, педагог	током године

савладати конфликтна и туђа нерасположења		
Знати како сачувати здраву околину- допринети здрављу околине	одељењски старешина, наставник биологије	током године
Раст и развој	Одељ.стареш.	током године
Ментална хигијена(фактори који утичу на формирање личности)	Педагог, психолог	током године
Здрава исхрана	Одељ.стр.	током године
Болести неправилне исхране(анорексија и гојазност)	лекар	током године

IX Програм социјалне заштите ученика

Превентивни психо социјални програм реализоваће се кроз редовну наставу, на часовима српског језика, биологије, грађанског васпитања, ЧОС-а и ОЗ .

ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Упознавање са физичким, психичким и социјалним сазревањем личности као и проблемима у неким периодима одрастања	4-8. разред Одељенски старешина	Током године
Дете, породица и друштво	ОС,ОЗ	Током године
Односи са вршњацима	ОС,ОЗ	Током године
Дечаци и девојчице(психичке промене у пубертету)	6-8.разред психолог	Током године
Дужности дечака и девојчица у породици и школи	ОС,1-4. разред	Током године
Превазилажење препрека	ОС	Током године
Тражење себе	ОС	Током године
Шта значи зрела личност	8.разред ОС, лекар	Током године
Другови, другарице и ја у	ОС	Током године

одељењу		
Моја породица и ја(односи међу члановима породице)	ОС	Током године
Учешће у хуманитарним акцијама „Помоћ другу“	ОС,ОЗ Ученички парламент	Током године
Дечија права према конвенцији УН-а	ОЗ,Наставник,ГВ, Ученички парламент	Током године
Нега нервног система- појам нервних и душевних болести, предавања за ученика 7. и 8. разреда	лекар	Током године

Х Програм заштите животне средине

Део програма екологије реализоваће се кроз програм рада одељењског старешине, кроз наставу биологије и кроз програм рада еколошке групе.

САДРЖАЈ АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Одржавање ЗОО кутка у школи	задужени наставник	током године
Уређење учионице и школског дворишта	задужени наставник	током године
Актуелна тема екологије – Бара Засавица	наставник биологије	током године
Акција озелењавања школске средине и околине	наставник биологије	април
Посета и обилазак баре Засавице	наставник биологије, учитељи	април
Једнодневни излет на Бару Засавицу	наставник биологије, учитељи	мај
Учешће у активностима на нивоу општине и такмичење, изложбе, литерарни радови	задужени наставници	октобар, новембар
Обележавање светског дана здравља	задужени наставници	4. април
Обележавање светског дана човекове околине	задужени наставници	5. јун
Проглашење најбољих одељенских заједница у	наставници биологије, ОЗ	јун

XI Програм сарадње са јединицом локалне самоуправе

У току школске године реализоваће се следећи садржаји школског маркетинга:

1. У школи ће се организовати сталне изложбе ученичких радова

Време реализације: током године

Носиоци реализације: наставници ликовног васпитања, ликовна секција

2. Организовање трибина: Формирање идентитета, Слободно време-вечерњи изласци

Време реализације. октобар, април.

Носиоци реализације. школски библиотекар, предавач са стране, педагог школе, психолог школе

3. Школа ће у току ове године радити на изради видео календара значајних датума у школи (пријем првака, Дечија недеља, Свети Сава – академија, дан пролећа, дан школе – завршна приредба).
4. Помоћ другу (током школске године)
5. Дечаци и девојчице психички проблеми у пубертету
6. Завод за јавно здравље Сремска Митровица – наши ђаци стални учесници у литерарним и ликовним радовима...
7. У току школске године школа ће извештаје о посебним акцијама објављивати у локалним новинама: “Сремске новине”, «Митровачке новине».

Школа има веома успешну сарадњу са :

1. Градском библиотеком „Г.Возаревић“ (литерарни конкурси, Квиз ђака првака, радионице- Јесењи плодови, У сусрет Новој години, шарање ускршњих јаја, Песнички сусрети).
2. Музеј „Срема“- квиз за ученика 8. разреда (Митровица кроз векове), посете изложбама, обичајне радионице (покладе), обилазак „Царске палате“
3. Позориште „Д.Милутиновић“- представе за ученике 1-8. разред, извођење Годишње приредбе школе, пројекције 3Д филмова.
4. Установа за неговање културе „Срем“- ликовни и литерарни конкурси, такмичење рецитатора, смотре хора и фолклора.
 - Једнодневни излети на Бару Засавицу
5. Галерија „Г.Возаревић“- редовне посете изложбама слика у оквиру редовне наставе ликовне културе, изборне наставе- цртање, сликање, вајање и рада секције.

XII Програм сарадње са породицом

Познавање породичне средине полазна је основа у тумачењу васпитно-образовних емоционалних и социјалних потреба ученика, основа је за помоћ у решавању проблема учења и понашања.

Успостављањем што успешније и садржајније сарадње породице и школе, изграђивањем међусобног поверења ствараћемо предуслове ефикаснијег деловања на развој младих.

Облици сарадње са родитељима који ће се примењивати у овој школској години су:

- заједнички родитељски састанак,

- родитељски састанци,
- индивидуални разговори.

а) Заједнички родитељски састанак

Заједнички родитељски састанак организоваће се према потреби, када се расправља о питањима које интересују родитеље једног разреда или шире. Ове састанке води председник разреда или педагог, помоћник директора или директор школе. Одржавање ових састанака планираће Одељењско и Наставничко веће.

б) Родитељски састанци

Родитељски састанци су најчешћи облик сарадње на којима се пружају обостране информације о здрављу, психофизичком и социјалном развоју ученика, резултатима учења и понашања, као и ваннаставним и ваншколским активностима. У оквиру психолошко-педагошког образовања родитеља планира се да се у сваком одељењу одрже по два теодијска предавања у договору са стручном службом школе.

Први разред: Помоћ родитеља у раду ђака првака.

Други разред: Радни дан и радне навике код деце-

Трећи разред: Утицај награде и казне на учење.

Четврти разред: На преласку из разредна у предметну наставу.

Пети разред: О ауторитету родитеља.

Шести разред: Како подстицати дете да учи.

Седми разред: Превенција и сузбијање наркоманије.

Осми разред: Упис ученика у средњу школу.

У току школске године треба одржати четири до пет родитељских састанака. Уколико се појави проблем у одељењу сазваће се ванредни родитељски састанак са циљем решавања и уклањања проблема уз ангажовање родитеља.

Распоред родитељских састанака:

- на почетку школске године – септембар
- после првог наставног периода
- после првог полугодишта – фебруар
- после трећег наставног периода
- на крају школске године – јун.

в) Индивидуални разговори

Индивидуални разговори планирају се у оквиру плана рада одељењског старешине. На првом родитељском састанку утврдиће се дан и час пријема родитеља. дан и време за индивидуалне разговоре уноси се у распоред часова у Дневник рада. Поред разговора са одељењским старешином на ове разговоре могу доћи наставници, чланови одељењског већа, педагог и психолог школе, директор школе ради непосредног упознавања са родитељима ученика.

XIII Програм екскурзија, излета и наставе у природи

Планирање и програмирање екскурзије врши комисија за екскурзије а план и програм усваја

Наставничко веће, Савет родитеља школе и школски одбор. Време трајања екскурзије одређује се према узрасту ученика и захтевима Наставног плана и програма. Број дана који се могу користити за извођење екскурзије је следећи:

1 – 6 разред – једнодневне екскурзије

7 разред – дводневне екскурзије

8 разред – тродневна екскурзија

Према календару школе екскурзије ће се реализовати током месеца октобра, и маја .

Комисија за ученичке екскурзије у саставу:

1. Гарчевић Миљан, професор историје
2. Ивић Вера, професор српског језика
3. Шпановић Драгица, професор разредне наставе
4. Лукић Јасмина, наставник разредне наставе
5. Шарић Петар, професор физичке културе

предлажу следеће правце екскурзије за ову школску годину:

ПРАВАЦ ЕКСКУРЗИЈА 1 – 8 РАЗРЕДА

РАЗРЕД	ПРАВАЦ	ВРЕМЕ ТРАЈАЊА (ДАНА)	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ПРВИ	Сремска Каменица (музеј Ј.Ј. Змај), Фрушка Гора, Петроварадин, Нови Сад, Дунавски парк, Карловци.	један дан	мај
ДРУГИ	Београд, Авала, споменик Незнаком јунаку, Авалски торањ, ЗОО врт, Калемегдан, Ада циганлија	један дан	мај
ТРЕЋИ	Мишар, Троноша, Тршић, Бања Ковиљача	један дан	мај
ЧЕТВРТИ	Суботица, Зобнатица, Палић	један дан	мај
ПЕТИ	Бранковина, Струганик, Ваљево, Каона.	један дан	мај
ШЕСТИ	Орашац, Оплепац, Рисовачка пећина, Манасија, Покајница	један дан	мај
СЕДМИ	Ресавска пећина, Раваница, Крушевац (музеј, црква Лазарица), Врњачка бања, манастири Жича и Студеница	два дана	октобар 2014.
ОСМИ	Бања Ковиљача, Мокра гора, Међавник, Златибор, Сирогојно, Соко Град	три дана	октобар 2014.

Ученици четвртог разреда планирају да у оквиру верске наставе изведу излет на релацији - обилазак два Фрушкогорска манастира, време реализације мај 2015. уз прибављену сагласност Савета родитеља. Настава у природи је облик образовно васпитног рада којим се остварују обавезни и зборни наставни предмети и ваннаставне активности из наставног плана и програма за први циклус основног образовања и васпитања, у климатски погодном месту из здравствено- рекреативних , образовно-васпитних и социјалних разлога.

Планирање садржаја овог облика рада врши се на основу наставних програма обавезних и изборних наставних предмета из којих се издвајају они садржаји који су погодни за остваривање циљева и задатака наставе у природи, а одговарају условима у којима се она реализује. Настава у природи ће се организовати за ученике од 1-4. разреда у току другог полугодишта школске 2014/2015.г у трајању од 7 дана на планини, уз писмену сагласност родитеља за најмање 80% ученика одељења.

О аранжману и свим условима биће консултовани сви родитељи ученика од 1-4. разреда, Савет родитеља школе, Наставничко веће и Школски одбор.

XIV Програм рада школске библиотеке

У саставу школе ради библиотека. Њен рад биће прилагођен радном времену ученика како би најлакше и најбрже дошли до потребне књиге. Основни задаци библиотеке су:

- да набавља, сређује, чува и даје на коришћење ученицима и радницима школе библиотечки материјал,
- да популарише књигу код својих читалаца, да пружа помоћ у избору литературе,
- да развија навику чувања књига,
- да пружа помоћ у коришћењу научних информација.
- да организује рад библиотечке секције,
- да организује сусрете са писцима,
- да организује акцију “Поклон књиге библиотеци”.
- да свакодневно води евиденцију прочитаних књига,
- да сарађује са свим наставницима, градском библиотеком и секцијама у школи.

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Област рада	Време реализације
<p>1. Планирање и програмирање</p> <p><i>-израда глобалног плана библиотеке</i></p> <p><i>-израда оперативних планова за текући месец</i></p> <p><i>-израда плана рада библиотечке секције</i></p>	<p>Август-током године до 5. У месецу</p> <p>септембар</p>
<p>2. Васпитно образовна делатност</p> <p><i>-уписивање ученика првог разреда и час упознавања са правилима рада библиотеке</i></p>	<p>Септембар</p> <p>Децембар</p>

<p><i>-одржавање часова у библиотеци „Израда новогодишње честитке</i></p> <p><i>-у сарадњи са активима наставника организовати одржавање часова пројектне наставе и наставних часова у библиотеци</i></p> <p><i>-организовање такмичења у којима ће учествовати ученици и наставници</i></p> <p><i>-извођење представе инспирисане књижевним делом</i></p> <p><i>Обележавање дана рођења значајних личности из области културе, науке, књижевности и других области</i></p> <p><i>-обука ученика за самостално коришћење библиотечког фонда</i></p> <p><i>-пружање помоћи при избору литературе</i></p> <p><i>-рад библиотечке секције</i></p> <p><i>-рад читалачког клуба школе</i></p> <p><i>-анализа рада читалачког клуба</i></p> <p><i>-за ученике осмог разреда организовати предавања на тему професионалне оријентације</i></p>	<p>током целе школске године</p> <p>октобар</p> <p>октобар</p> <p>октобар</p> <p>током целе школске године</p> <p>новембар,децембар,јануар, фебруар,март,април</p> <p>април</p> <p>мај</p>
<p>3. Библиотечко- информациона делатност</p> <p><i>- редовни библиотечки послови. Набавка библиотечко- мадијатечке грађе, њено инвентарисање, класификација, шифрирање и каталогизација</i></p> <p><i>-вођење дневне, месечне статистике</i></p> <p><i>-функционално и естетско уређење библиотеке</i></p> <p><i>-информисање ученика и наставника о новим књигама</i></p>	<p>Септембар и током целе школске године</p> <p>септембар</p> <p>јун</p>

<p><i>-организовање размене старих уџбеника</i></p> <p><i>-ученике обавестити о враћању позајмљених књига</i></p> <p><i>-сређивање књижевног фонда, утврђивање стања књига у библиотеци и заштита оштећене библиотечке грађе</i></p> <p><i>-прерасподела уџбеничких комплекта наставницима</i></p> <p><i>-извештај о раду школске библиотеке у првом полугодишту</i></p> <p><i>-извештај о раду школске библиотеке у минулој години</i></p>	<p>јун</p> <p>август</p> <p>август</p> <p>фебруар</p> <p>ун</p>
<p>4. Културна и јавна делатност</p> <p><i>-сарадња са установама културе- Дечије одељење градске библиотечке радионице Волим јесен златну, Постаћу писац, Ускришњи атеље, Песма може све, квиз, Ау што је школа згодна</i></p> <p><i>-Обележавање важних датума- Нова година, Божић, Свети Сава, Ускрс, Дан школе</i></p> <p><i>-обележавање:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>- Међународног дана писмености</i> <i>- Европског дана језика</i> <i>- Светског дана школских библиотека</i> <i>- Дечије недеље</i> <i>- Европског дана науке</i> <i>- Међународниг дана детета</i> <i>- Дана библиотекара Србије</i> <i>- Међународног дана матерњег језика</i> <i>- Националног дана књиге</i> <i>- Дан слободе приступа информацијама</i> 	<p>Октобар, фебруар, март, мај</p> <p>Децембар, јануар, април, мај</p> <p>8, септембар</p> <p>26, септембар</p> <p>Последњи понедељак у октобру</p> <p>Октобар</p> <p>7. новембар</p> <p>20, новембар</p> <p>14. децембар</p> <p>21. фебруар</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Светски дан поезије - Међународног дана дечје књиге - Светски дан књиге и ауторских права - Организовање посете јавној библиотеци - Организовање доласка деце на радионице које писци реализују у градској библиотеци 	<p>28. фебруар</p> <p>16. март</p> <p>21. март</p> <p>2. април</p> <p>23. април</p> <p>Мај</p> <p>мај</p>
<p>5. Стручно усавршавање</p> <ul style="list-style-type: none"> -присуствовање семинару -присуствовање састанку актва школских библиотекара -посета Сајму књига у Београду 	<p>Мај</p> <p>Фебруар</p> <p>октобар</p>
<p>6. Остали послови</p> <ul style="list-style-type: none"> -присуствовање седницама Наставничког већа -обављање текућих послова за потребе школе -вођење школског летописа -вођење записника на седницама Наставничког већа - Вођење фото-летописа “Изградња нове школе“ 	<p>Током целе школске године</p>

Библиотекар: ОЛИВЕРА ЖИЛИЋ

XV План и програм инклузивног образовања

Тим за инклузивно образовање чине:

1. Слађан Папић- директор школе
2. Рађеновић Мирјана -школски психолог
3. Радовановић Светлана - професор разредне наставе
4. Марел Наташа – наставник ликовне културе
5. Габошац Љиљана - професор енглеског језика

6. Папишта Јасна- професор српског језика
7. Шпановић Драгица- професор разредне наставе

Тим за ИО именован је на седници Наставничког већа 27.8.2014.године.

ПЛАН АКТИВНОСТИ

Садржај	Носиоци реализације	Време реализације
- Семинар за обуку школског тима за инклузију, на тему:“Инклузивно образовање и индивидуални образовни план“	Министарство просвете	током године
-Презентација члановима Наставничког већа садржаја семинара „Инклузивно образовање и ИОП	Тим за ИО	током године
- Именовање педагошког колегијума	Наставничко веће и директор	август
-Упознавање школског одбора са увођењем ИОП-а	Тим за ИО	септембар
-Упознавање Савета родитеља школе са увођењем ИОП-а	Тим за ИО	септембар
-Сарадња и размена информација о ученицима за које је потребно израдити ИОП са Развојним саветовалиштем, вртићем и ШОСО „Радивој Поповић“	Тим за ИО, ОС, наставници	октобар, током године
- Идентификација ученика за ИОП	О.С., психолог, наставници, педагог	октобар, новембар
-Израда педагошког профила за идентификоване ученике	Тим, учитељ, наставник, педијатар	новембар
-Израда ИОП-а за датог ученика	Тим, учитељи, наставници, Развојно саветовалиште, стручни тим из ресурс центра О.Ш.“Радивој Поповић“	новембар, децембар
-Праћење реализације ИОП-а и подношење извештаја Педагошком колегијуму	Тим, педагошки колегијум, ОС	децембар-април-јун

-Реализација семинара на тему: „Деца са сметњама у развоју и препоруке за рад са њима“	ШОСО „Милан Петровић“ Нови Сад, друштво учитеља Новог Сада, наставничко веће	фебруар
- Евалуација: реализација планираних исхода	Учитељи, тим	јануар-јун
-Сарадња и едукација родитеља чија деца раде по ИОП-у	Тим, учитељи, родитељи	током године
-Радионице за одељења где су распоређени ученици који раде по ИОП-у на тему толеранције, уважавања различитости, помоћ другу	О.С., стручни сарадници	током године
-Размена искустава учитеља и наставника који раде са децом по ИОП-у у оквиру школе	Тим, учитељи, наставници	јануар-јун по потреби
-Израда мерног инструмента за вредновање постигнутих исхода ИОП-а на крају школске године	Тим, психолог	мај
- Евалуација постигнутих резултата на крају школске године	Тим, учитељи, наставници, педагошки колегијум	мај-јун

Ове школске године ученик Ш₂ прати наставу по ИОП-2 уз максималну подршку тима ШОСО „Радивој Поповић“. План ИОП-а налази се у педагошкој документацији учитеља.

XVI Програм безбедности и здравља на раду

Садржаји програма	Време извођења	Активности	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Обука запослених из прве помоћи	IX 2014	Присуство предавању, вежбање,	Усмено излагање, практичне вежбе	Оспособити одређени број запослених за пружање прве помоћи при повређивању како ученика тако и запослених

Обука запослених у школској кухињи о правилном и безбедном чишћењу опреме за рад у складу са стандардом	X 2014	Предавања	Усмено излагање , практичне вежбе	Оспособити запослене у школској кухињи да правилно безбедно рукују опремом за рад у складу са ХАСАП стандардом
Процедуре понашања професора физичког при повређивању ученика на вежбама, такмичењима , при изазивању нерета на утакмицама које организује школа	XII 2014	Састанак, обука, предавање	Усмено излагање , израда ходограма, практичне вежбе	Утврђивање процедура понашања професора физичког при повређивању ученика на вежбама, такмичењима , при изазивању нерета на утакмицама које организује школа ради повећања сигурности и заштите ученика
Управљање отпадом и смећем	III 2015	Предавања	Усмено излагање, презентација	Оспособити помоћно особље за правилно и безбедно по здравље одлагање отпадом и смећем
Обука помоћног особља о правилном и безбедном коришћењу средстава за хигијену	III 2015	Предавања	Усмено излагање , презентација	Оспособити помоћно особље да правилно и безбедно користи средстава за хигијену
Укључивање родитеља ради елиминисања могућег злостављања од стране ученика према вршњацима и према запосленима	X 2014	Састанак са саветом родитеља, родитељски састанци	Усмено излагање	Елиминисање могућег злостављања од стране ученика према вршњацима и према запосленима, избећи ризичне ситуације, оснажити ученике и запослене за мирно решавање конфликта